

Kemal Gözler
**ALINTI VE ATIF
USLLERİ**

Bu metin bir “seçki”dir. Bu “seçki” buraya, Kemal Gözler’in *Alıntı ve Atıf Usûlleri* (Bursa, Ekin, 2023) başlıklı kitabının tanıtımı amacıyla buraya konulmuştur. Seçki, kitabın kapaklarından, önsözünden, içindekiler kısmından, bibliyografyasından, dizininden ve kitaptan örnek olarak seçilmiş çeşitli sayfalardan oluşmaktadır. Sayfalar ardışık değildir.

Sayfa numaralarında asıl kitaba göre farklılık olabilir.

Bu Sayfanın URL'si: <https://www.anayasa.gen.tr/aau-secki.pdf>

Ana Sayfanın URL'si: <https://www.anayasa.gen.tr/aau.htm>

© K. Gözler, 24 Mayıs 2023.

Kemal Gözler
ALINTI VE ATIF USLLERİ

(c) K. Gözler (www.anayasa.gen.tr/aaui.htm)

ISBN: 978-625-6460-07-2
© K. Gözler, 2023. Her hakkı mahfuzdur.

1. Baskı: Nisan 2023
Dizgi ve Sayfa Düzeni: Kemal Gözler
Düzeltilme: Ürküş Gözler ve Melih Çiçekci
Kapak: Kemal Gözler
Eleştirileriniz İçin: kgozler@hotmail.com
Kitabın Tanıtımı: www.anayasa.gen.tr/aau.htm

Yayınevi

Ekin Basım Yayın Dağıtım
Şhreküstü Mahallesi, Cumhuriyet Caddesi
Durak Sokak No 2, Osmangazi- BURSA
Tel: 0224-223 04 37; *Fax:* 223 41 12
E-mail: info@ekinyayinevi.com
Web: www.ekinyayinevi.com
Sertifika No: 48743

Baskı

Star Ajans Ltd. Şti.
Alaettinbey Mah., 634. Sokak
NİLTİM, 2. Bölge, Ayaz Plaza no 24
Nilüfer - BURSA
Tel: 0224 249 23 20
Sertifika No: 48334

Önerilen Kütüphane Tasnif Numaraları

Library of Congress: KF245.G69 2023

Dewey: 808.027 GÖZ 2023

Kemal Gözler

ALINTI VE ATIF USLLERİ

(c) K. Gözler (www.anayasa.gen.tr/aa.u.htm)

E K İ N

Basım Yayın Dağıtım

Bursa - Nisan 2023

BAZI KÖTÜ NİYETLİ YAZARLARA UYARI

Geçmişte yaşadığım acı tecrübeler, bana bu ülkede yazılan kitap ve makalelerin ve hatta çizilen şemaların bazı kötü niyetli yazarlar tarafından çalındığını öğretti.

Bu satırları okumak zorunda kalan dürüst meslektaşlarımdan özür dileyerek belirtmek isterim ki, bu kitap, yağmalanacak bir maden veya herkesin serbestçe yararlanacağı bir "kamu malı" değildir; yazarının alın teri ve fikri eseridir.

Kitaplarımdan alıntı yapılması her yazar gibi beni de mutlu eder. Ancak bu alıntının kaynağının gösterilerek usulüne uygun olarak yapılması ve makul bir miktarı geçmemesi gerekir.

Benim kitaplarımdan usulsüz alıntılar yaparak veya benim kitaplarımı kendi cümleleriyle özetleyerek kitap yazmaya kalkacak bu sözde yazarlara şunu söylemek isterim ki, bir kitaptan özetlenen yazılan kitap, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa göre "işleme eser" niteliğinde bir eserdir. Adı geçen Kanununun 21'inci maddesine göre "işleme hakkı" da "münhasıran eser sahibine ait" bir haktır.

Kitabımdan ancak 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 35'inci maddesindeki şartlara uyularak iktibas (alıntı) yapılabilir. Bu şartlar şunlardır: (1) İktibas, bir eserin "bazı cümle ve fıkralarının" bir başka esere alınmasıyla sınırlı olmalıdır (m.35/1). (2) İktibas, maksadın haklı göstereceği bir nispet dâhilinde ve münderecatını aydınlatmak maksadıyla yapılmalıdır (m.35/3). (3) İktibas, belli olacak şekilde yapılmalıdır (m.35/5) [Bilimsel yazma kurallarına göre, aynen iktibasların tırnak içinde verilmesi ve iktibasın üç satırdan uzun olması durumunda iktibas edilen satırların girintili paragraf olarak dizilmesi gerekmektedir]. (4) İktibas ister aynen ister mealen olsun, eserin ve eser sahibinin adı belirtilerek iktibasın kaynağı gösterilmelidir (m.35/5). (5) İktibas edilen kısmın alındığı yer (sayfa numarası) belirtilmelidir (m.35/5).

5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 71'inci maddesinin birinci fıkrasının üçüncü bendi "*bir eserden kaynak göstermeksizin iktibasta bulunan kişi*"nin altı aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezasıyla cezalandırılmasını ve beşinci bendi de "*bir eserle ilgili olarak yetersiz, yanlış veya aldatıcı mahiyette kaynak gösteren kişi*"nin altı aya kadar hapis cezası ile cezalandırılmasını öngörmektedir. K.G.

OKUYUCULARA UYARI

Elinizde tuttuğunuz kitap, kâğıt ve mürekkepten ibaret değildir. Yazarın alın terinin ürünüdür. Keza bu kitabın ortaya çıkmasında, yazarın yanında, yayınevinde ve matbaada çalışan pek çok kişinin emeği vardır. Bir kitabın korsan baskısı veya korsan dijital nüshası, başta yazar olmak üzere, bu kitabın ortaya çıkması için çalışan pek çok kişinin emeğinin çalınması anlamına gelir. *Korsan kitap satın alarak veya korsan dijital nüsha indirerek emek hırsızlığına ortak olmayınız!*

Lütfen bu kitabın korsan baskısını satanları veya korsan dijital nüshalarını internete yükleyenleri ve bunları paylaşanları yayınevine (0224 223 04 37) veya yazara (kgozler@hotmail.com) bildiriniz.

Bir kitabın fiyatı ile o kitabın korsan baskısının fiyatını karşılaştırmamak gerekir. Bir kitabın fiyatı, kâğıt ve baskı giderinin yanında, telif hakkı, dizgi ve grafiker ücreti, yayıncı ve dağıtımçı payı ve vergilerden oluşmaktadır. Korsan baskıcının ise kâğıt ve mürekkepten başka bir gideri yoktur. Korsan dijital nüshaları internete koyan ve paylaşanların ise tarama maliyetinden başka bir maliyeti yoktur.

Bir kitabın kâğıt değeri ile o kitabın emek değeri arasında nasıl bir fark olduğunu anlamayı için size şunu yapmanızı tavsiye ederim: Bu kitabın sonunda yer alan 48 sayfadan ibaret olan dizini siz yapmaya çalışınız. Bunun için kitabı baştan sona ciddi bir şekilde okumanız, dizin girdisi olabilecek ortalama 4000 civarında kavramı tespit etmeniz, bunların kitapta kaçınıcı sayfalarda geçtiğini yanlarına yazmanız, sonra da bunları alfabetik olarak sıralamanız ve bazılarını da alt girdi olarak yerleştirmeniz gerekmektedir. Böylece bu kitabın 48 sayfadan oluşan dizinini siz yapmış olacaksınız. Bu iş için en az 20 tam gün çalışmanız gerekir. Ancak sizin harcadığınız bu 20 günlük emeği, bu kitabın dizin bölümünün 20 saniyede fotokopi ederek bir başkası gasp edebilmektedir.

Bir kitaptan yazar hak ettiği telif ücretini alamıyor, yayıncı kitaba yatırdığı parayı çıkaramıyorsa, o kitabın yeni baskı yapma ihtimali yoktur. Korsan kitap satın alan veya korsan dijital kitap indiren okuyucuların şunu çok iyi bilmesi gerekir: *Bütün okuyucuların korsan kitap satın oldukları gün, Türkiye'de yeni bir kitap yayınlanmayacaktır ve o gün bu okuyucular satın alacak korsan kâğıt kitap veya internetten indirecek korsan dijital nüsha da bulamayacaklardır. Çünkü bunların hepsi bir kopyadır; aslı olmayan şeyin kopyası da olmaz. Korsan baskı ve korsan dijital nüshalar, kitabı öldürmek üzere. Haberiniz olsun!*

Korsan kitap sorunu hakkında daha fazlası için bkz.: www.anayasa.gen.tr/korsan-kitap.htm.

İÇİNDEKİLER

Önsöz	1-6
-------------	-----

GİRİŞ

I. Devlerin Omzundaki Cüceler	7
II. Bu Kitabın Konusu Genelde Sosyal Bilimler, Özelde Hukuk Bilimi Alanında Alıntı ve Atıf Usûlleridir	8
III. Bu Kitabın Konusu Bilimsel Araştırma ve Yazma Değil, Münhasıran Alıntı ve Atıf Usûlleridir	9
IV. Alıntı ve Atıf Usûlleri Hakkında Kaynaklar	10
A. Türkçe	10
B. Fransızca	11
C. İngilizce	12
1. <i>The Bluebook: A Uniform System of Citation</i>	12
2. <i>ALWD Guide to Legal Citation</i>	13
V. Bu Kitap Kimlere Hitap Ediyor?	14
VI. Alıntı ve Atıf Usûlleri Konusunda İyi Niyet Yeterli midir?	15
VII. Bu Kitapta Verilen Örneklere İlişkin Açıklamalar	16
A. Neden Bu Kitapta Pek Çok Örnek Verdik?	17
B. Neden Bu Kitaptaki Bazı Örneklerde Yazar İsimlerini Çıkardık?	18
1. Biçim veya Stile İlişkin Örneklerde Yazar İsimlerini Çıkarmadık	18
2. İçeriğe İlişkin Örneklerde Yazar İsimlerini Çıkardık	20
C. Örneklerin Kaynağını Neden Hep Tam Künye Olarak Gösterdik?	22
VIII. Bu Kitabın Plânı	23

Birinci Kısım ALINTI USÛLLERİ

Bölüm 1 ALINTI KAVRAMI

I. Terimler	28
Alıntı	28
Aktarma	28
İktibas	28
<i>Quotation</i>	29

<i>Citation</i> (Sitasyon).....	29
Atıf, Gönderme, Kaynak Gösterme, Zikretme, Anma, Referans Verme	29
II. Tanımı	30
Yazarın Kendisinin Bir Başka Eserinden Alıntı Yapması.....	32
III. Alıntı Maksadı	32
IV. Alıntı Türleri.....	32
V. Mealen Alıntı mı, Aynen Alıntı mı? Mealen Alıntı Kuralı, Aynen Alıntı İstisnayı Oluşturur.....	33

Bölüm 2 MEALEN ALINTI

I. Tanımı	35
II. Mealen Alıntının Varlık Sebebi	38
III. Bir İfade Nasıl Mealen Alıntı Haline Dönüştürülür? <i>Paraphrasing</i> Usûlleri	38
IV. Mealen Alıntı Yazarın Normal Metni İçinde Verilir	40
Mealen Alıntıda Dipnotun Önemi.....	41
V. Mealen Alıntı Yazarın Kendi Üslûbu İçinde Verilmelidir	42
VI. “Başarılı” Mealen Alıntı Tuzağı	43
VII. Suni Mealen Alıntı Sorunu.....	45
VIII. “Sunî Mealen Alıntı” Sorununa Örnekler	48
Örnek 1	49
Örnek 2	50
Örnek 3	51
Örnek 4	51
Sonuç	52

Bölüm 3 GENEL OLARAK AYNEN ALINTI

I. Tanımı	53
II. Aynen Alıntının Niceliksel Bir Ölçüsü Var mıdır?.....	54
Aynen Alıntı Karinesi.....	56
III. Asla Sadakat Kuralı: Aynen Alıntı, “Aynen” Yapılır	57
Tipografik Serbestlik Kuralı	57
Authenticité İhtiyacı	58
IV. Aynen Alıntıda Ölçü ve Aşırı Aynen Alıntı Sorunu	59
V. Mealen Alıntı ile Aynen Alıntının İç İç Geçmesi.....	62

Bölüm 4 AYNEN ALINTILARDA TIRNAK KURALI

I. Tırnak Aynen Alıntının Temel Kuralıdır (“Tırnaksız Alıntı Olmaz”).....	63
II. Tırnağın Şekli ve Türleri	64
III. Aynen Alıntıda Tırnağın Anlamı ve Önemi.....	65

IV. Aynen Alıntının Tırnak İçinde Verilmesi Sadece Bilimsel Değil, Aynı Zamanda Hukukî Bir Yükümlülüktür.....	65
V. Aynen Alıntının Sonunda Kaynak Gösterilse Bile Tırnak Gerekir.....	66
VI. Aynen Alıntının Tırnak İçinde Verilmesi Kuralının İhlaline Örnekler.....	67
Örnek 1.....	67
Örnek 2.....	68
Örnek 3.....	68
Örnek 4.....	69
VII. Mevzuattan Aynen Alıntılarının Tırnak İçinde Verilmesi Zorunlu mudur?.....	69
Aynen Alıntı Kurallarının Yumuşatılması.....	70
VIII. İctihattan Aynen Alıntılarının Tırnak İçinde Verilmesi Zorunlu mudur?.....	73
IX. Aynen Alıntılanan Metindeki Çift Tırnakların Tek Tırnağa Dönüştürülmesi.....	74

Bölüm 5

AYNEN ALINTI TÜRLERİ

Kısa ve Uzun Aynen Alıntılar

I. Aynen Alıntının Veriliş Şekli: Kısa ve Uzun Aynen Alıntılar.....	77
A. Kısalığın ve Uzunluğun Ölçüsü: Üç Satır Kuralı.....	78
B. Üç Satır Kuralının İstisnaları.....	79
II. Kısa Aynen Alıntılar: Paragraf İçinde Verilir.....	81
A. Kısa Aynen Alıntılar Tırnak İçinde Verilir.....	81
B. Kısa Aynen Alıntılar Paragraf İçinde Verilir.....	81
Üç Satırdan Kısa Aynen Alıntılarının Paragraf İçinde Verilmesi Kuralının Niteliği.....	83
C. Kısa Aynen Alıntılar Normal Yazı Tipi Stilinde Verilir.....	84
III. Uzun Aynen Alıntılar: Girintili Paragraf Biçiminde Verilir (Blok Alıntılar).....	85
A. Uzun Aynen Alıntılarının Tırnak İçinde Verilmesi Yetersizdir.....	86
B. Uzun Aynen Alıntılar İçin Girintili Paragrafın Varlık Sebebi.....	86
C. Girintili Paragraf Örneği.....	87
D. Girintili Paragrafın Tanımı ve Tâbi Olduğu Kurallar.....	88
E. Girintili Paragrafta Satır Başı Boşluğu Verilir mi?.....	91
F. Girintili Paragraf Şeklinde Verilen Aynen Alıntılarının Tırnak İçine Alması Gerekli midir?.....	93
G. Çok Uzun Aynen Alıntılar.....	95
H. Aynen Alıntılar Girintili Paragraf Yerine Normal Paragraf İçinde İtalikle Verilebilir mi?.....	96
I. Aynen Alıntılar Girintili Paragraf Yerine Normal Paragraf İçinde Bold+İtalikle Verilebilir mi?.....	98

Bölüm 6

AYNEN ALINTILARDA VURGU

I. Aynen Alıntılanan Metnin Kendisindeki Vurgular.....	99
II. Alıntıyı Yapan Yazarın Yaptığı Vurgular: “İtalikler Bize Ait”.....	101

1. “İtalikler Bize Ait” ve Benzeri İbareler	102
2. Bu İbareler Nereye Konulmalıdır?.....	102
3. Vurgu İbarelerinin Yerine Bunların Kısaltmalarının Kullanılması.....	103
4. Vurgu Dipnotuyla Kaynak Dipnotu Birleşebilir	104
5. Aynen Alıntıda Birden Fazla Vurgu	104
III. Aynen Alıntıda Asıl Yazarın ve Alıntı Yapan Yazarın Vurgularının Birlikte Bulunması	105
IV. İstisna: Mevzuattan Yapılmış Alıntılarda Vurgunun Belirtilmesi Gerekli midir? ...	105
V. Vurgu Daima İtalikle Yapılmalıdır	106
İstisna.....	108

Bölüm 7

AYNEN ALINTILARIN SUNULMASI

I. Aynen Alıntının Alıntılamanın Yazarın Cümlelerinin İçinde Doğrudan Verilmesi	109
II. “Yazara Göre”, “Yazarın Belirttiği Üzere” ve Benzeri İbarelerden Sonra Aynen Alıntının Verilmesi	110
III. Üst Üste İki Noktadan Sonra Aynen Alıntının Verilmesi	111
IV. Takdim İbarelerinin Başa, Ortaya veya Sona Gelmesi	112
V. Takdim İbarelerinin Aynen Alıntının İçine Girmesi	113
VI. Parça Parça Aynen Alıntı Yapma	114
VII. Mevzuattan Yapılan Aynen Alıntılarının Sunulması.....	115
VIII. Mahkeme Kararlarından Yapılan Aynen Alıntılarının Sunulması	116

Bölüm 8

AYNEN ALINTILARDAN ÇIKARMALAR Üç Nokta Kuralı

I. Çıkarma Sebepleri	119
II. Çıkarmanın Yöntemi: Üç Nokta.....	120
Üç Noktanın Şekli.....	120
III. Üç Noktanın Kullanılacağı Hâller.....	121
A. Çıkarılan Harf veya Harfler Yerine Üç Nokta	121
B. Çıkarılan Kelime veya Kelimeler Yerine Üç Nokta.....	121
C. Çıkarılan Cümle veya Cümleler Yerine Üç Nokta	122
D. Çıkarılan Paragraf ve Paragraflar Yerine Üç Nokta (Uzun Aynen Alıntılarda Çıkarmalar)	122
IV. Üç Noktanın Kullanılmayacağı Hâller.....	124
V. Üç Noktadan Önce ve Sonra Boşluk.....	126
VI. Üç Nokta ile Virgülün Birlikte Kullanılması.....	127
VII. Asıl Metinde Üç Noktanın Kullanılması Durumu.....	128
VIII. Aynen Alıntılarda Yapılan Çıkarmalarda İyi Niyet ve Dürüstlük Kuralı: Anlamı Çarpıtma Yasağı.....	129

Bölüm 9**AYNEN ALINTILARDAKİ DÜZELTME VE EKLEMELER**

I. Aynen Alıntıdaki Hataların Aynen Bırakılması veya Düzeltilmesi.....	131
A. Bilgi Hataları.....	131
B. İmlâ Hataları	133
1. Aynen Alıntılardaki İmlâyâ Sadakat Kuralı.....	133
2. İstisnalar: Fahiş, Apaçık veya Yanlış Anlamaya Yol Açabilecek Hatalar	134
C. Basit Maddî Hatalar	135
II. Aynen Alıntılarda Eklemeler ve Açıklamalar	135

Bölüm 10**AYNEN ALINTILARDA UYUM VE HARF DÖNÜŞÜMÜ**

I. Aynen Alıntılarının Asıl Metinle Uyumlulaştırılması (İsmin Hâl Ekleri, Fiil Çekim Ekleri Zaman Aktif Pasif vs.).....	139
A. Uyum Sorunu Yaratmayan Aynen Alıntılar.....	140
B. Uyum Sorunu Yaratan Alıntılar	140
C. Uyum Nedeniyle Değişen Ekleri Parantez İçine Alma Kuralı	141
D. Alternatifi Var mı?.....	142
E. Uyum İçin Değiştirilebilecek Ekler	143
F. Uyumlulaştırmaya Mevzuattan Örnekler.....	144
G. Uyumlulaştırmaya İctihattan Örnekler.....	144
H. Uyumlulaştırmaya Doktrinden Örnekler.....	145
I. Uyum İhtiyacı Nedeniyle Paragraf Birleştirme	146
II. Aynen Alıntılarda Büyük Harf Küçük Harf Dönüşümü.....	147
A. Alıntının Başındaki Büyük Harfin Küçük Harfe Dönüştürülmesi	147
B. Alıntının Başındaki Küçük Harfin Büyük Harfe Dönüştürülmesi.....	148
C. Küçük Harften Büyük Harfe veya Büyük Harften Küçük Harfe Dönüşüm Durumunda Köşeli Parantez Kullanmak Gerekir mi?.....	149

Bölüm 11**YABANCI DİLDEN AYNEN ALINTILAR**

I. Yabancı Dilden Aynen Alıntı Sorunu.....	151
A. Yabancı Dilde Yazılmış Eserlerden Aynen Alıntı Yapılması Caiz midir?	152
B. Yabancı Dilde Yazılmış Eserlerden Aynen Alıntı Yapılması Yerde midir?	155
C. Yabancı Dilden Aynen Alıntılarda Alfabe Sorunları	156
1. Latin Alfabesini Kullanan Dillerden Yapılan Aynen Alıntılar	156
2. Latin Alfabesi Dışındaki Alfabeleri Kullanan Dillerden Yapılan Aynen Alıntılar.....	157
II. Yabancı Dilden Çeviri Yoluyla Yapılan Alıntılar, “Meal Alıntı” mı, Yoksa “Aynen Alıntı” Formunda mı Verilmelidir?	158
III. Çevirilerden Alıntı	164

Uyarı: Çeviri Yaparken Aynen Alıntılarının Verilmesi	165
IV. Alıntı, Alıntıyı Yapan Yazar Tarafından Türkçeye Çevrilmelidir	166
V. Çeviri Bir Başka Yazarın Daha Önce Yaptığı Türkçe Çeviriden Alınmış ise Atıf da Türkçe Çeviriye Yapılmalıdır	166
Bir Örnek	167
VI. Alıntı, Alıntıyı Yapan Yazar Tarafından Bir Başkasına Çevirtilebilir mi?	169
VII. Çevirinin Çevirisinden Çeviri Yoluyla Alıntı Yapılabilir mi?	172
Bir Örnek	173
Ashlı Yabancı Dildeki Eserin Bir Başka Yabancı Dildeki Çevirisinden Aynen Alıntı Yapılmaz.....	174
VIII. Yabancı Dilden Aynen Yapılan Alıntılarda Alıntının Türkçesinin Verilmesi veya Türkçesi Verilen Alıntının Ashlının Eklenmesi.....	175

Bölüm 12

AYNEN ALINTILARLA İLGİLİ DİĞER KONULAR

I. Aynen Alıntının Sonundaki Noktalama İşaretleri.....	179
II. Aynen Alıntılanan Cümlelerin Sonundaki Nokta Çıkarılır.....	182
III. Aynen Alıntı İçinde Aynen Alıntı.....	184
IV. Aynen Alıntının İçindeki Atıflar (Aynen Alıntıya Bağlı Dipnotlar Sorunu)	185

Bölüm 13

ALINTI ŞARTLARI

“Fikrî Eser Merdiveni”	189
Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 35’inci Maddesi	190
I. Alıntılarının Sınırlılığı Kuralı: Alıntı, Bazı Cümle veya Fıkralarla Sınırlı Olmalıdır....	192
A. Kanunî Dayanak: FSEK, m.35/1, b.1.....	192
B. Merdiven Metaforundan Çıkarımlar.....	194
C. Kural: Uzun Alıntı Yasağı.....	195
D. Uzun Alıntı Yasağının İhlâline Örnekler	196
Örnek 1	196
Örnek 2	197
E. Uzun Alıntı Yapma Yasağının Bir Sonucu: Plân Alıntısı Yapılmaz	198
Plân Alıntısı Yapma Yasağına Örnekler.....	198
F. İstisnalar: Uzun Alıntının Caiz Olduğu Hâller	199
1. Eser Sahibinin İzininin Alındığı Durumlarda Uzun Alıntı Yapılabilir	200
2. Koruma Süresi Dolmuş Eserlerden Uzun Alıntı Yapılması Caizdir	201
3. Mevzuat ve İçtihadattan Uzun Alıntı Yapılması Caizdir.....	203
4. TBMM ve Diğer Benzeri Yerlerde Söylenen Nutuklardan Uzun Alıntılar Yapılması Caizdir	204
5. Eğitim ve Öğretim İçin Seçme ve Toplama Eserlerde Uzun Aynen Alıntılar Yapılması Caizdir	204
6. Gazetelerde Çıkan Haberlerden Uzun Aynen Alıntılar Yapılması Caizdir.....	205

G. Görsel Malzemenin Alıntılanması (Grafik, Resim, Fotoğraf vb.lerinin İktibası).....	205
H. Şekiller, Grafikler, Şemalar ve Tablolar İktibas Edilebilir mi?.....	209
Hukuka Aykırı Tablo Alıntısına Bir Örnek	213
II. Alıntı, “Maksadın Haklı Göstereceği Bir Nispet Dahilinde ve Münderecatı Aydınlatmak Maksadıyla” Yapılmalıdır	215
A. Alıntı İçeriği Aydınlatmak Amacıyla Yapılmalıdır	215
Bir Örnek	215
B. Alıntı Maksadın Haklı Göstereceği Bir Nispet Dahilinde Yapılmalıdır.....	216
C. Alıntının “Maksadın Haklı Göstereceği Bir Nispet Dahilinde ve Münderecatı Aydınlatmak Maksadıyla” Yapılması Şartına Aykırı Alıntılara Örnekler	217
1. Yazar X’in ... İsimli Kitabının “...” Başlığında Bir İçerik Var mı ve Bu Başlığın Maksadı Nedir?.....	217
2. Yazar X’in ... Başlıklı Kitabında Venedik Komisyonunun Raporundan Yapılan Alıntılar Çıkarıldığında Geriye Bir İçerik Kalıyor mu?.....	218
D. <i>Fair Use</i> (Adil/Dürüst Kullanım) Doktrini	218
III. Alıntının Belli Olacak Şekilde Yapılması Lazımdır	220
IV. Alıntının Kaynağı Gösterilmelidir	221
V. Alıntı Şartlarıyla İlgili Ek konular	222
A. Alıntı Yapılacak Metnin “Sahibinin Hususiyetini Taşması” Gerekir mi?.....	222
B. Alıntı Yapılacak Metnin, FSEK, m.1/b-1-a’da Sayılan Eser Kategorilerinden Birine Girmesi Gerekir mi?.....	225
C. Alıntı Yapılacak Metnin Alenileşmiş Olması Gerekir mi?	226
D. İşleme.....	227
1. Tanımı.....	227
2. İşleme Hakkı.....	227
3. İşlemenin Hukuka Uygunluğunun Şartları.....	227
4. İşleme Eser de “Eser”dir.....	228
5. İşleme Eser Örnekleri	228
6. Akademik Eserlerde İşleme	228
7. Türkiye’de “İzinsiz İşleme Eser” Geleneği.....	229
a) İşleme Eser Niteliğinde Sınavlara Hazırlık Kitapları.....	229
b) İşleme Eser Niteliğinde Slaytlar	231
8. Müeyyide	233
E. Esinlenme.....	233
F. Farkında Olmadan Alıntı	235
G. Çifte Yaratma.....	237

Bölüm 14

KAYNAK GÖSTERME ŞARTLARI

I. Kaynak Gösterme Kuralının Niteliği.....	240
A. Ahlâk Kuralı Olarak Kaynak Gösterme Zorunluluğu	240
B. Örf ve Âdet Kuralı Olarak Kaynak Gösterme Zorunluluğu	240

C. Hukuk Kuralı Olarak Kaynak Gösterme Zorunluluğu	242
D. Disiplin Hukuku Kuralı Olarak Kaynak Gösterme Zorunluluğu	243
E. Kaynak Gösterme Sadece Bir Ahlâk, Örf ve Âdet ve Hukuk Kuralı Olmanın Ötesinde Kamu Yararı İçin, Bilimsel Gelişme İçin de Gereklidir.....	244
II. Kaynak Göstermenin Usûlü: Minimum Kanunî Unsurlar.....	245
A. Eserin Adı.....	245
B. Eser Sahibinin Adı	246
C. Alıntının Alındığı Yer.....	246
Sözlü Kaynaklara Atıf	246
Hatırlanamayan Kaynaklara Atıf	247
III. Kaynak Göstermenin Şartları.....	248
A. Kaynak Gösterilmelidir; Aksi Takdirde “Kaynaksız Alıntı” Durumu Oluşur	248
Örnek 1	249
Örnek 2	250
Örnek 3	250
B. Kaynak Yeterli Bir Şekilde Gösterilmelidir, Aksi Takdirde “Yetersiz Kaynak Gösterme” Durumu Oluşur	251
“Ne Kadar Alıntı, O Kadar Atıf” Kuralı	251
Toplu Kaynak Gösterme Olmaz	253
Önsözde İsim Zikretme, Teşekkür Etme Kaynak Gösterme Demek Değildir	253
Bir Örnek Olay: Doğramacı v. Yazıcı Davası.....	253
Örnek 1	254
Örnek 2	255
C. Kaynak Doğru Bir Şekilde Gösterilmelidir; Aksi Takdirde “Yanlış Kaynak Gösterme” Durumu Oluşur	256
Örnek 1	258
Örnek 2	258
Örnek 3	259
Sehven Yanlış Kaynak Gösterme Durumu	259
D. Kaynak Dürüst Bir Şekilde Gösterilmelidir; Aksi Takdirde “Aldatıcı Kaynak Gösterme” Durumu Oluşur	260
Alıntı Bir Yazardan Atıf Bir Başka Yazara	261
Alıntı Sadece Bir Yazardan, Ama Atıf Hem Ona, Hem de Başkalarına.....	261
“Transit Atıf”	261
Örnek 1	262
Örnek 2	263
Örnek 3	264
Örnek 4	266
Örnek 5	267
E. Aldatıcı Kaynak Göstermenin Özel Bir Türü Olarak “Transit Atıf” Usûlü (“Alıntıyı Bir Yazardan Yapıp, Atfı O Yazarın Atıf Yaptığı Yazara Yapmak”).....	268
IV. Kaynak Gösterme Şartının İstisnası: Anonim Bilgiler İçin Kaynak Göstermek Gerekli Değildir	268
Örnek 1	270
Örnek 2	271

Örnek 3	272
V. Anonim Bilgilerin Aynen Alıntı veya Mealen Alıntı Şeklinde Aktarılması Arasında Kaynak Gösterme Yükümlülüğü Bakımından Fark Var mıdır?.....	273
VI. Kaynak Göstermenin İmkansız Olması Durumunda Ne Yapılmalıdır?.....	275
VII. Gereksiz Kaynak Gösterme Sorunu	277

Bölüm 15

MEVZUAT VE YARGI KARARLARINDAN ALINTI ŞARTLARI

(Mevzuat ve Yargı Kararlarından Yararlanma Serbestisi)

I. Mevzuat ve Yargı Kararlarından Yararlanma Serbestisi (FSEK, m.31).....	281
A. Serbestinin Konusu: Mevzuat ve İçtihat	282
1. Mevzuat	282
2. Yargı Kararları.....	283
3. Serbestiden Yararlanabilmesi İçin Mevzuat ve Yargı Kararlarının Resmen Yayınlanması veya İlan Olunması Şart mıdır?.....	284
B. Mevzuat ve İçtihattan Yararlanma Serbestisinin Kapsamı.....	286
II. Mevzuat ve Yargı Kararlarının Çoğaltılması, Yayılması, İşlenmesi veya Derlenmesi	286
Kanunun İlk Hâli-Güncel Hâli (Yürürlükteki Metin veya Konsolide Metin)	288
Yargı Kararlarındaki Özetlerin Yayınlanması	290
III. Mevzuat ve İçtihat Derlemeleri.....	290
IV. Mevzuat ve Yargı Kararlarından Herhangi Bir Suretle Faydalanma: Mevzuat ve İçtihattan Alıntı Yapmanın Şartları	292
V. Mevzuat ve Yargı Kararlarından Düzmece Alıntılar: Mevzuat ve Yargı Kararlarına Atıfla Doktrinden Yapılan Alıntılar	293
Yargı Kararlarından Düzmece Alıntılara Örnekler (Alıntı Doktrinden, Ama Atıf Yargı Kararına).....	294
VI. Yargı Kararlarından Başkasının Emeginden Yararlanarak Alıntı Yapma Meselesi ..	297
A. Usûlüne Uygun Örnekler	298
1. Fransız Danıştayı Kararlarından Bir Örnek	298
2. Türk Danıştay Kararlarından Bir Örnek	298
B. Usûlüne Aykırı Örnekler	299
Yazar X'ten Örnekler.....	299
Yargı Kararlarından Usûlüne Uygun ve Usûlüne Aykırı Alıntı Örnekleri.....	301
VII. Kararın Özetlenmesi, Yorumlanması, Değerlendirme ve Eleştirisi FSEK, Madde 31'de Öngörülen Serbesti Kapsamında Değildir.....	304

Bölüm 16

YARGI KARARLARINDA ALINTI YAPMA ŞARTLARI

I. Alıntı ve Atıf Usûlleri Mevzuat ve İçtihadı da Bağlar.....	307
A. Doktrinin Mevzuat ve İçtihattan Alıntı Yapma Serbestisi Vardır; Ama Mevzuat ve İçtihadın Doktrinden Alıntı Yapma Serbestisi Yoktur	307

B. FSEK, m.35'teki Alıntı Şartları, Kanun Koyucuyu da, Hâkimleri de Bağlar.....	308
II. Yargı Kararlarında Yapılan Alıntı ve Atıflara İlişkin Kurallar	309
III. Yargı Kararlarında Yapılan Alıntı ve Atıf Örnekleri	310
A. Yabancı Mahkeme Kararlarından Örnekler	310
1. Metin İçinde Atıf Usûlüne Örnek (Kısa Aynen Alıntı): ABD Yüksek Mahkemesinin <i>McLane Co. v. EEOC</i> Kararı, 581 U. S. 72, 83 (2017).....	310
2. Metin İçinde Atıf Usûlüne Örnek (Uzun Aynen Alıntı): ABD Yüksek Mahkemesinin <i>United States v. Estate of Romani</i> Kararı, 523 U. S. 517, 534 (1998).....	311
3. Dipnotta Atıf Usûlüne Bir Örnek: ABD Yüksek Mahkemesinin <i>INS v. St. Cyr</i> Kararı, 533 U. S. 289, 302 (2001).....	312
İsrail Yüksek Mahkemesi	313
Çek Anayasa Mahkemesi.....	313
Brezilya Federal Yüksek Mahkemesi	313
Slovenya Anayasa Mahkemesi	313
B. Türk Mahkeme Kararlarından Örnekler.....	313
1. İlk Derece Mahkemesi Kararlarından Bir Örnek: İstanbul 2. Asliye Ticaret Mahkemesinin 8 Aralık 2020 Tarih ve E.2019/686, K.2020/613 Sayılı Kararı.....	314
2. Bir Yargıtay Kararından Örnek: Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 21 Mayıs 2019 Tarih ve E.2017/1100, K.2019/593 Sayılı Kararı.....	315
3. Bir Danıştay Kararından Örnek: Danıştay 10. Dairesi, 3 Mart 2022 Tarih ve E.2019/7060, K.2022/1730 Sayılı Karar	316
4. Bir Anayasa Mahkemesi Kararı Karşı Oy/Farklı Gerekçe Yazısından Örnek: 16 Ocak 2014 Tarih ve E.2013/77, K.2014/4 Sayılı Karar	317
IV. Türk Yargı Kararlarında Usûlsüz Alıntı Sorunu.....	318
A. Yargı Kararlarında Usûlsüz Alıntı Sorununun Genel Görünümü ve Önemi.....	318
Yargı Kararlarında Yapılan Usûlsüz Alıntının Yol Açtığı Ek ve Zincirleme Zarar (Transit Yağma)	320
FSEK, m.35 Hâkimleri de Bağlar	320
B. Yargı Kararlarında Usûlsüz Alıntı Örnekleri	321
1. Danıştay Kararlarında Bir Kaynaksız Alıntı Örneği	321
2. Anayasa Mahkemesi Kararlarından Kaynaksız Alıntı Örnekleri	322
a) Anayasa Mahkemesinin 26 Ekim 2017 Tarihli <i>Ali Kıdık</i> Kararındaki <i>Prima Facie</i> İhlâl Doktrininin Sahibi Kim?.....	322
Anayasa Mahkemesi Hatasını Kabul Etti ve Düzeltmeye Çalıştı mı?.....	323
Ali Kıdık Kararının Yol Açtığı Transit Yağma Sorunu	324
b) Örnek 2: Anayasa Mahkemesinin 10 Ocak 1991 Tarih ve K.1991/1 Sayılı Kararı	325
c) Örnek 3: Anayasa Mahkemesinin 3 Temmuz 1991 Tarih ve E.1991/6, K.1991/20 Sayılı Kararı	326
Anayasa Mahkemesinin Yol Açtığı Transit Yağma Sorunu	327
d) Anayasa Mahkemesine Eleştiriler	327

Bölüm 17

ÖRNEKLERİYLE USÛLSÜZ ALINTI TÜRLERİ

Terimler	329
“Usûlsüz Alıntı”-“Kaynaksız Alıntı”	329
Usûlsüz Alıntı Türleri	331
Usûlsüz Alıntı Türlerinin Tasnifi Sorunu	331
I. Tırnaksız Aynen Alıntılar	332
Örnek 1	332
Örnek 2	333
Örnek 3	333
Örnek 4	334
Örnek 5	334
Örnek 6	335
Örnek 7	336
Örnek 8	336
II. Suni Mealen Alıntılar	337
Örnek 1	338
Örnek 2	338
Örnek 3	339
Örnek 4	340
Örnek 5	341
Örnek 6	342
Örnek 7	343
Örnek 8	344
Örnek 9	345
III. Uzun Alıntılar	345
Örnek 1	346
Örnek 2	346
Örnek 3	346
Örnek 4	347
IV. Plân Alıntıları	348
Örnek 1	348
V. Kaynaksız Alıntılar	349
Örnek 1	349
Örnek 2	349
Örnek 3	350
Örnek 4	351
Örnek 5	351
Örnek 5	352
Örnek 6	352
Örnek 7	354
VI. Yetersiz Atıfla Yapılmış Alıntılar	355
Örnek 1	355
Örnek 2	356
VII. Yanlış Atıfla Yapılmış Alıntılar	357

Örnek 1	357
Örnek 2	357
VIII. Aldatıcı Atıfla Yapılmış Alıntılar	358
Örnek 1	358
Örnek 2	359
Örnek 3	361
IX. Transit Atıfla Yapılmış Alıntılar.....	364
X. Yargı Kararlarından Yapılan Usûlsüz Alıntılar.....	364
XI. Kendinden İntihal ve Tekrar Yayın	366
A. Kendinden İntihal.....	366
B. Tekrar Yayın	367
1. Akademik Etik Bakımından.....	368
2. Akdî Yükümlülükler ve Yayın Hakları Bakımından	369

Bölüm 18 TRANSİT ATIFLA YAPILMIŞ ALINTILAR

I. Tanımı	371
II. Örnekler	373
Örnek 1	373
Örnek 2	374
Örnek 3	374
Örnek 4	377
Örnek 5	377
Örnek 6	378
Örnek 7	379
Örnek 8	380
Örnek 9	381
Örnek 10	381
Örnek 11	382
Örnek 12	383
Örnek 13	384
Örnek 14	385
III. “Görerek” Transit Atıf Sorunu.....	388

Bölüm 19 ÇEVİRİ YOLUYLA YAPILMIŞ USÛLSÜZ ALINTILAR

Örnek 1	393
Örnek 2	396
Örnek 3	397
Örnek 4	399
Örnek 5	401
Örnek 6	403

Bölüm 20

USÛLSÜZ ALINTININ İSPATI

I. Genel Şart: Cümleler Arasında İçerik Bakımından Benzerlik Olmalıdır.....	406
II. Özgün Bilgiler Alanında Alıntının İspatı Şartı: İçerikte Benzerlik Yeterlidir	407
III. Genel Bilgiler Alanında Alıntının İspatı Şartı: İçerik+Üslûpta Benzerlik Gerekir ..	407
IV. Üslûpta, Yani Kelimelerde Benzerlik Delili	409
A. Benzerlik Oranı Nedir?	409
B. Dipnotlarda da Benzerlik Var mı?.....	410
Bir Örnek	411
C. Alıntının Öncesinde ve Sonrasında da Benzerlik Var mı?	414
Bir Örnek	415
D. Hatalar da Aktarılmış mı?.....	416
Örnek 1	416
Örnek 2	417
Kutu 20.1: Usûlsüz Alıntılara Karşı Mayın	418
V. Usûlsüz Alıntılarının Tespitinde İntihal Programları İşe Yarar mı?.....	419
VI. Usûlsüz Alıntıda “Şüphe Karineleri” Var mı?.....	420
VII. Tez Danışmanları ve Jüri Üyelerine Düşen Görevler	422

Bölüm 21

USÛLSÜZ ALINTI SAVUNMALARI

Usûlsüz Alıntı Yapanların Kendilerini Savunmak

İçin Kullandıkları Argümanlar

I. “Benim Kitabım Bir ‘Bilimsel Eser’ Değildir” Savunması.....	426
Bir Örnek: Doğramacı vs. Yazıcı Davası.....	426
Bir Etik Çelişki	433
“Özet Kitap” Argümanı	433
“Tevil Yollu İkrar”.....	434
II. Alıntının Kendisinden Yapıldığı Kitabın “Bilimsel Eser” Olmadığı Savunması	434
III. “Söz Konusu Kitaptaki Bilgiler Anonim Bilgilerdir ve Anonim Bilgiler İçin	
Kaynak Gösterme Zorunluluğu Yoktur” Savunması.....	435
IV. “Mevzuat ve İçtihatın Alıntı Yapmak Serbesttir” Savunması.....	436
V. Alıntı Yapılan Metnin “Sahibinin Hususiyetini Taşımadığı” Savunması	437
Örnek Olay: Ankara Bölge Adliye Mahkemesi ...'nci. Hukuk Dairesinin	
E.../... sayılı Dosyasında Hususiyet Argümanı	437
1. Bilirkişi Raporunda Alıntılanan Metinlerde “Davacının Hususiyeti	
Yoktur” Gerekçesi	438
2. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi ...'nci Hukuk Dairesinin ... Tarih ve	
E.../..., K.../... Sayılı Gerekçeli Kararında “Davacının Hususiyeti	
Yoktur” Gerekçesi	439

3. Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin ... Tarih ve E.../... , K.../... Sayılı Onama Kararında “Davacının Hususiyeti Yoktur” Gereçesi.....	440
“Sahibinin Hususiyetini Taşımaması” Savunmasının Değerlendirilmesi	441
VI. “Alıntı Yok Esinlenme Vardır” Savunması	442
VII. “Rastlantı Sonucu Benzerlik Vardır” Savunması	442
1. Benzerlik Oranı Nedir?.....	443
2. Cümlelerin Öncesi ve Sonrasında da Benzerlik Var mı?	443
3. Dipnotlarda da Benzerlik Var mı?	444
4. Noktalama İşaretleri ve İmlâ Bakımından da Benzerlik Var mı?	444
5. Hatalarda Ortaklık Var mı?.....	444
VIII. “Ayniyet Değil, Benzerlik Bulunduğu” Savunması	444
IX. “Ben Zaten Atıf Yaptım” Savunması	446
X. “Ben Kaynakçada Toplu Olarak Kaynak Gösterdim” Savunması	447
XI. “Kaynak Göstermeyi Unutmuşum” Savunması.....	448
XII. Usûlsüz Alıntıların Aceleden Kaynaklandığı Savunması.....	449
XIII. “Bilgisizlik ve Acemilik” Savunması	450
XIV. “Bozacının Şahidi Şıracı” Savunması: “Başkaları da Usûlsüz Alıntı Yapıyor”....	452
XV. “Tencere Dibin Kara, Seninki Benden Kara” Savunması	454
XVI. Diğer Savunmalar	454

Bölüm 22

USÛLSÜZ ALINTIYLA MÜCADELE

I. Usûlsüz Alıntı ile Mücadele Etmek Neden Gerekli?.....	457
A. Eseri Üzerinde Yazarın Korunması Gereken Hakkı Vardır	458
B. Usûlsüz Alıntıyla Mücadele Etmekte Kamu Yararı da Vardır.....	459
Usûlsüz Alıntıyla Mücadele Etmenin Yolları	460
II. Usûlsüz Alıntıyla Hukuk Davası Yoluyla Mücadele Edilmesi	461
A. Tecavüzün Ref'i (Kaldırılması) Davası.....	461
B. Tecavüzün Men'i (Önlenmesi) Davası	462
C. Maddî ve Manevî Tazminat Davası	463
D. Usûlsüz Alıntıyla Hukuk Davası Yoluyla Mücadele Etmenin Zorlukları	465
Usûlsüz Alıntıyla İlgili Hukuk Davaları Kaç Yıl Sürüyor?	467
Bir Örnek	467
III. Usûlsüz Alıntıyla Ceza Davası Yoluyla Mücadele	468
A. Kaynak Göstermeksizin İktibasta Bulunma Suçu.....	468
B. Yetersiz, Yanlış veya Aldatıcı Mahiyette Kaynak Gösterme Suçu	468
C. Ceza Davasının Usûlü	469
D. Ceza Davası Yoluyla Mücadelenin Zorlukları.....	470
Savcılıkların Görevsizlik Kararı Verip Dosyayı Üniversite Rektörlüklerine Göndermeleri	471
Kaynaksız Alıntıyla İlgili Ceza Davaları Ne Kadar Sürüyor?	471
Hükümün Açıklanmasının Geri Bırakılması (HAGB).....	472

E. Hukuk ve Ceza Davası Yoluyla Mücadele Edecekler İçin Bazı Tavsiyeler	472
IV. Etik İhlal İncelemesi, Disiplin Soruşturması ve Ceza Soruşturması Yoluyla	
Usûlsüz Alıntıyla Mücadele	478
A. Etik İnceleme	478
1. Yönergeler ve Kapsamları	478
2. Etik İhlaller: Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler	479
3. Etik Kurullar	479
4. Etik İnceleme Usûlü ve Sonucu	479
B. Disiplin Soruşturması.....	480
C. Ceza Soruşturması.....	481
1. İnceleme.....	482
2. İlk Soruşturma	482
3. Son Soruşturmanın Açılıp Açılmaması Kararı.....	482
4. Danıştay İdarî Dairesinin İncelemesi.....	483
D. Etik İhlal İncelemesi, Disiplin Soruşturması ve Ceza Soruşturması Yoluyla	
Usûlsüz Alıntıyla Mücadelenin Zorlukları.....	484
Bir Örnek	485
Etik İnceleme ve Disiplin Soruşturması Kaç Yıl Sürüyor?.....	486
İdare Mahkemelerinde İptal Davaları Ne Kadar Sürüyor?.....	487
Örnek 1	487
Örnek 2	488
V. Usûlsüz Alıntıyla Yayın Yoluyla Mücadele (“Diken Battığı Yerden Çıkar”)	489
Usûlsüz Alıntıyla Mücadele Etmenin Yolu, Usûlsüz Alıntıya Kurban Giden	
Fikrin Gerçek Sahibinin Kim Olduğunun Söylenmesinden Geçer.....	490
Usûlsüz Alıntıyla Yayın Yoluyla Mücadele Etmenin Zorlukları.....	490
VI. Usûlsüz Alıntıyla Mücadele Eden Kişinin Uğrayabileceği Zararlar.....	491
A. Usûlsüz Alıntıyla Mücadele Eden Kişi Hakkında Disiplin Soruşturmaları	
Açılması	492
Bir Örnek	493
Bir Örnek Daha.....	493
B. Usûlsüz Alıntıyla Mücadele Eden Kişi Hakkında Tazminat Davası Açılması.....	494
Bir Örnek	494
C. Usûlsüz Alıntıyla Mücadele Eden Kişi Hakkında Ceza Davası Açılması.....	495
Bir Örnek	496
D. Usûlsüz Alıntıyla Mücadele Eden Kişinin İftiralara Maruz Bırakılması	496
E. Usûlsüz Alıntıyla Mücadele Eden Kişi Hakkında “Psikolojik Yıldırma	
Harekatı” Yürütülmesi	498
Bir Örnek	499
Küçük Bir Tavsiye	500
VII. Usûlsüz Alıntıyla Mücadeledeki Başarısızlığın Sebepleri.....	500
VIII. Usûlsüz Alıntılarını Görmezden Gelmek Bir Çözüm mü?.....	502

İkinci Kısım

ATIF USÛLLERİ

I. Kavramlar: Kaynak Gösterme, Atf, Gönderme, Referans, Zikretme, Anma,	
Sitasyon	506
“Alıntı”-“Atf” İlişkisi ve Farkı	506
Kaynak Gösterme	507
Atf	507
Gönderme	507
Zikretme	507
“Zikretme”-“Atf” Farkı	508
Sitasyon	508
“Atf”-“Kaynak” Gösterme Farkı	509
II. Atfın Fonksiyonları	509
III. Atfın Yeri: Metin İçinde mi, Dipnotta mı, Bölüm Sonunda mı?	510
A. Metin İçinde Atf	511
B. Dipnotta Atf	512
C. Bölüm Sonunda Atf	513
IV. Atfın Genel Yapısı	515

Birinci Alt-Kısım

MEVZUATA ATIF USÛLLERİ

I. Mevzuata Atfın Genel Yapısı	517
II. Mevzuat Türlerine Göre Atıfta Ortak ve Farklı Usûller	518
Mevzuat Türlerine Atf Usûlleri Konusunda Kanunlara Atf Usûlleri Esas	
Alınabilir	518
III. Mevzuata Atıfta Tasarruf İlkesi	519

Bölüm 23

KANUNLARA ATIF USÛLLERİ

I. Kanunlara Atıfta Künye Bilgileri	521
A. Kanunların Künye Bilgileri Nelerdir?	522
1. Kanunun Başlığı (İsmi)	522
2. Kanunun Sayısı	523
Gözlem ve Eleştiri	523
Kutu 23.1: Türkiye’de Kanunların Numaralandırılması	524
3. Kanunun Tarihi	525
B. Kanunlara Tam Künye Atf	526
“Tarihli ve Sayılı” mı, yoksa “Tarih ve Sayılı” mı?	526

Büyük Küçük Harf Kullanımı.....	526
“Günlü” Değil “Tarihli”.....	527
Tarih Daima Sayıdan Önce Verilmelidir	527
C. Kanunlara Kısa Künye Atıf.....	527
1. Kanunların Sayı ve Başlıkla Zikredilmesi	527
2. Kanunların Tarih ve Başlıkla Zikredilmesi.....	528
3. Kanunların Başlığı Belirtilmeksizin Tarih ve Sayısıyla Zikredilmesi.....	528
4. Kanunların Sadece Tarihiyle Zikredilmesi	529
5. Kanunların Sadece Sayısıyla Zikredilmesi	530
6. Kanunların Sadece Başlığıyla Zikredilmesi.....	530
Kanun Başlıklarından Çıkarma Yapılması.....	531
Kanun-Yasa	532
7. Kanunlar Sadece Kısaltmalarıyla Zikredilebilir mi?.....	532
D. Tam Künye Atıf mı, Yoksa Kısa Künye Atıf mı?.....	534
II. Kanunlara Atıfta Yer Belirleyicisi: Madde, Fıkra, Cümle ve Bent Numaraları	536
A. Maddelere Atıf Usûlü	536
1. Madde Kavramı	536
2. Madde Numaraları	537
Bir Ek Sorun: Madde Numaraları Kanunlarda Madde Kelimesinden	
Önce mi Sonra mı Verilmelidir?	538
3. Kısaltmalar.....	540
4. Sözlü Stil-Yazılı Stil	540
5. Ek Maddelere Atıf	541
6. Maddelerin Arasına Eklenen Maddelere Atıf	542
a) Madde Numaralarına Latince <i>Frequentativa</i> Sayılarının Eklenmesi.....	542
b) Madde Numaralarına Harf Eklenmesi	543
c) Madde Numaralarının Sonuna Tire Koyup Arap Rakamları Ekleme	543
7. Mükerrer Maddelere Atıf.....	543
8. Geçici Maddelere Atıf	544
B. Fıkralara Atıf Usûlü	545
Türkiye’de Fıkraların Numaralandırılması Sorunu.....	546
Sorunun Kaynağı Nedir?	548
Fıkra Numarasının Yazılış Stili	548
Kısaltmalar.....	548
Fıkralara Atıfta Roma Rakamları Kullanılabilir mi?	550
C. Cümlelere Atıf Usûlü	550
D. Bentlere Atıf Usûlü.....	550
1. Küçük Harflerle Numaralandırma	551
2. Arap Rakamlarıyla Numaralandırma.....	552
Alt Bent Sorunu	553
E. Madde, Fıkra, Bent ve Cümle Metinlerinde Yapılan Değişiklik, Eklemeler,	
İlgalar ve İptaller.....	555
1. Madde, Fıkra, Bent veya Cümlelerin Değişik Hâllerine Atıf.....	556

2. Eklenen Madde, Fıkra, Bent veya Cümlelere Atf.....	557
3. Yürürlükten Kaldırılan Kanun, Madde, Fıkra, Bent veya Cümlelere Atf.....	558
4. Anayasa Mahkemesi Tarafından İptal Edilen Kanun, Madde, Fıkra, Bent veya Cümlelere Atf.....	559
III. Kanunlara Atıfta Bilgi Kaynağının Belirtilmesi	560
A. Resmî Gazete	561
Genel Olarak.....	561
Örnekler	563
Resmî Gazetenin Tarih ve Sayı Bilgileri	563
Resmî Gazeteye Atıfta Stil Kuralları	565
RG Kısaltması.....	565
Ay Bilgisi.....	566
Sayfa Numarası	566
Resmî Gazeteye Sayı Bilgisi Belirtilmeksizin Atıf Yapılabilir mi?.....	566
Resmî Gazetenin Mükerrer Sayılarına Atıf Sorunu	567
B. Düstur.....	568
C. Mevzuat Bilgi Sistemi.....	570
Kanunun İlk Hâli-Güncel Hâli (Yürürlükteki Metin veya Konsolide Metin)	570
MBS’de Hata Olabilir mi?.....	571
D. UYAP Mevzuat Programı	573
E. Türkiye Büyük Millet Meclisi Tutanak Dergisi	573
F. Diğer Resmî Kaynaklar	574
G. Kanunlara Atıfta Bilgi Kaynağını Belirtmek Gerekli midir?	574
IV. Osmanlı Döneminde Çıkarılan Kanunlara Atıf Usûlleri.....	575
Takvim-i Vekayi	577
Düstur	577
Osmanlı Kanunlarına Atıfta Yazı Çevrimi Sorunu	578
V. Yabancı Kanunlara Atıf Usûlleri	580
A. Fransa.....	581
B. İtalya	582
C. İspanya	582
D. Almanya.....	582
E. Amerika Birleşik Devletleri	583
F. Birleşik Krallık	584
G. Yabancı Resmî Gazetelerin Kısaltmaları	585
H. Yabancı Kanunlara Kısaltma Yoluyla Atıf Meselesi	586
VI. Eski Kanunnamelere Atıf Usûlleri.....	587
VII. Kanunlara Atıf Metin İçinde mi, Yoksa Dipnotta mı Yapılmalıdır?	589
VIII. Kanunların Tam Künye ve Kaynak Bilgileri Bibliyografyada Gösterilmeli midir?.....	590
A. Kanunları Bibliyografyada Vermek Gerekir mi?.....	591
B. Kanunlar Bibliyografyada Nasıl Verilir?	591
IX. Kanunların Tam Künye ve Kaynak Bilgileri Dizinde Gösterilebilir mi?.....	593

Bölüm 24

KANUN DIŞINDAKİ MEVZUATA ATIF USÛLLERİ

I. Anayasalara Atf Usûlleri	596
A. Türk Anayasalarına Atf	596
1. Metin İçinde Atf	597
2. Dipnotta Atf	597
Eski Anayasalara Atfta Yazı Çevrimi Sorunu	598
B. Yabancı Anayasalara Atf	599
1. Metin İçinde Atf	601
2. Dipnotta Atf	601
C. Anayasalara Atfta Yer Belirleyicisi: Madde, Fıkra ve Bent	602
Başlangıç	604
D. Anayasa Değişikliklerine Atf	604
E. Anayasaların Bibliyografyada Gösterilmesi	606
II. Uluslararası Andlaşma ve Sözleşmelere Atf Usûlleri	608
A. Türkiye'nin Taraf Olduğu Uluslararası Andlaşmalar	608
1. Türkiye'nin Taraf Olduğu İki Taraflı Uluslararası Andlaşmalar	608
2. Türkiye'nin Taraf Olduğu Çok Taraflı Uluslararası Andlaşmalar	609
B. Türkiye'nin Taraf Olmadığı Uluslararası Andlaşmalar	611
Uluslararası Andlaşma Metinlerinden İngilizce veya Fransızca Olarak	
Alıntı Yapılması	612
Diğer Uluslararası Belgelere Atf	612
Birleşmiş Milletler Belgeleri	612
Avrupa Birliği Belgeleri	613
C. Uluslararası Andlaşmalara Atfta Yer Belirleyicisi: Madde, Fıkra ve Bent	614
D. Uluslararası Andlaşmaların Bibliyografyada Gösterilmesi	614
III. Kanun Hükmünde Kararnamelere Atf Usûlleri	615
IV. Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerine Atf Usûlleri	618
V. Tüzüklere Atf Usûlleri	619
Tüzüklerde Tarih ve Sayı Bilgisi	620
VI. Yönetmeliklere Atf Usûlleri	621
A. Cumhurbaşkanlığı Yönetmelikleri	621
B. Bakanlıklar ve Kamu Tüzel Kişilerinin Yönetmelikleri	625
Metin Olarak Şekil	626
VII. Yürütme Organının Diğer Düzenleyici İşlemlerine Atf Usûlleri	628
Cumhurbaşkanı Genelgeleri	629
Usûl ve Esaslar	629
VIII. TBMM Kararlarına Atf Usûlleri	632
TBMM İçtüzüğü	634
IX. Bireysel İşlemlere Atf Usûlleri	635

İkinci Alt-Kısım
MAHKEME KARARLARINA
ATIF USÛLLERİ

I. Bir Ön Sorun: Neden “İçtihat” Değil, “Mahkeme Kararı” Terimini Kullanıyoruz?...637	637
II. Bu Alt-Kısımın Plânı.....	638
III. Bu Alt-Kısımın Bölümleri Arasındaki İlişki.....	639

Bölüm 25
MAHKEME KARARLARINA ATIFTA
GENEL VE ORTAK USÛLLER

I. Mahkeme Kararlarına Atfın Genel Yapısı.....	641
II. Birinci Unsur: Mahkeme Kararlarına Atfta Künye Bilgileri	643
A. Mahkemenin İsmi	643
B. Kararın Tarihi.....	644
Tarihlerdeki “Ay” İsim Olarak mı, Rakam Olarak mı Yazılmalıdır?	645
Ay Rakamla Verildiğinde Gün, Ay ve Yılı Gösteren Rakamlar Arasına Hangi İşaret Konulmalıdır?.....	645
“Tarihli ve Sayılı” mı, Yoksa “Tarih ve Sayılı” mı?.....	645
“Günlü” Değil, “Tarihli”.....	646
Karar Tarihi Daima Karar Sayısından Önce Verilmelidir.....	646
Mahkeme Kararları Sadece Tarihleriyle Zikredilebilir mi?	646
C. Karar Sayısı.....	647
1. Sayının Genel Yapısı: Yıl ve Numara.....	647
a) Türkiye’de: “Yıl/Numara”	647
b) Yabancı Ülkelerde: “Numara/Yıl”	648
2. Türkiye’de “Esas” ve “Karar” Kelimeleri veya Bunların Kısaltmaları.....	648
3. “Ve” Değil, Virgül.....	649
4. Önce Esas, Sonra Karar Sayısı.....	649
5. Yıl Bilgisi	650
6. “Numaralı” Değil, “Sayılı”	650
7. Değişik Türde Kararlar	650
8. Esas ve Karar Sayıları “Sayı” Kelimesi Kullanılmadan Verilmemelidir	651
9. Türkiye’de Kararlar Esas Sayısı Kullanılmadan Sadece Karar Sayısıyla Zikredilebilir mi?	652
D. Kararın İsmi	653
1. “Davacın Adı v. Davalının Adı”	653
2. <i>Versus</i> Yerine Tire veya Taksim İşareti.....	654
3. “Davacı Davalıya Karşı”.....	655
4. Önerimiz	655
5. Kararların İsmlendirilmesinde Akılda Kalıcılık Sorunu	656
6. Anonimleştirme Sorunu ve Eleştirilerimiz.....	657

Anonimleştirmenin Yolları	657
Anonimleştirmenin Gereği ve Ölçüsü.....	658
7. Kararlara İsim Verilmemesinin Yarattığı Bir Sorun: “Şifreymiş Gibi Görünen Künye Bilgileri Sorunu”.....	660
8. Mahkeme Kararlarına İsim Verilmesi Konusunda Önerilerimiz	662
9. Mahkeme Kararlarına Konularından Hareketle İsim Verilmesi.....	663
E. “Karar” Kelimesi.....	665
F. Mahkeme Kararlarına Tam Künye ve Kısa Künye Atfı	667
1. Tam Künye Atfı.....	667
2. Kısa Künye Atfı.....	667
3. Kısa Künye Atfı Caiz midir?	668
III. İkinci Unsur: Mahkeme Kararlarına Atıfta Yer Belirleyicisi Bilgileri (“Nokta Atışı Atfı”)	669
A. Yer Belirleyicisi Olarak Paragraf Numarası (Paragraf Numarasıyla Nokta Atışı Atfı)	669
Paragraf Numarasıyla Atfın Şartı.....	670
B. Yer Belirleyicisi Olarak Sayfa Numarası (Sayfa Numarasıyla Nokta Atışı Atfı).....	671
C. Yer Belirleyicisinin Kullanılmaması	673
IV. Üçüncü Unsur: Mahkeme Kararlarına Atıfta Bilgi Kaynağının Belirtilmesi	674
A. Başlıca Karar Bilgi Kaynakları	674
B. Bilgi Kaynağının Belirtilmesi Zorunlu mudur?.....	675
C. Yayınlanmamış ve Keza Veri Tabanlarında Bulunmayan Kararlara Atf Yapılabilir mi?	677
V. Mahkeme Kararlarına Atıfta Kısaltma Sorunu	678
A. Mahkeme İsimlerinin Kısaltılması	678
B. Kurul ve Daire İsimlerinin Kısaltılması	679
C. Diğer Künye Bilgilerinin Kısaltılması.....	680
D. Yer Belirleyici Bilgilerinin Kısaltılması	680
E. Bilgi Kaynaklarının Kısaltılması.....	680
VI. Genel ve Ortak Atf Şablonu	681
A. Dipnotta Atf Şablonu	682
1. Kâğıt Dergide Yayınlanan Kararlara Atf Şablonu	682
2. İnternette ve Veri Tabanlarında Yayınlanan Kararlara Atf Şablonu.....	682
B. Metin İçinde Zikretme Şablonu.....	682
VII. Yukarıdaki Kuralların Örnekler Üzerinde Gösterilmesi ve Açıklanması	683
VIII. Mahkeme Kararlarına Atıfta Hâkim İsimleri ve Karşı Oy Yazıları	687
A. Tek Hâkimli Mahkemelerde	688
B. Çok Hâkimli Mahkemelerde	689
1. Karşı Oy Yazılarına Atıfta Hâkim İsimlerinin Zikredilmesi.....	689
2. Oy Birliğiyle veya Oy Çokluğuyla Verilen Kararlara Atıfta Hâkim İsimlerinin Zikredilmesi Sorunu	690
IX. Mahkeme Kararlarına Atıfta Tasarruf İlkesi.....	694
A. Atf Kısa Bir Şekilde Yapılmalıdır	694
1. Atıfta Sadece Zorunlu Unsurlara Yer Verilmelidir.....	694

2. Atıfta Kısaltma Yapılması Caizdir.....	695
3. Tam Künye Atıftan Sonra Kısa Künye Atıf veya Zikretme.....	695
B. Mahkeme Kararlarına Gerekmedikçe Atıf Yapılmamalıdır	696
X. Türkiye’de Yargı Kararına Atıf Konusunda Eleştiriler.....	700

Bölüm 26

TÜRK MAHKEME KARARLARINA ATIF USÛLLERİ

I. Anayasa Yargısı: Türk Anayasa Mahkemesi Kararlarına Atıf Usûlleri	711
A. Anayasa Mahkemesinin Norm Denetimi Kararlarına Atıf Usûlü	711
1. Künye Bilgileri	712
2. Yer Belirleyicisi Bilgileri.....	712
a) 2016 Sonrası Kararlara Atıfta Paragraf Numarası Belirtilmelidir.....	712
b) 2016 Öncesi Kararlara Atıfta Anayasa Mahkemesi Kararlar Dergisindeki Sayfa Numarası Belirtilebilir	713
3. Kaynak Bilgileri.....	713
a) Anayasa Mahkemesi Kararlar Dergisi	713
b) Resmî Gazete.....	714
c) Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası	714
4. Anayasa Mahkemesi Norm Denetimi Kararlarının İsimlendirilmesi Meselesi	715
a) Somut Norm Denetimi Kararlarının İsimlendirilmesi	715
b) Soyut Norm Denetimi Kararlarının İsimlendirilmesi	717
B. Anayasa Mahkemesinin Siyasî Partilerle İlgili Kararlarına Atıf Usûlü.....	719
C. Anayasa Mahkemesinin Yüce Divan Kararlarına Atıf Usûlü	720
D. Anayasa Mahkemesinin Yasama Dokunulmazlığı ve Milletvekilliğinin Düşmesi Kararlarına Atıf Usûlü.....	722
E. Anayasa Mahkemesinin Yürürlüğü Durdurma Kararlarına Atıf Usûlü	722
F. Anayasa Mahkemesinin Değişik İşler Kararlarına Atıf Usûlü.....	722
G. Anayasa Mahkemesinin Bireysel Başvuru Kararlarına Atıf Usûlü.....	723
Başvurucunun İsmi	725
Bireysel Başvuru Kararlarında Üçüncü Kişilerin İsmi.....	725
Bireysel Başvurularda Devlet Karşı Taraf mı?	726
Bireysel Başvuru Kararlarında Yer Belirleyicisi Olarak Paragraf Numarası Kullanılmalıdır.....	727
H. Anayasa Mahkemesi Kararlarına Atıfta Bilgi Kaynağını Belirtmek Gerekir mi?	728
II. Adli Yargı Organlarının Kararlarına Atıf Usûlleri	728
A. Yargıtay Kararlarına Atıf Usûlü.....	729
Yargıtay Kararlarının Bilgi Kaynakları	729
a) Resmî Gazete.....	729
b) Yargıtay Kararları Dergisi.....	729

c) İçtihat Bilgi Bankaları.....	729
Yargıtay Kararlarına Atıfta Yer Belirleyicisi Sorunu	730
Künye Bilgileri	730
1. Kararı Veren Yargıtay Kurulu veya Dairesinin İsmi	731
2. Kararın Tarihi	731
3. Kararın Sayısı	732
4. Kararın İsmi.....	732
5. Yargıtay Kararlarına Atıf Örnekleri.....	735
a) Yargıtay Büyük Genel Kurul Kararlarına Atıf Usûlü	735
b) Yargıtay Hukuk ve Ceza Genel Kurulları Kararlarına Atıf Usûlü	737
c) Yargıtay Daire Kararlarına Atıf Usûlü.....	737
B. Bölge Adliye Mahkemesi Kararlarına Atıf usûlü.....	739
C. Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri Kararlarına Atıf Usûlü.....	740
1. Hukuk Mahkemeleri	740
İhtisas Mahkemeleri.....	740
2. Ceza Mahkemeleri	741
İhtisas Mahkemeleri.....	742
Sulh Ceza Hâkimlikleri.....	742
III. İdarî Yargıda Mahkeme Kararlarına Atıf Usûlleri	743
A. Danıştay Kararlarına Atıf Usûlleri	743
Danıştay Kararlarının Bilgi Kaynakları	743
a) Resmî Gazete	743
b) Danıştay Dergisi/Danıştay Kararlar Dergisi	743
c) Danıştay Karar Arama	744
d) Özel İçtihat Bankaları.....	744
Danıştay Kararlarına Atıfta Yer Belirleyicisi	745
Künye Bilgileri	745
1. Kararı Veren Kurul veya Dairenin Adı.....	745
a) İçtihatları Birleştirme Kurulu.....	745
b) Dava Daireleri Kurulları	746
c) Daireler	747
2. Kararın Tarihi	748
3. Kararın Sayısı	748
4. Kararın İsmi.....	748
Danıştayın İsim Düşmanlığı ve Bunun Eleştirisi	750
Danıştay Kararlarının İsmlendirilmesi Konusunda Önerilerimiz	753
B. Bölge İdare Mahkemesi Kararlarına Atıf Usûlü.....	756
C. İdare ve Vergi Mahkemesi Kararlarına Atıf Usûlü	757
IV. Uyuşmazlık Mahkemesi Kararlarına Atıf Usûlü	758
V. Sayıştay Kararlarına Atıf Usûlü.....	760
VI. Yüksek Seçim Kurulu Kararlarına Atıf Usûlü.....	761
VII. Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Kararlarına Atıf Usûlü.....	763
VIII. Askerî Yargıtay Kararlarına Atıf Usûlü.....	764

Bölüm 27

YABANCI MAHKEME KARARLARINA ATIF USÛLLERİ

I. Genel Gözlemler.....	766
II. ABD Mahkeme Kararlarına Atıf Usûlleri	769
A. ABD Yüksek Mahkemesi Kararlarına Atıf Usûlü.....	769
1. Kararın İsmi (<i>Taraf 1 v. Taraf 2</i>).....	769
2. Kararlar Dergisi: “U.S.” (<i>United States Reports</i> Kısaltması).....	771
3. Yıl Bilgisi	772
B. ABD’de Diğer Mahkeme Kararlarına Atıf Usûlleri	772
1. Kararın İsmi.....	772
2. Karar Dergileri (<i>Reporters</i>).....	773
3. Mahkemenin Adı	773
4. Kararın Tarihi veya Yılı.....	773
C. ABD’de Hakim İsimleri, Çoğunluk ve Karşı Oy Yazıları.....	774
III. Birleşik Krallık Mahkeme Kararlarına Atıf Usûlleri	777
A. Eski Sistem (2001 Öncesi).....	777
1. Kararın Adı.....	778
2. Kararlar Dergisi (<i>Law Report</i>) Bilgileri.....	778
3. Mahkemenin Adının Kısaltması	779
B. Yeni Sistem (<i>Neutral Citation</i>) (2001 Sonrası).....	780
1. Kararın İsmi.....	780
2. Kararın Yılı.....	780
3. Mahkemenin Adı	781
4. Karar Numarası	782
5. Kararlar Dergileri (<i>Law Reports</i>) Bilgisi	782
C. Kararlara Atıfta Hâkim İsimlerinin Zikredilmesi.....	784
D. Türkçe Kitap ve Makalelerde Birleşik Krallık Mahkeme Kararlarına Atıf.....	786
IV. Fransız Mahkeme Kararlarına Atıf Usûlleri	788
A. Fransız Anayasa Konseyi Kararlarına Atıf Usûlü.....	788
1. Mahkemenin Adı	789
2. Karar Tarihi	789
2. Karar Numarası.....	789
4. Karar Türü	789
5. Kararın İsmi.....	790
6. Bilgi Kaşnağı.....	790
B. Fransız Yargıtayı Kararlarına Atıf Usûlü.....	790
C. Fransız Danıştay Kararlarına Atıf Usûlü.....	792
1. Mahkemenin Adı	793
2. Kararın Tarihi	794
3. Kararın İsmi.....	794
4. Başvuru Numarası.....	795
5. Kaynak Bilgisi: <i>Recueil Lebon</i>	796
6. Fransız Danıştay Kararlarına Türkçe Atıflarda Dikkat Edilecek Hususlar	798

V. Alman Mahkemeleri Kararlarına Atıf Usûlleri	799
A. Alman Federal Anayasa Mahkemesi Kararlarına Atıf Usûlü.....	799
1. Kısa Künye Atıf Usûlü	800
2. Tam Künye Atıf.....	800
3. Alman Anayasa Mahkemesi Kararlarının İsimlendirilmesi.....	802
4. Türkçe Yazılan Kitap ve Makalelerde Alman Anayasa Mahkemesi Kararlarına Atıflar İçin Öneriler	803
B. Alman Federal Mahkemesi Kararlarına Atıf Usûlü.....	804
1. Tam Künye Atıf.....	805
2. Kısa Künye Atıf.....	806
3. Kararlara İsim Verilmesi.....	806
4. Türkçe Yazılan Kitap ve Makalelerde Alman Federal Mahkemesi Kararlarına Atıflar İçin Öneriler	807
C. Alman Federal İdare Mahkemesi Kararlarına Atıf Usûlü	807
VI. İsviçre Federal Mahkemesi Kararlarına Atıf Usûlleri.....	810
VII. Diğer Yabancı Ülke Mahkeme Kararlarına Atıf Usûlü	812
VIII. Yabancı Mahkeme Kararlarına Atıfta Çeviri Konusu.....	814
Bir Örnek: Yazar X'in Fransız Uyuşmazlık Mahkemesinin Blanco Kararının Çevirisini Bizden Alıp Atfı Kararın Fransızca Aslına Yapması.....	817

Bölüm 28

ULUSLARARASI MAHKEME KARARLARINA ATIF USÛLLERİ

I. Uluslararası Adalet Divanı Kararlarına Atıf Usûlü.....	820
1. Divanın Adı	821
2. Davanın Adı.....	822
3. Tarafların Adı	822
4. Kararın Türü	822
5. Kararın Tarihi	823
6. Kaynak Bilgisi	823
7. Yer Belirleyicisi.....	824
8. Uluslararası Adalet Divanı Kararlarına İngilizce Literatürde Atıflar Konusunda Özellikler.....	825
9. Milletlerarası Daimî Adalet Divanı Kararlarına Atıf Usûlü.....	826
10. Uluslararası Adalet Divanı veya Milletlerarası Daimî Adalet Divanı Kararlarına Atıflarda Kısaltma, Tam Künye ve Kısa Künye Uygulamaları.....	827
II. Uluslararası Ceza Mahkemeleri Kararlarına Atıf Usûlleri	828
A. Uluslararası Ceza Mahkemesi Kararlarına Atıf Usûlü	829
B. Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi Kararlarına Atıf Usûlü	829
C. Ruanda Uluslararası Ceza Mahkemesi Kararlarına Atıf Usûlü	830
III. Avrupa Birliği Mahkemeleri Kararlarına Atıf Usûlü	831
1. Mahkemenin Adı	831
2. Kararın Türü	831
3. Kararın Tarihi	831

4. Kararın Adı.....	831
5. Dava Numarası	831
6. Kararın Kodu (ECLI).....	832
7. Yer Belirleyicisi.....	832
8. Bilgi Kaynağı.....	833
IV. Tahkim Mahkemeleri (Hakemlik) Kararlarına Atıf Usûlleri	834
V. Diğer Uluslararası Mahkeme Kararlarına Atıf.....	835
VI. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarına Atıf Usûlü	836
A. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarında Künye Bilgileri: Genel Olarak.....	837
B. Mahkemenin ve Kararı Veren Formasyonun İsmi	838
Kutu 28.1: Mahkemenin Türkçe İsmi Nedir? “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi” mi, Yoksa ”İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi” mi?.....	838
1. Büyük Daire Kararlarına Atıf	840
2. Daire Kararlarına Atıf.....	840
3. Komite Kararlarına Atıf.....	841
C. Kararın İsmi (Başvuranın Adı v. Aleyhine Başvuru Yapılan Devletin Adı)	843
D. Başvuru Numarası.....	845
E. Karar Tarihi	846
F. Karar Türü	847
1. Kararlar.....	847
2. Hükümler	848
G. Yer Belirleyicisi:- Paragraf Numarası.....	849
H. Kaynak Bilgisi	850
1960-1996 Dönemindeki Kararlara Atıfta Kaynak Bilgisi	850
Kutu 28.2: Avrupa İnsan Hakları Komisyonunun Kararlarına Atıf Usûlü.....	850
I. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarına Türkçede Atıf Usûlü Hakkında Gözlem ve Eleştirilerimiz	851
J. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarına Türkçede Atıf Usûlü Hakkında Önerilerimiz	853
1. Künye Bilgilerinin Sırası	853
2. Mahkemenin ve Kararı Veren Formasyonun Adı.....	855
3. Kararın Türü	858
K. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarına Kısa Künye Atıf	859
L. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarının Türkçe Çevirilerine Atıf Sorunları.....	860

Üçüncü Alt-Kısım

DOKTRİNE ATIF USÛLLERİ

I. “Doktrin” Kavramı	863
II. Doktrine Atıfta İki Büyük Sistem: Dipnot Sistemi ve Yazar-Yıl Sistemi	864
A. Dipnot Sistemi	864
B. Yazar-Yıl Sistemi.....	865

III. Değerlendirme: Dipnot Sistemi ve Yazar-Yıl Sisteminin Karşılıklı Avantaj ve Dezavantajları	866
A. Yazar-Yıl Sisteminin Avantajları ve Dipnot Sisteminin Dezavantajları	866
1. Sayfa Düzeni ve Dizgi Açısından	866
2. Kısalık-Uzunluk Açısından.....	868
3. Yeknesaklık	869
4. Basitlik ve Kolaylık	869
5. Okuma Hızı.....	870
B. Dipnot Sisteminin Avantajları ve Yazar-Yıl Sisteminin Dezavantajları	870
1. Künye Bilgilerinde Eksiklik/Tamlık Açısından	870
2. Okuma Hızı Açısından.....	872
3. Her Alana Uygunluk Açısından.....	872
C. Türkiye’de Hukuk Yazınında Hangi Sistem Tercih Edilmeli?.....	873

Birinci Ayrım

YAZAR-YIL SİSTEMİ

Bölüm 29

YAZAR-YIL SİSTEMİ

I. Yazar-Yıl Sisteminde Atfın Genel Yapısı ve Genel Atf Şablonu.....	879
II. Yazar-Yıl Sisteminde Kitaplara Atf Usûlü.....	882
A. Tek Yazarlı Kitaplara Atf Usûlü.....	883
1. Metin İçinde.....	883
2. Kaynaklar Listesinde	883
B. İki Yazarlı Kitaplara Atf Usûlü.....	883
1. Metin İçinde.....	883
2. Kaynaklar Listesinde	884
C. Üç Yazarlı Kitaplara Atf Usûlü.....	884
1. Metin İçinde.....	884
2. Kaynaklar Listesinde	884
D. Dört ve Daha Fazla Yazarlı Kitaplara Atf Usûlü	885
1. Metin İçinde.....	885
2. Kaynaklar Listesinde	886
III. Yazar-Yıl Sisteminde Makalelere Atf Usûlü	886
IV. Kolektif veya Derleme Eserlere ve Bunların Bölümlerine Atf Usûlü	888
A. Kolektif ve Derleme Eserlerin Kendisine Atf	888
B. Kolektif ve Derleme Eserlerdeki Bölümlere Atf.....	890
V. Yazar-Yıl Sisteminde Diğer Kaynak Türlerine Atf Kuralları	892
A. Yazar-Yıl Sistemiyle Mevzuata ve Mahkeme Kararlarına Atf Sorunu.....	893
B. Yazar-Yıl Sistemiyle Arşiv Belgelerine Atf Sorunu	895
C. Yazar-Yıl Sistemiyle İnternet Kaynaklarına Atf Sorunu.....	896
VI. Yazar-Yıl Sisteminde Yazar Adına İlişkin Kurallar	897
A. Yazar-Yıl Sisteminde Anonim Eserlere Atf.....	898

B. Yazar-Yıl Sisteminde Takma İsimli Yazarlara Atf	899
C. Yazar Adı Yerine Editör Adı	899
D. Çevirmen Adı.....	900
E. Kurumsal Yazar.....	900
F. Aynı Soyadlı Yazarlara Atf	901
VII. Yazar-Yıl Sisteminde Yayın Yılına İlişkin Kurallar	902
A. Yayın Tarihi Yıl olarak belirtilir	902
B. Yazar-Yıl Sisteminde Yayın Yılı'nın Fonksiyonu: Kaynaklar Listesinde Aynı Yazarın Birden Fazla Eseri Yayın yıllarına Göre Sıralanır	904
C. Kaynaklar Listesinde Aynı Yazarın Aynı Yıl Yayınlanmış Eserleri Nasıl Gösterilir ve Bunlar Kendi Arasında Nasıl Sıralanır?	905
D. Yayın Yılına İlişkin Özel Durumlar.....	906
1. Tarihsiz Yayınlar Atf Sorunu.....	906
2. Yeni Baskılara Atf	907
3. Çeviri Kitaplarda Yayın Yılı'nın Belirtilmesi	908
4. Yazı Çevrimlerinde Yayın Yılı'nın Belirtilmesi	908
5. Baskı Aşamasında Olan Kitaplara Atf: “Baskıda” veya “Çıkacak”	909
6. Yayın Yılı ile İlgili Diğer Bazı Hususlar	909
VIII. Yer Belirleyicisine İlişkin Kurallar	910
IX. Yazar-Yıl Sisteminde Metin İçinde Atf Konusunda Ek Bilgiler	912
X. Yazar-Yıl Sisteminde Kaynaklar Listesi Konusunda Ek Bilgiler	915
XI. Yazar-Yıl Sisteminde Dipnot Olabilir	917
XII. “Dipnotta Yazar-Yıl Sistemi”	918
A. “Dipnotta Yazar-Yıl Sistemi”nin Açıklanması	918
Örnek 1: Yavuz Atar’ın <i>Türk Anayasa Hukuku</i> Kitabı	919
Örnek 2: Abdurrahman Eren’in <i>Anayasa Hukuku Dersleri</i> Kitabı	919
Örnek 3: Hasan Tunç, Faruk Bilir ve Bülent Yavuz’un <i>Türk Anayasa Hukuku</i> Kitabı	920
Örnek 4: Hasan Tunç’un <i>Türk Anayasa Hukuku</i> Kitabı.....	921
Örnek 5: Şeref İba’nın <i>Türk Anayasa Hukuku</i> Kitabı.....	921
Türkiye’de “Dipnotta Yazar-Yıl Sistemi”nin Kaynağı Kim?	922
B. Eleştiri	925

İkinci Ayrım

DİPNOT SİSTEMİ

I. Dipnot Sisteminin Tanımı	931
II. “Dipnot Sistemi” İsimlendirmesi	932
III. “Klasik Sistem” İsimlendirmesi.....	933
IV. Dipnot Sisteminin Avantaj ve Dezavantajları.....	934
V. Bu Ayrımın Plânı	934

Bölüm 30
DİPNOT SİSTEMİNDE
KİTAPLARA ATIF USÛLLERİ

I. Dipnot Sisteminde Kitaplara Atfın Genel Yapısında ve Genel Atf Şablonu	935
II. Künye Bilgileri ve Bu Bilgilerin Sırası	937
A. Künye Bilgileri Kavramı.....	937
B. “Temel Künye Bilgileri”-“Ek Künye Bilgileri” Ayrımı.....	938
C. Yedi Temel Künye Bilgisi.....	938
1. Yazar Adı.....	939
2. Kitabın Başlığı.....	939
3. Yayın Yeri	939
4. Yayınevi.....	939
5. Baskı Sayısı	940
6. Yayın Yılı	940
7. Cilt Numarası.....	941
D. Temel Künye Bilgilerinin Sırası	941
III. Bir Kitapta Künye Bilgileri Nasıl Bulunur?.....	942
IV. Tek Yazarlı Kitaplara Atf Usûlü.....	944
A. Dipnotta	944
B. Bibliyografyada.....	944
V. İki Yazarlı Kitaplara Atf Usûlü.....	945
A. Dipnotta	945
B. Bibliyografyada.....	945
VI. Üç Yazarlı Kitaplara Atf Usûlü	946
A. Dipnotta	946
B. Bibliyografyada.....	946
VII. Dört ve Daha Fazla Yazarlı Kitaplara Atf Usûlü.....	947
A. Dipnotta	948
B. Bibliyografyada.....	948
VIII. Yazar+Editörlü Kitaplara Atf Usûlü.....	949
IX. Çeviri Kitaplara Atf Usûlü	950
Kutu 30.1: Atfta Kanunen Bulunması Gereken Minimum Unsurlar	951
Kutu 30.2: Tipografik Terimler	952
X. Bibliyografik Künyenin Verilmesi Konusunda Genel ve Ortak Kurallar	953
A. Dipnotta Künye Bilgileri Dipnot Paragrafı Stilinde Verilir	953
B. Bibliyografyada Künye Bilgileri Asılı Paragraf Stilinde Verilir	953
C. Dipnotta ve Bibliyografyada Künye Bilgileri Arasına Virgül Konulur.....	954
D. Künye Bilgisinin En Sonuna Nokta Konulur	955
E. Dipnotta Atıflar Arasına Noktalı Virgül Konulur.....	955
F. Dipnotta Aynı Yazarın Birden Fazla Eserine Atf Yapılıyorsa İkinci ve Sonraki Eserlere Atf Yapılırken <i>Id.</i> Kısaltması Kullanılabilir	956
G. Künye Bilgileri Sadece İlk Harfleri Büyük Olmak Üzere Küçük Harflerle Yazılır	956
H. Bibliyografik Künyede Sadece Kitap Başlıkları İtalikle Yazılır	957

I. Ana Başlık ile Alt Başlık Arasına Üst Üste İki Nokta Konulur.....	958
XI. Yazı Tipi Stili Konusunda Gözlemlerimiz, Eleştirilerimiz ve Uyarılarımız.....	958
A. Künye Bilgilerinden Birisi Vurgulanmalıdır (Künye Bilgilerinin Hepsisi Aynı Yazı Tipiyle Yazılmamalıdır).....	958
B. Künyede Birden Fazla Unsur Vurgulanmamalıdır.....	960
C. Künye Bir Bütün Olarak Vurgulanmamalıdır (Künyenin Tamamı İtalikle Yazılmamalıdır).....	960
D. Künyede İkidenden Fazla Yazı Tipi Stili Kullanılmamalıdır (Künyede Aşırı Vurgudan Kaçınılmalıdır).....	961
E. Yazı Tipi Stili Kendi İçinde Tutarlı Olarak Kullanılmalıdır.....	962
XII. Künyenin Dili Konusunda Uyarılar.....	963
A. Metin Hangi Dilde Yazılıyorsa, Künye de O Dilde Yazılır.....	963
B. Kitap ve Makale Başlıkları ve Dergi İsimleri Hangi Dildeyse O Dilde Yazılırlar.....	965

Bölüm 31

DİPNOT SİSTEMİNDE

MAKALELERE ATIF USÛLLERİ

I. Makalelere Atfın Genel Yapısı ve Şablonu.....	968
Eleştiriler.....	969
Bibliyografyada.....	970
II. Künye Bilgilerinin Tespiti.....	970
A. Örnek 1: <i>Ankara Üniversitesi SBF Dergisinden Bir Makale</i>	971
B. Örnek 2: <i>I.CON</i> 'dan Bir Makale.....	972
C. Örnek 3: <i>Harvard Law Review</i> 'den Bir Makale.....	973
D. Örnek 4: <i>Boston College Law Review</i> 'den Bir Makale.....	974
E. Örnek 5: <i>Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisinden Bir Makale</i>	975
III. Makale Çevirilerine Atfın Usûlü.....	977
IV. Makalelere Atfıta Künye Bilgilerine İlişkin Kurallar: Özet.....	980
V. Makalelere Atflarda Yazar Adına İlişkin Kurallar.....	981
VI. Makale Başlığına İlişkin Kurallar.....	984
A. Makale Başlığı Normal (Roman) Yazı Stiliyle Verilmelidir.....	985
B. Makale Başlığı “Başlık Stili” ile Verilmelidir.....	986
Başlığın Tümü Küçük Harfle Verilmemelidir.....	986
Başlık Büyük Harfle Verilmemelidir.....	987
C. Makale Başlığı İçinde Kullanılan Noktalama İşaretleri Korunmalıdır.....	987
D. Makale Başlığı Tırnak İçinde Verilmelidir.....	987
E. Makale Başlığı Tek Tırnak İçinde Verilmemelidir.....	989
F. Makale Başlığı İçindeki Tırnaklar Künyede Tek Tırnağa Dönüşür.....	990
G. Makale Alt Başlıklarının Verilmesi Konusunda Kurallar.....	993
H. Makalelerde Uzun Başlıklar İlk Atflarda ve Bibliyografyada Kısaltılmamalıdır.....	994

I. Makale Başlıkları Çevrilmez, Kendi Dillerinde Bırakılır	995
J. Makale Başlığından Sonra Tırnak Kapatılmalı, Sonra Sırasıyla Virgül ve Derginin İsmi Verilmelidir.....	997
K. Makale Başlıkları Konusunda Diğer Hususlar İçin Kitap Başlıklarında Geçerli Olan Kurallar Kıyasen Uygulanır	998
VII. Derginin İsminin Yazılmasına İlişkin Kurallar	998
A. Dergi İsminden Önce “In” veya “İçinde” Gibi İbareler Konulmaz.....	999
B. Dergi İsmi İtalikle Verilmelidir.....	1000
C. Dergi İsmi Kısaltılmadan Verilmelidir.....	1002
D. Dergi İsimleri Parantez İçine Alınmamalıdır	1008
E. Dergi Adında “Dergi” vb. Kelimeler Geçebileceği Gibi Geçmeyebilir de	1009
F. Ana Başlık ve Alt Başlıklı Dergilere Atf	1010
G. İsmi Değişen Dergilere Atf	1010
H. Paralel Başlıklı Dergilere Atf.....	1012
I. Türkiye’de “Sahte Paralel Başlıklı Dergiler”e Atf Sorunu	1013
J. Armağan Şeklinde Çıkan Dergi Sayılarına Atf	1015
K. Ayrı Baskılara Atf.....	1017
L. Yabancı Dergi İsimleri Türkçeye Çevrilmez; Kendi Dillerinde Bırakılır.....	1018
M. Türkçe Dergi İsimleri Yabancı Dile Çevrilmez.....	1019
N. Dergilerin Yayın Yeri ve Yayınevi Bilgisi Verilmez.....	1021
VIII. Cilt, Sayı ve Tarih Bilgisi	1024
A. Dergilerde Cilt, Sayı ve Yıl Kavramları.....	1024
1. Cilt	1024
2. Sayılar.....	1026
Ardışık Sayfa Numaralandırmasında Sayı Belirtilmeyebilir.....	1026
3. Tarih.....	1027
B. Cilt, Sayı ve Tarih Bilgilerinin Veriliş Sırası	1029
C. Cilt, Sayı ve Tarih Bilgilerinin Veriliş Şekli	1029
D. Yabancı Dergilerin Cilt, Sayı ve Tarih Bilgileri de Türkçe Olarak Verilir	1031
IX. Sayfa Numarası.....	1033
A. Dipnotlarda Makalelere Atıfta Sayfa Numarasının Gösterilmesi.....	1033
B. Bibliyografyada Makalelerin Gösterilmesi	1034
X. Makalelere Atıfta URL veya veri Tabanı Bilgisinin Belirtilmesi Gerekli midir? ...	1034
A. Kâğıt Dergide Yayınlanan Makale ile İnternette Yayınlanan Makalenin Sayfa Düzeni Farklı ise İnternet Kaynağı da Belirtilmelidir	1035
B. Kâğıt Dergide Yayınlanan Makale ile İnternette Yayınlanan Makalenin Sayfa Düzeni Aynı ise İnternet Kaynağını Belirtmeye Gerek Yoktur	1035
C. Sadece İnternette Yayınlanmış Makalelere Atıfta İnternet Kaynağını Belirtmek Şarttır.....	1037
Sadece İnternette Yayınlanmış Makalelere Atıfta Yer Belirleyicisi (Sayfa Numarası) Sorunu	1038
D. Makalelerin Erken Görünümlerine Atıfta İnternet Kaynağının Belirtilmesi.....	1039

XI. “Makale Benzerleri”ne Atıf: Dergilerde Yayınlanan Diğer Yazılara Atıf Usûlleri.....	1041
A. Kroniklere Atıf.....	1041
B. Karar Tahlilleri.....	1044
C. Kitap İnceleme Yazılarına Atıf.....	1045
D. Cevap Yazıları.....	1047
XII. Popüler Dergilerde Yayınlanan Yazılara Atıf.....	1049
XIII. Gazetelerde Yayınlanan Yazılara ve Haberlere Atıf.....	1049

Bölüm 32

DİPNOT SİSTEMİNDE

DİĞER ESERLERE ATIF USÛLLERİ

I. Kolektif veya Derleme Eserlere ve Bunların Bölümlerine Atıf Usûlü.....	1052
A. Kolektif ve Derleme Eserlerin Kendisine Atıf.....	1053
1. Şablon.....	1053
2. “Ed.,” “Der.” veya “Haz.” Kısaltması ve Bunları Belirtme Zorunluluğu.....	1054
3. Birden Fazla Editörün Olması Durumunda Hangi Kısaltma Kullanılır? Türkçede “Eds.” Kısaltması Kullanılabilir mi?.....	1055
4. İngilizce “ <i>Edited by</i> ” İbaresinin Hakkında.....	1056
5. Fransızca “ <i>Sous la direction de</i> ” İbaresinin Hakkında.....	1057
B. Kolektif ve Derleme Eserlerdeki Bölümlere Atıf.....	1058
1. Dipnotta.....	1058
2. Bibliyografyada..... “ <i>In</i> ” Yerine “İçinde” Kullanılmaz.....	1060
C. Kolektif ve Derleme Eserlerin Çevirilerine Atıf Usûlü.....	1062
II. Armağanlarda Yayınlanan Yazılara Atıf Usûlü.....	1063
A. Editörlü Armağanlarda Yayınlanan Makalelere Atıf.....	1065
B. Editörsüz Armağanlarda Yayınlanmış Makalelere Atıf.....	1065
Armağanlarda Alt Başlık Sorunu.....	1067
III. Sempozyumlarda Sunulan Bildirilere Atıf.....	1068
A. Yayınlanmamış Bildirilere Atıf.....	1069
B. Yayınlanmış Bildirilere Atıf.....	1070
1. Editörlü Bildiri Kitaplarında Yayınlanan Bildirilere Atıf.....	1070
2. Editörsüz Bildiri Kitaplarında Yayınlanan Bildirilere Atıf.....	1071
Sempozyumlarda Bildiri Dışındaki Katkılara Atıf.....	1072
Anayasa Yargısı Sempozyumlarına Atıf Sorunu.....	1072
IV. Tezlere Atıf.....	1073
V. Teksirlere Atıf.....	1075
VI. Ansiklopedilere Atıf.....	1078
A. Editörü Olan Ansiklopedilere Atıf Usûlü.....	1078
Editörlü Çevrimiçi Ansiklopedilere Atıf.....	1079
B. Editörü Olmayan Ansiklopedilere Atıf Usûlü.....	1080
1. Meşhur Ansiklopedilere Atıf Usûlü.....	1080
2. Az Bilinen Ansiklopedilere Atıf Usûlü.....	1081

Meşhur-Meşhur Olmayan Ansiklopedi Ayrımı	1081
Birden Fazla Edisyonu Olan Ansiklopedilere Atıf	1081
Ansiklopedilerin Çevrimiçi Versiyonlarına Atıf.....	1082
Ansiklopedilere Atıfta Cilt ve Sayfa Numarası Belirtmek Gerekir mi?.....	1081
Wikipedia'ya Atıf	1083
VII. Sözlüklere Atıf	1083
VIII. Klasiklere Atıf.....	1085
A. Klasiklere Atıfta Künye Bilgileri	1086
B. Klasiklere Atıfta Yer Belirleyicisi.....	1087
C. Klasiklerin Çevirilerine Atıf.....	1089
D. Klasiklerin Modern Edisyonlarına Atıf.....	1090
E. Eski Yunan ve Romalı Düşünürlerin İsimlerinin Yazılışı Sorunu.....	1090
1. İsmi Ana Metinde Geçmesi Durumunda.....	1091
2. İsmi Atıf Yapılan Kitabın Künyesinde Geçmesi Durumunda.....	1091
F. Orta Çağ Düşünürlerin İsimlerinin Yazılışı Sorunu.....	1092
IX. Kutsal Kitaplara Atıf	1094
A. Kur'ana Atıf	1094
B. Kitab-ı Mukaddese Atıf.....	1095
X. El Yazmalarına Atıf.....	1095
XI. Yayınlanmamış Çalışmalara Atıf.....	1096
XII. Sözlü Kaynaklara Atıf.....	1097
XIII. İnternet Kaynaklarına Atıf	1099
Uyarı: Basılı Kitap ve Makalelere Sadece URL ile Atıf Yapılamaz.....	1100
URL'lerin Satır Sonunda Bölünme ve Bölünmeme Sorunu Hakkında.....	1101
URL'lerin Altının Çizilmesi ve Mavi Renge Dönüştürülmesi Sorunu	1103
Çok Uzun URL'ler	1103
Arşivlenmiş Versiyon	1104
DOI Belirtilerek Atıf Yapılması	1104

Bölüm 33 KISA KÜNYE ATIF USÛLLERİ

I. Genel Olarak Kısa Künye Atıf	1105
A. Kısa Künye Atıf Nedir?	1105
Kural	1106
İstisnalar.....	1106
B. Kısa Künye Atfın Varlık Sebebi: Tekrar Atıflarda Kısa Künye Atıf İhtiyacı	1108
C. Kısa Künye Atfın Yarar ve Sakıncaları.....	1108
1. Yararları.....	1108
2. Sakıncaları	1109
D. Kısa Künye Atfın Koşulları	1111
E. Kısa Künye Atıf Ne Zaman Yapılır?.....	1114
II. Araya Başka Atıflar Girdikten Sonra Aynı Kaynağa Tekrar Atıf Usûlü.....	1114
A. Aynı Yazarın Tek Bir Eserine Atıf Yapılıyorsa: “Yazar Soyadı + <i>op. cit.</i> ”.....	1114
Aynı Soyadlı Yazarlara Kısa Künye Atıf.....	1116

“Op. cit.” mi, “A.g.e.” mi?	1118
Bir Tartışma: “Op. cit.” veya “A.g.e.”ye Gerek Var mı?	1119
B. Aynı Yazarın Birden Fazla Eserine Atf Yapılıyorsa	1119
1. Kısa Künye Atıflarda Uzun Başlıkların Kısıtlanmasına İlişkin Kurallar	1121
2. Başlık Kısaltma Yöntemleri	1122
3. Bir Uygulama	1126
4. Kısa Künye Atıflarda Stil Kuralları	1127
a) “Op. cit.” ve “A.g.e.” Kısaltmaları İtalic Yazılır	1127
b) Kısa Künyede Stil, Tam Künyedeki Stili İzler	1127
5. Kısa Künye Atıfta Başlık Kullanma Zorunluluğu Mutlak Bir Kuraldır	1128
6. Kısa Künye Atıflarda Alışılmadık Usüllerden Kaçınılmalıdır	1129
7. Kısa Künye Atıflarda Yazarların Önadları Verilmez	1130
III. Araya Başka Atıflar Girmeden Aynı Kaynağa Tekrar Atf Usülü	1131
A. <i>Ibid.</i> Kuralı	1132
<i>Ibid.</i> Yerine <i>A.e.</i> Kullanılabilir mi?	1134
<i>Ibid.</i> Kuralının Aksine Örnekler	1135
<i>Ibid.</i> Kuralına Uyulmamasının Yol Açacağı Sakıncalar	1136
B. <i>Ibid.</i> Kullanımı Yasakları	1137

Bölüm 34 NAKLEN ATIF USÜLÜ

I. Mealen Alıntılardan Alıntı Yaparken Sadece Bizim Alıntı Yaptığımız Yazara Atf Yapılır, Yani İlk Yazara Naklen Atf Yapılmaz	1140
II. Bir Yazarın Yaptığı Aynen Alıntılardan Alıntı Yaparken Naklen Atf Formülüyle Atf Yapmak Gerekir (“Falancadan <i>Nakleden</i> Filanca”)	1144
A. Doktrinden Yapılmış Naklen Alıntılar (Doktrine Naklen Atf Usülü)	1145
B. Mevzuattan Yapılmış Naklen Alıntılar (Mevzuata Naklen Atf Usülü)	1147
C. İçtihadattan Yapılmış Naklen Alıntılar (İçtihadada Naklen Atf Usülü)	1148
III. Naklen Atf Kuralları	1151
A. “Falancadan <i>Nakleden</i> Filanca” Formülü Kullanılmalıdır	1151
B. “Falancadan <i>Aktaran</i> Filanca” Formülü de Kullanılabilir	1152
C. Fransızca ve İngilizce Kaleme Alınan Çalışmalarda	1152
D. <i>Nakleden</i> İbaresini ve <i>Nakleden</i> Eserin Künyesi Verilebilir mi?	1153
E. <i>Nakledilen</i> Kaynağın Tam Künyesi Verilmelidir	1153
F. <i>Nakledilen</i> Asıl Kaynak Bibliyografyada Verilmez	1155
IV. Uygulamalar	1156
A. Uygulama No 1	1156
B. Uygulama No 2	1158
V. Naklen Atf Her Zaman Caiz midir?	1161
VI. Naklen Alıntının Naklen Alınması Caiz midir? Yani Naklen Atfa Naklen Atf Yapılabilir mi?	1163
VII. Naklen Alıntı Yapmadan Naklen Atf Formülü Kullanılmamalıdır	1164

Üçüncü Ayrım

DOKTRİNE ATIFTA ORTAK UNSURLAR

Temel Künye Bilgileri

1. Künye Bilgileri	1165
2. Temel Künye Bilgileri	1166
3. Ortak Temel Künye Bilgileri	1166

Bölüm 35

YAZAR

I. Genel Olarak: Yazar Adı, Tanımı ve Önemi	1171
1. Temel Unsur Olma Özelliği.....	1171
2. Ortak Unsur Olma Özelliği.....	1171
3. Yazar ve Yazarlık	1171
4. Yazar- <i>Author</i>	1171
II. Yazar Adı Birinci Sırada Verilir	1172
III. Yazar Adının Tespiti.....	1173
IV. Yazarın Adı, Atıf Yapılan Kitabın Kapağında Nasıl Yazılıyorsa Künyede de Öyle Yazılmalıdır.....	1174
V. Yazarın Önadı veya Önadlarının Verilmesine İlişkin Kurallar.....	1179
A. Yazarın Önadı Çıkartılmamalıdır.....	1179
B. Yazarın Önadı Kısaltılmamalıdır	1179
C. Atıf Yapılan Kitabın Kendisinde Yazarın Önadı Kısaltmış ise Atıfta da Yazarın Önadı Kısaltılır	1180
1. Önadlarından Birinin Kısaltılması	1181
2. Önadlarının Hepsinin Kısaltılması.....	1182
VI. İki Soyadlı Kadın Yazarlar: Künyede Yazarların Bütün Soyadları Verilmelidir...1183	
VII. Soyadı veya Önadı Değişmiş Yazarlar	1186
VIII. Yabancı Yazar Adları.....	1187
A. Yazar İsmi Atıf Yapılan Kitabın Kapağında Nasıl Yazılmış ise Atıf Yaparken de Öyle Yazılır.....	1187
B. İsmi Değişik Versiyonları Olan Eski Yunan ve Latin Yazarlarına Atıf	1188
C. Alfabe Sistemine Göre Yabancı İsimlerin Yazılışı	1189
1. Latin Alfabesiyle Yazılmış Yabancı Yazar İsimleri	1189
D. Türk Yazarların İsimlerinin Yabancı Ülkelerdeki Versiyonları.....	1192
IX. Dipnotta Yazarın Önadı Önce, Soyadı Sonra Yazılmalıdır	1194
X. Yazarın Soyadı Büyük Harfle Yazılmamalıdır	1197
XI. Yazar Adı ve Soyadı Bold Yazılmamalıdır	1199
XII. Yazar Adı Hem Büyük Harf, Hem de Bold Yazılmamalıdır.....	1201
XIII. Yazar Adı İtalikle Yazılmamalıdır.....	1202
XIV. Çok Yazarlı Kitaplara Atıflarda Yazar İsimlerinin Verilmesine İlişkin Kurallar .1204	
A. İki Yazarlı Kitaplara Atıfta Yazar İsimlerinin Verilmesi.....	1204
B. Üç Yazarlı Kitaplara Atıfta Yazar İsimlerinin Verilmesi.....	1204
C. “Ve” Yerine “İle” Bağlacı Konulmaz	1205

D. Yazar İsimleri Arasına Düz Ara Virgül Konulmaz.....	1205
E. Yazar Adları Arasına Tire (-) Konulmaz.....	1206
F. Yazar İsimleri Arasına Noktalı Virgül Konulmaz.....	1207
G. Yazar İsimleri Arasına Taksim İşareti (/) Konulmamalıdır.....	1207
H. Türkçe Kitap ve Makalelerde, Atıf Yapılan Eser Yabancı Dilde Olsa ve Yazarlar Yabancı Olsa Bile Yazar İsimleri Arasına “and” veya “et” gibi “ve” Anlamına Gelen Yabancı Bağlaçlar Değil, Türkçe “ve” Bağlacı Konular	1209
I. “Ve” Yerine “&” Koymamak Gerekir.....	1211
J. Dört ve Daha Fazla Yazarlı Kitapların Künyesinde “İlk Yazarın Adı + <i>et al.</i> ” Kullanılır.....	1213
K. Bibliyografyada Sadece İlk Yazarın Adı ve Soyadı Tersine Çevrilir.....	1215
L. Aynı Soyadlı Yazarlar.....	1216
M. Aynı Soyadlı Yazar ve Editör.....	1217
XV. Editör İsmine Belirtilmesine İlişkin Ek Hususlar.....	1218
A. Editör İsmi Nasıl Tespit Edilir?.....	1218
B. Mevzuat veya İçtihat Derlemeleri.....	1219
C. Genel Editör veya Seri Editörünün Değil, Kitabın Editörünün İsmi Zikredilmelidir.....	1220
D. Yayıncı, Yayın Editörü, Yayın Koordinatörü, vb.lerinin İsmi Değil, Kitabın Editörünün İsmi Verilmelidir.....	1221
E. Yayın Kurulu Değil, Editör veya Hazırlayanın İsmi Zikredilmelidir.....	1222
F. Editörün İsmine Tespiti İçin Yeterince Araştırma Yapılmalıdır.....	1223
XVI. Yazar Olarak Kurum Adı (Kurumsal Yazarlar).....	1224
A. Genel Olarak.....	1224
B. “Yazar Olarak Kurum” ile “Yayınevi”ni Karıştırmamak Gerekir.....	1225
C. Yazar İsmi mi, Kurum İsmi mi?.....	1226
D. Görevlendirmeye veya Sipariş Üzerine Hazırlanan Kitaplar.....	1227
E. Kurum İsmi + Yazar İsmi.....	1228
XVII. Yazarın Akademik Unvanları ve Keza Kurumu Künyede Belirtilmez.....	1229
XVIII. Yazarların Soyluluk vb. Unvan ve Sıfatları.....	1232
A. Soyluluk Unvanları.....	1232
B. Aziz Unvanı.....	1233
C. Falancaı Filan.....	1234
D. Paşa, Efendi ve Bey.....	1234
E. Hacı Sıfatı.....	1236
XIX. Soyadı Kanunundan Önce Yayınlanmış Kitaplara Atıfta Yazar İsimlerinin Zikrediliş Usûlü.....	1236
XX. Yabancı Yazarların Önadlarının Verilmesi Konusunda Kurallar.....	1238
A. Önadlarının Kısaltılması veya Kısaltılmaması.....	1238
B. “JR.” VE “SR.”.....	1238
C. Fransızcada İki Önadlı Yazarlar.....	1239
D. Yabancı Yazar İsimlerinin Önündeki Takılar (“Soyluluk Takıları”: <i>de, du,</i> <i>de la, von, von den, von der, vom, van, van den, var der, vs.</i>).....	1240
1. Fransızcada “de” Soyluluk Takısı.....	1240
2. Almanca Soyadlarında <i>von, von dem, von den, von der, vom</i> Takıları.....	1243

3. Felemenkçe Soyadlarında <i>van, van den, von der</i> Takıları.....	1243
4. İskoç Soyadlarında <i>Mac</i> veya <i>Mc</i> Takıları.....	1244
5. Arapça Soyadlarında <i>El</i> Takısı	1244
XXI. Takma İsimli Yazarlara Nasıl Atıf Yapılır?.....	1245
XXII. Yazarsız Kitaplara (Anonim Eserlere) Atıf Sorunu.....	1246
XXIII. Yardımda Bulunan Yazarlar (Katkıda Bulunanlar).....	1249
XXIV. Yazar İsminden Sonra Virgül Konulur	1251

Bölüm 36

BAŞLIK

I. Başlık, Künyede Yazar İsminden Sonra İkinci Sırada Verilir	1255
II. Başlık Hangi Dildeyse O Dilde Yazılır	1256
III. Başlığın Yazımında Alfabe Sorunları	1259
A. Latin Alfabetiyle Yazılmış Kitap Başlıklarının Zikredilmesi.....	1259
B. Latin Alfabeti Dışındaki Bir Alfabeyle Yazılmış Kitap Başlıklarının Zikredilmesi	1260
Yabancı Dilde Yazılan Bir Kitap veya Makalede Türkçe Kitap veya Makalelere Atıf	1263
IV. Başlıkların Yazılmasında Yazı Tipi kuralları	1264
A. Başlık Düz Yazı Tipiyle Yazılmamalıdır.....	1264
B. Başlık İtalik Yazı Tipiyle Yazılmalıdır	1266
C. Başlık Bold Yazı Tipiyle Yazılmamalıdır.....	1266
D. Başlık Hem Bold, Hem İtalik Yazı Tipiyle Yazılmamalıdır.....	1269
E. Başlığın Altı Çizilmemelidir	1269
F. Başlık Tırnak İçine Alınmaz.....	1271
V. Başlık Stili.....	1272
A. Başlık Büyük Harflerle Yazılmamalıdır	1272
B. Türkçede Başlık Stili: Başlıklar, Kelimelerin Sadece İlk Harfleri Büyük Harfle Olmak üzere Küçük Harfle Yazılır	1273
C. İngilizce Başlık Stili: İngilizce Kitap Başlıklarında Kelimelerin Sadece İlk Harfleri Büyük Harfle Yazılır	1274
D. Fransızca Kitap Başlıklarında Başlığın sadece İlk Kelimesinin İlk Harfi Büyük Harfle Yazılır	1275
VI. Başlık İçindeki Başlıklar.....	1276
VII. Başlığın Kendisindeki Vurguların Aktarılması: Ters Vurgu.....	1276
VIII. Başlığın Kendisindeki Tırnaklar	1278
IX. Başlık, Kitabın Kapağında Nasıl Yazılıyorsa Künyede de Öyle Yazılır.....	1279
X. Başlığın Kendisindeki Noktalama İşaretlerine Uyulur.....	1281
XI. Başlık Kısaltılarak Verilebilir mi?.....	1282
XII. Çok Başlıklı Kitaplara Atıf.....	1283
A. Ana Başlık ve Alt Başlıklı Kitaplara Atıf	1283
Uzun Alt Başlıklar veya Çifte Alt Başlıklar	1285
Alt Başlık Olarak Cilt Başlıkları.....	1286
Kısa Künye Atıflarda Alt Başlıkların Çıkarılması	1286

B. Üst Başlık ve Ana Başlıklı Kitaplara Atıf	1286
Kısa Künye Atıflarda Üst Başlıkların Çıkarılması	1288
C. Üst Başlık, Ana Başlık ve Alt Başlıklı Kitaplara Atıf	1289
D. Aşırı Başlıklı Kitaplara Atıf	1290
E. Çifte Başlıklar	1292
F. Çok Dilli Başlıklar	1293
XIII. Kitabın Türünü Gösteren Başlıkların Zikredilmesi	1296
XIV. Dizi İsimli Başlıkların Zikredilmesi	1298
XV. Yazar İsimli Başlıkların Zikredilmesi	1300
XVI. Makale Başlıklarının Zikredilmesi	1301
XVII. Başlıktan Sonra Virgül Konulur	1302

Bölüm 37 ÇEVİREN

I. Çevirenin Belirtilmesine İlişkin İngilizce Stil <i>Manual</i> 'lerindeki Kurallar	1304
II. Fransa'da Çevirenin Gösteriliş Usûlleri	1306
III. Türkçede Çevirenin Belirtilmesi Usûlü	1306
IV. Çeviri Eserlere Atıfla İlgili Ek Hususlar	1309

Bölüm 38 YAYIN YERİ

I. Atıfta Yayın Yeri Bilgisi Muhakkak Verilmelidir	1314
II. Yayın Detay Bilgilerine İlişkin Stil Kuralları	1316
“Yayın Detay Bilgileri”	1316
Stil Kuralları	1317
Yayın Detay Bilgileri Parantez İçinde Verilmemelidir	1317
III. Önce Yayın Yeri, Sonra Yayınevi Verilir	1320
IV. Yayın Yerinden Sonra Üst Üste İki Nokta Değil, Virgül Konulmalıdır	1321
V. Yayın Yeri, Ülke Olarak Değil, Şehir Olarak Gösterilir	1323
VI. Türkçe İsmi Olan Şehirlerin İsimleri Türkçe Olarak Yazılır	1324
VII. Ülke İsmi Ek Bir Bilgi Olarak Verilebilir mi?	1326
VIII. Yayın Yeri, Kitabın Basıldığı Yer Değil, Yayınevinin Merkezinin Bulunduğu Yerdir	1327
IX. Yayın Yeri, Kitabın Dış Kapağına, İç Kapağına veya Künye Sayfasına Bakarak Tespit Edilir	1329
X. Yayın Yeri Belirtilmemiş Kitaplara Atıf	1331
XI. Yayın Yeri, Şehir veya Kasaba İsmi Olarak Verilmelidir	1332
XII. Çoklu Yayın Yeri: Birden Fazla Yayın Yeri Olan Kitaplara Atıf	1334
A. Ortak Yayınlarda: Birden Fazla Yayınevi Tarafından Yayımlanan Yayınlarda Her Bir Yayınevi İçin Ayrı Yayın Yeri Gösterilir	1334
B. “Bağlı Şirket” Tarafından Yapılmış Yayınlarda “Ana Şirket”in Değil, Bağlı Şirketin Bulunduğu Yer Yayın Yeri Olarak Gösterilir	1335
C. Aynı Yayınevinin Yayınladığı Kitapta Yayın Yeri Olarak Birden Fazla Şehir Gösterilmiş ise Sadece İlk Sıradaki Yayın Yeri Verilmelidir	1336

Bölüm 39

YAYINEVİ

I. Atıfta Yayınevi Bilgisi Muhakkak Verilmelidir	1341
II. Yayınevi ve Yayıncı Kavramı	1342
III. Atıfta Matbaa Değil, Yayınevi Gösterilir	1343
IV. Atıfta Dağıtımcı Gösterilmez	1345
V. Terimler: Yayınevi, Yayınları, Yayıncılık, Kitabevi, <i>Publisher, Publishing, Press, Maison d'éditions, Éditions, Librairie, Presses, Verlag, Editore, Casa Editrice</i>	1345
A. Türkçe	1346
B. İngilizce	1346
C. Fransızca	1347
D. Almanca	1347
E. İtalyanca	1347
VI. Yayınevi, Kitabın Dış Kapağına, İç Kapağına veya Künye Sayfasına Bakarak Tespit Edilir; Buralarda İsmi Nasıl Yazılıyorsa Atıfta da Öyle Yazılır	1348
VII. Yayınevinin İsmi Kitabın Yayın Tarihinine Göre Tespit Edilir	1351
VIII. Yayınevi Çeşitlerine Göre Bazı Hususlar	1352
A. Şirket Olan Yayınevleri	1352
B. Gerçek Kişi İşletmesi Olan Yayınevleri	1353
C. Dernek veya Vakıf Olan Yayınevleri	1353
D. Kamu İdareleri ve Kurumlarının Yayınevi Olması	1354
E. Üniversite Yayınevleri	1354
F. Üniversite Döner Sermaye İşletmesi	1357
G. Üniversite Vakıfları, Dernekleri ve Onların İktisadi İşletmelerinin Yayınevleri	1358
H. Yabancı Üniversite Yayınevleri	1358
IX. Birden Fazla Yayınevi Tarafından Yapılan “Ortak Yayınlar”a Atıfta Yayınevinin Gösterilmesi	1359
X. Bir Proje Kapsamında Yazılan Kitaplar (Projeyi Finanse Eden Kuruluş Yayıncı Değildir)	1362
XI. “Ana Şirket” ve “Bağlı Şirket”ler Tarafından Yapılan Yayınlarda Yayınevinin Gösterilmesi	1365
XII. Üniversite Yayınevlerinin Özel Yayınları (<i>Special Academic Imprints</i>)	1367
XIII. Yayınevinin Markaları	1369
XIV. Yayınevi İsimlerinden “Yayınevi”, “Yayınları”, “Yayıncılık” Gibi Kelimeler Çıkarılabilir	1369
XV. Yayınevi İsimlerinden Ticaret Unvanları Çıkarılmalıdır	1373
XVI. Yayın Numarası Belirtilmez	1374
XVII. Yayıncı Olarak Yazar (Yazarın Kendi Yayını Olan KitaplarA Atıf)	1374
XVIII. Yayınevi Belirtilmemiş Kitaplar	1376
Yayınevi Isbnsearch.org ile Tespit Edilebilir mi?	1377
Yayınevi Belirtilmemiş Kitaplarda Yayınevi İsmi Yerine Matbaa İsmi Yazılmaz	1377
Bir Örnek: İsmail Akgün: Hem Matbaacı, Hem Yayıncı	1378

XIX. Türkiye’de 1980’lerden Önce Basılmış Yayinevsiz Üniversite Ders Kitaplarına Atf Sorunu.....	1379
1980 Öncesi Yayinevsiz Üniversite Ders Kitaplarının Gerçek Yayıncısı Acaba Yazarların Kendisi miydi?	1381
Sevinç Matbaası: “S” Yayınları Hakkında.....	1381
XX. Varsa Dizi İsmi	1383
XXI. Aynı Kitabın Değişik Versiyonlarına Atf Sorunu.....	1386
A. ABD’de.....	1386
B. Birleşik Krallık’ta.....	1387
C. Fransa’da.....	1388
D. Türkiye’de.....	1389

Bölüm 40 BASKI SAYISI

I. Baskı Sayısının Yeri: Baskı Sayısı, Yayınevi Bilgisinden Sonra, Yıldan Önce Verilmelidir.....	1392
II. Doğru Terim Hangisi? “Baskı” mı, Yoksa “Yayın” mı?.....	1393
III. Baskı Sayısında Kısaltma Kullanılabilir	1395
IV. Baskı Sayısı Türkçe Olarak Gösterilir	1395
V. Baskı Sayısının Tespiti	1396
VI. “Baskı Geçmişi (<i>Edition History</i>)”: Farklı Yayınevinden Çıkan Baskılarda Baskı Sayısının Tespiti.....	1399
VII. Baskı Sayısı Gösterilmesi İsteğe Bağlı Değil, Zorunludur	1403
VIII. Yıl Bilgisi Yetersizdir	1403
IX. Kural Olarak Son Baskıya Atf Yapılmalıdır.....	1404
X. Tek Baskı Yapmış Kitapların Baskı Sayısı Gösterilmez.....	1405
XI. “Tıpkı Baskılar (<i>Reprints</i>)”a Atf Sorunu	1406
XII. Yeni Baskı, Düzeltilmiş Yeni Baskı, Güncelleştirilmiş Baskı, Genişletilmiş Baskı, Kısaltılmış Baskı, vs.	1407
XIII. Baskı Sayısı, “ <i>Printing</i> ” Sayısı Değil, “ <i>Edition</i> ” Sayısıdır	1410

Bölüm 41 YAYIN YILI

I. “Baskı Yılı” mı, “Yayın Yılı” mı?.....	1414
II. Yayın Yılıının Tespiti.....	1415
A. Yayın Yılı Kitabın Dış veya İç Kapağında Bulunabilir	1415
B. Yayın Yılı Kitabın Künye Sayfasında Bulunabilir.....	1415
C. Yayın Yılı <i>Copyright</i> Bilgisine Bakılarak da Bulunabilir	1416
D. Yayın Yılı Kataloqlama Bilgisine Bakılarak da Bulunabilir.....	1417
1. Türkiye’de.....	1417
2. ABD’de: <i>Library of Congress Classement Number</i>	1419
3. Fransa’da	1421
III. Yayın Yılıının Belirtilmediği Kitaplara Nasıl Atf Yapılır?.....	1422

IV. “Ay” Değil, “Yıl” Belirtilir.....	1423
V. Çok Eski Kitaplara Atıfta Yayın Yılı.....	1423
VI. Eski Kitapların Tıpkı Baskılarına Atıfta Yayın yılı.....	1424
VII. Çeviri Kitaplara Atıfta Yayın Yılı.....	1424
VIII. Henüz Piyasaya Çıkmamış Kitaplara Atıf usûlü: “Çıkacak” veya “Baskıda”.....	1425

Bölüm 42 CİLT NUMARASI

I. Ciltli Kitaplara Atıfta Cilt Numarası Muhakkak Gösterilmelidir	1428
II. Sayfaları Ardıışık Numaralandırılmış Çok Ciltli Kitaplara Cilt Numarası Belirtilmeden Atıf Yapılabilir	1429
III. Cilt Numarasının Künye Bilgileri İçinde Sırası	1429
IV. Cilt Numarasının Verilmesine İlişkin Biçim ve Stil Kuralları.....	1430
V. Ayrı Başlıklı Ciltlere Atıf Sorunu	1432
VI. Cilt Kelimesi Türkçe Yazılmalıdır	1434
VII. Cildi Cilde Bölünmüş Kitaplara Atıf Sorunu	1435
VIII. “Öksüz Ciltler”e Atıf Sorunu	1438

Bölüm 43 SAYFA NUMARASI VE DİĞER YER BELİRLEYİCİ BİLGİLERİ

I. Sayfa Numarası Belirtilmesi Kuralının Varlık Sebepleri	1440
A. Alıntının Doğruluğunu Kontrol İhtiyacı	1440
B. Ek Bilgi ve Araştırma İhtiyacı.....	1441
C. Hukukî Zorunluluk.....	1442
II. Sayfa Numarası Gösterilmesine İlişkin Stil ve Biçim Kuralları.....	1442
A. Sayfa Numarası Künyenin En Sonunda Gösterilmelidir.....	1442
B. Sayfa Numarası Normal Yazı Tipiyle Gösterilmelidir	1442
C. Dipnotun Sonuna Nokta Konulmalıdır.....	1443
D. Sayfa Numarası Doğrudan Doğruya Verilmemelidir.....	1444
E. Sayfa Numarası Tek Küçük “s.” ile Gösterilmelidir	1446
F. Sayfa Numarası “ss.” Şeklinde (İki Küçük s ile) Gösterilmemelidir	1447
G. Küçük “s” den Sonra Nokta Konulmalıdır.....	1447
H. Küçük “s.” ile Numara Arasında Boşluk Bırakılmamalıdır	1448
I. “Sayfa” Türkçe Olarak Kısaltılmalıdır, Yani Sayfa Numarası, “p.” ile Değil, “s.” ile Gösterilmelidir	1449
III. Sayfa Numarasının Gösterilmesi Şekilleri	1449
A. Sayfa Numarası Bakımından Atıf Türleri	1450
1. Tek Sayfaya Atıf.....	1450
2. Sayfa Aralığına Atıf.....	1450
3. Çeşitli Sayfalara Atıf	1450
B. Hangi Durumda Hangi Atıf Türü Kullanılır?.....	1451

1. Kaynak Gösterme Atıflarında Alıntı Hangi Sayfadan Yapılmış ise Sadece O Sayfa Numarası Gösterilir.....	1451
a) Tek Sayfaya Atıf.....	1451
b) Sayfa Aralığına Atıf: İki Sayfa.....	1452
c) Sayfa Aralığına Atıf: Üç veya Daha Fazla Sayfa Numarası Gösterilebilir mi?	1452
2. Yönlendirme Atıflarında Ardışık Sayfalara veya Çeşitli Sayfalara Atıf Yapılabilir.....	1453
C. Atıfta “Ve Devamı (vd.)” İbaresinden Kaçınmak Gerekir	1453
D. <i>Passim</i>	1454
IV. Atıf Yapılan Yer Kural Olarak Sayfa Numarasıyla Gösterilmelidir.....	1455
V. Atıf Yapılan Yerin <i>Signature</i> , Folyo veya Satır numarasıyla Gösterilmesi	1456
VI. Atıf Yapılan Yer, “Paragraf Numarası” ile de Gösterilebilir	1457
1. Zorunlu Uygulama.....	1457
2. İsteğe Bağlı Uygulama.....	1457
VII. Atıf Yapılan Yer, “Sıra Numarası” veya “Kenar Numarası” Olarak da Gösterilebilir	1459
“Kenar Numarası”	1460
Sıra Numarasıyla Atıf, Zorunlu Değil, İsteğe Bağlıdır	1462
VIII. Alıntının Kaynağı Sayfa veya Paragraf Numarasıyla Muhakkak Gösterilmelidir ve Gösterilen Numara Doğru Olmalıdır.....	1463
Murat Tumay’ın, <i>Demokratik Anayasa Yapımı Dinamikleri: Tunus Anayasası Örneği</i> Başlıklı Kitabındaki Atıfların Sayfa Numarası Bakımından Sorgulanması	1465
IX. Sayfa veya Paragraf Numarası Taşımayan Metinlere Atıf Sorunu	1468

BİBLİYOGRAFYA 1471-1476

EKLER 1477-1603

EK-1: Alıntı ve Atıf Usûllerinde Kullanılan Semboller 1477-1478

EK-2: İngilizce ve Fransızca Kitaplarda Alıntı ve Atıf Usûlleriyle İlgili Kullanılan Bazı Kısaltmalar ve Bazı Latince Terimler 1479-1484

EK-3: Türkçe-İngilizce Alıntı ve Atıf Usûlleri Terimleri Sözlüğü 1485-1488

EK-4: İngilizce-Türkçe Alıntı ve Atıf Usûlleri Terimleri Sözlüğü 1489-1494

EK-5: Alıntı ve Atıf Kuralları.....1495-1604

DİZİN.....1605-1652

YAZARIN ÖZGEÇMİŐİ VE YAYIN LİSTESİ 1653-1662

ÖNSÖZ

2013 yılında “usûlsüz alıntı” sorunuyla ilgili üç kitap yayınladım. Bu kitapları yayınladıktan sonra benim kitaplarımdan usûlsüz alıntı yaptığımı iddia ettiğim yazarlara karşı çeşitli davalar açtım; savcılıklara da şikayette bulundum. Usûlsüz alıntı yaptığımı iddia ettiğim yazarlara hakaret ettiğim iddiasıyla bana karşı yapılan şikayetler ve açılan davalar da oldu. Gerek benim açtığım davalarda, gerekse bana karşı yapılan şikâyet ve açılan davalarda hâkimlerin, savcılarının, avukatların çoğunluğunun bilimsel yazma usûlleri hakkında en temel bilgilerden dahi mahrum olduklarını hayretle gördüm. Neredeyse her zaman hâkimlere, savcılara ve avukatlara “alıntı” nedir, “atf” nedir, “mealen alıntı” nedir, “aynen alıntı” nedir gibi bilimsel yazma usûllerinin en basit, tabir caiz ise en ilkel kurallarını anlatmaya çalıştım. Türkiye’de ortalama bir hukukçu “aynen alıntı” ile “mealen alıntı” arasındaki farkı bilmiyor. Uygulamadaki hukukçuların ezici çoğunluğu aynen alıntının kaynağının gösterilmesinin yeterli olduğunu sanıyor. Bunlar, aynen alıntılarının tırnak içinde verilmesi ve bu alıntılar üç satırdan uzun iseler girintili paragraf biçiminde dizilmesi gerektiği kuralından habersizler. Mealen alıntılarının ise kaynağının gösterilmesine gerek olmadığını düşünen hukukçular var. “İktibas” ile “intihal” kelimesini karıştıran hâkim ve savcılar gördüm. Keza “iktibas” yerine “iltibas” kelimesini kullanan hâkimlere de rastladım.

Aslında bunlar pek de şaşkıncı değil. Çünkü ülkemizde hukuk fakültelerinde lisans eğitiminde bilimsel yazma, alıntı ve atf usûlleri konusunda bir ders yok¹. Hukuk fakültesi öğrencileri bilimsel yazma

---

1. Benzer dersler iktisadî ve idarî bilimler fakülteleri gibi bazı fakültelerimizde vardır ve olmasında da büyük yarar vardır.

usûlleri konusunda minimum kurallardan habersiz olarak mezun oluyorlar. O nedenle hâkim ve savcılara “burada mealen alıntı var, atıf yapılması lazımdı” veya “burada aynen alıntı var, alıntının kaynağı gösterilmiş olsa bile alıntı tırnak içinde verilmeliydi” dendiğinde insanın yüzüne “mealen alıntı” veya “aynen alıntı” terimlerini ilk defa duymuş gibi boş boş bakmaları boşuna değildir.

* * *

Bir kamu hukuku yüksek lisans programında ders veren bir meslektaşım anlattı: Derste öğrencinin kendisine sunduğu on sayfalık ödevin yarısı, dipnotlarıyla birlikte bir yazarın makalesinden, diğer yarısı da yine dipnotlarıyla birlikte diğer bir yazarın makalesinden alınmış. Öğrenci ödevin sonunda “Kaynaklar” kısmında aldığı iki makalenin künyesini vermiş.

Acaba öğrenci hakkında intihal nedeniyle disiplin soruşturması açılmalı mıydı? Acaba ortada “intihal” var mıydı?

Bence ortada bir “intihal” değil, “cehalet” vardı. Bu yüksek lisans öğrencisi çok büyük ihtimalle iyi niyetliydi. İntihal yapmak gibi bir niyeti yoktu. Zaten bir makaleden 4-5 sayfa uzunluğunda cümle cümle alıntı yaptıktan sonra da ödevinin sonunda yaptığı alıntının kaynağını belirtmişti. Hukuk fakültesi mezunu bu öğrencinin suçu, bir makaleden 4-5 sayfa uzunluğunda aynen alıntı yaparak bir ödev hazırlanamayacağını bilmemesiydi. Aslında bu öğrencinin durumu şaşırtıcı değildir. Hukuk fakültesi mezunlarının çok büyük bir kısmı, alıntı ve atıf usûllerini bilmiyor. Çünkü hukuk fakültelerinde bu konuda bir ders almıyorlar.

* * *

Hukuk fakültesi mezunu olup, yüksek lisans eğitimine başlayan öğrencilerin bilimsel yazma, alıntı ve atıf usûlleri konusunda bilgileri, maalesef, belki yadırgayanlar olacaktır; ama, ilkokul, ortaokul ve liseden kalmadır. Ben 1970’lerin ikinci yarısındaki kendi ortaokul öğrenciliğimi hatırlıyorum. Öğretmen bir ödev verir, hepimiz okulun kütüphanesine (daha doğrusu adı “kütüphane” olan odaya) gider, kütüphanedeki tek ansiklopedi olan *Meydan-Larousse* ansiklopedisinde ilgili maddeyi bulur, bu maddeyi, çizgisiz dosya kağıdına, dolma

kalemle, özene bezene ve kelimesi kelimesine aktarır, sonuna da “Kaynak: *Meydan-Larousse*, bilmem ne maddesi” (veya cilt ve sayfa numarası yazardık). Ancak ödevin başına hazırlayan olarak kendi ismimizi, sınıfımızı ve numaramızı yazmayı da ihmal etmezdik. Lisede de bundan daha başka bir şey görmedik². Aradan 40 küsur yıl geçmiş olsa da, muhtemelen değişen pek bir şey yok. Hukuk fakültelerine gelen öğrencilerin çoğunluğunun bilimsel araştırma ve yazma usûlleri konusunda bundan daha fazla bildikleri bir şey yok. Hukuk fakültesine liseden bu şekilde gelen öğrenciler bilimsel yazma usûlleri konusunda yine tek bir şey öğrenmeden mezun oluyorlar.

Hukuk fakültelerinin lisans programlarına acilen “hukukta bilimsel yazma, alıntı ve atıf usûlleri” dersinin konulması gerekir.

* * *

Türkiye’de pek çok üniversitenin kamu hukuku veya özel hukuk yüksek lisans ve doktora programlarında “hukukta metot” veya “hukuk metodolojisi” isimli derslerin olduğu görülmektedir. Ne var ki bu derslerde öğrencilere ne öğretildiği bir muammadır. Bir kere “hukukta metot” veya “hukuk metodolojisi” derslerinin doğru konusu, öğrencilere bilimsel yazma ve atıf usûllerinin öğretilmesi değil, hukukta doğru akıl yürütmenin yol ve ilkelerinin öğretilmesinden ibarettir. Hukuk metodolojisi dersinde “dipnot nasıl yazılır” konusunda bilgi verilmez, ama “hukukta argümantasyon nedir”, “gerekçe nedir” gibi konular incelenir. Dolayısıyla hukukta metot dersleri, “çorba” hâline getirilmedikçe, bu derslerde alıntı ve atıf usûlleri öğretilemez.

Türkiye’de yüksek lisans ve doktora seviyesinde hukukta metot derslerinden farklı bir “bilimsel yazma, alıntı ve atıf usûlleri” konulu bir dersin konulmasında yarar vardır.

Şüphesiz ülkemizde bazı üniversitelerin kamu ve özel hukuk yüksek lisans ve doktora programlarında, olması gerektiği gibi, hu-

2. O zamanlar bilgisayar olmadığı (ve hatta okullarda fotokopi makinesi da olmadığı için) bizzat kütüphaneye gidip, ödevi elle yazmak gerekirdi. Şimdi muhtemelen ortaokul ve liselerdeki ödevler internette kopyala yapıştır metoduyla yapılıyor. Bari eski zamanlarda ödevi yazanlar, intihal yapıyor olsalar da hiç olmazsa, aktardıkları metinleri okuyorlar ve aktardıkları cümleleri kendi elleriyle yazıyorlardı. Muhtemelen şimdi öğrenciler ne yazdıklarını okumadan intihal yapıyorlar.

kukta bilimsel araştırma, yazma, alıntı ve atif usûlleri konusunda dersler vardır. Ancak bu derslerde benim görebildiğim kadarıyla, hukuk öğrencilerine mahsus, kullanılabilir bir ders kitabı Türkiye’de yoktur³.

Oysa pek çok yabancı ülkede hukuk eğitiminde lisans seviyesinden doktora seviyesine kadar hukuk öğrencilerine bilimsel araştırma ve yazma usûlleri, alıntı ve atif kuralları öğretilir. Bu konuda batı ülkelerinde hem dersler, hem de herkesçe bilinen ve kullanılan ders kitapları veya *manual*’lar vardır. ABD’deki bütün hukuk öğrencileri daha öğrenimlerinin başında *The Bluebook*’taki alıntı ve atif kurallarını öğrenirler ve hazırladıkları tüm ödevlerde bu kurallara uyarlar. ABD’de öğrencilere *The Bluebook*’taki alıntı ve atif kurallarını öğreten dersler de vardır.

* * *

2013 yılında yayınladığım usûlsüz alıntı sorunuyla ilgili üç kitaptan sonra özellikle yüksek lisans ve doktora öğrencilerinden alıntı ve atif usûlleri konusunda somut sorular soran pek çok e-posta aldım. Bunların arasında alıntılacağı paragrafı bana gönderip “bu paragrafın kaynağını nasıl göstereceğim” diye soran doktora öğrencileri dahi oldu! Bu soruların hepsi iyi niyetli genç meslektaşlarımdan gelen sorulardı. Aslında bu genç meslektaşlarımdan bu soruları sormalarının sebebi farkında olmadan usûlsüz alıntı yapıyor olmaktan korkmalarıydı. Bu soruları soran genç meslektaşlarımdan hepsinin dürüst insanlar olduğu hemen anlaşılıyordu. Zaten onları bu soruları sormaya iten şey kendilerinin dürüstlükleriydi. Ama maalesef sorulan bu sorular, bu genç meslektaşlarımızın alıntı ve atif usûlleri konusunda bilgileri-

3. Yaşar Karayalçın’ın *Hukukta Öğretim-Kaynaklar-Metod* isimli meşhur ve değerli kitabı da, bu kitapta nadiren alıntı ve atif usûllerine ilişkin bilgiler olsa da, esasen bir “hukuk metodolojisi” kitabıdır. Bkz. Yaşar Karayalçın, *Hukukta Öğretim-Kaynaklar-Metod (Problem Çözme)*, Ankara, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, 1. Baskı, 1977; 2. Baskı, 1981; 4. Baskı, 1984; 7. Baskı (Aynur Yongalık ile), 2008.

Diğer yandan belirtelim ki, Ertuğrul Uzun’un Eugene Volokh’tan çevirdiği *Akademik Metinler Nasıl Yazılır? Hukukçular İçin Bir Rehber* (İstanbul, Tekin Yayınları, 2. Baskı, 2019) başlıklı değerli kitap da benim anladığım anlamda bir bilimsel yazma, alıntı ve atif usûlleri kitabı değildir. Bu kitapta hukukta bilimsel araştırmanın ve yazmanın içerik kuralları öğretilmektedir.

nin oldukça sınırlı olduğunu, bazı noktalardaki bilgilerinden de tereddüt ettiklerini göstermekteydi.

Bu nedenle ben, gerek lisans, gerek yüksek lisans, gerekse doktora düzeyinde olsun bütün hukuk öğrencilerine yönelik alıntı ve atıf usûllerini öğreten bir kaynak kitap yazmaya karar verdim.

* * *

Maalesef bu kitabın yazılması ve yayınlanması çok uzun zaman aldı. Bu kitabı, geçen 2022 yılı Ocak ayında yayınladığım *Bilimsel Yazma ve Yayınlama* başlıklı kitabımla birlikte, 2013 yılında yazmaya başladım. Ama araya her yıl başka işler girdi ve bu kitabın yazılmasını hep ertelemek zorunda kaldım. Bu kitap hep ikinci plâna itilen kitap oldu. Neticede kitabı on yıl sonra bitirmek nasip oldu.

Kitabın yazılmasının uzun bir zaman almasının yol açtığı pek çok olumsuz sonuç oldu. Aylar sonra kitaba dönünce nerede kaldığımı, ne yazacağımı hatırlamakta güçlük çektim. Hatta bazı yerleri kısmen tekrar yazdığımı daha sonra fark ettim. Kitapta bu nedenle maalesef bazı tekrarlar ve karışıklıklar oldu. Bunları elden geldiğince gidermeye çalıştım. Ama hâlâ bazı tekrarların ve karışıklıkların bulunması ihtimal dahilindedir.

İyi bir kitap bir çırpıda, araya başka işler girmeden yazılan bir kitaptır. Bu şekilde yazılan kitaplar içerik olarak tutarlıdır ve rahat okunurlar. Pek çok kitabımı bu şekilde yazdım. 2800 sayfalık iki ciltli *İdare Hukuku* kitabımı araya başka işler girmeden bir yılda yazdım. Maalesef elinizde tuttuğunuz bu kitabı bu şekilde yazamadım⁴.

Bu kitap bir çırpıda yazılmadığı için plânı da biraz karışıktır. 2013 yılından beri ana plânı pek çok defa revize ettim. Belki ilk plânım daha tutarlı ve akıcıydı. Ama zamanla yazdığım bölümleri bu ilk plân dâhilinde vermek mümkün olmadı ve plânı bu amaçla değiştirmek ve genişletmek zorunda kaldım. Bu da pek muhtemelen plânın iç tutarlılığını zayıflattı. Vakıa, netice itibarıyla, bu kitabın içeriği plânına

---

4. Keza 2008 yılından bu yana, hukukun genel ilkelerini incelediğim *Hukukun Genel Teorisi* başlıklı bir kitap da yazıyorum. Bu kitabı da yazma işini 15 yıldır bir türlü tamamlamadım.

göre değil, plânı içeriğine göre oluştu. İşin doğrusu bu değil. Ama bu kitapta bu iş böyle oldu.

İyi veya kötü, dağınık veya toplu, tutarlı veya tutarsız, kusurlarıyla da olsa, çok gecikerek de olsa, bu kitabı bitirebildiğim için çok mutluyum.

* * *

Bu kitabın yazılması ve yayınlanması sürecinde bana yardımcı olan kişiler oldu. Bunların başında sevgili eşim Ürküş Gözler gelmektedir. Bölümlerin ilk okuyucusu ve eleştiricisi o oldu. Bölümlerin ilk düzeltilmesini o yaptı. Dizini de büyük ölçüde birlikte yaptık. Kendisine teşekkür ediyorum.

Bu kitabın ikinci okuma işini gönüllü olarak yeni bir arkadaşımız üstlendi: Melih Çiçekci. Bütün bölümleri, baştan sona büyük bir dikkatle okudu ve düzeltilti. Kendisine teşekkür ediyorum.

Hâliyle kitaptaki hataların ve kusurların sorumluluğu sadece bana aittir.

18 Nisan 2023, K.G.

GİRİŞ

Bilimsel yazılar, şiir gibi, roman gibi, hayal gücüyle yazılmaz. Bir bilimsel bilgi daima önceki bilgiler üzerine kuruludur. Bir bilimsel yazı daima önceki yazılara dayanır.

I. DEVLERİN OMZUNDAKİ CÜCELER

Bilim adamları “devlerin omzundaki cüceler (*nani gigantum humeris insidentes*)”¹ gibidir. Bir devin omzundaki cüce, devden daha uzağı ve daha çok şeyi görür; ama bu, onun boyunun daha uzun, gözlerinin daha keskin olmasından değil, devin omzunda oturuyor olmasındandır. Devin omzundaki cüce, omzunda taşındığı deve karşı borçludur. Onu omzunda taşıyan devin hakkını teslim etmesi, ona teşekkür etmesi gerekir.

Bir yazar da devin omzundaki cüce gibidir. Yazdıklarının çoğu kendisinden önce aynı konuda yazan diğer yazarların yazdıklarının üzerine kuruludur. Bu nedenle de yeni yazarlar, önceki yazarlardan genellikle daha ileri gider; daha değerli şeyler yazarlar. Daha değerli şeyler yazabilmelerinin sebebi, önceki yazarlardan zeka ve yetenek olarak daha üstün olmalarından değil, önceki yazarların eserlerinden

---

1. 1159 yılında Salisbury’li John’un *Metalogicon* isimli eserinde (III.4) yazdığına göre, “Devlerin omzundaki cüceler” metaforu XII’nci yüzyılda yaşamış oylan Chartres’li Bernard’a (Bernard de Chartres) aittir (Edouard Jeuneau, “Nani gigantum humeris insidentes”: Essai d’interprétation de Bernard de Chartres”, *Vivarium*, Cilt 5, Sayı 2, 1967, s.79-99, www.jstor.org/stable/41963495). Söz konusu kısmın tamamı şöyledir:

“*Dicebat Bernardus Carnotensis nos esse quasi nanos, gigantium humeris insidentes, ut possimus plura eis et remotiora videre, non utique proprii visus acumine, aut eminentia corporis, sed quia in altum subvenimur et extollimur magnitudine gigantea (Ibid.).* (Türkçesi: Chartres’li Bernard’ın dediği gibi, biz devlerin omzundaki cüceler gibiyiz. Böylece daha uzağı ve daha çok şeyi görebiliriz. Bu bizim gözlerimizin daha keskin ve boyumuzun daha uzun olmasından değil, ama devlerin sırtında taşındığımız ve yükseltildiğimiz içindir” [Çeviri bana ait].

yararlanıyor olmalarındandır. Eğer kendisinden önce aynı konuda yazan yazarlar olmasaydı, bir yazar çalıştığı konuda ya bir şey yazamaz, ya da daha basit şeyler yazabilirdi. Bu nedenle, bir yazar eserlerinden yararlandığı yazarların isimlerini belirtmeli, tabir caiz ise onların haklarını teslim etmeli ve onlara teşekkür etmelidir.

İşte bir yazar ile o yazarın eserlerinden yararlandığı yazarlar arasındaki ilişki, devler ile devlerin omzundaki cüceler arasındaki ilişki gibidir. Cüce, deve borçludur; çünkü, onun omzunda bulunması sayesinde daha uzağı ve daha çok şeyi görebilmektedir. Aynı şekilde yazar da eserlerinden yararlandığı yazarlara karşı borçludur. Bu borç, usûlüne uygun olarak ve zamanında ödenmelidir. Peki ama nasıl? İşte bu sorunun cevabı bu kitabın konusunu oluşturmaktadır.

Elinizde tuttuğunuz bu kitap, kapağında gördüğünüz üzere, *Alıntı ve Atıf Usûlleri* başlığını taşıyor. Bu başlık bu kitabın konusunu ifade ediyor. Bu “konu”yu biraz açalım.

II. BU KİTABIN KONUSU GENELDE SOSYAL BİLİMLER, ÖZELDE HUKUK BİLİMİ ALANINDA ALINTI VE ATIF USÛLLERİDİR

Alıntı ve atıf bütün bilim alanında geçerlidir. Alıntısız ve atıfsız bilim olmaz. Gerek fen, gerek sosyal, bütün bilim alanında alıntı ve atıf vardır. Ancak bu alıntı ve atıfların yapılırken uyulacağı usûller, bilim alanından alanına az ya da çok farklılık gösterir. Bu nedenle bütün bilim alanları için geçerli ortak bir alıntı ve atıf usûlleri kitabı yazılmaz. Bu nedenle sadece belirli bir alana özgüleyerek alıntı ve atıf usûlleri kitabı yazmak daha doğrudur. Bizim kitabımız sadece *sosyal bilimler* alanında bilimsel yazma ve yayınlamaya ilişkindir.

Burada şunu da açıkça belirtmek isteriz: Bu kitapta özel olarak incelenen alıntı ve atıf usûlleri sorunları hep, hukuk bilimi alanından seçilmiştir. Keza kitapta tartışılan sorunlara verilen örneklerin neredeyse hepsi hukuk kitaplarından alınmıştır. Zira bizim bildiğimiz, uzman olduğumuz sosyal bilimler alanı hukuktur. Dolayısıyla bizim kitabımız doğrudan doğruya hukuk bilimi alanında alıntı ve atıf usûlleri üzerinedir. Bununla birlikte bu kitapta yazdıklarımızın sosyal bilimler alanında da alıntı ve atıf usûlleri konusunda genel olarak geçerli olduğu kanısındayız.

III. BU KİTABIN KONUSU BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAZMA DEĞİL, MÜNHASIRAN ALINTI VE ATIF USÛLLERİDİR

Bu kitabın konusu genelde sosyal bilimler ve özelde hukuk bilimi alanında bilimsel *araştırma ve yazma* değil, münhasıran *alıntı ve atıf usûlleridir*. Diğer bir ifadeyle, elinizde tuttuğunuz bu kitap, bilimsel *araştırma ve yazma* yöntemleri üzerine değil, bilimsel yazma sürecinin bir parçası olan alıntı ve atıf usûlleri üzerinedir.

Türkiye’de bilimsel araştırma ve yazma konusunda yazılmış kitaplarda genellikle sadece bilimsel araştırma ve yazma usûlleri değil, aynı zamanda alıntı ve atıf usûlleri de incelenir. Bunda da esasen yanlış bir şey yoktur. Çünkü alıntı ve atıf, bilimsel yazmanın ayrılmaz bir parçasıdır. Ancak alıntı ve atıf usûllerinin bağımsız bir kitap konusu olarak incelenmesi gerektiğini düşünüyoruz. Çünkü alıntı ve atıf usûlleri öylesine önemli bir konudur ki, bu konunun ayrıca ve ayrıntılarıyla incelenmesi gerekir. Nitekim ABD’de bu böyledir.

Örneğin ABD’de yazma ve yayınlama usûlleri konusunda temel kitaplardan biri *The Chicago Manual of Style*²’dir. Bu kitap bir “*style*” kitabıdır. Atıf usûlleri konusunda ise başka kitaplar vardır. Örneğin hukuk alanında atıf usûlleri konusunda *The Bluebook: A Uniform System of Citation*³ ve *ALWD Citation Manual*⁴ olmak üzere iki temel kitap vardır. İngilizce literatürde birinci tür kitaplara “stil kitabı (*manual of style*)”, ikinci tür kitaplara ise “atıf kitabı (*manual of citation*)” ismi verilir.

Biz, Türkiye’de de bu şekilde bir ayırım yapılması gerektiğini düşünüyoruz. Geçen 2022 yılının Ocak ayında yayınladığımız *Bilimsel Yazma ve Yayınlama: Bir Stil Kılavuzu* başlıklı kitabımız bilimsel yazma alanında bir “stil kitabı (*manual of style*)”dır. Elinizde tuttuğunuz bu kitap ise “alıntı ve atıf usûlleri kitabı”, yani bir “*manual of citation*”dır.

-
2. *The Chicago Manual of Style*, Chicago, The University of Chicago Press, 16. Baskı, 2010.
  3. *The Bluebook: A Uniform System of Citation*, Cambridge, M.A., The Harvard Law Review Association, 20. Baskı, 2015.
  4. Association of Legal Writing Directors ve Darby Dickerson, *ALWD Citation Manual: A Professional System of Citation*, Austin, Wolters Kluwer, 4. Baskı, 2010.

IV. ALINTI VE ATIF USÛLLERİ HAKKINDA KAYNAKLAR

“Alıntı ve atıf usûlleri” konusunda gerek Türkiye’de, gerekse yabancı ülkelerde yazılmış çeşitli kitaplar vardır. Asıl konumuza geçmeden önce bu kitapları burada kısaca tanıtmakta yarar vardır.

A. TÜRKÇE

Türkçede alıntı ve atıf usûlleri konusunda kitaplar, “alıntı ve atıf usûlleri” değil, çoğunlukla “bilimsel araştırma” veya “bilimsel araştırma ve yazma” başlığını taşımaktadırlar ve bu kitaplarda alıntı ve atıf usûlleri konuları, bilimsel araştırma ve yazma konularıyla birlikte işlenmektedir. Bunlardan en önemlileri şunlardır (Son baskılar verilme-ye çalışılmıştır):

- Türkkaya Ataöv, *Bilimsel Araştırma El Kitabı*, İstanbul, Alkım, 2006, 89 s.
 Nurettin Bilici ve Adem Bilici, *Bilimsel Araştırma El Kitabı*, Ankara, Savaş, 3. Baskı, 2020, 162 s.
 Zeynel Dinler, *Bilimsel Araştırma ve E-Kaynaklar*, Bursa, Ekin, 11. Baskı, 2023, 458 s.
 Birsen Gökçe, *Toplumsal Bilimlerde Araştırma*, Ankara, Savaş, 7. Baskı, 2018, 368 s.
 Niyazi Karasar, *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Ankara, Nobel, 37. Baskı, 2022, 368 s.
 Halil Seyidoğlu, *Bilimsel Araştırma ve Yazma El Kitabı*, İstanbul, Güzem Can Yayınları, 12. Baskı, 2020, 416 s.

Bu kitaplar ile bizim kitabımız arasındaki *temel bir fark* vardır: Bu kitaplar, münhasıran alıntı ve atıf usûlleri üzerine değil, bu usûlleri de içerecek bir şekilde bilimsel araştırma ve yazma üzerinedir. Bizim kitabımız ise sadece alıntı ve atıf usûlleri üzerinedir.

Bu konuda Türkçeye çevrilmiş iki önemli eser de vardır. Bu iki çeviriyi de burada zikrederim:

- Robert A. Day, *Bilimsel Bir Makale Nasıl Yazılır ve Yayınlanır*, Çev.: Gülay Aşkar Altay, Ankara, TÜBİTAK Yayınları, 5. Baskı, 2000, 233 s.
 Eugene Volokh, *Akademik Metinler Nasıl Yazılır? Hukukçular İçin Rehber*, Çev.: Ertuğrul Uzun, Ankara, Tekin, 2. Baskı, 2019, 458 s.

Atıf usûlleri konusunda Türkiye’de son yıllarda yapılmış **“İSNAD Atıf Sistemi”** başlıklı çalışmaya dikkat çekmek isteriz. Bu çalışma,

“Dr. Abdullah Demir tarafından Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Rektörlüğünce desteklenen RGD-015 numaralı ‘Ulusal İlahiyat Atıf Dizi-

ni Projesi' kapsamında, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Dini İlimler Uygulama ve Araştırma Merkezi (DİMER) bünyesinde, akademik yayıncılık alanında uzman öğretim üyelerinin ve hakemli dergi editörlerinin görüş, öneri ve değerlendirmeleri alınarak 2017-2018 yıllarında 'İlahiyat Atıf Sistemi' olarak geliştirilmiş(tir)"⁵.

Günümüzde Türkiye'de pek çok ilahiyat dergisi "İSNAD Atıf Sistemi" sistemini kullanmakta ve kendilerine gönderilen makalelerde bu sisteme uyulmasını istemektedir. Bu oldukça güzel bir şeydir. Umarız bir gün Türkiye'deki hukuk dergileri de bu seviyeye gelirler. Vakıf Türkiye'de alıntı ve atıf usûlleri konusunda ilahiyat bilim dalının hukuk bilim dalını geçtiğini gözlemek, bunu söylemek ve "İSNAD Atıf Sistemi"ni geliştiren ve kullananları tebrik etmek durumundayız.

Biz "İSNAD Atıf Sistemi"ni önemli ve başarılı bir çalışma olarak görüyoruz. Ancak bu kitabın çeşitli bölümlerinde görüleceği gibi bizim önerdiğimiz usûller, genellikle, "İSNAD Atıf Sistemi"nin önerdiği usûllerden farklıdır⁶. Hukukçulara "İSNAD Atıf Sistemi"ni değil, bizim önerdiğimiz ve elinizdeki bu kitapta açıklanan atıf sistemini kullanmalarını tavsiye ederiz. Ayrıca belirtmek gerekir ki, hukukçuların ihtiyacı olan mevzuata ve içtihada atıf konusunda "İSNAD Atıf Sistemi", hâliyle, yetersiz bir sistemdir. Elinizde tuttuğunuz bu kitapta mevzuat ve içtihada atıf konusuna tahsis edilmiş bölümler 300 sayfayı geçmektedir. Bunun "İSNAD Atıf Sistemi"nde bir karşılığı yoktur.

B. FRANSIZCA

Fransızca olarak yazılmış çeşitli bilimsel araştırma ve yazma kitapları vardır. Bunlardan birkaçı aşağıda listelenmiştir:

Henri Capitant, *La thèse de doctorat en droit*, Paris, Dalloz, 3. Baskı, 1935, 155 s.

Simone Dreyfus, *La thèse et le mémoire de doctorat*, Paris, Editions Cujas, 2. Baskı, 1983, 287 s.

Edith Jaillardon ve Dominique Roussillon, *Outils pour la recherche juridique: Méthodologie de la thèse de doctorat et du mémoire de master en Droit*, Paris, Editions des archives contemporaines, 2008, 160 s.

5. <https://www.isnadsistemi.org/hakkinda/marka-adi-ve-kokeni/> (E.T.: 14 Aralık 2022).

6. Diğer bir hususu da not etmek isteriz ki, bizim çalışmamız, "İSNAD Atıf Sistemi"nden yararlanmadan yapılmış bir çalışmadır. Bizim çalışmamız esasen 2013 yılında yazılmaya başlanmıştır. "İSNAD Atıf Sistemi" 2018 tarihlidir. Ayrıca belirtelim ki, biz "İSNAD Atıf Sistemi"ni 2021 yılında fark ettik.

Raphaël Romi, *Méthodologie de la recherche en droit: master et doctorat*, Paris, LexisNexis, 2. Baskı, 2010, 142 s.

Michel Beaud, *L'art de la thèse*, Paris, La Découverte, 2013, 202 s.

Martine Lani-Bayle, *Ecrire une recherche: mémoire ou thèse*, Paris, Chronique sociale, 2006.

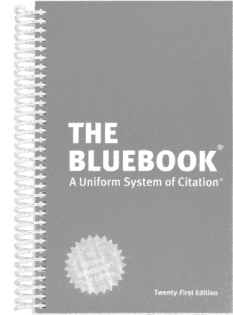
Yukarıda örnekleri verilmiş Fransızca kitaplar sadece alıntı ve atıf usûlleri üzerine değil, aynı zamanda bilimsel araştırma ve yazma üzerinedir.

C. İNGİLİZCE

Hukuk alanında alıntı ve atıf usûlleri konusunda İngilizce olarak yazılmış çeşitli kitaplar vardır. Bunlardan en önemli ikisi şunlardır:

1. *The Bluebook: A Uniform System of Citation*

The Bluebook: A Uniform System of Citation, (compiled by the editors of the Columbia Law Review, the Harvard Law Review, the University of Pennsylvania Law Review, and The Yale Law Journal), Cambridge, M.A., The Harvard Law Review Association, 20. Baskı, 2015, 560 s. (21. Baskı, 2020, 365 s.). *The Bluebook*'a online olarak www.legalbluebook.com adresinden ulaşılabilir (ücretlidir).

The Bluebook'un kökeninde *Harvard Law Review*'in editörü Erwin Griswold'un bu dergide yayınlanacak makaleler için 1926 yılında hazırladığı 26 sayfa uzunluğunda "A Uniform System of Citation" başlıklı bir atıf usûlleri kitapçığı bulunur. 1926 tarihli bu kitapçığın tam metnine *The Bluebook*'un internet sitesinden ulaşılabilir⁷. Kitap daha sonraki yıllarda *Columbia Law Review*, *Harvard Law Review*, *University of Pennsylvania Law Review* ve *Yale Law Journal* editörleri tarafından hazırlanmıştır ve günümüzde de bu şekilde hazırlanmaya devam edilmektedir. *The Bluebook*, *The Harvard Law Review Association* tarafından yayınlanmakta ve dağıtımı yapılmaktadır.

Kitabın 1958 yılında yapılan 10'uncu baskısının kapağı mavidir ve sonraki yıllarda da yapılan baskılarındaki kapak da mavi renklidir.

7. <https://www.legalbluebook.com/img/PastVersions/USC01.pdf> (E.T.: 14 Aralık 2022).

“*A Uniform System of Citation*” isimli bu kitap, kapağının renginden dolayı “*The Bluebook*” olarak anılmaya başlanmıştır. Neticede kitabın 1991 yılında yapılan 15’inci baskısında kapağının üzerine “*The Bluebook*” ismi de yazılmış ve böylece bu kitap hem günlük dilde, hem de resmen “*The Bluebook*” olarak anılmaya başlanmıştır. Kitabın en son baskısı 2020 yılında yapılmış 21’inci baskısıdır. Bir önceki baskı olan 20’nci baskı 2015 yılında yapılmıştı. 1981 yılından bu yana yapılan baskıları spiral ciltlidir.

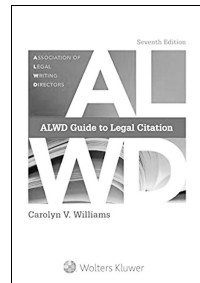
ABD federal mahkemeleri, kararlarının yazımında *The Bluebook*’taki kurallara uyarlar. Avukatlar da hazırladıkları dilekçelerde, yaptıkları savunmalarda bu kuralları izlerler. Keza hukuk fakültelerinin ezici çoğunluğu, öğrenci ödevlerinde bu kurallara uyulmasını ister. Yine hukuk dergilerinin ezici çoğunluğu, kendilerine gönderilen makalelerde *The Bluebook* kurallarına uyulmasını zorunlu tutar.

20’nci baskısı 560 sayfa, 21’inci baskısı 365 sayfa uzunluğunda olan *The Bluebook*’ta yüzlerce alıntı ve atıf usûlü kuralı vardır. *The Bluebook*, sadece alıntı ve atıf usûllerine ilişkin kurallar getirmez; alıntı ve atıflarda kullanılacak yazı stiline ilişkin de onlarca kural getirir. *The Bluebook*’ta ne zaman büyük harf, ne zaman küçük büyük harf, ne zaman italik kullanılacağına ilişkin onlarca kural vardır.

2. ALWD Guide to Legal Citation

Association of Legal Writing Directors ve Carolyn V. Williams, *ALWD Guide to Legal Citation*, Austin, Wolters Kluwer, 7. Baskı, 2021, 620 sayfa.

Dördüncü (2010) baskıya kadar *ALWD Citation Manual: Professional Citation Manual* başlığını taşıyan bu kitap beşinci ve sonraki baskılarda (2014) *ALWD Guide to Legal Citation* başlığını almıştır.

ALWD Guide to Legal Citation, esas itibarıyla *The Bluebook*’a benzer. Ama ondan farklı pek çok yönü vardır. ABD’de bazı hukuk fakülteleri ve bazı hukuk dergileri *The Bluebook*’a değil, *ALWD Guide to Legal Citation*’a uyulmasını isterler.

* * *

Yukarıda belirtildiği üzere, *The Bluebook: A Uniform System of Citation*’ın 20’nci baskısı 560 sayfa, 21’inci baskısı 365 sayfa), *ALWD*

Guide to Legal Citation'ın 7'nci baskısı 620 sayfadır. Bunlarda alıntı ve atıf usûlleri konusunda yüzlerce kural vardır. ABD'de hukuk alanında makale ve kitap yazan her yazar, bu kuralları öğrenir ve bunlara uyar. Bu kurallara sadece yazarlar değil, ödev hazırlarken üniversite öğrencileri de uyarlar. Üniversitelerde öğrencilere bu kuralları öğreten dersler vardır. ABD'de bu kurallara sadece hukuk yazarları ve hukuk öğrencileri değil, avukatlar da yazdıkları dilekçelerde, hâkimler kaleme aldıkları kararlarda uyarlar. ABD'de dindarlar için kutsal kitaplar ne kadar önemliyse, hukukçular için bu kitaplar en az o kadar önemlidir.

Türkiye'de hukuk alanında kitap veya makale yazacak kişiler kendilerine önce şu soruyu sorsunlar: Ben alıntı ve atıf usûlleri konusunda şimdiye kadar kaç sayfa okudum? ABD'de bir makale yazmaya başlamadan önce herkes, alıntı ve atıf usûlleri konusunda yüzlerce sayfa okumuş oluyor. Türkiye'de hukuk alanında kitap ve makale yazarların alıntı ve atıf usûlleri konusunda okudukları sayfa sayısı çok sınırlıdır; bir kısmının ise sıfırdır.

V. BU KİTAP KİMLERE HİTAP EDİYOR?

Bu kitap, esasen lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencilerine hitap ediyor. Hâliyle bu usûllerin işin daha en başında, yani öğrencilik safhasında öğrenilmesi en doğrusudur.

Bu kitap sadece öğrencilere değil, aynı zamanda öğretim üyelerine hitap ediyor. Türkiye'de kıdemli öğretim üyelerinin dahi bir kısmının alıntı ve atıf usûlleri konusunda bilgileri zayıftır. Keza bu konularda bilgi sahibi olan öğretim üyelerinin bilgileri arasında da bir ortaklık ve standart yoktur. Oysa alıntı ve atıf usûlleri konusunda ortak ve standart usûllere ihtiyaç vardır. Bu kitabın bir amacı da öğretim üyeleri arasında alıntı ve atıf usûlleri konusunda bir standart sağlanmasına katkıda bulunmaktır.

Türkiye'de öğretim üyelerinin önemli bir kısmı, alıntı ve atıf usûlleri konusunda biçim kurallarını çok da önemsemezler. Pek çok öğretim üyesi için, alıntının kaynağı dürüstçe gösterilmiş ise gerisi önemsizdir. Onlara göre biçim ve stil kuralları teferruattır. Bu kurallara uyulsa da olur, uyulmasa da olur. Yazarların soyadı küçük harfle yazılabileceği gibi büyük harfle de yazılabilir. Kitap isimleri normal yazılabileceği gibi italik veya bold olarak da yazılabilir. Yayınevi, yayın yerinden önce verilebileceği gibi sonra da verilebilir vs. Biz öyle dü-

şünmüyoruz. Bütün bu konularda standart kurallara ihtiyaç vardır. Bu kitap bu inançla yazılmıştır. Bu kitap, kıdemli öğretim üyelerine de hitap ediyor.

Bu kitap sadece akademisyenlere değil, uygulayıcılara da hitap ediyor. Zira Türkiye’de hukuk uygulamasında alıntı ve atıf usûlleri konusunda tam bir bilgisizlik hüküm sürüyor. Avukatların ezici çoğunluğu yazdıkları dilekçelerde alıntı ve atıf usûlleri kurallarına uymazlar. Uyanların bir kısmı ise bu kuralları tam bilmezler. Hâkim ve savcılarının ezici çoğunluğunun da durumu aynıdır. Hâkimler yazdıkları kararlarda yaptıkları alıntıların kaynağını çoğunlukla göstermezler. Gösterenler de eksik ve usûlüne aykırı olarak gösterirler. Oysa nerede alıntı var ise, bu alıntının kaynağı gösterilmelidir. Alıntının bir makalede değil de, dava dilekçesinde veya bir mahkeme kararında yapılması, o alıntıda kaynak gösterme yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

Türkiye’de hukuk uygulamasında kitap veya makalelere atıf usûlleri konusunda bilgisizlik olduğu gibi, mevzuat ve içtihadat atıf usûlleri konusunda da bilgisizlik vardır. Oysa hukuk uygulamasında her gün, her saat, sayısız defa mevzuat ve içtihadattan alıntı yapılır ve mevzuat ve içtihadat atıf yapılır. Ne var ki, Türkiye’de mevzuat ve içtihadat atıf konusunda standart ve ortak usûller yoktur. İşte bu kitap bu eksikliği gidermek için yazılmıştır. Kitabımızın 23-24’üncü bölümlerinde 120 sayfa boyunca mevzuata atıf usûlleri, 25-28’inci bölümlerinde 220 sayfa boyunca yargı kararlarına atıf usûlleri incelenmektedir.

VI. ALINTI VE ATIF USÛLLERİ KONUSUNDA İYİ NİYET YETERLİ MİDİR?

Alıntı ve atıf usûlleri konusunda yazarın *iyi niyetli* olması gereklidir; ama tek başına yeterli değildir. Alıntı ve atıf usûlleri konusunda yazarın aynı zamanda *bilgili de* olması gerekir. Bunun sebebi şudur: Alıntı ve atıf usûlleri doğrudan doğruya akademik etikle ilgilidir. Etik ile ilgili bütün konularda iyi niyet, gerekli ama yeterli olmayan bir şarttır. Etik ile ilgili konularda kuralları bilmek ve onlara harfiyen ve otomatik olarak uymak gerekir.

Gerek alıntı ve atıf usûlleri konusunda, gerekse diğer akademik etik konularında, iyi niyetli bir yazarın hisleri çok önemlidir; bu hisler belli ölçüde yol göstericidir; ama bu hislere güvenmemek gerekir; bu

hisler iyi niyetli bir yazarı da yanıltabilir. Alıntı ve atıf usûlleri konusunda hislere değil, kurallara güvenmek gerekir. Bu kurallar bizi usûlsüz alıntı yapmaktan korur. Bu nedenle bu kuralları ezbere bilmek ve bunlara harfiyen uymak ve yazdıktan sonra da ortaya çıkan cümle ve paragrafların bu kurallara uyup uymadığını tek tek kontrol etmek gerekir. Bu husus, ödev hazırlayan bir lisans öğrencisi için geçerli olduğu gibi, kıdemli bir profesör için de geçerlidir.

Etik sorunlar konusunda, iyi niyetli olmamız değil, sadece ve sadece kurallara harfiyen uymamız, bizi yanlış yapmaktan korur. Bu kurallara dikkat etmezsek, iyi niyetli olsak bile, hepimiz hata içine düşebiliriz. Kimse usûlsüz alıntı yapmaktan muaf değildir. Bu tehlikeden uzak kalmak için alıntı ve atıf usûlleri kurallarını ezbere bilmemiz ve bu tür usûl kuralları içeren kitapları el altında tutmamız gerekir.

Bu nedenle alıntı ve atıf usûlleri kitapları, her yazarın masasında bulunması gereken bir *vademecum*'dur⁸. Diğer bir ifadeyle, bu kitaplar, her yazarın yanında taşınması gereken bir "refakatçi (*companion*⁹)"dir.

VII. BU KİTAPTA VERİLEN ÖRNEKLERE İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

Bu kitapta pek çok örnek verilmiştir. Örneklerle ilgili şu üç hususu açıklamak isteriz.

A. NEDEN BU KİTAPTA PEK ÇOK ÖRNEK VERDİK?

Bu kitapta alıntı ve atıf usûllerine ilişkin kurallar, önce *teorik olarak* açıklanmakta, sonra da her bir kuralın *uygulanması* örnekler üze-

8. Günümüzde *vademecum* hekimlerin kullandığı ilaç rehberlerinin adıdır. *Vademecum* kelimesi Latince "vade (git)", "me (ben)" ve "cum (ile)" kelimelerinden oluşur; "benim ile [birlikte] git" anlamına gelir. Yani alıntı ve atıf usûlleri kitaplarının *vademecum* olması, yazarların bu kitapları hep el altında tutması, kendileriyle birlikte taşınmaları, nereye giderlerse bu kitaplarla birlikte gitmeleri anlamına gelir.

9. *Companion* kelimesi Latince "cum/com (ile)" ve "panis (ekmek)" kelimelerinin birleşmesinden oluşmuştur. "Companion" birlikte eklemek yiyen kişi, "ekmekteş" demektir. Alıntı ve atıf usûlleri kitaplarının yazarların *companion*'u olması, yazarların onlarla birlikte, onlar sayesinde ekmeğini kazanması anlamına gelir.

Anglo-Sakson dünyasında pek çok kitabın başlığında *Companion* kelimesi kullanılır. Meşhur üniversitelerin çıkardığı *Companion* kitap serileri vardır: *The Oxford Companion to ...*, *The Cambridge Companion to ...*, *The Princeton Companion to ...* gibi. Bağımsız çıkan *Companion* kitapları da vardır: *A Companion to Metaphysics*, *A Companion to Ethics* gibi.

rinde gösterilmektedir. Yani bu kitapta alıntı ve atıf usûlleri, hem teorik, hem de pratik olarak açıklanmaktadır. Eski tabirlerle söylersek, bu kitap, alıntı ve atıf usûlleri konusunda hem *nazarî*, hem de *tatbikî* bir kitaptır. Yani bu kitapta sadece bu usûller konusunda nazarî bilgiler verilmemekte, aynı zamanda bu usûllerin tatbikatı da yapılmaktadır.

Teorik bilgilerden sonra bu bilgilerin nasıl uygulanacağını örneklerle gösterilmesinde büyük bir yarar olduğu açıktır. Pek çok durumda, teorik bilgiler ancak örnekler yardımıyla sindirilir. Yine pek çok durumda, örnekleriyle pekiştirilmemiş bir teorik bilgi kısa sürede uçup gider. Teorik bilgilerin sadece doğru uygulanmasına değil, yanlış uygulanmasına da örnek vermek gerekir. Zira doğru örnekten öğrenilecek şeyler olduğu gibi, yanlış örnekten öğrenilecek şeyler de vardır. Hatta bazı durumlarda yanlış örneği görmek, kuralın nasıl uygulanması gerektiğini anlamak için, doğru örneği görmekten daha yararlıdır. Başkalarının düştüğü hatalar, bizi hata yapmaktan korur. Bu nedenle bu kitapta sadece alıntı ve atıf usûllerinin doğru uygulanmasına değil, yanlış uygulanmasına da örnekler verilmiştir.

Bu kitaptaki teorik bilgilerin pratikte nasıl uygulanacağını göstermek için verilen örneklerin bazıları *hayalîdir*; bazıları ise kitaplardan alınmış *gerçek örneklerdir*. Bir kuralın doğru veya yanlış uygulanmasını göstermek için gerçek hayattan alınmış örnekler vermek her zaman en doğrusu, en sahihîdir. Gerçek hayattan alınmış örnekler her zaman en öğretici olan örneklerdir. Hayalî örnekler çoğunlukla uçuk kaçık örneklerdir. Kaldı ki, bazı durumlarda hayalî örnek tasarlamak da zordur.

Kitaplardan alınmış *gerçek* örneklerde, örnek olarak verdiğimiz kelime, cümle ve paragrafları, yeniden dizmedik; bunları ilgili kitaptan *scanner* ile taradık ve bunları bu kitaba olduğu gibi, yani görüntü (JPEG) modunda aktardık. Dolayısıyla bu kitapta gördüğümüz örneklerdeki kelime, cümle ve paragraflar, bu örneklerin alındığı kitaplardaki kelime, cümle ve paragraflar ile bire bir aynıdır.

Biz gerek hayalî örneklerde, gerekse gerçek örneklerde, her örnekten sonra, daha önce verilen teorik bilgi açısından örneğin bir değerlendirilmesini yaptık. Örnekte daha önce teorik olarak açıklanan kurallara aykırı yanlar var ise bu yanları ayrıca gösterdik.

(...)

VIII. BU KİTABIN PLÂNI

Yukarıda açıklandığı gibi bu kitabın konusu ve keza başlığı “alıntı ve atıf usûlleri”dir. Başlığın kendisinden dahi bu konunun “alıntı usul-leri” ve “atıf usûlleri” olmak üzere ikiye ayrıldığı anlaşılmaktadır.

Bu ayrıma paralel olarak bu kitap da “alıntı usûlleri” ve “atıf usûl-leri” olmak üzere iki kısma ayrılmaktadır. Aşağıda ayrıntılı bir şekilde göreceğiz. Ama şimdiden söyleyelim ki, “alıntı”, bir yazarın bir başka yazardan aldığı kelime veya kelimelerdir. “Atıf” ise alınan bu kelime ve kelimelerin kaynağının gösterilmesidir. Gerek alıntı yapmanın, gerekse atıf yapmanın tâbi oldu birtakım usûller vardır. İşte biz, bu kitabın birinci kısmında “alıntı usûlleri”ni, ikinci kısmında ise “atıf usûl-leri”ni inceleyeceğiz. Buna göre kitabımızın kısım plânı şu şekilde olacaktır:

PLÂN:

Birinci Kısım: Alıntı Usûlleri

İkinci Kısım: Atıf Usûlleri

Hâliyle bu kısımlardan her biri de kendi içinde bölümlere ayrılmaktadır. Kısım içinde bölüm plânlarını ise aşağıda ilgili kısımda vereceğiz.

Kitabın kullanılabilirliğini artırmak için kitabın son kısmına beş ayrı “ek” ekledik. Eklerden birincisi “Alıntı ve Atıf Usûllerinde Kullanılan Semboller” (s.1477-1478), ikincisi “İngilizce ve Fransızca Kitaplarda Alıntı ve Atıf Usûlleriyle İlgili Kullanılan Bazı Kısaltmalar ve Bazı Latince Terimler” (s.1479-1484), üçüncüsü “Türkçe-İngilizce Alıntı ve Atıf Usûlleri Terimleri Sözlüğü” (s.1485-1488), dördüncüsü “İngilizce-Türkçe Alıntı ve Atıf Usûlleri Terimleri Sözlüğü” (s.1489-1494) ve beşincisi “Alıntı ve Atıf Kuralları” (s.1495-1604) başlığını taşıyor. Bu sonuncu ekte, kitabın içinde açıklanan kurallar, madde madde listelenmiş ve böylece bir nevi bir “alıntı ve atıf kanunu” oluşturulmaya çalışılmıştır. Bu ek kitabın bir özeti niteliğindedir. Her kuralın sonunda parantez içinde o kuralın bu kitapta açıklandığı sayfa numarası veya numaraları yazılmıştır. Arzu edenler kural hakkında daha fazla bilgi edinmek için parantez içinde verilen bu sayfa numarasına veya numaralarına bakabilirler.

Kitabımız 48 sayfa uzunluğunda oldukça ayrıntılı bir “Dizin” ile sona ermektedir (s.1605-1652). Bu dizin kitapta aranılan kavramın kolayca bulunmasına yardımcı olacaktır. ■

Birinci Kısım

ALINTI USÛLLERİ

Kitabımızın “Alıntı Usûlleri” başlıklı Birinci Kısımında, alıntı kavramını, alıntı türlerini, alıntı usûl ve şartlarını inceleyeceğiz.

Bu kısımda bu konular, kendi içinde de bölümlere ayrılarak, adım adım incelenecektir.

Bu kısmın kendi içinde, belirli bir tasnif noktası esas alınarak yapılan sistematik ve tutarlı bir plânı yoktur. Alıntı kavramı, alıntı türleri, alıntı usûl ve şartlarıyla ilgili hususlar, sırası geldikçe, ayrı birer bölüm hâlinde incelenecektir. Şöyle:

Önce *birinci bölümde* “alıntı kavramı”, sonra *ikinci bölümde* “mealen alıntı” konusu incelenecektir. “Aynen alıntı” konusu ise “mealen alıntı” konusuna göre çok daha geniş bir şekilde ele alınacaktır. Bu nedenle “aynen alıntı” konusunu, tek bir bölümde değil, bu alıntının çeşitli yönlerini, her birini ayrı bir bölümde inceleyeceğiz. Ezcümle, *üçüncü bölümde* genel olarak aynen alıntı kavramını, *dördüncü bölümde* aynen alıntıda temel kural olan tırnak kuralını, *beşinci bölümde* aynen alıntı türlerini, yani kısa ve uzun aynen alıntıları, *altıncı bölümde* aynen alıntılarda vurguların nasıl yapılacağını, *yedinci bölümde* aynen alıntılarının sunulmasını, *sekizinci bölümde* aynen alıntılardan yerlerine üç nokta konularak yapılan kelime veya cümle çıkarmalarını, *dokuzuncu bölümde* aynen alıntılardaki hataların düzeltilmesini ve alıntılarda eklemeleri, *onuncu bölümde* aynen alıntılarının asıl metinle uyumunun sağlanması ve bu amaçla yapılacak harf dönüşümlerini, *on birinci bölümde* yabancı dilden aynen alıntılarının nasıl yapılacağını, *on ikinci bölümde* aynen alıntılarla ilgili diğer konuları, *on üçüncü bölümde*

alıntı şartlarını, *on dördüncü bölümde* kaynak gösterme şartlarını, *on beşinci bölümde* mevzuat ve içtihattan alıntı yapılması şartlarını, *on altıncı bölümde* yargı kararlarında görülen usûlsüz alıntıları, *on yedinci bölümde* örnekleriyle usûlsüz alıntı türlerini, *on sekizinci bölümde* transit atıfla yapılmış alıntıları, *on dokuzuncu bölümde* çeviri yoluyla yapılmış usûlsüz alıntıları, *yirminci bölümde* usûlsüz alıntının ispatını, *yirmi birinci bölümde* usûlsüz alıntıları savunmak için kullanılan argümanları ve nihayet bu kısmın son bölümü olan *yirmi ikinci bölümde* usûlsüz alıntı mücadele sorununu inceleyeceğiz.

Buna göre bu kısmın plânı şu şekilde olacaktır:

PLÂN:

Bölüm 1.- Alıntı Kavramı

Bölüm 2.- Mealen Alıntı

Bölüm 3.- Genel Olarak Aynen Alıntı

Bölüm 4.- Aynen Alıntılarda Tırnak Kuralı

Bölüm 5.- Aynen Alıntı Türleri: Kısa ve Uzun Aynen Alıntılar

Bölüm 6.- Aynen Alıntılarda Vurgular

Bölüm 7.- Aynen Alıntılarının Sunulması

Bölüm 8.- Aynen Alıntılarda Çıkarmalar: Üç Nokta Kuralı

Bölüm 9.- Aynen Alıntılarda Düzeltme ve Eklemeler

Bölüm 10.- Aynen Alıntılarda Uyum ve Harf Dönüşümü

Bölüm 11.- Yabancı Dilden Aynen Alıntılar

Bölüm 12.- Aynen Alıntılarla İlgili Diğer Konular

Bölüm 13.- Alıntı Şartları

Bölüm 14.- Kaynak Gösterme Şartları

Bölüm 15.- Mevzuat ve İchtihattan Alıntılar

Bölüm 16.- Yargı Kararlarında Alıntı Yapma Sorunu

Bölüm 17.- Örnekleriyle Usûlsüz Alıntı Türleri

Bölüm 18.- Transit Atıfla Yapılmış Alıntılar

Bölüm 19.- Çeviri Yoluyla Yapılmış Usûlsüz Alıntılar

Bölüm 20.- Usûlsüz Alıntının İspatı

Bölüm 21.- Usûlsüz Alıntı Savunmaları

Bölüm 22.- Usûlsüz Alıntıyla Mücadele

Şimdi bu plân dâhilinde adım adım konumuzu incelemeye başlayalım.

Bölüm 1

ALINTI KAVRAMI

Bir bilimsel çalışma, bir roman¹ değildir. Bir bilimsel çalışma kaçınılmaz olarak aynı konuda kendisinden önce yapılmış başka çalışmaların üzerine kuruludur. Bir bilimsel çalışmada kaçınılmaz olarak başka çalışmalarda ileri sürülmüş görüşlerden ve verilmiş bilgilerden yararlanır. Aksi takdirde bilimde ilerleme zaten olmazdı.

Belki bir yazarın başka yazarların eserlerinden yararlanmadan tamamıyla kendine has bir teori inşa edebileceği ve böyle bir durumda başka yazarlardan alıntı yapmadan tamamıyla özgün bir eser yazabileceği düşünülebilir. Bu düşüncede kısmen haklılık payı da olabilir. Gerçekten de geçmişin Hobbes, Locke, Rousseau, Montesquieu gibi büyük filozoflarının veya çağımızın Kelsen, Hart, Dworkin gibi meşhur teorisyenlerinin eserlerinde, bizler gibi sıradan akademisyenlerin eserlerine göre daha az sayıda alıntı vardır. Ama onların eserlerinde de başka düşünürlerin eserlerinden yapılmış pek çok alıntı bulunur. Kaldı ki bizler birer Rousseau veya Kelsen değiliz. Bir yüksek lisans tezi veya doktora tezi yazmaya girişmiş ortalama bir öğrenci ise –bazıları tersini sanıyorlarsa da–, Montesquieu veya Kelsen hepten değildir.

O nedenle bir bilimsel eser yazmaya teşebbüs eden herkes, kaçınılmaz olarak, kendisinden önce yayınlanmış çalışmalardan yararlana-cak, onlardan alıntı yapacaktır. Alıntı yapmanın temel şartı, alıntının kaynağını göstermektir. Alıntıların kaynağının nasıl gösterileceğini, kitabımızın “Atıf Usûlleri” başlıklı *ikinci kısımda* inceleyeceğiz.

---

1. Aslında romanlarda bile alıntı olabilir. Romandaki alıntının kaynağını dipnotta göstermek şekil bakımından uygun olmayabilir. Alıntının kaynağını dipnotta göstermek yerine romanlarda alıntı yapılan yazarın ismini metin içinde zikretmek gerekir. Metin içinde, alıntı, “falancanın dediği gibi” ve benzeri ifadelerden sonra verilmelidir. Keza alıntı, bir “aynen alıntı” ise, yani kelimesi kelimesine yapılmış bir alıntı var ise, alıntı, tirnak içinde verilmelidir.

Kitabımızın *birinci kısmında* alıntının kaynağının nasıl gösterileceğini değil; *alıntının kendisini, türlerini ve şartlarını* göreceğiz. İlave edelim ki, alıntıyı burada türlere ayıracak olsak da her bir türü burada değil izleyen bölümlerde inceleyeceğiz.

“Alıntı” kavramının tanımını birkaç paragraf aşağıda yapacağız. Ama önce “alıntı” terimi üzerinde duralım. Ama önce bu bölümün plânını verelim:

PLÂN:

I. Terimler

II. Tanımı

III. Alıntı Maksudı

IV. Alıntı Türleri

V. Mealen Alıntı mı, Aynen Alıntı mı? Mealen Alıntı Kuralı, Aynen Alıntı İstisnayı Oluşturur

Terimlerle işe başlayalım.

I. TERİMLER

Alıntı.- Biz burada Türkçe olarak “alıntı” terimini kullanacağız. Alıntı, almak fiilinden gelir; ilk anlamıyla “alınan şey” demektir.

Aktarma.- Aynı anlamda Türkçe literatürde yer yer “aktarma” kelimesinin de kullanıldığı oluyor. Örneğin Halil Seyidoğlu ve Zeynel Dinler, alıntı yerine “aktarma” terimini kullanıyor². “Aktarma”, İngilizce ve Fransızca “*transfer*”in karşılığıdır. “Aktarma” kelimesinin sadece kelimelerin aktarılmasından öte, insan, mal, hak ve hizmetlerin aktarılmasını da içeren çok geniş bir anlamı vardır. Bu nedenle “aktarma” terimine göre “alıntı” teriminin kullanılması belirlilik bakımından daha doğru olur. Alıntı, her çeşit aktarmanın değil, söz, düşünce veya metin aktarılmasının adıdır.

İktibas.- Eskiden “alıntı” kelimesi yerine Türkçede “iktibas” kelimesi kullanılıyordu. İktibas, Arapça “ق ب س (kbs)” aslî harflerinden gelmekte olup, ödünç alma anlamına gelir³. “İktibas” terimi, 5846 sa-

2. Halil Seyidoğlu, *Bilimsel Araştırma ve Yazma El Kitabı*, İstanbul, Güzem Yayınları, 7. Baskı, 1997, s.177-179; Zeynel Dinler, *Bilimsel Araştırma ve E-Kaynaklar*, Bursa, Ekin, 7. Baskı, 2012, s.122-124.

3. Şemseddin Sami, *Kamus-i Türki*, Dersaadet, İkdam Matbaası, 1317, s.140 (“İktibas” Maddesi).

yılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununda kullanılan terimdir. Keza fikir ve sanat eserleri literatür ve içtihatlarında da bu terim yaygın olarak kullanılmaktadır. Bununla birlikte biz bu terimin günümüzde eskidiğini ve bunun yerine “alıntı” terimini kullanmanın daha doğru olacağını düşünüyoruz.

Quotation.- “Alıntı” teriminin İngilizce karşılığı “quotation”dur⁴. Bu terim, her çeşit fikir ve sanat eserinden yapılan alıntılar için kullanılır. Bu anlamda birinin romanından, makalesinden, bir müzik eserinden, bir resimden, bir sinema eserinden ve hatta bir kişinin günlük konuşmasından bir başka esere alınan parça bir “alıntı”dır⁵.

KUTU 1.1: Quotation-Citation.- Burada belirtelim ki, İngilizcede *citation* terimi de bir anlamıyla “alıntı” anlamına gelir. Bununla birlikte kanımızca *citation* terimini Türkçeye alıntı veya iktibas olarak değil, “atıf”, “yollama”, “gönderme” veya “zikretme” olarak çevirmek daha doğru olur. İngilizce *citation* terimi, *to cite* fiilinden, bu fiil ise Latince *citare* fiilinden gelir ki bu fiil “çağırma”, “resmen davet etme” anlamına gelir. Bu nedenle İngilizcede alıntı anlamında *citation* kelimesini değil, *quotation* kelimesini kullanmak daha doğrudur. Yine aynı nedenle kanımızca İngilizce *citation* kelimesini Türkçeye “atıf” veya “yollama”, *quotation* kelimesini de “alıntı” veya “iktibas” olarak çevirmek daha doğru olur. Gerçekten de “alıntı (*quotation*)” ile “atıf (*citation*)” arasında fark vardır; “alıntı (*quotation*)” bir başka eserden alınan şey, “atıf (*citation*)” ise bu alıntının kaynağını göstermek için başka esere yapılan yollama demektir.

Citation (Sitasyon).- “Alıntı” kelimesinin Fransızca karşılığı “*citation*” kelimesidir⁶. *Citation* kelimesinin başka anlamları varsa da bu kelime, esas itibarıyla, “bir yazardan alınmış pasaj” anlamına gelir⁷. Fransızcada *quotation* kelimesi yoktur.

Atıf, Gönderme, Kaynak Gösterme, Zikretme, Anma, Referans Verme.- “Alıntı” terimiyle ilgili “atıf”, “gönderme”, “kaynak gösterme”, “zikretme”, “anma”, “referans verme” gibi terimler de vardır. Bunlar yapılan alıntının kaynağının gösterilmesiyle ilgili terimlerdir. Bu terimlerin anlamlarını aşağıda “İkinci Kısım: Atıf Usûlleri, I. Kavramlar” başlığı altında (s.506-509) açıklayacağız.

4. “Kvoteyşın (kwə(ɔ) tɛʃ(ə)n)” diye söylenir.

5. Bu anlamda “quotation” kelimesinin tanımı ve örnekleri için bkz. *The American Heritage Dictionary of the English Language*, Boston, Houghton Mifflin, 4. Baskı, 2000, 1439 (“Quotation” Maddesi).

6. “Sitasyon” diye okunur.

7. *Le Petit Robert 1: Dictionnaire de la langue française*, Redaksiyon: A. Rey ve J. Rey-Debove, Paris, Le Robert, 1991, s.319 (“Citation” Maddesi)

Bölüm 2

MEALEN ALINTI

Burada mealen alıntının önce tanımını, sonra verilmiş şeklini ve mealen alıntıya ilişkin diğer hususları göreceğiz. Önce bu bölümün plânını verelim:

PLÂN:

I. Tanımı

II. Mealen Alıntının Varlık Sebebi

III. Bir İfade Nasıl Mealen Alıntı Haline Dönüştürülür? *Paraphrasing* Usûlleri

IV. Mealen Alıntı Yazarın Normal Metni İçinde Verilir

V. Mealen Alıntı Yazarın Kendi Üslûbu İçinde Verilmelidir

VI. “Başarılı” Mealen Alıntı Tuzağı

VII. Suni Mealen Alıntı Sorunu

VIII. “Sunî Mealen Alıntı” Sorununa Örnekler

Tanımla işe başlayalım.

I. TANIMI

“Mealen alıntı (*indirect quotation, paraphrase, paraphrasing*)”, bir yazarın bir başka yazardan kendi kelimelerini kullanarak yaptığı alıntıdır. Mealen alıntıda, alıntılanan fikir içerik olarak bir başkasının fikridir. Ancak bu fikir aktaran yazar tarafından kendi üslûbuyla ifade edilir.

“Mealen alıntı”ya İngilizce literatürde “*paraphrase*”¹, mealen alıntı yapma işine de “*paraphrasing*” denmektedir². “Paraphrase”, *The*

1. *The Chicago Manual of Style*, Chicago, The University of Chicago Presse, 16. Baskı, 2010, s.621.

2. Örneğin bkz.: *The Chicago Manual of Style*, *op. cit.*, s.189; American Psychological Association, *Publication Manual of American Psychological Association*, Washing-

American Heritage Dictionary tarafından “bir metnin veya pasajın, sıklıkla anlamı aydınlatmak için başka kelimelerle veya farklı bir biçimde tekrar söylenmesi (*a restatement of a text or passage in another form or other words, often to clarify meaning*)” ve “bir inceleme veya öğretim aracı olarak metinlerin farklı kelimelerle tekrar ifade edilmesi (*the restatement of texts in other words as a studying or teaching device*)” şekillerinde tanımlanmıştır³.

Özetle, *paraphrase*, bir metnin veya bir sözün başka kelimelerle tekrar söylenmesidir. *Paraphrase* kelimesi Yunanca “benzer” anlamına gelen “*para* (πάρᾱ)” ve “demek” “söylemek” anlamına gelen “*phrasis* (φρασις)” kelimelerinin bir araya gelmesinden oluşmakta olup, bir şeyi benzer şekilde söylemek anlamına gelir⁴.

Türkçe bilimsel araştırma ve yazma literatüründe bu tür alıntıya yaygın olarak “mealen alıntı” değil, “dolaylı aktarma” denmektedir⁵. Biz bu “dolaylı aktarma” teriminin burada kullanılmasının yanlış olduğunu düşünüyoruz. Burada “dolaylılık” yoktur; alıntı doğrudan doğruya alıntıyı yapan yazar tarafından yapılmakta, araya bir başka yazar girmemektedir. Kanımızca “dolaylı alıntı” terimi, “mealen alıntı” için değil, asıl kaynağı görmeden, bir başka kaynak üzerinden yapılan alıntılar için kullanılabilir. Bu durumda “falanca yazardan nakleden filanca yazar” şeklinde kaynak gösterilir ki, bunu aşağıda (s.1144-1151) ayrıca göreceğiz.

Özenle belirtelim ki, mealen alıntı da bir alıntıdır. Yukarıda da belirttiğimiz gibi bir fikir, bir bilgi, bir veri, bir gözlem, bir değerlendirme, bir başka yazardan alınıyorsa, hangi kelimelerle ifade edilirse edilsin, ortada bir alıntı vardır ve kaynağının gösterilmesi gerekir. Alıntı bir dil sorunu değil, bir içerik ve anlam sorunudur. Aktarılan metnin anlamı ile orijinal metnin anlamı arasında aynılık veya benzer-

---

ton, American Psychological Association, 6. Baskı, 2010, s.171 (Bu kitap bundan sonra *Publication Manual of APA, op. cit.*, olarak kısaltılmıştır).

3. *The American Heritage Dictionary of the English Language*, Boston, Houghton Mifflin, 4. Baskı, 2000, s.1276 (“Paraphrase” Maddesi).

4. Bu kelimenin köken bilgisi için bkz.: *The American Heritage Dictionary, op. cit.*, s.1276; <http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/paraphrase?q=paraphrase+> (Erişim Tarihi: 12 Kasım 2018); http://en.wikisource.org/wiki/1911_Encyclop%C3%A6dia_Britannica/Paraphrase (Erişim Tarihi: 27 Ekim 2022).

5. Örneğin bkz.: Dinler, *op. cit.*, s.131-138; Seyidoğlu, *op. cit.*, s.178.

Bölüm 3

GENEL OLARAK AYKEN ALINTI

Burada aynen alıntı konusuna giriş niteliğinde, aynen alıntı kavramını genel olarak göreceğiz. Bu bölümün plâmanı şu şekilde olacaktır:

PLÂN:

I. Tanımı

II. Aynen Alıntının Niceliksel Bir Ölçüsü Var mıdır?

III. Asla Sadakat Kuralı: Aynen Alıntı, “Aynen” Yapılır

IV. Aynen Alıntıda Ölçü ve Aşırı Aynen Alıntı Sorunu

Tanımla işe başlayalım.

I. TANIMI

“Aynen alıntı”, bir yazarın bir başka yazardan aynen, yani kelimesi kelimesine, noktası virgülüne yaptığı alıntıdır.

Aynen alıntıya İngilizce literatürde “*direct quotation* (doğrudan alıntı)”¹ veya “*verbatim quotation* (*verbatim* alıntı)”² denmektedir.

Türkçede, muhtemelen İngilizcedeki *direct quotation* isimlendirmesinden esinlenerek, “aynen alıntı”ya “doğrudan alıntı” diyenler vardır³. Biz “doğrudan alıntı” tabirinin Türkçede yanlış anlaşılmaya müsait bir kavram olduğunu düşünüyoruz. Çünkü Türkçede bir de “dolaylı alıntı” kavramı var. “Dolaylı alıntı” asıl kaynağı görmeden, bir başka kaynak üzerinden asıl kaynaktan yapılan alıntı demektir. Görüldüğü gibi bu durumda “dolaylı alıntı”, “mealen alıntı” anlamına

1. Örneğin *New Oxford Style Manual*, Oxford, Oxford University Press, 2012, s.152; *Publication Manual of the APA*, *op. cit.*, s.170.

2. *New Oxford Style Manual*, *op. cit.*, s.158.

3. Örneğin Halil Seyidoğlu (*op. cit.*, s.178) ve keza Zeynel Dinler (*op. cit.*, s.123) “aynen alıntı”ya “doğrudan aktarma” diyor.

gelmemektedir. Dolaylı alıntı, “aynen alıntı”nın karşıtı değildir. O nedenle aynen alıntıya doğrudan alıntı denemez. Dolaylı alıntı terimi, bu şekilde tanımlanırsa, doğrudan alıntı bir yazardan aynen veya mealen olsun, araya başka bir kaynak girmeden ilk elden yapılan alıntı anlamına gelir.

Fransızcada aynen alıntıya sadece “*citation*” denir⁴. Alıntının özellikle bir aynen alıntı olduğunu vurgulamak için “*citation in extenso*” terimini kullanan yazarlar vardır⁵.

II. AYNEN ALINTININ NİCELİKSEL BİR ÖLÇÜSÜ VAR MIDIR?

Yukarıda “aynen alıntı”yı, bir yazarın bir başka yazardan aynen, yani kelimesi kelimesine, noktası virgölüne yaptığı alıntı olarak tanımladık. Peki ama bu aynılığın bir ölçüsü var mıdır? Ortada bir cümle var ise bir hüküm, bir anlam da vardır. Dolayısıyla, uzun veya kısa, bir cümlenin alınması, prensip olarak, bir aynen alıntı oluşturur. Peki ama cümle teşkil etmeyen bir veya birkaç kelimenin aynen alınması da bir “aynen alıntı” mıdır?

Kelimeler tek başlarına kimsenin malı değildir. Dolayısıyla prensip olarak *tek bir kelimenin alınması* hiçbir zaman aynen alıntı oluşturmaz. Ancak istisnaen önceden bilinmeyen bir kelime, bir yazar tarafından türetilmiş ise bu kelimenin alınması bir aynen alıntı oluşturur ve bunun tırnak içinde verilmesi ve bunun kaynağının gösterilmesi gerekir. Zaman zaman doktrinde yeni bir olguyu ifade etmek için yeni kelimeler icat edilir. Bu kelimeleri alırken en azından ilk kullanılışlarında bunları, aynen alıntı formunda, yani tırnak içinde yazmak ve bu kelimeyi ilk kullanan yazara atıfta bulunmak gerekir. Keza mevcut bir kelimeye yazar, yeni bir anlam kazandırmış ise, o kelimenin o bağlamda kullanılması durumunda da aynen alıntı vardır ve bu alıntının tırnak içinde verilmesi gerekir.

Örneğin Jason Mazzone ve Cem Tecimer tarafından 2022 yılında ortaya atılan “*interconstitutionalism*” terimi⁶ tek kelimelik özgün bir

4. Simone Deryfus, *La thèse et le mémoire de doctorat*, Paris, Editions Cujas, 1983, s.194.

5. *Ibid.*

6. Jason Mazzone ve Cem Tecimer, “Interconstitutionalism”, *The Yale Law Journal*, Cilt 132, Sayı 2, November 2022, s.326-410.

Bölüm 4

AYNEN ALINTILARDA TIRNAK KURALI

Aynen alıntının temel ve kendisinden vazgeçilmez kuralı, aynen alıntının tırnak içinde (“ ”) verilmesi kuralıdır. Bu kuralı şu plân dâhilinde inceleyeceğiz:

PLÂN:

- I. Tırnak, Aynen Alıntının Temel Kuralıdır (“Tırnaksız Alıntı Olmaz”)
- II. Tırnağın Şekli ve Türleri
- III. Aynen Alıntıda Tırnağın Anlamı ve Önemi
- IV. Aynen Alıntının Tırnak İçinde Verilmesi Sadece Bilimsel Değil, Aynı Zamanda Hukukî Bir Yükümlülüktür
- V. Aynen Alıntının Sonunda Kaynak Gösterilse Bile Tırnak Gerekir
- VI. Aynen Alıntının Tırnak İçinde Verilmesi Kuralının İhlaline Örnekler
- VII. Mevzuattan Aynen Alıntılarının Tırnak İçinde Verilmesi Zorunlu mudur?
- VIII. İçtihattan Aynen Alıntılarının tırnak İçinde Verilmesi Zorunlu mudur?
- IX. Aynen Alıntılanan Metindeki Çift Tırnakların Tek Tırnağa Dönüştürülmesi

Birincisiyle başlayalım.

I. TIRNAK AYNEN ALINTININ TEMEL KURALIDIR (“TIRNAKSIZ ALINTI OLMAZ”)

Aynen alıntılarının birer aynen alıntı olduğunun anlaşılması için, alıntılar tırnak işareti içinde (“ ”) verilir. Tırnak işareti, aynen alıntının temel kuralıdır. Simone Dreyfus’un dediği gibi “tırnaksız alıntı olmaz (*pas de citation sans guillemets*)”¹. Aynen alıntı ister birkaç kelimedenden, isterse pek çok satırdan oluşsun, tırnak içinde verilir².

Aynen alıntının tırnak içinde verilmesi, bu tür alıntının olmazsa olmaz şartıdır. Alıntının tırnak içinde verilmesinin sebebi şudur: Ay-

1. Simone Dreyfus, *La thèse et le mémoire de doctorat*, Paris, Editions Cujas, 2. Baskı, 1983, s.194.

2. *Ibid.*: “La règle générale est très simple : pas de citation sans guillemets, qu’il s’agisse de quelques mots ou de plusieurs lignes”.

nen alıntının, alıntıyı yapan yazarın malı olmadığı, onun bir başka yazara ait olduğu okuyucu tarafından hemen ve açık bir şekilde anlaşılmalıdır. Bunun yolu ise alıntılanan kelimelerin tırnak içine konulmasından geçer. Zaten bu nedenle İngilizcede bizim tırnak işareti dediğimiz şeye “alıntı işareti (*quotation mark*)” denir.

II. TIRNAĞIN ŞEKLİ VE TÜRLERİ

Amerikan ve Fransız usûlü olmak üzere iki tür tırnak vardır. Amerikan usûlü tırnak işareti, açılışı ters virgöl, kapanışı ise normal virgöl şeklindedir; tırnaklar satırın alt çizgisine değil üst çizgisine hizalı olarak verilir. Yani “ ”. Fransız usûlü tırnak ise köşeli tırnak (« ») şeklindedir. Fransa’da buna *guillemet* denir.

Tırnak işaretinin şekilleri ve türleri konusunda daha fazla bilgi için bkz.: Kemal Gözler, *Bilimsel Yazma ve Yayınlama: Bir Stil Kılavuzu*, Bursa, Ekin, 2022, s.144-150.

Tırnak işareti normalde çift tırnaktan (“ ”) oluşur ve sarahat gerekiyorsa buna “çift tırnak işareti (*double quotation mark*)” denir³.

Bununla birlikte Birleşik Krallık’ta çift tırnak yerine, yaygın olarak “tek tırnak işareti (*single quotation mark*) (‘ ’)” kullanılır⁴. Buna “İngiliz usûlü tırnak işareti (*British style quotation mark*)” denir⁵.

Biz aynen alıntılarda Amerikan usûlü tırnak işaretinin, yani çift tırnak işaretinin (“ ”) kullanılmasını öneriyoruz. Çünkü aynen alıntının kendi içinde alıntı var ise, işte o alıntılar, tek tırnak içinde verilir. Bunun örneklerini aşağıda göreceğiz. Yani tek tırnak, aynen alıntının kendi içindeki aynen alıntıları göstermek için kullanılır.

Fransa’da alıntıda iç alıntı var ise, yani tırnak içinde tırnak kullanmak gerekiyorsa, alıntının kendisi Fransız usûlü tırnak işareti (« ») içinde, iç alıntı ise Amerikan usûlü tırnak işareti (“ ”) içinde verilir.

Biz aynen alıntının Amerikan usûlü çift tırnak (“ ”), aynen alıntının içindeki alıntıların ise tek tırnak (‘ ’) içinde verilmesinin daha doğru ve göze daha hoş geldiğini düşünüyoruz.

3. Normalde tırnak işaretinden çift tırnak işareti anlaşıldığı için çoğunlukla ayrıca “çift tırnak işareti (*double quotation mark*)” demeye gerek yoktur.

4. *New Oxford Style Manual*, *op. cit.*, s.155.

5. <https://academic.oup.com/pages/authoring/books/preparing-your-manuscript/house-style> (Erişim Tarihi: 20 Ekim 2022).

Bölüm 5

AYNEN ALINTI TÜRLERİ

Kısa ve Uzun Aynen Alıntılar

Yukarıda aynen alıntının *ne olduğunu* gördük. Şimdi de aynen alıntıların *türlerini* ve bunların *veriliş şekillerini* görelim. Ama önce bu bölümün plânını verelim:

PLÂN:

I. Aynen Alıntının Veriliş Şekli: Kısa ve Uzun Aynen Alıntılar

II. Kısa Aynen Alıntılar: Paragraf İçinde Verilir

III. Uzun Aynen Alıntılar: Girintili Paragraf Biçiminde Verilir (Blok Alıntılar)

Şimdi bu plân dâhilinde konuyu inceleyelim.

I. AYNEN ALINTININ VERİLİŞ ŞEKLİ: KISA VE UZUN AYNEN ALINTILAR

Aynen alıntının bir yazardan kelimesi kelimesine yapılmış bir alıntı olduğunu ve aynen alıntının daima tırnak (“ ”) içinde verilmesi gerektiğini biraz yukarıda söyledik. Ancak aynen alıntının tırnak içine alınması yöntemi, kısa alıntılar için yeterli görülse bile, uzun alıntılar için yeterli olamaz. Çünkü aynen alıntıda alıntıyı yapan yazarın *kopyala/yapıştır* dışında verdiği bir emek yoktur ve böylesine emek harcamadan aktarılan uzunca metinlerin o yazarın emeğinin ürünü olmadığı daha ilk bakışta anlaşılmalıdır. Bu nedenle “kısa aynen alıntılar” ile “uzun aynen alıntılar” arasında ayırım yapılır:

Aynen alıntı,

- **kısa ise** yazarın kendi paragrafı içinde,

- **uzun ise** paragrafın altında girintili paragraf şeklinde verilir.

Bunların her birini biraz aşağıda örnekleriyle göreceğiz. Ancak bunları görmeden önce şu soruyu sormak lazım:

A. KISALIĞIN VE UZUNLUĞUN ÖLÇÜSÜ: ÜÇ SATIR KURALI

Kısalığın ve uzunluğun ölçüsü nedir? Kaç satırdan veya toplamda kaç kelimededen uzun aynen alıntılar, ayrı bir paragraf olarak verilir? Zeynel Dinler¹, Halil Seyidoğlu² ve Nurettin ve Adem Bilici'ye³ göre üç satırdan, Türkkaya Ataöv'e göre⁴ ise dört satırdan uzun aynen alıntılar tırnak içinde verilir. *ALWD Citation Manual*'a⁵ ve *New Oxford Style Manual*'a göre⁶ elli kelime veya dört satırdan uzun alıntılar, *APA Publication Manual*'a göre kırk kelimededen uzun alıntılar⁷, *The Chicago Manual of Style*'a göre⁸ ise yüz kelimededen uzun alıntılar ayrı paragraf olarak verilir.

Biz üç satırdan daha uzun alıntılarının ayrı bir paragraf olarak verilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Üç satır ölçüsünün karşılığını kelime olarak da belirlemede yarar vardır. Zira kitap boyutları ve satır uzunlukları değişebilmektedir. Biz Türkçe metinlerde ortalama bir satırda on kelime bulunduğu varsayımıyla üç satırın ortalama otuz kelimeye karşılık geldiğini düşünüyoruz. Özetle üç satır veya otuz kelimededen daha uzun aynen alıntılarının ayrı bir paragraf şeklinde verilmesinin uygun olacağını söyleyebiliriz⁹.

Kısa alıntılar ile uzun alıntılar arasındaki sınırın üç satırdan geçmesinin sebebi nedir? Bunun başlıca iki sebebi vardır:

Birincisi içeriksel bir sebeptir: Üç satırlık bir metin nispeten önemli bir metindir. Bu metnin bir aynen alıntı olduğu okuyucu tarafından derhal görülmelidir. Bunun yolu da girintili paragraftan geçer.

1. Dinler, *op. cit.*, s.124.

2. Seyidoğlu, *op. cit.*, s. s.179.

3. Nurettin Bilici ve Adem Bilici, *Bilimsel Araştırma El Kitabı*, Ankara, Savaş, 2013, s.43.

4. Türkkaya Ataöv, *Bilimsel Araştırma El Kitabı*, Ankara, Savaş, 2. Baskı, 1989, s.33.

5. Association of Legal Writing Directors ve Darby Dickerson, *ALWD Citation Manual*, A Professional System of Citation, Austin, Apsen Publishers, Wolters Kluwer, 4. Baskı, 2010, s.390 (50 kelime veya 4 satır). (Bundan sonra bu kitaba “*ALWD Citation Manual*, *op. cit.*” şeklinde kısaltılarak atıf yapılacaktır).

6. *New Oxford Style Manual*, *op. cit.*, s.152.

7. *Publication Manual of the APA*, *op. cit.*, s.171

8. *The Chicago Manual of Style*, *op. cit.*, s.623.

9. Bazı okuyucularda kılı kırk yarma saplantısı vardır. Burada belirtilen üç satır ve otuz kelime sınır, kuyumcu terazisiyle tartılmış bir sınır değildir. Hâliyle yerine göre bir iki kelimeyle bu sınırın üstüne çıkılabilir veya altına inilebilir.

Bölüm 6

AYNEN ALINTILARDA VURGU

Aynen alıntılarda asla sadakat kuralı olduğu için aynen alıntılardaki vurguların da aktarılması gerekir. Ancak aynen alıntıdaki bazı kelimeleri aynen alıntıyı yapan yazar da vurgulamak isteyebilir. Bu nedenle hangi vurgunun kime ait olduğu konusunda tereddütler ortaya çıkabilir. Bu nedenle aynen alıntılarda vurgu sorununu ayrıca incelemek gerekir.

Aynen alıntıdaki “vurgu (*emphasis*)”¹ sorununu ikiye ayırıp incelemek gerekir. Zira aynen alıntılanan metnin kendindeki vurgular ile aynen alıntıyı yapan yazar tarafından yapılmış vurgular farklı kurallara tâbidir. Bu kuralları şu plân dâhilinde inceleyeceğiz.

PLÂN:

- I. Aynen Alıntılanan Metnin Kendisindeki Vurgular
- II. Alıntıyı Yapan Yazarın Yaptığı Vurgular: “İtalikler Bize Ait”
- III. Aynen Alıntıda Asıl Yazarın ve Alıntı Yapan Yazarın Vurgularının Birlikte Bulunması
- IV. İstisna: Mevzuattan Yapılmış Alıntılarda Vurgunun Belirtilmesi Gerekli midir?
- V. Vurgu Daima İtalikle Yapılmalıdır

Birinci başlıkla işe başlayalım.

I. AYNEN ALINTILANAN METNİN KENDİSİNDEKİ VURGULAR

Aynen alıntılanan metnin içindeki vurgular da aynen aktarılır. Yani aynen alıntılanan metnin içinde bazı kelime veya kelimeler italikle dizilmiş ise, aynen alıntıda bu kelime veya kelimeler de italikle verilir. Zira aksi belirtilmedikçe, aynen alıntıdaki vurguların asıl metinde ol-

---

1. Genel olarak akademik metinlerdeki vurgu konusu için *Bilimsel Yazma ve Yayınlama* başlıklı kitabımızın “Vurgu” başlıklı Yedinci Bölümüne bakınız (*op. cit.*, s.179-196).

duğu varsayılır. Bunun böyle olduğunun “vurgular asıl metinde vardır”, “vurgular alıntının kendisinde vardır”, “vurgular asıl yazara aittir” gibi bir notla ayrıca belirtilmesine ihtiyaç da yoktur. Çünkü aynen alıntıda asla sadakat kuralı vardır ve bu kural gereği, aynen alıntıdaki her şeyin prensip olarak asıl yazara ait olduğu yolunda karine vardır. Bir örnekle durumu gösterelim:

ALINTININ ASLI

Bülent Tanör, *Osmanlı-Türk Anayasal Gelişmeleri (1789-1980)*, İstanbul, Der Yayınları, Genişletilmiş 2. Baskı, 1995, s.211.

Devletin adının “*Türk Devleti*” değil de, “*Türkiye Devleti*” olması anlamlıdır. Ulusal kurtuluş savaşı esas olarak Türk milliyetçilerinin damgasını taşımakla birlikte, Türk olan ve olmayan unsurların anti-empyralist birliğini temsil ediyordu. Erzurum ve Sivas Kongreleri belgeleri başta olmak üzere pek çok tarihsel kaynaktan bu birlik, zaman zaman “islam ekseriyeti”, “bilcümle anasırı (unsurlar) islamiye” gibi terimlerle de ifade olunmuş, bunların “öz kardeşliği” vurgulanmıştı. Bu bakımdan, “*Türkiye Devleti*” ibaresi, etnik kökeni, dili ve kültürü ne olursa olsun, belli bir siyasal coğrafya (Misak-ı Milli sınırları) içinde yaşayan insanların siyasal birleşmesinin en üst noktası olan yeni devleti, bütün kucaklayıcılığıyla ifade ediyordu.

Bizim *Türk Anayasa Hukuku* başlıklı kitabımızda Bülent Tanör’ün yukarıdaki paragraftan yapılmış şöyle bir alıntı vardır:

MEALEN ALINTI→

AYNEN ALINTI→ (Girintili Paragraf)

Bülent Tanör, devlet adının “*Türk Devleti*” değil de, “*Türkiye Devleti*” olmasını “anamlı” bulmuştur. Yazara göre,

“ulusal kurtuluş savaşı esas olarak Türk milliyetçilerinin damgasını taşımakla birlikte, Türk olan ve olmayan unsurların anti-empyralist birliğini temsil ediyordu. Erzurum ve Sivas Kongreleri belgeleri başta olmak üzere, pek çok tarihsel kaynaktan bu birlik, zaman zaman ‘islam ekseriyeti’, ‘bilcümle anasırı (unsurlar) islamiye’ gibi terimlerle de ifade olunmuş, bunların ‘öz kardeşliği’ vurgulanmıştı. Bu bakımdan ‘*Türkiye Devleti*’ ibaresi, etnik kökeni, dili ve kültürü ne olursa olsun, belli bir siyasal coğrafya (Misak-ı Milli sınırları) içinde yaşayan insanların siyasal birleşmesinin en üst noktası olan devleti, bütün kucaklayıcılığıyla ifade ediyordu”²⁷.

Kanımızca Bülent Tanör’ün yorumu abartılıdır. 1921 Teşkilât-ı Esasiye Kanununda kullanılan “*Türkiye Devleti*” ibaresinden böyle bir sonuç çıkarılamaz. “*Türkiye Devleti*” ile “*Türk Devleti*” deyimleri arasında anlam farklılığı yoktur. Bunların arasında bir anlam ...

Kemal Gözler, *Türk Anayasa Hukuku*, Bursa, Ekin, 4. Baskı, 2021, s.76.

27. Tanör, *Osmanlı-Türk Anayasal Gelişmeleri*, op. cit., s.211.

Açıklama.- Bülent Tanör’ün paragrafta “*Türkiye Devleti*” ibaresi italikle yazılmıştır. Bizim girintili paragraf şeklinde verdiğimiz aynen alıntıda “*Türkiye Devleti*” ibaresi de italikle yazılmıştır. Bu italiğin Bülent Tanör’e ait olduğu da ayrıca belirtilmemiştir. Çünkü aynen alıntıdaki vurguların, aksi belirtilmedikçe, alıntının yapıldığı asıl yazara ait olduğu yolunda karine vardır.

Bölüm 7

AYNEN ALINTILARIN SUNULMASI

Aynen alıntıda alıntılanan metin, bir başka yazarın beyninin ve emeğinin ürünüdür. Dolayısıyla bir başka yazarın fikrini ve üslûbunu yansıtır. Ancak aynen alıntı, alıntıyı yapan yazarın metninin içine girmekte ve o metnin bir parçası hâline gelmektedir. Bu nedenle, aynen alıntıyı, içine girdiği metin ile mantık ve üslup bakımından uyumlu hâle getirmek gerekir. O hâlde aynen alıntı, doğrudan doğruya verilmemeli, önce alıntıyı yapacak yazar tarafından birtakım ifade veya cümlelerle takdim edilmelidir. Bu takdimin, yani sunulmanın çok çeşitli yolları vardır. Burada bunları görmekte yarar vardır.

Bu bölümün plânı şu şekilde olacaktır:

PLÂN:

- I. Aynen Alıntının Alıntılanan Yazarın Cümlelerinin İçinde Doğrudan Verilmesi
- II. Yazara Göre, Yazarın Yazdığı Gibi ve Benzeri İbarelerden Sonra Aynen Alıntının Verilmesi
- III. Üst Üste İki Noktadan Sonra Aynen Alıntının Verilmesi
- IV. Takdim İbarelerinin Başa, Ortaya veya Sona Gelmesi
- V. Takdim İbarelerinin Aynen Alıntının İçine Girmesi
- VI. Parça Parça Aynen Alıntı Yapma
- VII. Mevzuattan Yapılan Aynen Alıntılarının Sunulması
- VIII. Mahkeme Kararlarından Yapılan Aynen Alıntılarının Sunulması

Birinci başlık ile işe başlayalım.

I. AYNEN ALINTININ ALINTILAYAN YAZARIN CÜMLELERİNİN İÇİNDE DOĞRUDAN VERİLMESİ

Aynen alıntı, bazen, tırnak arasında verilmek kaydıyla, yazarın normal anlatımı içinde, sanki yazarın kendi cümlesinin devamıymış gibi verilir. Hâliyle aynen alıntı bitince tırnak kapatılır ve aynen alıntının kaynağı dipnotta gösterilir. Bir örnek:

Kemal Gözler,
Türk Anayasa
Hukuku, Bursa,
Ekin, 4. Baskı,
2021, s.178.

Ampirik demokrasi teorisi ise, ideal anlamda demokrasiyi değil, “bu ideale kaba taslak yaklaşan ... gerçek demokrasiler”i¹⁰² esas alır.

102. Lijphart, *op. cit.*, s.1.

Açıklama.- Yukarıdaki örnekte “bu ideale kaba taslak yaklaşan ... gerçek demokrasiler” ibaresi, doğrudan doğruya tırnak içinde verilmiş ve sonunda dipnotla bu ibarenin kaynağı gösterilmiştir. Biz bundan bu ibarenin bir aynen alıntı olduğunu anlıyoruz.

II. “YAZARA GÖRE”, “YAZARIN BELİRTTİĞİ ÜZERE” VE BENZERİ İBARELERDEN SONRA AYNE ALINTININ VERİLMESİ

Ancak pek çok durumda aynen alıntı, yukarıda olduğu gibi, doğrudan doğruya verilmez; onun yerine alıntı verilmeden önce, “falanca ya göre”, “filancanın yazdığı gibi”, “şu kanunun şu maddesine göre” gibi takdim edici ibarelerden sonra aynen alıntılanan cümle veya cümleler verilir. Böylece, bu ibarelerden sonra verilen cümle veya cümlelerin bir alıntı olacağı derhal anlaşılır. Aynen alıntıyı takdim etmek için kullanılan en yaygın formüller şunlardır:

Yazara göre, “...”¹.

Yazarın dediği gibi, “...”¹.

Yazarın yazdığı gibi, “...”¹.

Yazarın gözlemlediği gibi, “...”¹.

Yazarın belirttiği üzere, “...”¹.

Yazarın ifadesiyle “...”¹.

Bunlara bir örnek verelim:

Ergun Özbudun’a göre,

“Osmanlı Devleti ve Türkiye Cumhuriyetinde millî iradeyi lâıkiyle temsil eden bir meclis tarafından yapılmış tek anayasa, 1921 Anayasasıdır. 1876 Kanun-u Esasîsi, padişah tarafından atanmış bir komisyonca hazırlanıp, padişah fermanıyla ilân edilmiştir. 1924 Anayasası, tek parti egemenliğinin kurulmaya başladığı ve örgütlü bir muhalefetin mevcut olmadığı bir meclisçe yapılmıştır. 1961 ve 1982 Anayasalarını hazırlayan Kurucu Meclisler de, genel oya dayanan bir seçimle oluşmuş yasama organları değillerdi”¹¹.

11. Ergun Özbudun, *1921 Anayasası*, Ankara, AKDYYK Yayını, 1992, s.2.

Kemal Gözler,
Türk Anayasa
Hukuku, Bur-
sa, Ekin,
4. Baskı,
2021, s.71-72.

Bir örnek daha verelim:

Kemal Gözler, *Türk
Anayasa Hukuku*,
Bursa, Ekin, 4.
Baskı, 2021, s.99.

Münci Kapani’nin isabetle gözlemlediği gibi, “tabii haklar doktrini, havası, ruhu, hatta dili ile bu bölümde canlı olarak sezilir”³⁷.

11. Kapani, *Kamu Hürriyetleri*, *op. cit.*, s.109.

Bölüm 8

AYNEN ALINTILARDAN ÇIKARMALAR

Üç Nokta Kuralı

Aynen alıntıda, alıntılanan metinden bazen harfler, kelimeler, cümleler ve hatta paragraflar çıkarılabilir. Buna bilimsel yazma literatüründe “çıkarmalar (*omissions*)” denir¹.

Çıkarmalar konusunu şu plân dâhilinde inceleyeceğiz.

PLÂN:

I. Çıkarma Sebepleri

II. Çıkarmanın Yöntemi: Üç Nokta

III. Üç Noktanın Kullanılacağı Hâller

IV. Üç Noktanın Kullanılmayacağı Hâller

V. Üç Noktadan Önce ve Sonra Boşluk

VI. Üç Nokta ile Virgülün Birlikte Kullanılması

VII. Asıl Metinde Üç Noktanın Kullanılması Durumu

VIII. Aynen Alıntılarda Yapılan Çıkarmalarda İyi Niyet ve Dürüstlük Kuralı: Anlamı Çarpıtma Yasası

Çıkarma sebepleriyle işe başlayalım.

I. ÇIKARMA SEBEPLERİ

Aynen alıntılanan metinden pek çok sebeple çıkarma yapılır. Vakıa aynen alıntı, kendi başına bir amaç değil, araçtır. Aynen alıntı, alıntılanan yazarın metnini aktarmak için değil, alıntıyı yapan yazarın görüşünü desteklemek, iddiasını kanıtlamak gibi amaçlarla yapılır. Dolayısıyla alıntının maksadı çoğunlukla alınmak istenen paragrafın tümünü değil; sadece bir kısmının alınmasını gerektirir. Bu nedenle aynen alıntı yaparken, alıntılanan paragrafta alıntı amacı bakımından gereksiz veya önemsiz görülen kelimeler veya cümleler çıkarılmalıdır. Ba-

1. *New Oxford Style Manual*, op. cit., s.159; *ALWD Citation Manual*, op. cit., s.397-401.

zen de yazar alıntı yaptığı yazarın anlatım bozukluğunu aktarmamak için, problemleri gördüğü kelime veya ibareleri aktarmaktan kaçınır.

Bazen de çıkarma sansür amacıyla yapılır. Yazar aynen aktardığı cümlede genel ahlâk ve adap bakımından sakıncalı gördüğü kelimeleri çıkarır. Bazen kelimeyi bütün olarak çıkarmak yerine kelimedeki bazı harfleri çıkarır. Bazen de alıntı içinde hukukî veya cezaî sorumluluğa yol açabilecek kelime veya kelimeler çıkarılır. Bazen de aktarılacak metinde geçen kişi isimleri, onların kişilik haklarını korumak için çıkarılır.

II. ÇIKARMANIN YÖNTEMİ: ÜÇ NOKTA

Hangi sebeple olursa olsun aynen alıntıda çıkarılan harfler, kelimeler, cümleler veya paragraflar yerine “üç nokta (...)” konur. “Üç nokta”ya “elips (*ellipsis*)” de denir². Elips kelimesi eski Yunanca “ek-sik” anlamına gelen “ἔλλειψις (*élleipsis*)” kelimesinden gelir³.

Çıkarılan kısım kısa diye iki nokta veya uzun diye dört veya daha fazla nokta konulmaz; daima üç nokta konulur.

Üç Noktanın Şekli.- Üç nokta yan yana konulmuş üç noktadan oluşur. *The Chicago Manual of Style* ve *ALWD Citation Manual*'a göre noktaların arasında bir “ara (*space*)” konulur⁴. Yani (. . .). *New Oxford Style Manual*'a göre ise noktaların arasına “ara (*space*)” konulmaz⁵. Yani (...). Türkiye’de de üç noktanın arasına ara konulmaması yaygın usuldür⁶. Bize göre de “üç nokta”nın arasına “ara (*space*)” konulmamalıdır. Üç nokta konusunda daha fazla bilgi için bkz: Gözler, *Bilimsel Yazma ve Yayınlama*, *op. cit.*, s.156-160.

Üç nokta satır sonuna gelse bile birbirinden ayrılamaz biçimde olmalıdır. Yani üç nokta daima aynı satırda bulunur. *Word* bunu otomatik olarak yapar.

2. *The Chicago Manual of Style*, *op. cit.*, s.697; *New Oxford Style Manual*, *op. cit.*, s.159; *ALWD Citation Manual*, *op. cit.*, s.397.

3. <http://en.wikipedia.org/wiki/Ellipsis> (E.T.: 12 Ekim 2023).

4. *The Chicago Manual of Style*, *op. cit.*, s.637-639; *ALWD Citation Manual*, *op. cit.*, s.397.

5. *New Oxford Style Manual*, *op. cit.*, s.159.

6. *TDK Yazım Kılavuzu*,

http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=187:Noktalama-Isaretleri-Aciklamalar&catid=50:yazm-kurallar&Itemid=132; *Ana Yazım Kılavuzu*, Haz.: Ömer Asım Aksoy Başkanlığında Bir Kurul, İstanbul, Epsilon, 30. Baskı, 2012, s.67.

Bölüm 9

AYNEN ALINTILARDAKİ DÜZELTME VE EKLEMELER

Yukarıda gördüğümüz gibi aynen alıntıda asla sadakat kuralı uyarınca, prensip olarak aynen alıntıya dokunulmaz; aynen alıntı aynen verilir. Ancak bazı istisnâî durumlarda hatalar düzeltilebilir ve bazen de aynen alıntıya eklemeler yapmak gerekir. Bu bölümde bunları göreceğiz. Bu bölüm kısa bir bölüm olsa da önce plânımızı verelim.

PLÂN:

- I. Aynen Alıntıda Hataların Aynen Bırakılması veya Düzeltilmesi
  - A. Bilgi Hataları
  - B. İmlâ Hataları
  - C. Basit Maddî Hatalar
- II. Aynen Alıntılarda Eklemeler ve Açıklamalar

Şimdi bu plân dâhilinde konuyu incelemeye başlayalım.

I. AYNEN ALINTIDAKİ HATALARIN AYNEN BIRAKILMASI VEYA DÜZELTİLMESİ

Aynen alıntılanan metinde çeşitli hataların olması ihtimal dahilindedir. Acaba bu hataları düzeltmek mi gerekir? Yoksa bunları aynen mi bırakmak mı doğru olur? Zira aynen alıntıya sadakat kuralı vardır. Aynen alıntı “aynen” aktarılır. Bu aynılık, alıntıda hatalar için dahi geçerli midir?

Bu soruya cevap verirken *bilgi hataları* ile *imlâ hataları* arasında ayırım yapmakta yarar vardır.

A. BİLGİ HATALARI

Aynen alıntıda bilgi hatalarını düzeltmek gerekir. Bilgi hatasının bilgisizlikten dolayı veya yanlış yorumdan dolayı veya sehven yapıl-

masının önemi yoktur. İçerik olarak yanlış görülen bir bilgi görüldüğü yerde düzeltilmelidir.

Aynen alıntıdaki bilgi hataları şu şekilde düzeltilir: Hatalı kelime veya ibarenin sonuna köşeli parantez açılır ve Latince *recte*¹ kelimesi yazılır ve ondan sonra doğru kelime veya ibare yazılır². Latince *recte* kelimesi yerine aynı anlamda Türkçe olarak “doğrusu” kelimesi de yazılabilir. Bu şekilde hata düzeltilmiş olur. Bir örnek:

Yazar, 12 Eylül 1980 hükûmet darbesini şiddetle eleştirmekte ve şöyle yazmaktadır: “12 Eylül 1980 darbesinden sonra yapılan 1980 [*recte* 1982] Anayasasıyla temel hak ve hürriyetler ortadan kaldırıldı”.

Bu örnekte 1982 Anayasasının tarihi yanlış verilmiştir. Bu yanlışlık yanına köşeli parantez içinde, yani [*recte* 1982] yazılarak düzeltilmiştir. Bu yanlışlık Türkçe olarak [doğrusu 1982] şeklinde yazılarak da düzeltilebilirdi.

Burada belirtelim ki, düzeltilecek yanlışlık apaçık bir bilgi yanlışlığı olmalıdır. Yukarıdaki örnekte bahsedilen Anayasanın tarihinin 1980 değil, 1982 olduğu herkesin malumudur. Ancak tartışmaya açık iddialar ve yorumlar, hâliyle birer apaçık bilgi hatası değildir. Mesela yukarıdaki alıntıda “1982 Anayasasıyla temel hak ve hürriyetlerin ortadan kaldırıldığı” iddiası kanımızca yanlış bir iddiadır; ama yine de bunu düzeltmemek gerekir. Çünkü bu kendisinden alıntı yapılan yazının bir iddiasıdır. Bu tartışmayla açık bir husustur. Aynen alıntıdaki düzeltilmesi gereken yanlışlıklar, bunun gibi, tartışmaya açık olan yanlışlıklar değildir.

Düzeltilme, yukarıda açıklanan şekilde yapılabileceği gibi, hatalı kelimedenden sonra köşeli parantez içinde doğru kelime verilip “diye okuyunuz” ibaresi de eklenebilir. Bir örnek:

Yazar, 12 Eylül 1980 hükûmet darbesinin “Kenan Evren, Nurettin Er-sin, Tahsin Şahinkaya, Nejat Sümer [Tümer diye okuyunuz] ve Sedat Celasun’dan oluşan bir cunta” tarafından yapıldığını yazmaktadır.

Bu örnekte “Nejat Tümer”in soyadı yanlışlıkla “Sümer” diye yazılmıştır. Bu yanlışlık soyadından sonra köşeli parantez içinde “Tümer diye okuyunuz” ibaresi eklenerek düzeltilmiştir. Bu düzeltilebilecek

1. *Recte* kelimesinden sonra gelen kelime dişili *recta*, çoğulu *rectes*’tir.

2. *New Oxford Style Manual*, *op. cit.*, s.158-159.

Bölüm 10

AYNEN ALINTILARDA UYUM VE HARF DÖNÜŞÜMÜ

Yukarıda pek çok defa belirttiğimiz gibi aynen alıntı, bir başka yazarın ifade ve cümleleridir. Bunların olduğu gibi bir başka yazarın metnine alınması durumunda, iki metin arasında, gerek mantık, gerek üslûp, gerekse dilbilgisi bakımından çeşitli uyumsuzluklar ortaya çıkabilir. Alıntı yapan yazarın bunları gidermesi, alıntılacağı metni kendi metniyle uyumlu hâle getirmesi gerekir. İçerik, mantık ve üslûp bakımından uyumluluğu sağlamanın önceden belirlenmiş genel geçer kuralları yoktur. İçerik, mantık ve üslûp bakımından uyumluluk alıntı yapan her yazarın kendi yeteneğine bağlıdır. Ancak alıntılanan metnin içinde yer alacağı metinle *dil bakımından uyumunun* sağlanması konusunda genel geçer bazı şeyler söylenebilir ve bu konuda uyulması gereken bazı kurallar verilebilir. İşte bu bölümde bunu yapacağız. Önce bu bölümün plânını verelim.

PLÂN:

- I. Aynen Alıntılarının Asıl Metinle Uyumlulaştırılması (İsmin Hâl Ekleri, Fiil Çekim Ekleri Zaman Aktif Pasif Vs.)
- II. Aynen Alıntılarda Büyük Harf Küçük Harf Dönüşümü
  - A. Alıntının Başındaki Büyük Harfin Küçük Harfe Dönüştürülmesi
  - B. Alıntının Başındaki Küçük Harfin Büyük Harfe Dönüştürülmesi
  - C. Küçük Harften Büyük Harfe veya Büyük Harften Küçük Harfe Dönüşüm Durumunda Köşeli Parantez Kullanmak Gerekir mi?

Şimdi bu plân dâhilinde konuyu inceleyelim.

I. AYNEN ALINTILARIN ASIL METİNLE UYUMLULAŞTIRILMASI (İsmin Hâl Ekleri, Fiil Çekim Ekleri Zaman Aktif Pasif vs.)

Yukarıda bu bölümün girişinde de belirtildiği gibi, metin ile metnin içinde bulunan alıntılar arasında içerik ve üslûp bakımından uyu-

mun sağlanması konusunda önceden belirlenmiş genel geçer kurallar olmasa da, bunlar arasında dil bakımından uyumun sağlanması konusunda dikkat edilmesi gereken bazı kurallar vardır. Yani aynen alıntıyı metnin içinde verirken, onun metin ile uyumunu sağlamak için, onda dil bilgisi bakımından bazı küçük değişiklikler yapmak gerekebilir. Bu konuda şunları söyleyebiliriz:

A. UYUM SORUNU YARATMAYAN AYNEN ALINTILAR

Her aynen alıntıda uyum sorunu olmaz. Bazı alıntılarda uyum sorunu ortaya çıkmaz. Varsayalım ki Anayasamızın 9'uncu maddesini kaynak göstererek Türkiye'de yargı yetkisinin kimin tarafından kullanılacağını söyleyen bir cümle kuracağız. Önce 9'uncu maddenin aslını verelim:

ASIL METİN

Madde 9 – Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır.

Bu maddeden şöyle bir aynen alıntı yapabiliriz:

AYNEN ALINTI 1
(Uyum Sorunu Yok)

Anayasamızın 9'uncu maddesine göre “yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır”.

Bu aynen alıntıda uyum sorunu yoktur. Maddenin başındaki “yargı” kelimesinin ilk harfinin küçük harfe dönüştürülmesi dışında bir uyumlulaştırma yapılmamıştır.

B. UYUM SORUNU YARATAN ALINTILAR

Ancak aynen alıntılarda her zaman böyle olmaz. Yukarıdaki örnekteki gibi aynen alıntılar, aynen alıntı yapmanın en basit yolu kullanılarak yapılmış aynen alıntılardır. Bir kitap veya makale hep bu tür aynen alıntılarla yazılırsa ortaya basit, sıradan bir çalışma çıkar. Böyle bir çalışmada metinde anlam ve keza üslûp bütünlüğü de zayıf olur. Onun için yazarlar aynen alıntı yapsalar da aynen alıntı yaparken aynen alıntıyı kendi cümlelerinin içine yedirirler. Bunu yaparken de, aynen alıntının kendi cümlelerine uyum sağlaması için, aynen alıntıda bazı kelimelere yeni ekler eklemek veya mevcut eklerini değiştirmek ve hatta cümlenin sonundaki fiili zaman veya çekim bakımından değiştirmek zorunda kalırlar.

Yukarıdaki örneğe geri dönelim. Önce 9'uncu maddenin metnini, yani alıntının aslını tekrar verelim:

Bölüm 11

YABANCI DİLDEN AYNEN ALINTILAR

Yabancı dilde yazılmış kitap veya makalelerden de alıntı yapılabilir. Hiç şüphesiz bu alıntı “*mealen* alıntı” şeklinde olabilir. Peki ama yabancı dilden “*aynen* alıntı” yapılabilir mi? Yani yabancı bir dilde yazılmış cümle veya cümleler Türkçeye çevrilmeden olduğu gibi alınabilir mi? Çeviri yoluyla yapılan alıntılar, birer “*mealen* alıntı” mı; yoksa “*aynen* alıntı” mıdır? Yabancı dilden alınacak cümle veya cümleler kimin tarafından Türkçeye çevrilmelidir? Yazar bunları bir başkasına çevirtebilir mi? Çevirinin çevirisinden çeviri yoluyla alıntı yapılabilir mi? Bu bölümde bu sorulara şu plân dâhilinde cevap arayacağız.

PLÂN:

I. Yabancı Dilden Aynen Alıntı Sorunu

II. Yabancı Dilden Çeviri Yoluyla Yapılan Alıntılar, “*Mealen* Alıntı” mı, Yoksa “*Aynen* Alıntı” Formunda mı Verilmelidir?

III. Çevirilerden Alıntı

IV. Alıntı, Alıntıyı Yapan Yazar Tarafından Türkçeye Çevrilmelidir

V. Çeviri Bir Başka Yazarın Daha Önce Yaptığı Türkçe Çeviriden Alınmışsa Atıf da Türkçe Çeviriye Yapılmalıdır

VI. Alıntı, Alıntıyı Yapan Yazar Tarafından Bir Başkasına Çevrilebilir mi?

VII. Çevirinin Çevirisinden Çeviri Yoluyla Alıntı Yapılabilir mi?

VIII. Yabancı Dilden Aynen Yapılan Alıntılarda Alıntının Türkçesinin Verilmesi veya Türkçesi Verilen Alıntının Aşlının Eklenmesi

Birincisi başlıkla işe başlayalım.

I. YABANCI DİLDEN AYNEN ALINTI SORUNU

Bu başlık altında önce şu soruya cevap arayacağız:

A. YABANCI DİLDE YAZILMIŞ ESERLERDEN AYNEN ALINTI YAPILMASI CAİZ MİDİR?

Bu soruda kastedilen “alıntı”, hâliyle “aynen alıntı”, yani Türkçeye çevirmeksizin yapılan alıntıdır. Yabancı dilden Türkçeye çeviri yoluyla yapılan alıntının bir “aynen alıntı” mı, yoksa bir “mealen alıntı” mı olduğu sorusuna biraz sonra değineceğiz.

Türkçe yazılan bir çalışmada, yabancı dilde yazılmış bir metinden aynen alıntı yapılabilir mi? Yani Türkçe metnin içinde yabancı dilden Türkçeye çevirmeksizin aynen alıntı bulunabilir mi?

Bu soruya evet cevabını vermek gerekir. Akademik metinlerde yabancı dilden Türkçeye çevirmeksizin alıntı yapmak caizdir. Medenî ülkelerde de akademik metinlerde yabancı dilden, o dile çevrilmeksizin yapılmış pek çok alıntı olur. Özellikle İngilizce, Almanca, Fransızca, İtalyanca, İspanyolca gibi dillerde yazılan eserlerde Yunanca veya Latince eserlerden alıntı yapılırken genellikle bu alıntılar o dile ayrıca çevrilmeksizin orijinal hâleriyle, yani Yunanca veya Latince olarak verilir. Keza İngilizce, Almanca gibi dillerde yazılan akademik metinlerde çoğunlukla Fransızca klasik eserlerden yapılan alıntılar, İngilizceye veya Almancaya çevrilmeksizin olduğu gibi verilir. Bir örnek:

settlement.⁹ It is a consideration rich in insights and well worth pursuing, as Montesquieu stressed at the end of the passage: «il faut que je mette en œuvre ces pensées que je n'ai pas bien digérées encore».¹⁰ His dissatisfaction with the immaturity of his reflections on these topics is also borne out by his decision to cross out this passage (albeit with a lightly drawn line, not with that systematic obscuring of the letters that characterizes other deletions). The fragment is clear both in its insistence on the problem of «remèdes» – which refers to the more general topic of industriousness – and in the importance it attributes to the matter. It is no coincidence if we find it directly taken up again in *EL*, XVIII, 7, formulated in a much more succinct and incisive way: «Les hommes, par leurs soins et par de bonnes lois, ont rendu la terre plus propre à être leur demeure».¹¹ And the tone of the passage that follows from this was an overt exaltation, significantly without references to Providence, of man's ability to modify what we would refer to as the ecosystem today: «Nous voyons couler les rivières là où étaient des lacs et des marais; c'est un bien que la nature n'a point fait, mais qui est entretenu par la nature».¹² In the Parisian manuscript of the *Esprit des Lois*, in which corrections were made in the final edition, this enthusiasm for man's power over the natural environment is even more explicit: «Il est admirable combien les hommes par leurs soins et par de bonnes lois ont bien accommodé leur planète».¹³ While it was Buffon who developed

Rolando Minuti, *Studies on Montesquieu: Mapping Political Diversity*, Çev. Julia Wess, Cham, Springer, 2008, s.3.

Görüldüğü gibi yukarıda örnek olarak alınan 19 satırlık İngilizce metinde Montesquieu'nün *Esprit des lois* isimli ünlü eserinin Fransızca aslından İngilizceye çevrilmeksizin alınmış beş adet aynen alıntı

Bölüm 12

AYNEN ALINTILARLA İLGİLİ DİĞER KONULAR

Şimdiye kadar, aynen alıntının tanımını, aynen alıntıda temel kural olan tırnak kuralını, aynen alıntı türlerini, aynen alıntılarda vurguların nasıl yapılacağını, aynen alıntılarının sunulmasını, aynen alıntılarda çıkarmaları, aynen alıntılardaki hataların düzeltilmesini ve alıntılarda eklemeleri, aynen alıntılarının asıl metinle uyumlulaştırılması, yabancı dilden aynen alıntılarının nasıl yapılacağını yukarıdaki bölümlerde gördük. Ama alıntılarla ilgili hâlâ görmediğimiz birkaç küçük konu kaldı. Onları da bu bölümde göreceğiz. Önce bu bölümün plânını verelim:

PLÂN:

- I. Aynen Alıntının Sonundaki Noktalama İşaretleri
- II. Aynen Alıntılanan Cümlenin Sonundaki Nokta Çıkarılır
- III. Aynen Alıntı İçinde Aynen Alıntı
- IV. Aynen Alıntının İçindeki Atıflar (Aynen Alıntıya Bağlı Dipnotların Gösterilmesi Sorunu)

Şimdi bu plân dahilinde konuyu inceleyelim.

I. AYNEN ALINTININ SONUNDAKİ NOKTALAMA İŞARETLERİ

Önce bir hatırlatma yapalım: Kısa veya uzun, aynen alıntının ortasında bulunan noktalama işaretleri, aynen alıntıda asla sadakat kuralı uyarınca aynen aktarılır. Bu işaretler alıntılanan yazara aittir ve tırnak arasında verilen aynen alıntının içinde bulunur.

Ancak aynen alıntılarının sonunda da nokta, ünlem, soru işareti gibi noktalama işaretleri bulunabilir. Cümleden daha kısa olan aynen alın-

Bölüm 13

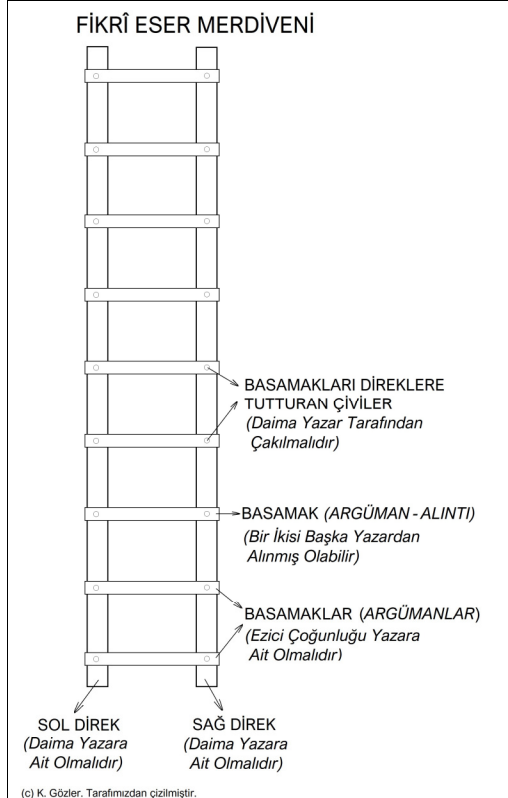
ALINTI ŞARTLARI

Yukarıda birinci kısımda alıntı kavramını ve türlerini ve alıntıya hâkim olan şekil kurallarını gördük. Bu bölümde ise alıntı şartlarını inceleyeceğiz.

Bu şartları tek tek incelemeden önce, bir metaforla, “fıkrî eser merdiveni” metaforuyla işe başlayalım. Zira bu metafor, bize alıntı şartlarıyla ilgili karşılaştığımız sorunları çözmekte yol gösterecektir.

“Fıkrî Eser Merdiveni”

Fıkrî eseri ve fıkrî eser içinde alıntının fonksiyonunu merdiven metaforundan yararlanarak açıklayabiliriz. Fıkrî eser, yandaki resimde görüldüğü gibi bir merdivene, yazar da merdiveni imal eden ustaya benzetilebilir. Usta, merdiveni kendisi inşa etmelidir. Merdivenin sağ ve sol direkleri usta tarafından üretilmelidir. Ancak usta merdivenin basamaklarından bir ikisini başka bir ustadan alabilir. Gerek ustanın kendisi, gerekse başka ustadan alınmış basamakların hepsi sağ ve sol direklere ustanın kendisi tarafından çakılmalıdır.

Bu metaforunda “fıkrî eser”, merdivenin bütününe; “yazar” da bu merdiveni inşa eden ustaya tekabül eder. Yazar, bir fıkrî eser merdiveni inşa ederken ihtiyaç duyduğu bir iki basamağı, bu basamakları kimden ödünç aldığını belirtmek şartıyla başka yazarlardan ödünç alabilir. Ancak yazar, merdivenin bütün basamaklarını başka yazarlardan ödünç alamaz. Ödünç alınan basamak sayısı toplam basamak sayısı karşısında makul bir oranı geçmemelidir. Keza merdivenin basamaklarının tutturulduğu sağ ve sol direkler de sadece ve sadece yazar tarafından üretilmelidir; bu direklerin başka yazarlardan ödünç alınmasına izin yoktur. Çünkü bu direkler, yazarın argümantasyon zincirini oluşturur. Argümantasyon zinciri mutlaka yazara ait olmalıdır. Nihayet, basamaklar, direklere yazarın bizzat kendisi tarafından çakılmalıdır. Yani geliştirilen argümanlar belirli bir argümantasyon zincirine bağlanmalıdır. Bir zincire bağlanmamış argüman, bir merdivende direklere çivisi çakılmamış basamak gibidir. Üzerine bastığınızda düşersiniz. Zaten basamaklar sağ ve sol direklere çakılmamış ise ortaya bir merdiven de çıkmaz. Bu çakma işini sadece ve sadece yazar yapabilir. Yazar kaynağını göstererek başka yazardan bir basamak ödünç alabilir; ama ödünç aldığı basamağı direklere kendisi çakmadır; bu çakma işini diğer bir yazara, ona atıf yaparak dahi yaptırılmaz. Uzun lafın kısası alıntı, onlarca basamağı olan uzun bir merdivenin sadece bir veya iki basamağını oluşturur. Merdivenin tüm basamakları başkasından alınmaz. Merdivenin direkleri de yine başkasından alınmaz. Keza basamakları direklere çivileme işi de yine başkasına yaptırılmaz. Alıntı, ne basamakların çoğunluğu, ne direk, ne de çividir.

Alıntı şartları konusunda karşılaştığımız sorunlara cevap ararken yukarıda açıkladığımız “fıkrî eser merdiveni” metaforunu hiç unutmamak, bu metafora daima başvurmakta yarar vardır.

* * *

Şimdi metaforu bir yana bırakalım ve pozitif hukuka dönelim:

Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 35’inci Maddesi

5 Aralık 1951 tarih ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 35’inci maddesi, alıntı serbestisini prensip olarak tanımış, ama “alıntı”nın, yani Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu tabiriyle “iktibas”ın yapılmasını bazı sıkı şartlara bağlamıştır. Önce bu maddenin metnini verelim:

“**Madde 35** – Bir eserden aşağıdaki hallerde iktibas yapılması caizdir:

1. Alenileşmiş bir eserin bazı cümle ve fıkralarının müstakil bir ilim ve edebiyat eserine alınması;
2. Yayımlanmış bir bestenin en çok tema, motif, pasaj ve fikir nevin-den parçalarının müstakil bir musiki eserine alınması;
3. Alenileşmiş güzel sanat eserlerinin ve yayımlanmış diğer eserlerin, maksadın haklı göstereceği bir nispet dahilinde ve münderacatını aydınlatmak maksadiyle bir ilim eserine konulması;
4. Alenileşmiş güzel sanat eserlerinin ilmi konferans veya derslerde, konuyu aydınlatmak için projeksiyon ve buna benzer vasıtalarla gösterilmesi.

İktibasın belli olacak şekilde yapılması lazımdır. İlim eserlerinde, iktibas hususunda kullanılan eserin ve eser sahibinin adından başka bu kısmın alındığı yer belirtilir”.

Şartları incelemeye başlamadan önce iki not düşelim:

Bir kere, Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 35’inci maddesinin kullandığı terim, “alıntı” değil, “iktibas”tır. Bu iki kelime aynı anlama gelir. “İktibas” teriminin açıklanması için yukarıda “Alıntı Kavramı” başlıklı Bölüm 1’e bakınız (s.28-29). Biz bu kitapta “iktibas” değil, “alıntı” terimini kullanıyoruz.

İkinci olarak Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 35’inci maddesinin düzenlediği alıntı şartlarından bazıları müzik ve güzel sanatlar eserlerinden yapılan alıntılara ilişkindir. Bu tür alıntılar ve bu alıntılara ilişkin şartlar, bu kitabın konusu dışında kalır. Zira biz bu kitapta yazılı metinlerden alıntı yapılmasının şartlarını inceliyoruz.

Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 35’inci maddesinde öngörülen alıntı şartları şunlardır:

- (1) Alıntı, bir eserin “bazı cümle ve fıkralarının” bir başka esere alınmasıyla sınırlı olmalıdır (m.35/1, bent 1).
- (2) Alıntı, maksadın haklı göstereceği bir nispet dahilinde ve münderacatını aydınlatmak maksadiyle yapılmalıdır (m.35/1, bent 3).
- (3) Alıntı, belli olacak şekilde yapılmalıdır (m.35/2, cümle 1)
- (4) Alıntı ister aynen, ister mealen olsun, eserin ve eser sahibinin adı ve alınan kısmın yeri belirtilerek alıntının kaynağı gösterilmelidir (m.35/2, cümle 2).

Bu şartlardan her biri bu bölümün bir başlığını oluşturacaktır. Buna göre bu bölümün plânı şu şekilde olacaktır:

PLÂN:

- I. Alıntılarının Sınırlılığı Kuralı: Alıntı, Bazı Cümle veya Fıkralarla Sınırlı Olmalıdır
- II. Alıntı, “Maksadın Haklı Göstereceği Bir Nispet Dahilinde ve Münderecatını Aydınlatmak Maksadıyla” Yapılmalıdır
- III. Alıntının Belli Olacak Şekilde Yapılması Lazımdır
- IV. Alıntının Kaynağı Gösterilmelidir
- V. Alıntı Şartlarıyla İlgili Ek Konular

Şimdi bu plân dâhilinde konuyu, yani alıntı şartlarını inceleyelim.

I. ALINTILARIN SINIRLILIĞI KURALI: ALINTI, BAZI CÜMLE VEYA FIKRALARLA SINIRLI OLMALIDIR

Alıntı denen şey, mahiyeti gereği sınırlı bir şeydir. Alıntının sınırlılığı kuralını şu plân dâhilinde ayrıntılarıyla inceleyeceğiz.

PLÂN:

- A. Kanunî Dayanak: FSEK, m.35/1, b.1
- B. Merdiven Metaforundan Çıkarımlar
- C. Kural: Uzun Alıntı Yasağı
- D. Uzun Alıntı Yasağının İhlâline Örnekler
- E. Uzun Alıntı Yapma Yasağının Bir Sonucu: Plân Alıntısı Yapılamaz
- F. İstisnalar: Uzun Alıntının Caiz Olduğu Hâller
- H. Görsel Malzemenin Alıntılanması (Grafik, Resim, Fotoğraf ve Benzerlerinin İktibas)
- I. Şekiller, Grafikler, Şemalar ve Tablolar İktibas Edilebilir mi?

Alıntının sınırlılığı kuralının kanunî dayanağını açıklamakla işe başlayalım.

A. KANUNÎ DAYANAK: FSEK, m.35/1, b.1

5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 35’inci maddesinin ilk fıkrasının ilk bendine göre, iktibas, yani alıntı, “alenileşmiş bir eserin *bazı cümle ve fıkralarının* müstakil bir ilim ve edebiyat eserine alınması”dır.

Bundan şu sonuç çıkar ki, *alıntı, bazı cümle veya fıkralarla sınırlı olmalıdır*. Bazı cümle ve fıkraları aşan alıntı, kaynak gösterilerek dahi yapılamaz. Profesör Fırat Öztan’ın belirttiği üzere “prensipten, iktibas serbestisi bahanesiyle, bir eserin mühimce kısımlarının alınmamasıdır”¹.

(...)

1. Fırat Öztan, *Fikir ve Sanat Eserleri Hukuku*, Ankara, Turhan, 2008, s.454.

Bölüm 14

KAYNAK GÖSTERME ŞARTLARI

Yukarıda Bölüm 13’te alıntı şartlarını gördük. Bu şartlardan sonuncusu “alıntının kaynağının gösterilmesi” şartıydı. Bu şart, alıntı şartlarının en önemlisidir. Bu şartın da bilmemiz gereken alt şartları vardır. Keza alıntının kaynağının gösterilmesi şartının niteliğini de açıklığa kavuşturmak gerekmektedir. İşte bu nedenlerle burada “alıntının kaynağının gösterilmesi” şartını ayrıca inceleyeceğiz.

Önce bu bölümün plânını verelim:

PLÂN:

I. Kaynak Gösterme Kuralının Niteliği

- A. Ahlâk Kuralı Olarak Kaynak Gösterme Zorunluluğu
- B. Örf ve Âdet Kuralı Olarak Kaynak Gösterme Zorunluluğu
- C. Hukuk Kuralı Olarak Kaynak Gösterme Zorunluluğu
- D. Disiplin Hukuku Kuralı Olarak Kaynak Gösterme Zorunluluğu
- E. Kaynak Gösterme Sadece Bir Ahlâk, Örf ve Âdet ve Hukuk Kuralı Olmanın Ötesinde Kamu Yararı İçin, Bilimsel Gelişme İçin de Gereklidir

II. Kaynak Göstermenin Usûlü: Minimum Kanunî Unsurlar

- A. Eserin Adı
- B. Eser Sahibinin Adı
- C. Alıntının Alındığı Yer

III. Kaynak Göstermenin Şartları

- A. Kaynak Gösterilmelidir, Aksi Takdirde “Kaynaksız Alıntı” Durumu Oluşur
- B. Kaynak Yeterli Bir Şekilde Gösterilmelidir, Aksi Takdirde “Yetersiz Kaynak Gösterme” Durumu Oluşur
- C. Kaynak Doğru Bir Şekilde Gösterilmelidir, Aksi Takdirde “Yanlış Kaynak Gösterme” Durumu Oluşur
- D. Kaynak Dürüst Bir Şekilde Gösterilmelidir, Aksi Takdirde “Aldatıcı Kaynak Gösterme” Durumu Oluşur
- E. Aldatıcı Kaynak Göstermenin Özel Bir Türü Olarak “Transit Atf” Usûlü (“Alıntıyı Bir Yazardan Yapıp, Atfî O Yazara Atf Yaptığı Yazara Yapmak”)

IV. Kaynak Gösterme Şartının İstisnası: Anonim Bilgiler İçin Kaynak Göstermek Gerekli Değildir

V. Gereksiz Kaynak Gösterme Sorunu

Şimdi bu plân dâhilinde konuyu incelemeye başlayalım.

I. KAYNAK GÖSTERME KURALININ NİTELİĞİ

Alıntı ister aynen, ister mealen olsun, her alıntının kaynağı gösterilmelidir. Kaynak gösterme alıntının en önemli şartı ve olmazsa olmaz kuralıdır.

Yapılan alıntının kaynağının gösterilmesi kuralı, hem ahlâk, hem örf ve âdet, hem de bir hukuk kuralıdır.

A. AHLÂK KURALI OLARAK KAYNAK GÖSTERME ZORUNLULUĞU

Kaynağı gösterilmemiş alıntı bir fikrin sahiplenilmesi anlamına gelir. Başkasına ait olanın onun izni olmadan sahiplenilmesi ise hırsızlık demektir. Ahlâk, hırsızlığı meneder. Kaynak gösterilmeden yapılmış alıntı, aynı zamanda başkasının emeğinin sömürülmesi anlamına gelir ki, emek sömürüsü de en büyük ahlâksızlıktır.

B. ÖRF VE ÂDET KURALI OLARAK KAYNAK GÖSTERME ZORUNLULUĞU

Alıntının kaynağının gösterilmesi, aynı zamanda bilimsel yazma kuralları uyarınca gereklidir. Kaynaksız alıntı bilimsel yazma kuralı ihlâlidir. Bilimsel yazma kurallarının bir kısmı, Türkiye gibi bazı ülkelerde, yönetmelikle, üniversitelerin kabul ettikleri yönergelerle veya kılavuzlarla resmileştirilmiş de olabilir. Ancak bilimsel yazma kurallarının bir kısmının resmî metinleri olmasa bile, bunlar belirli bir çevrede örf ve âdet kuralı olarak geçerli olan kurallardır.

Bunların geçerli olduğu çevre, üniversiteler, bilimsel araştırma kurumları ve akademik yayıncılık sektörüdür. Bu çevrede –Türkiye’de olmasa bile medenî dünyada–, çok eski zamanlardan beri, yayınlanacak bir kitap veya makalede alıntı var ise bu alıntının kaynağının gösterilmesi ve hatta bu kaynak göstermenin usûllerine ilişkin yerleşmiş, bu çevrenin her mensubu tarafından bağlayıcı olduğuna inanılan kuralları vardır. Medenî dünyada bu kurallara uyulmamış bir kitabın veya makalenin yayınlanması zaten mümkün değildir. Bir kere yazarın kendisi buna cesaret edemez; ikinci olarak bir ihtimal cesaret eden bir yazar çıksa bile onun kaynaksız alıntılar içeren kitabını yayınlamayı yayınevleri reddeder.

Medenî dünyadaki akademik yayınevlerinin editörleri vardır; kendilerine sunulan kitapları bilimsel yazma usûllerine uygunluk yönün-

Bölüm 15

MEVZUAT VE YARGI KARARLARINDAN

ALINTI ŞARTLARI

(Mevzuat ve Yargı Kararlarından Yararlanma Serbestisi)

Mevzuat ve yargı kararlarından yapılacak alıntılar da bir “alıntı”dır. Dolayısıyla yukarıda gördüğümüz alıntı kurallarına genel olarak tâbidirler. Bununla birlikte mevzuat ve yargı kararlarından yapılacak alıntıların tâbi olduğu kurallar, doktrinden yapılacak alıntıların tâbi olduğu kurallardan bazı bakımlardan farklıdır. Bu konuda önce “mevzuat ve yargı kararlarından yararlanma serbestisi”ni görelim. Ama daha önce bu bölümün plânını verelim:

PLÂN:

- I. Mevzuat ve Yargı Kararlarından Yararlanma Serbestisi (FSEK, m.31)
- II. Mevzuat ve Yargı Kararlarının Çoğaltılması, Yayılması, İşlenmesi veya Derlenmesi
- III. Mevzuat ve İçtihat Derlemeleri
- IV. Mevzuat ve Yargı Kararlarından Herhangi Bir Suretle Faydalanma: Mevzuat ve İçtihattan Alıntı Yapmanın Şartları
- V. Mevzuat ve Yargı Kararlarından Düzmece Alıntılar: Mevzuat ve Yargı Kararlarına Atıfla Doktrinden Yapılan Alıntılar
- VI. Yargı Kararlarından Başkasının Emeginden Yararlanarak Alıntı Yapma
- VII. Kararın Özetlenmesi, Yorumlanması, Değerlendirme ve Eleştirisi
FSEK, m.31’de Öngörülen Serbesti Kapsamında Değildir

Birinci başlıkla konuyu incelemeye başlayalım.

I. MEVZUAT VE YARGI KARARLARINDAN YARARLANMA SERBESTİSİ (FSEK, m.31)

5 Aralık 1951 tarih ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun “Mevzuat ve İçtihatlar” başlıklı 31’inci maddesine göre “resmen yayımlanan veya ilân olunan kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi,

yönetmelik, tebliğ, genelge ve kazai kararların çoğaltılması, yayılması, işlenmesi veya her hangi¹ bir suretle bunlardan faydalanma serbesttir”.

Kanunda “faydalanma serbesttir” denerek bir “yararlanma serbestisi” getirildiği açıktır. Bu nedenle bu konu “mevzuattan yararlanma serbestisi” başlığı altında incelenir. Şimdi bu serbestinin *konusunu*, yani bu serbestiden nelerin yararlandığını ve bu serbestinin *kapsamını*, yani bu serbesti kapsamındaki fiilleri görelim.

A. SERBESTİNİN KONUSU: MEVZUAT VE İÇTİHAT

5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 31’inci maddesine göre “resmen yayımlanan veya ilân olunan kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi, yönetmelik, tebliğ, genelge ve kazai kararların çoğaltılması, yayılması, işlenmesi veya her hangi bir suretle bunlardan faydalanma serbesttir”.

Bu serbestinin “mevzuat” ve “yargı kararları” olmak üzere iki konusunun olduğu söylenebilir. Yani bu serbestiden bir yandan mevzuat, diğer yandan da yargı kararları yararlanır.

1. Mevzuat

Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 31’inci maddesinde “mevzuat” olarak “kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi, yönetmelik, tebliğ, genelge” sayılmaktadır. Acaba bu sayma sınırlandırarak yapılmış bir sayma mıdır; yoksa bir örneklendirici sayma mıdır?

Madde metninde “gibi”, “ve benzeri” misali bir ibare kullanılmamıştır. Dolayısıyla bu saymanın sınırlandırarak yapılmış, yani *numerus clausus* bir sayma olduğu akla gelebilir. Ancak bu hükümde sınırlandırarak sayma yapılmış olması bu hükmün amacı ve varlık sebebiyle bağdaşmaz². Örneğin buradaki saymanın sınırlandırarak sayma olduğu kabul edildiğinde, kanunlardan yararlanma serbest, ama anayasalardan yararlanma yasak olacaktır; yine yönetmeliklerden yararlanma serbest, tüzüklerden yararlanma yasak olacaktır. Bu sonuç kabul edilemez. Dolayısıyla FSEK, m.31’deki sayma, sınırlandırıcı bir

1. “Herhangi” kelimesi Kanunda “her hangi” şeklinde yazılmıştır.

2. Burada kanunun yorumda *ratio legis*’i, kanunun lafzının önüne koymak gerekir. Yani burada gramatikal yorumu değil, gai yorumu tercih etmek gerekir. Bu tercih bir keyfi tercih değildir. Çünkü aksi takdirde söz konusu madde saçma sonuçlar doğurmaktadır. Hukukta saçma sonuçlara götüren çıkarımlar (*argumentum ad absurdum*) kabul edilmez.

Bölüm 16

YARGI KARARLARINDA ALINTI YAPMA ŞARTLARI

Mevzuat ve içtihadta alıntı yapılmasının şartları nelerdir? Alıntı ve atıf usûlleri, mevzuat ve içtihadta yapılacak alıntılar için de geçerli midir? Alıntı şartları, kanun koyucuyu ve hâkimleri de bağlar mı?

Önce bu bölümün plânını verelim.

PLÂN

- I. Alıntı ve Atıf Usûlleri Mevzuat ve İctihadi da Bağlar
- II. Yargı Kararlarında Yapılan Alıntı ve Atıflara İlişkin Kurallar
- III. Yargı Kararlarında Yapılan Alıntı ve Atıf Örnekleri
  - A. Yabancı Mahkeme Kararlarından Örnekler
  - B. Türk Mahkeme Kararlarından Örnekler
- IV. Türk Yargı Kararlarında Usûlsüz Alıntı Sorunu

Birinci başlıkla işe başlayalım.

I. ALINTI VE ATIF USÛLLERİ MEVZUAT VE İÇTİHADİ DA BAĞLAR

Bu konuda şu kurallardan bahsedebiliriz:

- A. DOKTRİNİN MEVZUAT VE İÇTİHADTAN ALINTI YAPMA SERBESTİSİ VARDIR; AMA MEVZUAT VE İÇTİHADIN DOKTRİNDEN ALINTI YAPMA SERBESTİSİ YOKTUR

Yukarıda (Bölüm 15) mevzuattan ve içtihadattan alıntı yapılmasının şartlarını gördük. Yukarıda doktrinin mevzuattan ve içtihadattan kaynağını göstermek şartıyla kısa veya uzun alıntılar yapabileceğini, hatta kanun ve yargı kararlarını tekrar yayınlatabileceğini, bunları işleyebileceğini veya derleyebileceğini gördük. Zira FSEK, m.31'e göre mevzuat ve içtihadattan yararlanmak serbesttir.

Peki ama mevzuat ve içtihat, doktrinden alıntı yapmakta serbest midir? Kanun koyucu ve hâkimler istedikleri gibi doktrinden alıntı yapabilirler mi?

Hayır yapamazlar. FSEK, m.31’de tanınan serbesti tek yönlüdür. Doktrin, mevzuat ve içtihattan yararlanmakta serbest, ama mevzuat ve içtihat, doktrinden yararlanmakta serbest değildir. Mevzuat ve içtihat, doktrinden ancak, FSEK, m.35’teki şartlara uyarak alıntı yapabilir. Bu şartların neler olduğunu yukarıda (Bölüm 13) gördük. Bu şartların en önemlisinin kaynak gösterme şartı olduğunu hatırlatalım.

B. FSEK, M.35’TEKİ ALINTI ŞARTLARI, KANUN KOYUCUYU DA, HÂKİMLERİ DE BAĞLAR

Yukarıda gördüğümüz gibi alıntı şartları, yazı yazan ve yazdığı yazıyı umuma arz eden herkesi bağlar. Dolayısıyla alıntı şartları, sadece yazarları değil, mahkemeleri de, kanun koyucuyu da bağlar. Diğer bir ifadeyle, bu şartlar, doktrin için geçerli olduğu kadar, içtihat için de, mevzuat için de geçerlidir. Açıkçası doktrinde intihal suçu işlenebileceği gibi, içtihat ve mevzuatta da intihal suçu işlenebilir.

Kanunların metninde alıntı bulunması ihtimali düşüktür. Ama olmayacak bir şey değildir. Kanunların gerekçe gibi *travaux préparatoires*’ında alıntı bulunma ihtimali hâliyle daha fazladır. Kanunların ana metninde veya *travaux préparatoires*’ında alıntı varsa bu alıntı usûlünce verilmeli ve kaynağı gösterilmelidir. Kanunda bulunan usûlsüz alıntının tazminat sorumluluğuna yol açıp açmayacağı, ayrı bir sorundur; ama kanun koyucunun ve keza kanun tasarısı veya teklifini hazırlayan kişilerin de yaptığı alıntıları usûlüne uygun olarak vermek ve bunların kaynağını göstermek konusunda ahlaki bir yükümlülüklerinin olduğu söylenebilir. Alıntı ve atıf kuralları, yukarıda (s.240-242) açıklandığı gibi sadece bir hukuk kuralı değil, aynı zamanda bir ahlâk ve örf ve adet kuralıdır.

Biz bu bölümde kanunlardaki alıntı ve usûlsüz alıntı ihtimalini bir yana bırakacağız ve sadece yargı kararlarındaki alıntı ve usûlsüz alıntı sorununu inceleyeceğiz.

Bölüm 17

ÖRNEKLERİYLE

USÛLSÜZ ALINTI TÜRLERİ

Terimler.- Önceki bölümde alıntı şartlarını gördük. Bu şartlara uymadan yapılan alıntıya hukukta ve bilimsel yazma literatüründe “intihal (*plagiat*)”, “çalıntı” veya “aşırma” denir. Bazen “fikir hırsızlığı” da denir. Bizim de bu kitapta bu terimleri kullandığımız oluyor. Ancak biz bu kitapta çoğunlukla, daha nötr terimler olan “kaynaksız alıntı” ve “usûlsüz alıntı” terimlerini kullanıyoruz.

“Usûlsüz Alıntı”-“Kaynaksız Alıntı”.- “Usûlsüz alıntı” terimi, “kaynaksız alıntı” terimine göre daha geniştir. Kaynaksız alıntı, adı üstünde kaynağı gösterilmeden yapılan alıntı demektir. Usûlsüz alıntı ise, hangi tür olursa olsun, alıntı kurallarına uyulmadan yapılmış alıntı demektir. Alıntı kuralları ise, yukarıda gördüğümüz gibi, sadece kaynak gösterme kuralından ibaret değildir. Örneğin alıntının tırnak içinde verilmesi kuralı ve keza üç satırdan uzun alıntıların girintili paragraf biçiminde verilmesi kuralı da bir alıntı kuralıdır. Keza alıntının içeriği aydınlatmak maksadıyla yapılması ve belli bir oranı geçmemesi şartı da bir alıntı kuralıdır. Bu kurallara uyulmaması durumunda, alıntının kaynağı gösterilse bile, alıntı bir usûlsüz alıntıdır.

Bu nedenle biz, bu konuda genel bir terime ihtiyaç duyduğumuzda “usûlsüz alıntı” terimini kullanıyoruz. Hangi alıntı kurallarına aykırılık söz konusu olursa olsun, ortaya çıkan alıntıya “usûlsüz alıntı” diyoruz. Sadece kaynak gösterme kuralına aykırı olan alıntılar için ise “kaynaksız alıntı” terimini kullanıyoruz.

Usûlsüz Alıntı Türleri.- Yani usûlsüz alıntının kendi içinde değişik türleri vardır. “Kaynaksız alıntı” da bu türlerden sadece biridir. Ancak uygulamada usûlsüz alıntının türleri, çoğunlukla, iç içe geçmiş

bir durumda bulunurlar. Bir aynen alıntı tırnak içine alınmamış ise, pek muhtemelen bu alıntının kaynağı da gösterilmez. Keza alıntı içerik oluşturmak maksadıyla yapılmış ise bu alıntının kaynağı da çoğunlukla gösterilmemiştir. Aynı şekilde alıntı belli bir nispeti geçiyorsa, yüksek bir olasılıkla bu alıntının kaynağı da gösterilmemiştir. Çünkü bütün bu usûlsüzlüklerin faili bir kişidir ve bu faildeki kötü niyet, bütün usûlsüzlüklerin kaynağıdır. Aynı sebep, içerik olarak farklı da olsa hep aynı nitelikteki sonuçlara yol açar.

Genellikle, usûlsüz alıntıların bulunduğu bir kitapta sadece bir tür usûlsüz alıntı bulunmaz. Böyle bir kitapta usûlsüz alıntıların bütün türlerine örnek teşkil edecek alıntılar bulunur. Bunun aksinin olması için kitabın yazarının iyi niyetli olması ve alıntı kurallarından birine *bilgisizlik veya dikkatsizlik nedeniyle* uymamış olması gerekir. Diğer alıntı kurallarına uyarken, her nedense sadece bir alıntı kuralına aykırı alıntılar yapan yazarın yaptığı alıntılar da usûlsüz alıntı oluşturur; ama bu durumda yazarının iyi niyetli olduğu ihtimalini göz ardı etmemek gerekir¹.

Usûlsüz alıntı sorununda durum bu değildir. Usûlsüz alıntıların bulunduğu kitaplarda usûlsüz alıntıların hemen hemen bütün çeşitlerine örnek olur. Bu tür kitaplarda sistematik bir usûlsüz alıntı sorunu vardır. Bizim burada incelediğimiz sorun işte bu sorundur.

İlave edelim bizim buradaki derdimiz *sehven meydana gelmiş alıntı ve atıf hataları* da değildir. Alıntı ve atıf kurallarına harfiyen uyan ve bu konularda en dikkatli olan yazarın kitabında da aynen alıntının başına tırnak konulması unutulmuş olabilir. Atıf yapılan kitabının başlığı yanlış yazılmış olabilir. Atıf yapılan kitabın sayfa numarası yanlış gösterilmiş olabilir. Hatta bir alıntıdan sonra kaynak gösterilmesi dahi unutulmuş olabilir. Bu her yazarın başına gelebilir. Bunda eleştirilecek bir şey yoktur. Ama bu tür sehven hatalar, bir kitapta, bir iki tane; bilemediniz üç dört tane olur. Yüzlerce usûlsüz alıntının sehven yapılmış olması mümkün değildir. Pek çok usûlsüz alıntının, özel-

1. Hâliyle bir alıntı kuralına bilgisizlik veya dikkatsizlik nedeniyle uyulmaması bir mazeret değildir. Kitap veya makale yazmaya kalkışmış herkesin önce bilimsel yazma, alıntı ve atıf usûllerini bilmesi gerekir. Bilimsel yazma, alıntı ve atıf kurallarını öğrenmeden kitap yayınlamaya kalkmanın kendisi bizatihi bir kusurdur. Vakıa ülkemizde alıntı ve atıf usûlleri konusunda bir kitap okumamış kişiler, kitap yazmaya teşebbüs ediyorlar. Bunlar iyi niyetli de olsa kitaplarında alıntı ve atıf usûlleri konusunda hatalar olabiliyor.

ÖRNEK 7

ALINTININ
ASLI

Ömer Anayurt,
*Türk Hukukunda
İdarenin Kusura
Dayalı Sorumluluğu*, (Yüksek
Lisans Tezi,
Gazi Üniversitesi
SBE), Ankara,
1989, s.74.

Özel hukukta kusur sorumluluğunun doğumu açısından kusurun derecesinin önemi yoktur. Zarar ister kasten ister ağır ve hafif ihmal sonucu meydana gelmiş olsun sorumluluğu gerektirir. Kusurun derecesi, tazminatın miktarı açısından önemli olup "hakim, kusurun ağırlığına göre tazminat şeklini ve kapsamını tayin eder" (Borçlar Kanunu 43/1) Yani tazminat miktarı, kusurun ağırlığıyla orantılıdır.

ALINTI

Yazar X, *Kitabın Başlığı*,
Şehir, Yayınevi,
Yıl, Sayfa Numarası.

Özel hukukta kusur sorumluluğunun doğumu açısından kusurun derecesinin önemi yoktur. Zarar ister kasten ister ağır ve hafif ihmal sonucu meydana gelmiş olsun, sorumluluğu gerektirir. Kusurun derecesi, tazminatın miktarı açısından önemli olup "hakim, kusurun ağırlığına göre tazminat şeklini ve kapsamını tayin eder." (Borçlar Kanunu Md. 43/1). Yani tazminat miktarı, kusurun ağırlığıyla orantılıdır.

Açıklama.- Yazar X'in alıntısında iki tür usûlsüzlük vardır: (1) Ortada kelimesi kelimesine, noktası virgüline alınmış bir alıntı vardır. Dolayısıyla bu alıntı bir "aynen alıntı"dır. Dolayısıyla bu alıntının "belli olacak şekilde yapılması", yani tırnak içine alınması ve üç satırdan uzun olduğu için de girintili paragraf biçiminde verilmesi gerekirdi. (2) Daha da önemlisi, söz konusu alıntı, Ömer Anayurt'tan alınmış olmasına rağmen, alıntidan sonra Ömer Anayurt'a yapılan bir atıf yoktur. Dolayısıyla bu alıntı, bir "kaynaksız alıntı"dır.

ÖRNEK 8

ALINTININ
ASLI

Ömer Anayurt,
*Türk Hukukunda
İdarenin Kusura
Dayalı Sorumluluğu* (Yüksek
Lisans Tezi,
Gazi Üniversitesi
SBE), Ankara,
1989, s.29.

İngiltere'de bazı faaliyetlerin zararlı sonuçları özel bir rejime tabi kılınmıştır. Elektrik ve gaz dağıtımı gibi bazı kamu hizmetleri hemen hemen tam bir sorumsuzluktan faydalanmaktadır (97). Diğer taraftan bazı faaliyetlerde kusursuz sorumluluk söz konusudur. 1965 tarihli Nükleer Tesisler Kanununun (Nuclear Installations Act 1965) hükümleri, nükleer kaynakların sebep olduğu kazalar dolayısıyla bir kusursuz sorumluluk rejimi öngörmüştür. Aynı şekilde 1973 tarihli Arazi Tazminatı Kanunu (Land Compensation Act) da, kusursuz sorumluluğa yer vermektedir (98).

ALINTI

Yazar X, *Kitabın
Başlığı*, Şehir,
Yayınevi, Yıl,
Sayfa Numarası.

İngiltere'de bazı faaliyetlerin zararlı sonuçları özel bir rejime tâbi kılınmıştır. Elektrik ve gaz dağıtımı gibi bazı kamu hizmetleri hemen hemen tam bir sorumsuzluktan faydalanmaktadır. Diğer taraftan, bazı faaliyetlerde kusursuz sorumluluk söz konusudur. 1965 tarihli **Nükleer Tesisler Kanununun** (Nuclear Installations Act) hükümleri, nükleer kaynakların sebep olduğu kazalar dolayısıyla bir kusursuz sorumluluk rejimi öngörmüştür. Aynı şekilde 1973 tarihli Arazi Tazminatı Kanunu (Land Compensation Act) da, kusursuz sorumluluğa yer vermektedir.

Bölüm 18

TRANSİT ATIFLA YAPILMIŞ ALINTILAR

Yukarıda Bölüm 14’te (Başlık III, D) “aldatıcı kaynak gösterme” konusunu görmüştük (s.260-261-268). “Transit atıf”¹ usûlü de bir “aldatıcı kaynak gösterme” usûlüdür. Ama bu tekniği burada ayrı bir başlık altında incelemek ve örneklendirmek isteriz. Çünkü Türk literatüründe kaynak göstermeyle ilgili olarak en yaygın kullanılan usûlsüz alıntı usûlü şüphesiz “transit atıf” usûlüdür.

Önce bu bölümün plânını verelim.

Plân:

I. Tanımı

II. Örnekler

III. “Görerek” Transit Atıf Sorunu

Transit atıf tanımıyla işe başlayalım.

I. TANIMI

Transit atıf şu şekilde tanımlanabilir:

TANIM: “Transit atıf”, bir yazarın gerçekte görmediği bir kitaba, gördüğü bir kitapta yapılan atıf üzerinden atıf yapması demektir.

Transit atıf, Ünal Tekinalp’in “Türkiye’de çok rastlanan incelenmeyen hatta fiziken görülmeyen kaynağın başkasından aktarılması şeklindeki kötü alışkanlık” dediği şeyden başka bir şey değildir².

Transit atıf usûlü, hızlı ve az emekle “akademik” kitap yazmanın bir yoludur. Transit atıf yapan yazar, gerçekte emek verip orijinal kaynağı okumaz. Elinin altında gerçekte bir iki kitap vardır. Bunlardan itibaren konuyu yazar. Ama alıntılarında elinin altındaki kitaba değil,

1. “Transit atıf” terimini ilk defa açtığımız bir davada cevaba cevap dilekçesini hazırlarken, bizi bu davada temsil eden avukat Fahrettin Kayhan’dan duyduk.

2. Tekinalp, *op. cit.*, s.340.

bu kitabın dipnotunda atıf yapılan kitaplara atıf yapar. Böylece okuyucu, bu yazarın pek çok kitap okuyup o kitabı yazdığını sanır. Oysa gerçekte, söz konusu yazar dipnotunda atıf yaptığı kitapları görmemiştir bile. Aslında transit atıf yapan yazarın gerçekte kullandığı sadece bir veya iki kitap vardır. Bu bir iki kitapta o yazarlara atıf yapılıyor diye o da o yazarlara atıf yapar.

Bu fevkalade riskli bir usûldür. Çünkü gerçek yazarın yaptığı alıntıda, birtakım maddî hatalar var ise, kötü niyetli yazar bu maddî hataları da alıntıyla kendi kendine tuzak kurmuş olur.

Transit atıf usûlüyle yazılmış paragraflarda sadece paragrafların ana metni değil, dipnotları dahi birer usûlsüz alıntı ürünüdür. Bir paragrafın hem ana metninin, hem de dipnotunun alınması ortada transit atıf bulunduğu tartışmasız bir göstergesidir. İki kitap arasında hem ana metindeki paragraflar, hem de o paragraflara bağlı dipnotlar bakımından aynılık bulunması, transit atfın kanıtıdır.

Yabancı bir kitap söz konusu olduğunda, “transit atıf”ın, yani Ünal Tekinalp’in bu “kötü alışkanlık” diye isimlendirdiği şeyin sebebi çoğunlukla şudur: Türk yazar, “yabancı literatürü” de kullandığını okuyucuya göstermek istemektedir. Zira Türkiye’de her nedense yabancı literatür kullanarak kitap yazmak, Türkçe literatür kullanarak kitap yazmaktan daha değerli olarak görülmektedir. Ne var ki, Türk yazar, yabancı kitabı okuyup anlayacak, alıntı yapacağı o pasajı Türkçeye çevirecek kadar yabancı dil bilmemektedir. Vaki Türk yazarların çok önemli bir kısmının yabancı dil bilgisi seviyesi, KPDS, ÜDS, YDS ve YÖKDİL gibi sınavlardan 100 üzerinden alınan 60 veya 70 puan civarındadır.

Veya bir ihtimal Türk yazar yabancı dil bilmektedir; ama alıntının yapılacağı kitabı fiziken temin edememiştir veya kitabı temin etme zahmetine katlanmamaktadır. Bu sorunlara çözüm olarak yazar, aynı yabancı kitaptan aynı konuda alıntı yapmış bir Türk yazarının o alıntısını aktarır. Ve bu alıntı için, kaynak olarak alıntı yaptığı Türk yazara değil, bu Türk yazarın dipnotlarında yaptığı atıf üzerinden yabancı yazara atıf yapar. Yani Türk yazarın, sadece ana metnindeki paragrafını değil, o paragrafa bağlı dipnottaki yazar adı, kitap adı, sayfa numarası gibi künye bilgilerini de alır.

Bölüm 20

USÛLSÜZ ALINTININ İSPATI

Pratikte usûlsüz alıntı nasıl tespit edilir? Nasıl ispat edilir?

Usûlsüz alıntının nasıl tespit edildiğini, nasıl ispat edildiğini gerçek hayattan, yani gerçek kitaplardan alınmış örnekler üzerinden göstermek gerekir. Aslında biz bu işi, gerek bu bölümde, gerekse kitabın başından beri yaptığımız teorik açıklamalardan sonra verdiğimiz örnekler üzerinden pek çok defa yaptık.

Ama yine de bu konuda birkaç genel şey söylemek istiyoruz.

Zira yukarıda verdiğimiz örneklerin ezici çoğunluğunda ortada usûlsüz alıntı olduğu apaçık bir şekilde bellidir. Zira verdiğimiz örneklerde alıntılar ile alıntılarının kaynağı olan cümle ve paragraflar çoğunlukla kelimesi kelimesine aynıdır veya bunların arasında çok yüksek oranda benzerlik vardır. Ancak bir yazarın bir cümlesinin “alıntı” olması için haliyle bu cümlelerin bir başka yazarın cümlesinden kelimesi kelimesine alınmış olması şart da değildir; fikir aynıysa bu fikir hangi kelimelerle ifade edilirse edilsin ortada bir alıntı vardır ve bu alıntının kaynağı gösterilmemiş ise bu alıntı bir usûlsüz alıntıdır.

Bir yazarın cümlelerinin bir başka yazardan alınmış olup olmadığını tespit ederken tereddütlü durumlar ortaya çıkabilir. Sadece bir cümledeki içerik ve/veya kullanılan kelimeler bakımından belli bir ölçüde benzerliğin bulunması her zaman usûlsüz alıntının delili olmayabilir.

Bir yazarın cümlesinin diğer bir yazarın cümlesinden yapılmış “alıntı” olduğunu söyleyebilmek için aşağıda göreceğimiz şartların gerçekleşmesi gerekir. Ama önce bu bölümün plânını verelim:

PLÂN:

- I. Genel Şart: Cümleler Arasında İçerik Bakımından Benzerlik Olmalıdır
- II. Özgün Bilgiler Alanında Şart: İçerikte Benzerlik Yeterlidir
- III. Genel Bilgiler Alanında Şart: İçerik+Üslûpta Benzerlik Gerekir
- IV. Üslûpta, Yani Kelimelerde Benzerlik Delili
  - A. Benzerlik Oranı Nedir?
  - B. Dipnotlarda da Benzerlik Var mı?
  - C. Alıntının Öncesinde ve Sonrasında da Benzerlik Var mı?
  - D. Hatalar da Aktarılmış mı?
- V. Usûlsüz Alıntıların Tespitinde İntihal Programları İşe Yarar mı?
- VI. Usûlsüz Alıntıda “Şüphe Karineleri” Var mı?
- VII. Tez Danışmanları ve Jüri Üyelerine Düşen Görevler

Birinci başlık ile işe başlayalım:

I. GENEL ŞART: CÜMLELER ARASINDA İÇERİK BAKIMINDAN BENZERLİK OLMALIDIR

Bir cümlenin “alıntı” olduğunu söyleyebilmek için her şeyden önce bu cümlenin, bir başka yazarda bulunan bir cümle ile içerik olarak aynı veya benzer olması gerekir. Diğer bir ifadeyle, bir alıntıdan bahsedebilmek için iki ayrı yazarın cümleleri arasında anlam bakımından bir ortaklık olması gerekir. Cümleler içerik olarak birbirinden farklıysa, yani cümleler arasında anlam bakımından ortaklık yoksa ortada “alıntı” bulunmaz; daha fazla bir araştırma yapmaya gerek yoktur.

Bu birinci şart gerekli bir şarttır; ama her zaman yeterli bir şart değildir. Zira, yukarıda gördüğümüz gibi alıntının içeriğini oluşturan bilgi, genel bilgi niteliğindeyse, iki yazarın cümleleri arasında anlam bakımından benzerlik olması ortada bir alıntının bulunduğunu göstermez. Genel bilgiler alanında, alıntının olduğunu söyleyebilmek için sadece içerikte benzerlik yetmez, üslûpta da benzerlik gerekir. Yani genel bilginin her iki yazar tarafından da aynı veya benzer kelimelerle ifade edilmiş olması gerekir. Ancak bu durumda ortada alıntının bulunduğu ve alıntı kurallarına uyulmaması durumunda da bu alıntının bir usûlsüz alıntı oluşturduğu söylenebilir.

Bu nedenle, ortada alıntı olup olmadığı sorusuna cevap ararken, alıntıyı oluşturan bilginin genel bir bilgi olup olmaması açısından ayırım yapmak gerekir. Alıntıyı oluşturan bilgi orijinal bir bilgiyse, iki farklı yazarın cümleleri arasında anlam bakımından benzerlik bulunması alıntının ispatı için yeterlidir; ama alıntıyı oluşturan bilgi genel bir bilgiyse, içerik bakımından benzerlik yetmez, üslûp bakımından benzerlik de gerekir.

Bölüm 21

USÛLSÜZ ALINTI SAVUNMALARI

Usûlsüz Alıntı Yapanların Kendilerini Savunmak İçin Kullandıkları Argümanlar

Usûlsüz alıntı iddiasıyla karşılaşan yazarlar, kendilerini savunmak için çeşitli argümanlar ileri sürerler. Bu argümanlar, usûlsüz alıntı iddialarına karşı bir “sığınmak”¹ görevi üstlenirler. İşte bu bölümde bu argümanları inceleyeceğiz.

Hemen belirtelim ki, aşağıda göreceğimiz argümanlar, bizim düşündüğümüz, hayal ettiğimiz, tasarladığımız teorik argümanlar değildir. Bu argümanların her biriyle biz, açtığımız davalarda, somut olarak bire bir karşılaştık².

Bu argümanlar, diğer bir ifadeyle bu savunmaları aşağıdaki plân dahilinde inceleyeceğiz.

PLÂN

- I. “Benim Kitabım Bir ‘Bilimsel Eser’ Değildir” Savunması
- II. Alıntının Kendisinden Yapıldığı Kitabın “Bilimsel Eser” Olmadığı Savunması
- III. “Söz Konusu Kitaptaki Bilgiler Anonim Bilgilerdir ve Anonim Bilgiler İçin Kaynak Gösterme Zorunluluğu Yoktur” Savunması
- IV. “Mevzuat ve İhtihattan Alıntı Yapmak Serbesttir” Savunması
- V. Alıntı Yapılan Metnin “Sahibinin Hususiyetini Taşımadığı” Savunması
- VI. “Alıntı Yok Esinlenme Vardır” Savunması
- VII. “Rastlantı Sonucu Benzerlik Vardır” Savunması

-
1. Kayhan Kantarlı, “İntihal İddialarına Karşı Bir Sığınak: Anonim Bilgi”, Bilim ve Gelecek, Sayı 65, 2009 (<https://bilimvegelecek.com.tr/index.php/2009/07/01/intihal-iddialarina-karsi-bir-siginak-anonim-bilgi/>) (Erişim Tarihi: 19 Kasım 2022).
  2. Açtığımız sekiz hukuk davası ve Cumhuriyet Savcılıklarına yaptığımız 9 şikâyet vesilesiyle toplamı bin sayfayı geçen savunma dilekçesi okuduk.

VIII. “Ayniyet Değil, Benzerlik Bulunduğu” Savunması

IX. “Ben Zaten Atıf Yaptım” Savunması

X. “Ben Kaynakçada Toplu Olarak Kaynak Gösterdim” Savunması

XI. “Kaynak Göstermeyi Unutmuşum” Savunması

XII. Usûlsüz Alıntıların Aceleden Kaynaklandığı Savunması

XIII. “Bilgisizlik ve Acemilik” Savunması

XIV. “Bozacının Şahidi Şıracı” Savunması: “Başkaları da Usûlsüz Alıntı Yapıyor”

XV. “Tencere Dibin Kara, Seninki Benden Kara” Savunması

XVI. Diğer Savunmalar

Şimdi bu plân dâhilinde konuyu adım adım inceleyelim.

I. “BENİM KİTABIM BİR ‘BİLİMSEL ESER’ DEĞİLDİR” SAVUNMASI

Ülkemizde kitaplarında usûlsüz alıntılar bulunduğu iddiasıyla karşılaşan yazarların en sık yaptıkları savunma, kendi kitaplarının bir “bilimsel eser” olmadığı, kitaplarının halkı bilgilendirmek için yazılmış bir “popüler kitap”, bir “başucu kitabı” olduğu, bir “özet kitap” olduğu, “meslek sınavlarına hazırlık kitabı” olduğu veya öğrenciler için yazılmış “yardımcı ders kitabı” olduğu, bu tür kitaplar için ise kaynak gösterme zorunluluğunun bulunmadığı yolundaki savunmadır.

BİR ÖRNEK: DOĞRAMACI vs. YAZICI DAVASI³

Prof. Dr. Hasan Yazıcı, 15 Kasım 2000 tarihli *Milliyet* gazetesinde yayınlanan “Önce Doğramacı’yı Kınamak Lazım” başlıklı makalesinde Prof. Dr. İhsan Doğramacı’nın *Annenin Kitabı* isimli kitabında Benjamin Spock’un *Baby and Child Care* isimli kitabından yapılmış intihaller bulunduğunu iddia etmiştir. Prof. Dr. İhsan Doğramacı, Prof. Dr. Hasan Yazıcı’ya karşı kendisine hakaret ettiği iddiasıyla tazminat davası açmıştır. Bu davada Ankara 11. Asliye Hukuk Mahkemesi, 25 Şubat 2004 tarih ve

3. *İhsan Doğramacı v. Hasan Yazıcı* davası hakkında bkz.: Hasan Yazıcı, *Bir Aşırma (İntihal): Doğramacı-Yazıcı Davası Işığında Yargımız-Aydınlarımız*, İstanbul, İletişim, 2020; Zeynel Dinler, *Bilimsel Araştırma ve E-Kaynaklar*, Bursa, Ekin, 7. Baskı, 2012, s.157-162; Kayhan Kantarlı, “İntihal İddialarına Karşı Bir Sığınak: Anonim Bilgi”, *Bilim ve Gelecek*, Sayı 65, 2009 (<http://calmadanoyunanmaz.blogcu.com/prof-dr-kayhan-kantarli-intihal-iddialarina-karsi-bir-siginak/> 9868110); Togan Kafesoğlu, “İntihale Giriş: 101”, *BirGün-Kitap*, Yıl 4, Sayı 92, 8 Ocak 2011 (<http://akademikcurume.blogspot.com/2011/01/intihale-giris-101.html>)

Bölüm 22

USÛLSÜZ ALINTIYLA MÜCADELE*

Bu bölümde, sırasıyla usûlsüz alıntı sorunuyla neden mücadele etmek gerektiğini ve usûlsüz alıntı sorunuyla mücadelenin yollarını ve bu mücadelenin zorluklarını inceleyeceğiz. Önce bu bölümün plânını verelim.

PLÂN:

- I. Usûlsüz Alıntıyla Mücadele Etmek Neden Gerekli?
- II. Usûlsüz Alıntıyla Hukuk Davası Yoluyla Mücadele Edilmesi
- III. Usûlsüz Alıntıyla Ceza Davası Yoluyla Mücadele
- IV. Etik İhlal İncelemesi, Disiplin Soruşturması ve Ceza Soruşturması Yoluyla Usûlsüz Alıntıyla Mücadele
- V. Usûlsüz Alıntıyla Yayın Yoluyla Mücadele (“Diken Battığı Yerden Çıkar”)
- VI. Usûlsüz Alıntıyla Mücadele Eden Kişinin Uğrayabileceği Zararlar
- VII. Usûlsüz Alıntıyla Mücadeledeki Başarısızlığın Sebepleri
- VIII. Usûlsüz Alıntıları Görmezden Gelmek Bir Çözüm mü?

Birinci başlıkla işe başlayalım.

I. USÛLSÜZ ALINTI İLE MÜCADELE ETMEK NEDEN GEREKLİ?

Bu soruya adım adım cevap verelim:

---

* Bu bölümde yazdıklarımızın bir kısmını, daha önce, izleyen kitabımızda yazmıştık: Kemal Gözler, *Örnekleriyle Usulsüz Alıntı Sorunu*, Bursa, Yazarın Kendi Yayını, 2013, s.1-14 (www.anayasa.gen.tr/usulsuz-alinti-sorunu.htm).

A. ESERİ ÜZERİNDE YAZARIN KORUNMASI GEREKEN HAKKI VARDIR

Bir fikrî eser durup dururken ortaya çıkmaz. Kendi kendini yazmış veya makineler tarafından yazılmış bir kitap yoktur. Kitap insan eseridir. Üstelik bir kitabı, ne kadar çalışırsa çalışsın herkes yazamaz. Bir kere bir akademik kitabın arkasında, doktora diplomasıyla tamamlanan en az 30 yaşına kadar süren bir öğrencilik dönemi bulunur. Kitap yazmak için o alanın sadece eğitimini almış olmak yetmez, yıllara yayılan disiplinli ve zor bir çalışma dönemi gerekir. Her kitap, yazarının alın terinin ürünüdür. Her kitabın altında yazarının hesapsız emeği bulunur. Dahası güzel bir kitabı yazmak, bu emeği fazlasıyla vermiş olsa da, her yazara nasip olmaz. Bir kitabı güzel kılan, özgün kılan, o yazarın sahip olduğu birtakım Allah vergisi yeteneklerdir.

Gerekli eğitimi almış olsa, Allah vergisi bu yeteneklerle donatılmış olsa bile, bir yazarın eseri ortaya çıkarmak için gece gündüz çalışması, alın teri dökmesi, dünya ıstırap çekmesi ve bu süreçte de pek çok şeyden fedakarlıkta bulunması gerekir. Fikrî üretim süreci fevkalade sancılı bir süreçtir. Yazar yoğunlaştığında yazdığı konu yazarı ele geçirir. Sadece çalıştığı saatler değil, yemek yediği saatlerde dahi kafasında konuyla uğraşır; yazmaya devam eder. Sadece uyanırken değil, uyurken dahi bu yazdığı konu onu bırakmaz; rüyalarına girer. Hatta yazdığı ve bazen yazacağı cümleleri uykusunda sayıklar. Geceleyin uyanmış ise, kafasından kitabını yazmaya devam eder. Uyandığında ayakları onu kahvaltılı masasına değil, çalışma masasına götürür.

Yazar bir kitabı yazarken adeta bu dünyadan kopar. Bin bir çile çeker. Daha sonra eseri ortaya çıkar. Yayınlanır.

Fikrî eser budur. Bu fikrî eserin sahibi onu yazan yazardır.

Bir başka yazarın, bu yazarın çektiği çileyi çekmeden, onun kitabından usûlsüz alıntı yapması, bu yazarı fevkalade üzer.

Fikir ve sanat eserleri hukukunda yazarın eseri üzerinde “mülkiyet hakkı” olduğunu söylüyorlar. Bu “mülkiyet hakkı” tabiri çok hafif kalıyor. Bir yazar eseri üzerinde “mülkiyet hakkı”ndan çok daha ileri bir hakka sahiptir. Bu hak “babalık hakkı” gibidir. Fransızlar yazarın eseri üzerindeki hakkına boşu boşuna “*droit de paternité*”¹ demiyorlar.

1. Kelime kelime Türkçeye “babalık hakkı” diye çevrilebilir.

İkinci Kısım

ATIF USÛLLERİ

Çalışmamızın birinci kısmında, yani şimdiye kadar olan bölümlerinde *alıntı usûllerini* inceledik. Çalışmamızın ikinci kısmında, yani bundan sonraki bölümlerinde ise *atıf usûllerini* inceleyeceğiz. Birinci ve ikinci kısım, birbiriyle tamamıyla bağlantılıdır. İkinci kısmın konusu olan *atıf usûlleri*, birinci kısmın konusu olan *alıntıların* kaynağının gösterilmesine hizmet eder.

Zaten yukarıda “Alıntı Şartları” başlıklı Bölüm 13’te de gördüğümüz gibi alıntının son şartı kaynak gösterme şartıdır. Bu şarta göre yapılan alıntının kaynağı gösterilmelidir. Kaynak gösterme, alıntı yapılan kaynağa atıf yapılarak olur. Atfın, yani kaynak göstermenin usûllerini ayrıntılı olarak görmekte yarar vardır. İşte şimdi çalışmamızın bundan sonraki bölümlerinde, yani ikinci kitabımızın ikinci kısmında bu usûlleri göreceğiz.

Ancak bu usûlleri incelemeye başlamadan önce, atıfla ilgili bazı kavramları ve atfın fonksiyonlarını görmekte yarar vardır. Bunlardan önce de yukarıda “Giriş” bölümünde (s.7-8) verdiğimiz “devlerin omzundaki cüce (*nanos gigantum humeris insidentes*)” metaforunu tekrar hatırlayalım: Bir devin omzundaki cüce, devden daha uzağı ve daha çok şeyi görür; ama bu, onun boyunun daha uzun, gözlerinin daha keskin olmasından değil, devin omzunda oturuyor olmasındandır. Devin omzundaki cüce, omzuna bindiği deve karşı borçludur. Onu omzunda taşıyan devin hakkını teslim etmesi, ona teşekkür etmesi gerekir.

Bir yazar da devin omzundaki cüce gibidir. Yazdıklarının çoğu kendisinden önce aynı konuda yazan yazarların yazdıklarının üzerine kuruludur. Bu nedenle de yeni yazarlar, önceki yazarlardan daha ileri gider; daha çok ve muhtemelen daha değerli şeyler yazarlar. Ama bu-

nu yapabilmelerinin sebebi, önceki yazarlardan daha zeki ve daha yetenekli olmaları değil, onların eserlerinden yararlanıyor olmalarındandır. Eğer kendisinden önce aynı konuda yazan yazarlar olmasaydı, bir yazar çalıştığı konuda ya bir şey yazamaz, ya da çok basit şeyler yazabilirdi. Bu nedenle, bir yazar eserlerinden yararlandığı yazarların isimlerini belirtmeli, tabir caiz ise onlara teşekkür etmelidir.

İşte bir yazar ile o yazarın eserlerinden yararlandığı yazarlar arasındaki ilişki, dev ile devin omzundaki cüce arasındaki ilişki gibidir. Cüce, sayesinde daha uzağı ve daha çok şeyi görebildiği omzunda bulunduğu deve borçludur; yazar da eserlerinden yararlandığı yazarlara borçludur. Bu borç usûlüne uygun olarak ve zamanında ödenmelidir. Peki ama nasıl? İşte bu sorunun cevabı, bu çalışmanın “atıf usûlleri” başlıklı bundan sonraki kısmının konusunu oluşturmaktadır.

* * *

Bu çalışmanın bundan sonraki bölümlerinde mevzuata, mahkeme kararlarına ve doktrine nasıl atıf yapıldığını, yani atıf usûllerini inceleyeceğiz. Ama bundan önce atıf usûlleri konusunda kullanılan çeşitli kavramları, sonra atfın *fonksiyonlarını*, daha sonra da atfın *yapılacağı yeri* görmekte yarar vardır.

I. KAVRAMLAR: KAYNAK GÖSTERME, ATIF, GÖNDERME, REFERANS, ZİKRETME, ANMA, SİTASYON

“Alıntı”-“Atıf” İlişkisi ve Farkı.- Önce, yukarıda Bölüm 1’de “alıntı”, “iktibas”, “aktarma” kavramlarını gördüğümüzü hatırlatalım (s.28-29). Yine yukarıda Bölüm 13’te “Alıntı Şartları”nı inceledik. Orada açıkladığımız gibi, alıntının en önemli şartı, kaynağının gösterilmesidir. Bu şu anlama gelir ki, “alıntı” ve “kaynak gösterme”, yani “atıf” birbiriyle iç içe geçmiş, birbiriyle yakından bağlantılı kavramlardır. Alıntıdan bahsedildiğinde, atıftan da; atıftan bahsedildiğinde alıntıdan da bahsedilir. Bunda bir yanlışlık yoktur. Ancak teknik olarak *alıntı* ve *atıf* birbirinden farklı iki kavramdır ve bunları birbiriyle karıştırmamak gerekir.

Tekrar hatırlatalım: *Alıntı* veya eski tabirle *iktibas*, bir yazarın diğer bir yazardan aynen veya mealen aldığı cümle, paragraf veya fikirdir. *Atıf* ise, alıntının kaynağını göstermesidir. Bu kaynak gösterme, alıntının yapıldığı kitabın yazarının adı, kitabın başlığı, alıntının yapıldığı sayfa numarası gibi bazı bilgilerin belirtilmesiyle olur.

* * *

(...)

Bunları aşağıda ayrıca göreceğiz

* * *

Atıf usûlleri konusunda genel ve ortak kurallar varsa da, atıf usûlleri, atıf yapılan kaynağın türüne göre değişir. Bu nedenle, atıf usûlleri, “mevzuata atıf usûlleri”, “mahkeme kararlarına atıf usûlleri” ve “doktrine atıf usûlleri” olmak üzere üç alt-kısma ayırarak inceleyeceğiz. Dolayısıyla bu kısım, kendi içinde üç alt-kısma ayrılmaktadır. Buna göre çalışmamızın bundan sonraki plânı şu şekilde olacaktır:

PLÂN

Birinci Alt-Kısım: Mevzuata Atıf Usûlleri

İkinci Alt-Kısım: Mahkeme Kararlarına Atıf Usûlleri

Üçüncü Alt-Kısım: Doktrine Atıf Usûlleri

Görsel olarak da akılda kalıcı olması için bu kısmın plânını şema hâlinde tekrar verelim:

Birinci Alt-Kısım

MEVZUATA ATIF USÛLLERİ

Bu alt-kısımda “Mevzuata Atıf Usûlleri”ni inceleyeceğiz.

Bu bölümde ve izleyen bölümde mevzuata, yani anayasalara, kanunlara, uluslararası anlaşmalara, kanun hükmünde kararnamelere, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerine, tüzüklere, yönetmeliklere ve diğer düzenleyici işlemlere atfın nasıl yapıldığını göreceğiz. Ama konuya başlarken konu hakkında ön bilgiler vermekte yarar var.

I. MEVZUATA ATFIN GENEL YAPISI

Yukarıda (s.515) açıkladığımız gibi, genel olarak atıf, “künye” ve “yer belirleyicisi” olmak üzere iki unsurdan oluşur. Mevzuata atıf konusunda da bu böyledir: Mevzuata atıfta da “künye” ve “yer belirleyicisi” olmak üzere iki unsur bulunur.

Mevzuata atfın *birinci unsuru* olan “künye” kısmında, ayrıntılarını aşağıda göreceğimiz gibi, mevzuatın tarihi, sayı ve başlığı gibi bilgiler bulunur.

Mevzuata atfın *ikinci unsuru* olan “yer belirleyicisi” unsurunda, madde numarası ve yerine göre maddenin alt birimleri olan fıkra, cümle ve bent numaraları bulunur.

Yani mevzuata atıf yapılırken, önce atıf yapılan kanunun künyesi, sonra da bu kanunun atıf yapılan madde numarası ve varsa ve gerekiyorsa fıkra, cümle veya bent numarası verilir.

Buna göre çok yuvarlak olarak kanuna atıf “falanca kanunun filanca maddesi” şeklinde olur.

Mevzuata atıf usûlünü genel olarak şöyle bir şemayla gösterebiliriz:

UNSURLAR	BİRİNCİ UNSUR: KÜNYE BİLGİLERİ	İKİNCİ UNSUR: YER BELİRLEYİCİSİ
Şablon	Mevzuatın Tarih, Sayısı ve Başlığı	Madde ve Gerekiyorsa Fıkra ve Bent Numarası
Örnek	26 Eylül 2004 tarih ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu	m.299

Bu şablon, bütün mevzuat çeşitleri için genel olarak geçerlidir.

II. MEVZUAT TÜRLERİNE GÖRE ATIFTA ORTAK VE FARKLI USÛLLER

Mevzuat, anayasa, kanun, uluslararası andlaşmalar, kanun hükümünde kararnameler, Cumhurbaşkanlığı kararnameleri, tüzükler, yönetmelikler gibi çok değişik hukuk kurallarından oluşur. Biz bu bölümde ve izleyen bölümde bu kurallara, yani mevzuata atif usûllerini inceleyeceğiz.

Mevzuatın, anayasa, kanun, yönetmelik gibi değişik türlerine atif usûlleri, aralarında bazı farklar olmakla birlikte, birbirine çok benzerdir. Mevzuatın her bir türüne atif usûllerini ayrıntılarıyla incelemek gerekli değildir. Eğer bunların her birine atif usûllerini ayrıntılarıyla görmeye kalkarsak, kaçınılmaz olarak pek çok başlık altında aynı veya çok benzer bilgileri tekrarlamak zorunda kalırız. Bu nedenle, mevzuatı oluşturan bu kural türlerinden birini esas alıp onu ayrıntılarıyla incelemek, diğerlerini ise kısaca inceleyip, incelenmeyen konular hakkında incelenen tür için daha önce açıklanan usûllere gönderme yaparak sorunu çözmekte yarar vardır.

Mevzuat Türlerine Atif Usûlleri Konusunda Kanunlara Atif Usûlleri Esas Alınabilir.- Mevzuatı oluşturan kural türlerinden hangisini esas almak, hangisini ayrıntılarıyla incelemek gerekir? Kanımıza “kanun”u esas almak gerekir. Kanunlar, mevzuatın temelini oluştururlar. Şüphesiz anayasa, normlar hiyerarşisinde kanunlardan daha önemlidir ve kanunların üstünde yer alır. Ama anayasa tek bir metindir ve görece kısadır. Oysa binlerce kanun vardır. Mevzuatta kendisine atıfta bulunulan kural türü hiç şüphesiz ki kanundur. Bu nedenle kanunlara atif usûllerini ayrıntılarıyla incelemek ve diğer kural türlerine atif usûllerini kanunlara atif usûllere kıyasen açıklamak uygun olur.

Bu düşüncelerle biz, aşağıda Bölüm 23’te kanunlara atif usûllerini *ayrıntılıyla* inceleyeceğiz. Daha sonra izleyen bölümde (Bölüm 24)

mevzuatın kanun dışında kalan türlerine, yani anayasalara, uluslararası andlaşmalara, kanun hükmünde kararnamelere, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerine, tüzüklere, yönetmeliklere ve diğer düzenleyici işlemlere atıf usûllerini kısaca inceleyeceğiz. Bölüm 24’te bunlara özgü hususları açıklayacak, diğer konularda kanunlara ilişkin olarak Bölüm 23’te yaptığımız açıklamalara göndermede bulunmakla yetineceğiz. Yani Bölüm 23’te yaptığımız açıklamalar, izleyen Bölüm 24’e kıyasen uygulanabilecek nitelikte açıklamalardır.

III. MEVZUATA ATIFTA TASARRUF İLKESİ

Asıl konuyu incelemeye geçmeden önce mevzuata atıf konusunda bir hususa dikkat çekmek isteriz: Dogmatik hukuk çalışmalarında mevzuat çok yoğun olarak kullanılır. Bu tür hukuk çalışmalarındaki paragrafların ezici çoğunluğunda “... tarih ve ... sayılı ... hakkında kanunun ... maddesine göre...” gibi ibareler bulunur. Bazen bu tür ibarelere sadece her paragrafta değil, her paragrafın pek çok cümlesinde ihtiyaç duyulur. Zaten dogmatik hukuk çalışmaları, neticede, çok büyük ölçüde, hukuk normlarının açıklanması ve yorumlanmasından ibaret çalışmalardır.

Mevzuata çok yoğun olarak atıf yapmak hoş bir şey değildir. Bu durumda metin çok ağırlaşır. Okunması zorlaşır. Art arda tekrarlayan atıflar yüzünden metin çirkinleşir. Keza atıf yapılan mevzuatın künye bilgileri nedeniyle metin uzar. Bu nedenle dogmatik hukuk çalışmalarında mevzuata atıfta elden geldiğince tasarruflu davranmak gerekir. Yani mevzuata atıf konusunda “mevzuata atıfta tasarruf ilkesi” ismini verebileceğimiz temel bir ilke vardır.

Bu ilkenin doğurduğu **sonuçlar** şunlardır:

1. Mevzuata atıfta, ilk atıflar dışında, tam künye atıf gerekli değildir. Yani ilk atıfta “falan tarih ve filan sayılı bilmem ne kanunu” şeklinde zikredilen kanun ikinci ve sonraki atıflarda sadece “filan sayılı bilmem ne kanunu” veya sadece “bilmem ne kanunu” diye zikredilebilir. Bunun ayrıntılarını aşağıda göreceğiz.

2. Mevzuata atıfta, ilk atıflar dışında, metin içinde, atıf yapılan kanunun hangi kanun olduğu bağlamdan açıkça anlaşılıyorsa, kanunun künye bilgilerini vermeye gerek olmayabilir. Doğrudan doğruya “kanun”dan bahsedilebilir.

3. Mevzuata atıfta, ilk atıflar dışında, mevzuat isimlerinde, yani kanun vs. başlıklarında kısaltma yapılması caizdir. Örneğin “Türk Ceza Kanunu” yerine “TCK” kısaltması kullanılabilir. Ancak kısaltmalar sıkı kurallara tabidir. Bu kuralları aşağıda göreceğiz.

4. Mevzuata yapılan atıflarda “madde” kelimesi “m.”, “fıkra” kelimesi “f.” ve “bent” kelimesi “b.” harfiyle kısaltılabilir.

5. Dipnotta fazla yer kaplayacaksa, atıf dipnot yerine metin içinde parantez arasında yapılabilir. Bunun ayrıntısı aşağıda göreceğiz.

* * *

Şimdi bu ön açıklamalardan sonra konuyu “kanunlara atıf usûlleri” ve “kanun dışındaki mevzuata atıf usûlleri” şeklinde ikiye ayırıp inceleyelim. Buna göre bu kısım şu şekilde iki bölümden oluşacaktır (Bölümleri her kısımda birden başlayarak yeniden numaralandırmak yerine önceki kısımdan itibaren ardışık olarak numaralandırıyoruz):

Bölüm 23: Kanunlara Atıf Usûlleri

Bölüm 24: Kanun Dışındaki Mevzuata Atıf Usûlleri

Bölüm 23

KANUNLARA ATIF USÛLLERİ

Bu bölümde kanunlara atıf usûllerini inceleyeceğiz. Kanun dışın-
da diğer mevzuat türlerine atıf usûllerini ise izleyen bölümde görece-
ğiz. Tekrar belirtelim ki, bu bölümde kanunlara atıf usûlleri konusunda
verilen bilgiler, genel olarak izleyen bölümde incelenecek olan diğer
mevzuat türleri için de genel olarak geçerlidir.

Önce bu bölümün plânını verelim:

PLÂN:

- I. Kanunlara Atıfta Künye Bilgileri
- II. Kanunlara Atıfta Yer Belirleyicisi: Madde, Fıkra, Cümle ve Bent Nu-
maraları
- III. Kanunlara Atıfta Bilgi Kaynağının Belirtilmesi
- IV. Osmanlı Döneminde Çıkarılan Kanunlara Atıf Usûlleri
- V. Yabancı Kanunlara Atıf Usûlleri
- VI. Eski Kanunnamelere Atıf Usûlleri
- VII. Kanunlara Atıf Metin İçinde mi, Yoksa Dipnotta mı Yapılmalıdır?
- VIII. Kanunların Tam Künye ve Kaynak Bilgileri Bibliyografyada Göste-
rilmeli midir?
- IX. Kanunların Tam Künye ve Kaynak Bilgileri Dizinde Gösterilebilir mi?

Şimdi bu plân dâhilinde konuyu inceleyelim.

I. KANUNLARA ATIFTA KÜNYE BİLGİLERİ

Yukarıda açıklandığı gibi kanunlara atfın birinci unsuru, kanunun
künye bilgilerinin verilmesidir. Bu nedenle burada önce kanunların
künye bilgilerinin neler olduğunu, sonra kanunlara tam künye ve kısa
künye atfın nasıl yapıldığını göreceğiz. En sonunda da tam künye atfın
mı, yoksa kısa künye atfın mı tercih edilmesi gerektiği sorusuna cevap
arayacağız. Buna göre bu başlığın plânı şu şekilde olacaktır:

PLÂN:

- A. Kanunların Künye Bilgileri Nelerdir?
- B. Kanunlara Tam Künye Atıf
- C. Kısa Künye Atıf
- D. Tam Künye Atıf mı Yoksa Kısa Künye Atıf mı?

Birinci başlıkla işe başlayalım.

A. KANUNLARIN KÜNYE BİLGİLERİ NELERDİR?

Öncelikle burada sıkça kullandığımız “künye” terimini açıklayalım. Künye, “bir kimsenin adı, soyadı, doğumu, memleketi, mesleği ve işi gibi hususiyetleri gösteren kayıt”tır¹. Açıkçası künye, “kimlik” demektir.

Bir “kanunun künye bilgileri”² ise, o kanunu teşhis etmeye, yani o kanunu diğer kanunlardan ayırmaya yarayan bilgilerdir. Bu bilgiler “kanunun ismi” yani “başlığı”, “kanunun tarihi” ve “kanunun sayısı”dır.

Önce kanunların künye bilgilerinin nasıl tespit edildiğini Resmî Gazetede yayınlanan somut bir kanun örneği üzerinde gösterelim:

(...)

1. Devellioğlu, *op. cit.*, s.639.

2. Kanunların “kaynak bilgileri” de vardır. Kanunun metnine nereden ulaşılacağını gösteren bilgilerdir. Temel kaynak Resmî Gazetedir. Kanunların Kaynak bilgisini biraz aşağıda göreceğiz.

Bölüm 24

KANUN DIŞINDAKİ MEVZUATA ATIF USÛLLERİ

Önceki bölümde “kanunlara atıf usûlleri”ni gördük. Bu bölümde ise mevzuatın kanun dışında kalan kısmına, yani anayasalara, uluslararası andlaşmalara, kanun hükmünde kararnamelere, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerine, tüzüklere, yönetmeliklere atıf usûllerini göreceğiz.

Önceki bölümün başında açıkladığı gibi, kanunlar, mevzuatın temelini oluşturur. Kanunlara atıf usûlleri, kıyasen, mevzuatın bütünü için de uygulanabilir. Yani önceki bölümde ayrıntılarıyla gördüğümüz kanunlara atıf usûlleri, *mutatis mutandis*, yani gerekli değişiklikler yapılarak, anayasa, uluslararası andlaşmalar, kanun hükmünde kararnameler, Cumhurbaşkanlığı kararnameleri, tüzükler, yönetmelikler için de geçerlidir.

Bu nedenle bu bölümde anayasaya, uluslararası andlaşmalara, kanun hükmünde kararnamelere, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerine, tüzüklere, yönetmeliklere atıf usûlleri incelenirken, elden geldiğince, önceki bölümde kanunlara atıf usûlleri için söylediğimiz hususları tekrarlamaktan kaçındık. Bu bölümde incelemediğimiz hususlarda uygulanacak atıf usûlleri konusunda önceki bölümde kanunlara atıf usûllere ilişkin yaptığımız açıklamalara bakılmalıdır.

* * *

Bu bölümün plânı şöyle olacaktır:

PLÂN:

- I. Anayasalara Atıf Usûlleri
- II. Uluslararası Andlaşma ve Sözleşmelere Atıf Usûlleri
- III. Kanun Hükmünde Kararnamelere Atıf Usûlleri
- IV. Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerine Atıf Usûlleri
- V. Tüzüklere Atıf Usûlleri

VI. Yönetmeliklere Atıf Usûlleri

VII. Yürütme Organının Diğer Düzenleyici İşlemlerine Atıf Usûlleri

VIII. TBMM Kararlarına Atıf Usûlleri

IX. Bireysel İşlemlere Atıf Usûlleri

Şimdi bu plân dâhilinde konuyu adım adım inceleyelim:

I. ANAYASALARA ATIF USÛLLERİ

Önce Türk anayasalarına, sonra da yabancı anayasalara nasıl atıf yapıldığını görelim.

A. TÜRK ANAYASALARINA ATIF

Anayasalar da biçimsel olarak birer kanundur. Anayasalar da, aşağıda göreceğimiz gibi kanunlar gibi numara almakta, kanunlar gibi yayınlanmaktadır. Bu nedenle Anayasaları da kanunlar gibi zikretmek gerekir: “7 Kasım 1982 tarih ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası” gibi. Ancak birkaç Anayasa olduğundan bunların uzun uzun tarih ve sayısıyla zikredilmesine gerek yoktur. O nedenle Anayasalar kısaca kabul edildiği yıl ile zikredilebilir: 1982 Anayasası, 1961 Anayasası gibi. Bağlamdan hangi Anayasa olduğu anlaşılıyorsa Anayasanın kabul edildiği yılı da belirtmeye gerek yoktur. Doğrudan “Anayasa” veya “Anayasamız” denebilir.

Bilindiği gibi 1876, 1921 ve 1924 Anayasalarımızın resmî adları farklıdır. Bunlar, arzu ediliyorsa, orijinal adlarıyla, yani 1876 Kanun-u Esasisi, 1921 Teşkilât-ı Esasiye Kanunu, 1924 Teşkilât-ı Esasiye Kanunu şeklinde zikredilebilir. Yine arzu ediliyorsa bunların eski takvimlere göre özgün tarihleri de verilebilir. Örneğin “Hicrî 7 Zilhicce 1293 [Miladî 23 Aralık 1876] tarihli Kanun-u Esasi”, “Rumî 20 Kânunusani 1337 [Miladî 20 Ocak 1921] tarihli Teşkilât-ı Esasiye Kanunu”, “Rumi 20 Nisan 1340 [Miladi 20 Nisan 1924] tarih ve 491 sayılı Teşkilât-ı Esasiye Kanunu” gibi.

Anayasalar çok bilinen ve kolayca bulunan metinlerdir. O nedenle anayasalara atıf yaparken, Anayasanın metninin bulunacağı, *Resmî Gazete*, *Düstur* gibi resmî kaynakları zikretmeye gerek yoktur. Ancak, belirli bir sebepten dolayı, örneğin atıf yapılan maddenin metnindeki bir imlâ veya bir noktalama işareti sorunu söz konusuysa, atıf yapılan anayasa maddesinin resmî kaynağı da (örneğin Resmî Gazete tarih ve sayısı da) gösterilebilir.

İkinci Alt-Kısım

MAHKEME KARARLARINA

ATIF USÛLLERİ

Önceki alt-kısımda mevzuata atıf usûllerini gördük. Şimdi bu alt-kısımda ise mahkeme kararlarına atıf usûllerini göreceğiz.

I. BİR ÖN SORUN: NEDEN “İÇTİHAT” DEĞİL, “MAHKEME KARARI” TERİMİNİ KULLANIYORUZ?

Önceki kısımda “mevzuata atıf” terimini kullandık. Üslûpta ortaklık ilkesi uyarınca bu kısımda da “içtihadada atıf” terimini kullanmakta yarar olabilirdi. Ancak bu kısımda “içtihat” terimi yerine “mahkeme kararı” terimini kullandık. Çünkü atıf usûlleri açısından kullanılması gereken terimin bu olduğunu düşünüyoruz. Zira hukukun genel teorisinde “içtihat (fr: *jurisprudence*¹, ing: *case law*)”, mahkeme kararının kendisi değil, mahkemeler tarafından verilen kararlardan çıkan hukuk kurallarıdır². Hukukun maddî kaynağı olarak “içtihat”, mahkemenin vermiş olduğu karar değil, bu kararın içeriğinde ifade edilen ilke veya kuraldır.

Bununla birlikte şekli açıdan bakıldığında, içtihat ile mahkeme kararının aynı şey olduğu söylenebilir. İçtihat, yani kural veya ilke, biçimsel açıdan bir mahkeme kararının içeriğinde bulunur. Bu kararın içindeki ilke veya kurala, söz konusu kararın künye bilgileri verilerek atıfta bulunulur. “Falanca mahkemenin filanca kararında belirttiği üzere ...” gibi bir formül kullanılır. Söz konusu kararda belirtilen ilke veya kural, artık o kararın ismiyle (künye bilgileriyle) zikredilir hâlde gelir. Dolayısıyla içtihadada atıf da mahkeme kararının ismi ve künye bilgileriyle yapılır.

1. Bu kelime Latince “*ius (juris, hukuk)*” ve “*prudens (tedbirli, deneyimli, bilge)*” kelimelerinden oluşmaktadır.

2. Hermann Bekaert, *Introduction à l'étude du droit*, Brüksel, Bruylant, 1963, s.287.

Her mahkeme kararı, “içtihat” teşkil etmez. İçtihat, teşkil eden mahkeme kararlarına “emsal (*precedent*)” denir. Emsal, yeni bir içtihadî kuralın ilk defa ifade edildiği mahkeme kararıdır. Literatürde her mahkeme kararı değil, çoğunlukla “emsal” niteliğindeki mahkeme kararları zikredilir. Doğrusu da budur. Ancak bu her zaman böyle olmaz. Emsal teşkil etmeyen bir mahkeme kararının da bir hukuk çalışmasında zikredildiği olur. Dolayısıyla önemli veya önemsiz bütün mahkeme kararlarına atıf yapılabilir ve bu nedenle de bütün mahkeme kararlarına atıf usûlünü genel olarak bilmek gerekir.

Çoğunlukla ilk derece veya istinaf mahkemesi kararları değil, sadece yüksek mahkeme kararları emsal teşkil eder. Zira ilk derece mahkemesi kararları istinafa, istinaf mahkemesi kararları da temyize tâbidir. Bu nedenle hukuk çalışmalarında çok büyük ölçüde yüksek mahkeme kararları zikredilir. Ancak bir hukuk çalışmasında bir istinaf mahkemesi kararı veya bir ilk derece mahkemesi kararı da pekâlâ zikredilebilir. Kaldı ki, bazen istinaf veya temyiz yoluna başvurulmaması suretiyle bir ilk derece mahkemesi veya istinaf mahkemesi kararı da kesinleşmiş olabilir. Nihayetinde verildiği anda kesin olan ilk derece mahkemesi kararları da vardır.

Örneğin Covid-19 tedbirlerine uymayanlara verilen para cezalarının yargısal denetimi sulh ceza hâkimlikleri tarafından yapılır. Sulh ceza hakimliklerinin kararlarına karşı sadece diğer bir sulh ceza hakimliğinde itirazda bulunulabilir. Bunlara karşı istinaf veya temyiz yolu kapalıdır. Dolayısıyla bu konuda zikredilecek kararlar sulh ceza hâkimliği kararlarından ibarettir. Aynı şey 4 Mayıs 2007 tarih ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ... Hakkında Kanun uyarınca sulh ceza hakimliklerinin verdiği erişimin engellenmesi kararları için de geçerlidir.

Bu ön açıklamadan sonra şimdi de bu alt-kısımın plânını verelim.

II. BU ALT-KISMIN PLÂNI

Bu alt-kısım dört bölümden oluşmaktadır:

Bölüm 25: Mahkeme Kararlarına Atıfta Genel ve Ortak Usûller

Bölüm 26: Türk Mahkeme Kararlarına Atıf Usûlleri

Bölüm 27: Yabancı Mahkeme Kararlarına Atıf Usûlleri

Bölüm 28: Uluslararası Mahkeme Kararlarına Atıf Usûlleri

Bölümlere geçmeden önce, bu alt-kısımın birinci bölümü (Bölüm 25) ile bu kısmın izleyen üç bölümü (Bölüm 26, 27 ve 28) arasındaki ilişkiyi açıklayalım.

III. BU ALT-KISIMIN BÖLÜMLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Bu dört bölüm aynı konunun (mahkeme kararlarına atıf usûlleri) parçalarıdır. Bu bölümler tek bölüm olarak incelenebilirdi. Bu konuyu dört ayrı bölüme ayırarak incelemeyi uygun bulduk. Bunun başlıca *iki sebebi* vardır.

Birinci sebep, hacimle ilgilidir. Bu konuyu tek bölümde inceleydik. Bu bölüm 225 sayfa uzunluğunda bir bölüm olurdu. O nedenle dört bölüme ayırmak sayfa sayısı bakımından yararlı oldu.

İkinci sebep ise genel ve ortak kuralları her defasında tekrarlamakla ilgilidir. Çünkü çeşitli mahkeme kararlarına atıf usûlleri konusunda geçerli ortak kurallar vardır. Çeşitli mahkeme kararlarına atıf usûllerini görürken, bu ortak kuralları hep tekrarlamak gerekirdi. Mahkemeler farklı olsa da bu mahkemelerin kararlarına benzer usûllerle atıf yapılır. O nedenle, atıf usûlleri konusunda gereksiz tekrara düşmemek için, tek tek mahkeme türlerine göre kararlara atıf usûllerini görmeden önce, bütün mahkeme kararlarına atıf yaparken geçerli olan genel ve ortak usûl kurallarını görmekte yarar olduğunu düşündük. İşte ilk bölümde bu genel ve ortak usûlleri, izleyen üç bölümde de çeşitli mahkemelere özgü atıf usûllerini göreceğiz.

Böyle bir ayırımın, yani ilk bölümde (Bölüm 25) genel ve ortak usûlleri, izleyen bölümlerde (Bölüm 26, 27 ve 28) ise çeşitli mahkemelere mahsus özel usûlleri incelemenin şöyle bir yararı da vardır: İlk bölümde (Bölüm 25'te) verilen bilgiler izleyen bölümlerde (Bölüm 26, 27 ve 28'de) hangi mahkeme söz konusu olursa olsun, genel olarak geçerlidir. Dolayısıyla Bölüm 26, 27 ve 28'de incelenen belirli bir mahkemenin kararlarına atıf usûlleri konusunda bir eksiklik var ise, bu eksiklik, Bölüm 25'teki genel ve ortak kurallarla doldurulabilir.

Tekrarlayalım: Bu bölümde ülkesi ve türü ne olursa olsun bütün mahkeme kararlarına atıf yaparken uygulanabilecek ve en azından göz önünde tutulması gereken genel ve ortak bilgiler verilmektedir.

Bölüm 25 ile, yani “Mahkeme Kararlarına Atıfta Genel ve Ortak Usûller” bölümü ile işe başlayalım. ■

Bölüm 25

MAHKEME KARARLARINA ATIFTA GENEL VE ORTAK USÛLLER

Yukarıda açıkladığımız gibi bu bölümde ülkesi ve türü ne olursa olsun bütün mahkeme kararlarına atıf yaparken uygulanabilecek genel ve ortak kurallar incelenecektir.

Önce bu bölümün plânını verelim:

PLÂN:

- I. Mahkeme Kararlarına Atfın Genel Yapısı
- II. Birinci Unsur: Mahkeme Kararlarına Atıfta Künye Bilgileri
- III. İkinci Unsur: Mahkeme Kararlarına Atıfta Yer Belirleyicisi Bilgileri
- IV. Üçüncü Unsur: Mahkeme Kararlarına Atıfta Bilgi Kaynakları
- V. Mahkeme Kararlarına Atıfta Kısaltma Sorunu
- VI. Genel ve Ortak Atıf Şablonu
- VII. Yukarıdaki Kuralların Örnekler Üzerinde Gösterilmesi
- VIII. Mahkeme Kararlarına Atıfta Hâkim İsimleri ve Karşı Oy Yazıları
- IX. Mahkeme Kararlarına Atıfta Tasarruf İlkesi

Şimdi bu plân dâhilinde konuyu incelemeye başlayalım.

I. MAHKEME KARARLARINA ATFIN GENEL YAPISI

Mahkeme kararlarına atıfta “künye” ve “yer belirleyicisi” olmak üzere iki temel unsur bulunur. Gerekli olduğunda bunlara üçüncü bir unsur, “bilgi kaynağı” unsuru da eklenir.

Mahkeme kararlarına atfın *birinci unsuru* olan “künye” unsuru, ayrıntılarını aşağıda göreceğimiz gibi, kararı veren mahkemenin adı, mahkeme birden fazla kurul veya daireden oluşuyorsa kararı veren kurul veya dairenin adı, kararın tarihi, varsa sayısı, varsa kararın ismi gibi bilgilerden oluşur.

Mahkeme kararlarına atfın *ikinci unsuru* olan “yer belirleyicisi” unsuru, karardan belirli bir alıntı yapılmış ise, alıntının yapıldığı yerin

sayfa veya paragraf numarası olarak belirtilmesi anlamına gelir. İdeali, alıntının yapıldığı yerin paragraf numarasının belirtilmesidir. Ancak, Türkiye’de veya bazı ülkelerde, bazı mahkeme kararlarında paragraf numarası bulunmaz. Dolayısıyla bu hâllerde mahkeme kararından yapılan alıntılarının yerini göstermek için paragraf numarasının kullanılması mümkün değildir. Bu durumda kararın yayınlandığı bir kâğıt dergi var ise, yer belirleyicisi olarak, makalelerde olduğu gibi, sayfa numarası kullanılabilir. Mahkeme kararında paragraf numarası yoksa ve alıntı bir kâğıt dergiden yapılmıyorsa, mahkeme kararına atıf yer belirleyicisi kullanmadan yapılır. Aşağıda ayrıntılarıyla göreceğimiz gibi Türkiye’deki durum çoğunlukla budur.

Mahkeme kararlarına atfın *üçüncü unsuru*, “kaynak bilgisi” unsurudur. Bu unsur, atıf yapılan kararın metnine ulaşılabilecek kaynağın belirtilmesini öngörür. Daha somut olarak söylersek, karara atıf yapılırken, karar yayınlanmış ise, kararın yayınlandığı resmî gazete ve kararlar dergisi gibi gazete veya dergilerin, tarih, cilt, sayfa numarası bilgilerinin belirtilmesi gerekir. Alternatif olarak kararın internet kaynağı URL olarak veya karara erişimin mümkün olduğu veritabanının ismi veya adresi belirtilebilir.

Buna göre mahkeme kararlarına atfın genel yapısını şematik olarak şu şekilde gösterebiliriz:

UNSURLAR	BİRİNCİ UNSUR KÜNYE BİLGİLERİ	İKİNCİ UNSUR YER BELİRLEYİCİSİ	ÜÇÜNCÜ UNSUR KAYNAK BİLGİSİ
Şablon	Kararı Veren Mahkemenin İsmi, Kararın Tarihi, Sayısı ve Varsa İsmi	Varsa Paragraf veya Sayfa Numarası (Yoksa Yer Belirleyicisi Kullanılmaz)	Bilgi Kaynağının Adı ve Varsa Tarih, Sayı ve Sayfa Numarası
Örnek	Anayasa Mahkemesi, Genel Kurul, 21 Ocak 2021 Tarih ve 2020/32949 Numaralı Kadri Enis Berberoğlu (3) Kararı	§ 144	<i>Resmî Gazete</i> , 3 Şubat 2021, Sayı 31384.

Dipnotta tam künye atıflarda bu üç unsur dipnotta şu şekilde gösterilir¹:

1. Anayasa Mahkemesi, Genel Kurul, 21 Ocak 2021 Tarih ve 2020/32949 Başvuru Numaralı *Kadri Enis Berberoğlu (3) Kararı*, § 144 (*Resmî Gazete*, 3 Şubat 2021, Sayı 31384).

1. Bu ve izleyen üç bölümde, mahkeme kararlarına atıf örneklerinin çoğu dipnotta atıflar şeklindedir. Bu nedenle örneklerin başında dipnot başvuru numarası yerine hep “1” rakamı koyduk. Yani örneklerin başında yer alan “1.” rakamı, dipnot başvuru numarasıdır. Bu şekilde verilen örnekler, birer dipnotta atıf olarak görülmelidir.

(...)

Bunları yapabilirsek, Türkiye’de içtihadî hukuk çalışmaları hiç olmazsa belli ölçüde yapılabilir hâle gelir.

Maalesef mevcut hâliyle Türkiye’de yapılan içtihadî hukuk çalışmalarının herhangi bir değeri yoktur. İçinde bulunduğumuz bu durumdan çıkmak imkansıza yakın derecede zordur. Türk hukuk literatürü pek çok bakımdan geridir. Ancak en geri olduğu alan, içtihadî hukuk alanıdır. Korkarım ki, Türkiye’de hiçbir zaman içtihat hukukun bir kaynağı olamayacaktır. Bunun için gereken kültürel ve entelektüel altyapıdan maalesef ki mahrumuz.

* * *

Böylece mahkeme kararlarına atıf konusunda ön ve genel bilgileri görmüş oluyoruz. Şimdi yargı kollarına göre mahkeme kararlarına atıf usûllerini inceleyelim.

* * *

Şimdiye kadar mahkeme kararlarına atıfta ortak kuralları gördük. Bu kurallar bütün mahkeme kararları için genel olarak geçerlidir. Ancak çeşitli ülkelerde çeşitli mahkeme kararlarına atıf usûllerini ayrıca görmekte yarar vardır. Aynı şey belli başlı uluslararası mahkeme kararlarına atıf usûlleri için de geçerlidir. Bu nedenle biz izleyen bölümlerde, önce Türk, sonra yabancı ve daha sonra da uluslararası mahkeme kararları atıf usûllerini inceleyeceğiz. Buna göre izleyen bölümlerin plânı şu şekilde olacaktır:

Bölüm 26.- Türk Mahkeme Kararlarına Atıf Usûlleri

Bölüm 27.- Yabancı Mahkeme Kararlarına Atıf Usûlleri

Bölüm 28.- Uluslararası Mahkeme Kararlarına Atıf Usûlleri

■

Bölüm 26

TÜRK MAHKEME KARARLARINA ATIF USÛLLERİ

Önceki bölümde mahkeme kararlarına atıfta geçerli olan genel ve ortak usûlleri gördük. Bu bölümde ise Türk mahkeme kararlarına atıf usûllerini inceleyeceğiz. Bu incelemeyi, Türk mahkemelerini, yargı kollarına göre gruplara ayırarak yapacağız. Buna göre bu bölümün plânı şu şekilde olacaktır:

PLÂN:

- I. Anayasa Yargısı: Anayasa Mahkemesi Kararlarına Atıf Usûlleri
- II. Adli Yargı Organlarının Kararlarına Atıf Usûlleri
- III. İdarî Yargı Organlarının Kararlarına Atıf Usûlleri
- IV. Uyuşmazlık Mahkemesi Kararlarına Atıf Usûlü
- V. Sayıştay Kararlarına Atıf Usûlü
- VI. Yüksek Seçim Kurulu Kararlarına Atıf Usûlü
- VII. Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Kararlarına Atıf Usûlü
- VIII. Askerî Yargıtay Kararlarına Atıf Usûlü

Şimdi bu plân dâhilinde konuyu adım adım inceleyelim.

I. ANAYASA YARGISI: TÜRK ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARINA ATIF USÛLLERİ

Anayasa Mahkemesinin kararlarına atıf usûllerini karar türlerine göre gruplara ayırarak şu şekilde inceleyebiliriz.

A. ANAYASA MAHKEMESİNİN NORM DENETİMİ KARARLARINA ATIF USÛLÜ

Anayasa Mahkemesinin temel görevi kanunların, kanun hükmünde kararnamelerin ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin Anayasaya uygunluğunun yargısal denetimini yapmaktır.

1. Künye Bilgileri

Anayasa Mahkemesi bu denetim görevini genel kurul olarak yapar. Anayasa Mahkemesinin norm denetimi kararlarına atıf yaparken Mahkemenin ismini “Anayasa Mahkemesi” olarak yazmak yeterlidir; “Anayasa Mahkemesi Genel Kurulu” yazmaya gerek yoktur.

Anayasa Mahkemesi norm denetimi kararlarına atıfta sırasıyla tarih, esas sayısı, karar sayısı belirtilmelidir. Bunlara ilave olarak karara bir isim verilmesinde de yarar vardır. Buna göre Anayasa Mahkemesi norm denetimi kararlarına atıf usûlü şöyledir:

ŞABLON	Anayasa Mahkemesi, Karar Tarihi, Tarih ve Esas Sayısı, Karar Sayısı, Varsa Kararın İsmi, Karar Kelimesi.
METİN İÇİNDE	Anayasa Mahkemesinin 26 Aralık 2013 tarih ve E.2013/57, K.2013/162 sayılı <i>Kefalet İçin Eşin Rızası</i> kararında belirtildiği üzere, “...”.
DİPNOTTA	1. Anayasa Mahkemesi, 26 Aralık 2013 Tarih ve E.2013/57, K.2013/162 Sayılı <i>Kefalet İçin Eşin Rızası</i> Kararı.

Tarih ve sayı şeklindeki künye bilgileri, Anayasa Mahkemesi kararının kendi metninde, kararın en başında bulunur. Bunları tespit kolaydır. Ancak Anayasa Mahkemesinin norm denetimi kararlarının metninde kararın ismi belirtilmez. Bu isim karara doktrin tarafından verilmelidir. Anayasa Mahkemesinin norm denetimi kararlarına nasıl isim konulacağı konusunu biraz aşağıda (s.715-720) göreceğiz.

2. Yer Belirleyicisi Bilgileri

Anayasa Mahkemesi kararından bir alıntı yapılmış ise, alıntının kararın tam olarak neresinden yapıldığının belirtilmesinde yarar vardır. Bunun iki yolu vardır:

a) 2016 Sonrası Kararlara Atıfta Paragraf Numarası Belirtilmelidir.- Bizim görebildiğimiz kadarıyla Anayasa Mahkemesi 2016 yılının başından itibaren verdiği norm denetimi kararlarında karar metninin kendisinde paragrafları numaralandırmaktadır. Bu oldukça yerinde bir uygulamadır. Dolayısıyla 2016 yılının başından itibaren verilen kararlara atıf yapılırken kararın künye bilgilerinden sonra atıf yapılan paragraf numarasını da vermekte yarar vardır. Bir örnek:

Bölüm 27

YABANCI MAHKEME KARARLARINA ATIF USÛLLERİ

Bu kitap, Türk hukuk literatüründe alıntı ve atıf usûlleri konusunda yazılmıştır. Dolayısıyla bu kitapta asıl amacımız, yabancı mahkeme kararlarına değil, Türk mahkeme kararlarına nasıl atıf yapıldığını göstermektir. Bununla birlikte Türkçe kitap ve makalelerde zaman zaman yabancı mahkeme kararlarına da atıf yapılır. Dolayısıyla Türk hukukçuların belli başlı yabancı ülke mahkeme kararlarına nasıl atıf yapıldığını kaba taslak da olsa bilmelerinde yarar vardır.

Burada hâliyle, yabancı mahkeme kararlarına nasıl atıf yapıldığını göstermek için onlarca ülkeyi ele almamız mümkün değildir. Biz burada, örnek olarak, sadece ABD, Birleşik Krallık, Fransa, Almanya ve İsviçre olmak üzere toplam beş ülkeyi seçtik. Diğer ülkelerde mahkeme kararlarına atıf konusunda genel olarak geçerli olabilecek bazı bilgileri de en sonda vereceğiz. Ama önce yabancı mahkeme kararlarına atıf usûlüyle ilgili, başlangıç niteliğinde bazı genel gözlemlerde bulunacağız. Buna göre bu bölümün plânı şu şekilde olacaktır:

PLÂN:

- I. Genel Gözlemler
- II. ABD Mahkeme Kararlarına Atıf Usûlleri
- III. Birleşik Krallık Mahkeme Kararlarına Atıf Usûlleri
- IV. Fransız Mahkeme Kararlarına Atıf Usûlleri
- V. Alman Mahkeme Kararlarına Atıf Usûlleri
- VI. İsviçre Mahkeme Kararlarına Atıf Usûlleri
- VII. Diğer Ülkelerde Mahkeme Kararlarına Atıf Usûlleri
- VIII. Yabancı Mahkeme Kararlarına Atıfta Çeviri Konusu

Şimdi bu plâna göre konuyu incelemeye başlayalım.

I. GENEL GÖZLEMLER

Çeşitli ülkelerin mahkemelerine atıf usûllerini görmeden önce genel olarak birkaç şey söylemek isteriz:

1. Türkçe yazılan kitap ve makalelerde, yabancı mahkeme isimleri, Türkçe olarak verilebilir. Örnek *Supreme Court of the United States* yerine “ABD Yüksek Mahkemesi”, *Bundesverfassungsgericht* yerine “Federal Anayasa Mahkemesi” denebilir. Ancak isteğe bağlı olarak bu mahkemelerin kendi dillerindeki isimleri de kullanılabilir. Özellikle mahkemenin ismini Türkçeye çevirmek zor ise mahkemenin ismi orijinal dilinde bırakılabilir. Özellikle Birleşik Krallık’taki *Privy Council*, *Queen’s Bench Division*, *Court of Session*, *Inner House* gibi bazı mahkeme isimleri aynen bırakılabilir. Latin alfabesi dışında alfabe kullanan ülkelerin mahkeme isimlerini uluslararası transliterasyon sistemiyle veya okunuşlarını esas alarak Türkçe Latin alfabesiyle yazmakta yarar vardır. Örneğin “Конституционен съд” isimli Mahkeme, “Konstitutionen Säd” veya “Konstitutionsen Sıd” şeklinde yazılabilir. Keza bu Mahkemenin ismi ülke adı da belirtilerek Türkçeye “Bulgar Anayasa Mahkemesi” olarak çevrilebilir.

2. Bağlamdan anlaşılıyorsa, dipnot atıflarında mahkemenin isminden önce hangi ülkenin mahkemesini olduğunu da belirtmek gerekir. “ABD Yüksek Mahkemesi”, “Alman Anayasa Mahkemesi” gibi. Ülke ismi, mahkemenin isminden sonra parantez içinde de belirtilebilir. “Yüksek Mahkeme (ABD)”, “Anayasa Mahkemesi (Almanya)” gibi. Yazılan kitap veya makale sadece belirli bir ülkeye mahsusa veya bağlamdan kararına atıf yapılan mahkemenin hangi ülkenin mahkemesi olduğu açıkça anlaşılıyorsa, ülke ismini belirtmeye gerek yoktur.

3. Yabancı ülkelerde mahkeme isimleri çoğunlukla kısaltılır. UKHL, UKSC, EWCA, EWHC, CC, CE, BVerfG, BVerwG, BGH gibi. Bu normaldir. Çünkü o ülkelerde bu kısaltmalar, kitapların ön kısımlarında bulunan kısaltmalar listesine bakmaya gerek olmaksızın, ezbere bilinir. Ancak Türkçede bu kısaltmalar bilinmez. O nedenle, Türkçe yazılan kitap ve makalelerde yabancı mahkeme isimlerini orijinal dillerindeki hâllerıyla kısaltmamak gerekir. Türk okuyucusundan UKHL, EWCA, CE, BVerfG, BVerwG gibi kısaltmaların anlamını

Bölüm 28

ULUSLARARASI MAHKEME KARARLARINA ATIF USÛLLERİ

Bölüm 25’te mahkeme kararlarına atıfta geçerli olan genel ve ortak usûlleri gördük. Bölüm 26’da çeşitli Türk mahkeme kararlarına, Bölüm 27’de çeşitli yabancı ülke mahkeme kararlarına atıf usûllerini inceledik. Bu bölümde ise uluslararası mahkeme kararlarına atıf usûllerini göreceğiz.

Yeryüzünde pek çok uluslararası mahkeme vardır. Bunlar kendi içinde çok değişik ayrımlara tâbi tutulur. Bunlardan bir kısmı dünya çapında yetkili mahkemelerdir. “Uluslararası Adalet Divanı (*International Court of Justice*)”, “Uluslararası Ceza Mahkemesi (*International Criminal Court*)”, “Daimi Tahkim Mahkemesi (*Permanent Court of Arbitration*)” gibi. Bazıları ise belli bir konuda kurulmuş özel (*special*) veya *ad hoc* mahkemelerdir. Eski Yugoslavya İçin Uluslararası Ceza Mahkemesi (*International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia*)” ve “Ruanda İçin Uluslararası Ceza Mahkemesi (*International Criminal Tribunal for Rwanda*)” gibi. “Nürnberg Savaş Suçları Askerî Mahkemesi (*Nuremberg War Crimes Military Tribunal*)” gibi spesifik mahkemeler de olmuştur.

Uluslararası mahkemelerden bir kısmı bölgesel niteliktedir. “Avrupa Toplulukları Adalet Divanı (*Court of Justice of the European Union*)”, “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (*European Court of Human Rights*)”, “Orta Amerika Adalet Divanı (*Central American Court of Justice*)”, “Amerikalılar Arası İnsan Hakları Mahkemesi (*Inter-American Court of Human Rights*)” gibi.

Uluslararası hukukta tahkim (*arbitration*) kararlarına da yaygın olarak atıf yapılır.

Burada hâliyle bu mahkemelerin hepsine atıf usûllerini görmemiz mümkün değildir. Bununla birlikte uluslararası mahkeme kararlarına nasıl atıf yapıldığını genel olarak görmek ve “Uluslararası Adalet Divanı (*International Court of Justice*)” ile “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (*European Court of Human Rights*)” kararlarına atıf usûllerini biraz yakından görmekte yarar vardır. Uluslararası Adalet Divanının kararları uluslararası hukukun temel kaynaklarından biridir. Uluslararası hukuk kitap ve makalelerinde kararları en çok zikredilen mahkeme hiç şüphesiz ki, Uluslararası Adalet Divanıdır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının önemi ise, gerek çeşitli Avrupa ülkelerinin hukukları, gerekse Türk hukuku açısından izahtan varestedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları, Türkiye’de, neredeyse Türk mahkemesi kararları kadar çok zikredilen kararlardır. Dolayısıyla bütün Türk hukukçularının Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına nasıl atıf yapıldığını bilmeleri gerekir. O nedenle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına atıf usûllerinin incelendiği başlık, diğer başlıklara göre oldukça geniş oldu.

Bu bölümün plânı şu şekilde olacaktır:

PLÂN:

- I. Uluslararası Adalet Divanı Kararlarına Atıf Usûlü
- II. Uluslararası Ceza Mahkemeleri Kararlarına Atıf Usûlü
- III. Avrupa Birliği Mahkemeleri Kararlarına Atıf Usûlü
- IV. Tahkim Mahkemesi (Hakemlik) Kararlarına Atıf Usûlü
- V. Diğer Uluslararası Mahkeme Kararlarına Atıf Usûlü
- VI. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararlarına Atıf Usûlü

Şimdi bu plân dâhilinde konuyu inceleyelim:

I. ULUSLARARASI ADALET DİVANİ KARARLARINA ATIF USÛLÜ

Şüphesiz uluslararası hukuk alanında en önemli mahkeme Hollanda’nın Lahey şehrinde bulunan “Uluslararası Adalet Divanı (*International Court of Justice*)”dır.

Üçüncü Alt-Kısım DOKTRİNE ATIF USÛLLERİ

Plân Hatırlatması.- Bu kitap, iki kısma ayrılmaktadır. *Birinci Kısımda* “Alıntı Usûlleri”ni gördük. Sonra *İkinci Kısımda* “Atıf Usûlleri”ni incelemeye başladık. “Atıf Usûlleri” konusunu da üç alt-kısma ayırdık. Önce *Birinci Alt-Kısımda* “Mevzuata Atıf Usûlleri”ni, *İkinci Alt-Kısımda* “Mahkememe Kararlarına Atıf Usûlleri”ni gördük. Şimdi başladığımız bu *Üçüncü Alt-Kısımda* ise “Doktrine Atıf Usûlleri”ni inceleyeceğiz. Akılda kalkması için plânımızı bir de şema olarak hatırlatalım.

Şema 29.1: ALINTI ATIF USÛLLERİ

Birinci Kısım
Alıntı Usûlleri
(İncelendi)

İkinci Kısım
Atıf Usûlleri

Birinci Alt-Kısım
Mevzuata Atıf Usûlleri
(İncelendi)

İkinci Alt-Kısım
Mahkeme Kararlarına Atıf Usûlleri
(İncelendi)

Üçüncü Alt-Kısım
Doktrine Atıf Usûlleri
(İncelenecek)

Plânı bu şekilde hatırlattıktan sonra şimdi bu kısmın başlığında geçen “doktrin” kavramını açıklamakla incelememize başlayalım.

I. “DOKTRİN” KAVRAMI

“Doktrin” terimi ile kastettiğimiz şey, bilimsel eserler, daha açıkçası kitap ve makalelerdir. Kitap ve makale kavramının içine neredeyse yazılı olan her şey girer. Burada “doktrin” veya “bilimsel eserler” terimini kullanıyorsak da, atıf yapılan şeyin doktrinsel veya bilimsel bir değerinin olması şart değildir. Daha doğrusu bu “değer” yazarın takdirine göre değişir. Yazar, yazdığı bir kitap açısından, şu ya da bu sebeple bir gazete yazısından veya haberinden alıntı yapmayı gerekli görmüş ise, o gazete yazısı o kitap açısından değerlidir. Zaten şimdiye

kadar pek çok defa belirttiğimiz gibi, bir alıntı yapılmış ise, alıntının değerinden bağımsız olarak, alıntının kaynağı gösterilmeli, yani o kaynağa atıf yapılmalıdır. Atıf yapılacak yazı değersiz bulunuyorsa, yapılacak şey o yazıdan, aynen veya mealen alıntı yapmamaktır. Alıntı yaptıktan sonra atıf yapmak zorunludur. O hâlde “doktrine atıf usûlleri” tamlamasında kullanılan “doktrin” teriminin içine kendisinden alıntı yapılan, türü, niteliği ve değeri ne olursa olsun bütün yazılar girer. Bir akademik kitap “doktrin” kavramının kapsamına girdiği gibi, bir deneme kitabı ve hatta bir roman da doktrin kavramının kapsamına girer. Aynı şekilde ciddi bir bilimsel dergide yayınlanmış bir akademik makale doktrin kavramının kapsamına girdiği gibi bir gazete yazısı da doktrin kavramının kapsamına girebilir.

Atıf usûllerinde atıf yapılan kaynağın türüne göre küçük farklılıklar olabilmektedir. Bir kitaba atıf ile bir makaleye atıf, bir derleme esere atıf, bir yayınlanmamış teze atıf, bir ansiklopediye atıf, bir gazete haberine atıf arasında farklılıklar olabilmektedir. Biz esas itibarıyla kitaplara atıf usûllerini inceleyeceğiz. Daha sonra türlere göre atıf usûllerinin gösterdiği farklılıkları da kısaca göreceğiz.

II. DOKTRİNE ATIFTA İKİ BÜYÜK SİSTEM: DİPNOT SİSTEMİ VE YAZAR-YIL SİSTEMİ

Doktrine atıfta “dipnot sistemi” ve “yazar-yıl sistemi” olmak üzere iki büyük sistem vardır. Her iki sistemi de ayrıntılarıyla izleyen bölümlerde inceleyeceğiz. Ama bu iki sistem hakkında, daha konuya başlarken, neden bahsettiğimiz hemen anlaşılсын diye, genel ve kısa bir bilgi ve örnek vermekte yarar görüyoruz.

A. DİPNOT SİSTEMİ

Dipnot sisteminde atıf, sayfanın altında bulunan dipnotlarda yapılır. Sayfanın ana metni ile dipnotlar kendisine “dipnot ayırıcısı” denen ve genellikle satır uzunluğunun üçte biri uzunluğundan olan bir çizgiyle ayrılır. Alıntılar metin içinde, yani bu çizginin üstünde yapılır, ama alıntılarının kaynağı bu çizginin altında, yani dipnotlarda yapılır. Metin içinde, yani bu çizginin üstünde yapılan bir alıntıdan hemen sonra “dipnot başvuru numarası” konulur. Aynı sayfada dipnot ayırıcısı çizgisinin altına “dipnot numarası” konulur ve bu numaranın hi-

zasına çizginin üstündeki alıntının kaynağı gösterilir. Dipnot sisteminde, alıntının kaynağı, yazar adı ve soyadı, kitabın adı, yayın yeri, yayınevi, yayın yılı ve sayfa numarası belirtilerek gösterilir. Bir örnek:

Bir anayasa, kanunla düzenlenebilecek konuları saymamış ise, yasama yetkisinin konu itibarıyla sınırlandırılmamış olduğunu söyleyebiliriz. Yasama organı, anayasaya aykırı olmamak şartıyla istediği her konuyu düzenleyebilir¹.

1. Ergun Özbudun, *Türk Anayasa Hukuku*, Ankara, Yetkin, 21. Baskı, 2021, s.213.

Bibliyografya:

Özbudun, Ergun, *Türk Anayasa Hukuku*, Ankara, Yetkin, 21. Baskı, 2021.

Biz bu kitapta “dipnot sistemi” terimini kullanacağız. Aslında bir kitapta, aşağıda açıklanacağı gibi, atıflar dipnotta değil, bölüm sonunda veya kitabın sonunda yer alan “sonnotlar”da da yapılabilir. O nedenle belki “dipnot sistemi” demek yerine, sonnotlu kitapları da kapsamak üzere “not sistemi” denmesi daha doğru olur. Ancak biz, atıfların sonnotlarda değil, dipnotlarda gösterilmesini önerdiğimiz ve keza sonnot usûlünü istisna olarak gördüğümüz için, bu sistem için “dipnot sistemi” ismini kullanmakta bir mahzur görmüyoruz.

B. YAZAR-YIL SİSTEMİ

Yazar-yıl sisteminde atıf, dipnotta değil, metin içinde yapılır. Metin içinde yapılan alıntıdan hemen sonra parantez açılır ve alıntının kaynağı, alıntının yapıldığı yazarın soyadı, alıntının yapıldığı kitabın yayın yılı ve alıntının yapıldığı sayfa numarası yazılarak gösterilir. Kitabın sonunda verilen bibliyografya veya kaynaklar listesinde de metin içinde yazar adı ve yayın yılı belirtilerek atıf yapılan kaynakların tam künyesi, yazar soyadı, adı, yayın yılı, kitabın başlığı, yayın yeri, yayınevi, baskı sayısı şeklinde verilir.

Yukarıdaki aynı örneği bu sefer, yazar-yıl sistemine göre verelim:

Bir anayasa, kanunla düzenlenebilecek konuları saymamış ise, yasama yetkisinin konu itibarıyla sınırlandırılmamış olduğunu söyleyebiliriz. Yasama organı, anayasaya aykırı olmamak şartıyla istediği her konuyu düzenleyebilir (Özbudun, 2021: 213).

Bibliyografya:

Özbudun, Ergun (2021), *Türk Anayasa Hukuku*, Ankara, Yetkin, 21. Baskı.

(...)

makalesi kabul etmemek ya da hukuk makalesi kabul etmeye devam edeceklerse, hukuk makaleleri için dipnot sistemine izin vermek. Bu ve bunlar gibi dergiler yüzünden, hukukta atıf usûlü ciddiyetini yitiriyor. Neticede yazarlar, mevzuata ve mahkeme kararlarına atıf yaparken de, yazar-yıl sistemi kullanmak zorunda kalıyorlar ve bu nedenle de birtakım hokkabazlıklar yaparak, mevzuatın ve mahkeme kararlarının künye bilgilerini yazar-yıl sistemine uygun bir şekilde vermeye çalışıyorlar. Her hâlükârda yazar-yıl sistemine göre yapılmış yapay ve zorlama atıflar ortaya çıkıyor. Bu aslında, sadece hukuk yazınına yapılmış bir kötülük değil, bizzat yazar-yıl sistemine yapılmış bir kötülüktür. Bu şekilde yazar-yıl sistemi hukukçular tarafından ifsat ediliyor.

Bu arada belirtelim ki, yazar-yıl sistemi, sadece hukuk yazını için değil, daha başka alanlar için de elverişli bir usûl olmayabilir. Atıf sistemleri, kullanılan kaynakların niteliğine doğrudan doğruya bağlı olan sistemlerdir. Yazar-yıl sistemi sadece hukuk alanında değil, tarih alanına da elverişli bir sistem değildir. Birinci el kaynakların kullanıldığı tarih çalışmalarında yazar-yıl sistemiyle atıf yapılması mümkün değildir. Arşiv belgeleri, mahiyeti gereği, yazar-yıl sistemiyle atıf elverişli belgeler değildir.

* * *

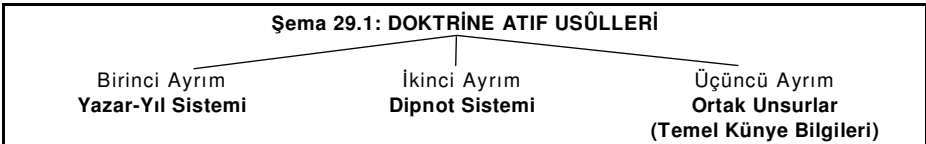
Plân.- Bu alt-kısım üç ayrımdan oluşacaktır. Önce “yazar-yıl sistemi”ni, sonra “dipnot sistemi”ni ve daha sonra da her iki sistemde ortak unsurları, yani temel künye bilgilerini göreceğiz. Buna göre bu alt-kısımın plânı şu şekilde olacaktır.

Birinci Ayrım: Yazar-Yıl Sistemi

İkinci Ayrım: Dipnot Sistemi

Üçüncü Ayrım: Ortak Unsurlar (Temel Künye Bilgileri)

Plânımızı görsel olarak akılda kalması için bir de şema şeklinde verelim:

Birinci Ayrım

YAZAR-YIL SİSTEMİ

Yukarıda doktrine atıf usûlleri konusunda “yazar-yıl sistemi” ve “dipnot sistemi” olmak üzere iki büyük sistemin olduğunu söylemiş-tik. Doktrine atıf usûlleri konusunda önce burada, yani birinci ayrımda “yazar-yıl sistemi”ni, sonra da, aşağıda, ikinci ayrımda “dipnot sistemi”ni inceleyeceğiz.

Dipnot sistemi 234 sayfa yer kapladı. O nedenle “Dipnot Sistemi” başlıklı ayrımı da kendi içinde beş bölüme böldük. Ama yazar-yıl sistemi ise sadece 55 sayfa yer kapladı. Bu nedenle “yazar-yıl sistemi”ni kendi içinde bölümlere bölmeden tek bölüm hâlinde vermeyi uygun gördük. Bu nedenle ortaya tek bölümlük bir ayrım ortaya çıktı. Yani içinde bulunduğumuz bu “birinci ayrım” tek bölümlüktür. Oysa bu ayrımdan sonra geçeceğimiz “ikinci ayrım” kendi içinde beş bölümden oluşmaktadır. Bir plânda, birinci ayrımın tek bölümden, ikinci ayrımın ise beş bölümden oluşması bir tutarsızlık veya hiç olmazsa hacim bakımından bir dengesizlik olarak görülebilir. Ancak durum budur. Bu tutarsızlığı veya dengesizliği gidermek için birinci ayrımı suni olarak kendi içinde bölümlere bölmek ve keza suni olarak sayfa sayısını artırmayı doğru bulmadık. Doğrusu, simetri ve denge sorunlarına çok takılmadan her konunun kendisinin gerektiği kadar incelenmesidir.

Uzun lafın kısası, içinde bulunduğumuz bu “Yazar-Yıl Sistemi” başlıklı Birinci Ayrım, tek bölümden oluşmaktadır: O da “Yazar-Yıl Sistemi” bölümüdür. Yani bu içinde bulunduğumuz *ayrımın ve bölümün* başlığı aynıdır: “Yazar-Yıl Sistemi”.

İlave edelim ki, bu ayrımın tek bölümüne de “1” numarasını değil, kitabın başından beri izlediğimiz bölümleri ardışık olarak numaralandırma prensibine uygun olarak “29” numarasını verdik. Çünkü bundan önceki bölümün numarası 28 idi. Şimdi Bölüm 29’a geçelim.

Bölüm 29

YAZAR-YIL SİSTEMİ

Öncelikle belirtelim ki, bizim burada “yazar-yıl sistemi” dediğimiz sisteme ABD’de “yazar-tarih sistemi (*author-date system*)” denir¹. Bu sisteme “Harvard Sistemi (*Harvard system*)”², “APA sistemi (*system of APA [American Psychological Association]*)”³ veya “MLA sistemi (*system of MLA [Modern Language System]*)”⁴ diyenler de vardır. Biz bu sisteme “Harvard sistemi”, “APA sistemi” veya “MLA sistemi” denmesini doğru bulmuyoruz. Bu sistemler, neticede, “yazar-tarih sistemi (*author-date system*)”nin varyasyonlarından⁵ başka bir şey değildir. ABD’de bu sistem, sosyal bilimler alanında, belirli bir kuruma atfedilemeyecek kadar yaygındır. Örneğin *The Chicago Manual of Style*’in önerdiği iki atıf sisteminden biri yine bu “yazar-tarih sistemi (*author-date system*)”dir⁶. Bu sistem, *The Chicago Manual of Style*’de 25 sayfa uzunluğunda bir bölümde ayrıntılarıyla incelenir⁷.

Türkiye’de bu sisteme “bağlaç yöntemi”⁸, “parantez yöntemi”⁹, gibi değişik isimler de verilmektedir. Bu sistemde atıf, metin içinde parantez arasında verildiği için bu sisteme Türkiye’de “parantez yöntemi” ismi verilmiştir. Kanımızca böyle isimlendirme çok yerinde ve doğru bir isimlendirme değildir. Zira, kaynak metin içinde parantez arasında yazar adı ve yıl belirtilerek yapılacağına, yine parantez için-

---

1. *The Chicago Manual of Style*, *op. cit.*, s.655; *New Oxford Style Manual*, *op. cit.*, s.322.

2. *New Oxford Style Manual*, *op. cit.*, s.322.

3. *Publication Manual of APA*, *op. cit.*, s.174-216.

4. *The Chicago Manual of Style*, *op. cit.*, s.655.

5. *The Chicago Manual of Style*, APA ve MLA sistemlerinin “yazar-tarih sistemi (*author-date system*)”nin varyasyonları olduğunu not eder (*op. cit.*, s.655).

6. *Publication Manual of APA*, *op. cit.*, s.655, 785-810.

7. *The Chicago Manual of Style*, *op. cit.*, s.785-810.

8. Seyidoğlu, *op. cit.*, s.139.

9. Dinler, *op. cit.*, s.215.

de, yazar adı, kitabın başlığı, yayın yeri, yayınevi ve yayın yılı belirtilerek de yapılabilir. Bu durumda bu atıf sistemine de “parantez sistemi” mi denecektir? Keza yazar-yıl sisteminde, kaynaklar metin içinde gösterilse de, dipnot usûlü yok demek değildir. Bu usûlde de açıklama ve yönlendirme dipnotları olabilmektedir. Bir açıklama dipnotunda kaynak gösterilebilmektedir. Bu hâlde ise yazar adı, yıl ve sayfa numarasından oluşan atıf bilgisi, parantez içine alınmadan verilmektedir. Yani dipnot atıflarında yazar-yıl sisteminde parantez kullanılmaz. Dolayısıyla yazar-yıl sistemine parantez sistemi isminin verilmesi yerinde değildir.

Not.- Aslında, bir atıf sistemine, atfın yerine bakılarak isim verilmesinin yanlış olduğu düşüncesi dipnot sistemi için de ileri sürülebilir. Dipnot atıf sistemine göre verilen künye bilgileri ve sayfa numarası dipnotta verileceğine metin içinde parantez açıp verilebilir. Bu durumda atıf sistemi aslında “dipnot sistemi”dir; ama atıf dipnotta değil, metin içinde yapılmış olur. Bu düşüncede doğruluk payı vardır. Ancak biz buna rağmen “dipnot sistemi” terimini kullanmaya devam edeceğiz.

Türkiye’de yazar-yıl sistemine “Anglo-Sakson sistemi”, dipnot sistemine de “kıta Avrupası sistemi” diyenler var¹⁰. Yazar-yıl sisteminin ABD’de çıktığı ve Avrupa ülkelerine nazaran ABD’de daha yaygın olarak kullanıldığı bir gerçektir. Ancak, kanımızca yazar-yıl sistemine böyle bir isim vermek doğru değildir. Çünkü, bir yandan, bu sistem, günümüzde kıta Avrupa ülkelerinde de belirli alanlarda oldukça yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. İkinci olarak, bu sistem, Anglo-Sakson ülkelerinde de kullanılan tek sistem değildir ve hiçbir zaman da olmamıştır. Örneğin hukuk alanında bu sistem, Anglo-Sakson ülkelerinde de hiçbir zaman kullanılmamıştır.

Biz bu sistemi isimlendirmek için “yazar-yıl sistemi” terimini kullanacağız. Aslında bu sisteme ABD’de “yazar-yıl sistemi” değil, “yazar-tarih sistemi (*author-date system*)” denir. Ama bu sistemde “tarih” olarak verilen şey, gazete yazılarını bir yana bırakırsak, “yıl”dan ibarettir. Bu nedenle biz bu sistem için “yazar-yıl sistemi” terimini kullanıyoruz. Zaten metin içinde parantez arasında atıflarda da daima yıl belirtilir.

Bu sistemi çok kısa olarak yukarıda (s.865) gördük; ayrıntılarını da aşağıda göreceğiz. Ama “yazar-yıl sistemi”ni açıklamaya başlarken

10. Örneğin Bilici ve Bilici, *op. cit.*, s.46-47.

bu sistemin **altı temel özelliği** olduğunu belirtelim: **(1)** Kitap ve makalelere, yazarlarının adı ve yayın yılları belirtilerek atıf yapılır. **(2)** Atıf, kural olarak dipnotta değil, metin içinde, parantez arasında yapılır. **(3)** Bu sistemde daima kitabın veya makalenin sonunda bir “bibliyografya”, daha doğrusu bu sisteme göre söylersek “zikredilen kaynaklar listesi” bulunur. Metin içinde yazar adı ve yayın yılı belirtilerek atıf yapılan eserlerin tam künyesi “kaynaklar listesi”ne bakılarak bulunur. **(4)** Kaynaklar listesinde kaynaklar yazarların soyadlarına göre sıralanır. Kaynak girdisinde, yazarın soyadı ve önadından sonra kaynağın yayın yılı verilir. **(5)** Kaynaklar listesinde aynı yazarın birden fazla eseri var ise bu eserler de yayın yıllarına göre sıralanır. **(6)** Kaynaklar listesinde bir yazarın aynı yılda yayınlanmış birden fazla eseri var ise, yayın yıllarından sonra a, b c gibi küçük harfler konulur. 2022a, 2022b, 2022c gibi.

Şimdi yazar-yıl sistemini daha ayrıntılı olarak inceleyelim. Ama önce bu bölümün plânını verelim:

PLÂN:

- I. Yazar-Yıl Sisteminde Atfın Genel Yapısı ve Genel Atıf Şablonu
- II. Yazar-Yıl Sisteminde Kitaplara Atıf Usûlü
- III. Yazar-Yıl Sisteminde Makalelere Atıf Usûlü
- IV. Kolektif veya Derleme Eserlere ve Bunların Bölümlerine Atıf Usûlü
- V. Yazar-Yıl Sisteminde Diğer Kaynak Türlerine Atıf Kuralları
- VI. Yazar-Yıl Sisteminde Yazar Adına İlişkin Kurallar
- VII. Yazar-Yıl Sisteminde Yayın Yılına İlişkin Kurallar
- VIII. Yer Belirleyicisine İlişkin Kurallar
- IX. Yazar-Yıl Sisteminde Metin İçinde Atıf Konusunda Ek Bilgiler
- X. Yazar-Yıl Sisteminde Kaynaklar Listesi Konusunda Ek Bilgiler
- XI. Yazar-Yıl Sisteminde Dipnot Olabilir
- XII. “Dipnotta Yazar-Yıl Sistemi”

Birinci başlıkla başlayalım.

I. YAZAR-YIL SİSTEMİNDE ATFIN GENEL YAPISI VE GENEL ATIF ŞABLONU

Yukarıda kısaca not edildiği gibi, yazar-yıl sisteminde atıf, yazarın soyadı, atıf yapılan eserin yayın yılı belirtilerek yapılır. Atıf yapılan kitaptan belirli bir alıntı yapılmış ise, alıntının yapıldığı sayfa numarası da yıl bilgisinden sonra gösterilir. Doğrudan doğruya sayfa numarası verilir. Sayfa numarası önüne “s.” kısaltması konulmaz. Bu bilgiler,

İkinci Ayrım DİPNOT SİSTEMİ

Yukarıda doktrine atıf usûlleri konusunda “yazar-yıl sistemi” ve “dipnot sistemi” olmak üzere iki büyük sistemin olduğunu söylemiş-tik. “Yazar-Yıl Sistemi”ni yukarıda “Birinci Ayrım”da inceledik. Şimdi burada, yani “İkinci Ayrım”da “Dipnot Sistemi”ni inceleyeceğiz.

Burada dipnot sistemini de kendi içinde beş bölüme ayırıp inceleyeceğiz. Önce “Dipnot Sisteminde Kitaplara Atıf Usûlleri”ni (Bölüm 30), sonra “Dipnot Sisteminde Makalelere Atıf Usûlleri”ni (Bölüm 31), sonra “Dipnot Sisteminde Diğer Eserlere Atıf Usûlleri”ni (Bölüm 32), daha sonra “Dipnot Sisteminde Kısa Künye Atıf Usûlleri”ni (Bölüm 33) ve nihayet “Dipnot Sisteminde Naklen Atıf Usûlleri”ni (Bölüm 33) inceleyeceğiz.

“Dipnot Sistemine Göre Kitaplara Atıf Usûlleri”ni (Bölüm 30) incelemeye geçmeden önce, dipnot sisteminin *tanımı* ve *isimlendirilmesi* hakkında bazı bilgiler verelim.

I. DİPNOT SİSTEMİNİN TANIMI

Dipnot sistemi, atfın dipnotta yapıldığı sistemdir.

Dipnot, yukarıda da açıklandığı gibi¹, adı üstünde, sayfanın dibinde, yani en aşağısında bulunan nottur. Dipnot sayfanın altında numaralandırılır. Dipnotlar ana metne göre genellikle iki punto daha küçük puntuyla dizilir. Sayfanın ana metni ile dipnotlar kendisine “dipnot ayırıcısı” denen ve genellikle normal satır uzunluğunun üçte biri uzunluğundan olan bir çizgiyle ayrılır.

---

1. “Dipnot” konusunda daha fazla bilgi için bkz. Gözler, *Bilimsel Yazma ve Yayınlama*, *op. cit.*, Bölüm 14.

Bu sistemde alıntılar metin içinde, yani bu çizginin üstünde yapılır, ama alıntıların kaynağı bu çizginin altında, yani dipnotlarda gösterilir. Metin içinde, yani bu çizginin üstünde yapılan bir alıntıdan hemen sonra “dipnot başvuru numarası” konulur. Aynı sayfada dipnot ayırıcısı çizgisinin altına da aynı rakamı içeren “dipnot numarası” konulur ve bu numaranın hizasında çizginin üstündeki alıntının kaynağı gösterilir.

Dipnot sisteminde, alıntının kaynağı, yazar adı ve soyadı, kitabın adı, yayın yeri, yayınevi, yayın yılı ve sayfa numarası belirtilerek gösterilir. Bir örnek:

Bir anayasa, kanunla düzenlenebilecek konuları saymamış ise, yasa yetkisinin konu itibarıyla sınırlandırılmamış olduğunu söyleyebiliriz. Yasama organı, anayasaya aykırı olmamak şartıyla istediği her konuyu düzenleyebilir¹.

1. Ergun Özbudun, *Türk Anayasa Hukuku*, Ankara, Yetkin, 21. Baskı, 2021, s.213.

Dipnotta ilk atıflarda atıf yapılan kitabın bu şekilde bütün künye bilgileri sıralanır. Yani ilk atıflar hep “tam künye atıf” şeklinde olur. Aynı kaynağa ikinci ve sonraki defalar atıf yapılması durumunda dipnotta “kısa künye atıf” yapılır. Kısa künye atıfta, yazarın soyadı, *op. cit.*, veya *a.g.e.* kısaltmaları ve sayfa numarası verilir. Çalışmada aynı yazarın birden fazla eserine atıf yapılıyorsa tekrarlayan atıflarda yazarın soyadını vermek yetmez. Atıf yapılan eserin başlığını veya başlığının birkaç kelimesini vermek gerekir. Atıf bir üst dipnottaki aynı kaynağa yapılıyorsa *Ibid.* kısaltması kullanılır. Bunların her birini aşağıda ayrıntılarıyla göreceğiz.

II. “DİPNOT SİSTEMİ” İSİMLENDİRMESİ

Yukarıdaki tanımdan da anlaşılacağı üzere, dipnot sistemine bu isim, atıflar dipnotta yapıldığı için verilmiştir. Bu isimlendirme, kısa, pratik, anlaşılır ve akılda kalıcı bir isimlendirmedir. Ancak bu isimlendirmenin isabeti konusunda iki eleştiri yöneltilebilir:

1. Yukarıda bir yerde de açıkladığımız üzere, bir kitapta atıflar dipnotta değil, bölüm sonunda veya kitabın sonunda yer alan “sonnotlar”da da yapılabilir. O nedenle belki “dipnot sistemi” demek yerine, atıfların sonnotta gösterildiği kitap ve makaleleri de kapsa-

mak üzere “not sistemi” denmesi daha doğru olurdu. Türkçe literatürde atıf usûlleriyle ilgili olarak “not” terimi, “dipnot” terimi kadar yerleşmemiştir. Keza Türkçede “sonnot” terimi de “dipnot” terimi kadar yerleşmemiştir. Bu nedenle, biz “dipnot sistemi” isimlendirmesini kullanmaya devam edeceğiz. Zaten biz, atıfların sonnotlarda değil, dipnotlarda gösterilmesini öneriyoruz. Yine de belirtelim ki, atfın dipnot veya sonnotta yapılması atfın içeriğini ve usûlünü değiştiren bir husus değildir. Her iki durumda da aynı kurallar uygulanır.

2. Yukarıda açıklandığı gibi dipnot sistemine bu isim atıflar dipnotta yapıldığı için verilmiştir. Bir atıf sistemine, atfın bulunduğu yere göre isim verilmesinin isabeti de sorgulanabilir. Zira, dipnot sistemine göre verilmesi gereken künye bilgileri ve sayfa numarası, dipnotta verileceğine metin içinde parantez açıp verilebilir. Bu durumda da atıf sistemi aslında “dipnot sistemi”dir; ama atıf dipnotta değil, metin içinde yapılmış olur. Bu atıf, dipnotta değil, metin içinde yapılmış olsa da esasen, dipnot sistemine göre yapıldığı için, yani künye bilgileri, dipnot sistemindeki usûle göre sıralandığı ve bu usûlün öngördüğü stille verildiği için yine bu usûle de dipnot sistemi ismini vermeye devam ediyoruz.

Bu eleştirilerden sonra şu hususu belirtelim: Bir atıf sistemine isim, atfın bulunduğu yere göre değil, atfın içeriğine, atıftaki unsurlarının özelliğine göre verilmelidir. Örneğin yukarıda gördüğümüz “yazar-yıl sistemi”nin ismi, bu sistemde atıf usûlünde kullanılan iki temel unsurun yazar adı ve yayın yılı olmasından yola çıkarak verilmiştir. Bu açıdan yazar-yıl sistemi isimlendirmesi yerinde ve doğru bir isimlendirmedir. Dipnot sistemine de bu şekilde, bir isim bulunsa, yani bu sisteme atıfta kullanılan künye unsurlarından, unsurlarının gösterdiği bir ayırıcı özellikten hareketle isim verilse daha iyi olur.

Ancak dipnot sistemine atıfta kullanılan künye bilgilerinden hareketle bir isim verilememiştir. O nedenle, daha iyi bir isimlendirme bulununcaya kadar, bu sisteme “dipnot sistemi” ismini vermekten başka bir çare yoktur.

III. “KLASİK SİSTEM” İSİMLENDİRMESİ

Dipnot sistemine bazen “klasik sistem” dendiği de olur. “Klasik” sıfatı, “klasik” olmayana göre bir anlam taşıdığı için biz bu isimlen-

dirmeye prensip olarak karşıyız. Ancak istisnaî bazı durumlarda hangi sistemi kastettiğimizi açıkça belirtmeye ihtiyaç duyduğumuzda kullandığımız da oluyor. Örneğin yukarıda (s.918-927), “dipnotta yazar-yıl sistemi” başlığı altında yaptığımız tartışmalarda bu sistemi dipnot sisteminden ayırırken, “dipnot sistemi” ifadesi yerine zaman zaman “klasik dipnot sistemi”, “dipnotta klasik atıf sistemi” gibi ifadeleri kullandık.

IV. DİPNOT SİSTEMİNİN AVANTAJ VE DEZAVANTAJLARI

Dipnot sisteminin ayrıntılarına geçmeden önce, bu sistemin bir değerlendirmesini yapmakta, bu sistemin avantaj ve dezavantajlarını vermekte yarar vardır. Biz bunu yukarıda (s.866-873) yazar-yıl sistemi ile karşılaştırmalı bir şekilde yaptığımız için burada bunu tekrar yapmıyoruz. Bu konuda oraya bakılmalıdır.

V. BU AYRIMIN PLÂNI

Yukarıda da belirttiğimiz gibi burada dipnot sistemini de kendi içinde beş bölüme ayırıp inceleyeceğiz. Kitabımızdaki bütün bölümler ardışık olarak numaralandırıldığı için bu ayırmadaki bölümler de önceki bölüm numarasından itibaren numaralandırılmıştır. Buna göre “Dipnot Sistemi” başlıklı bu ayırımın plânı şöyle olacaktır:

Bölüm 30.- Dipnot Sisteminde Kitaplara Atıf Usûlleri

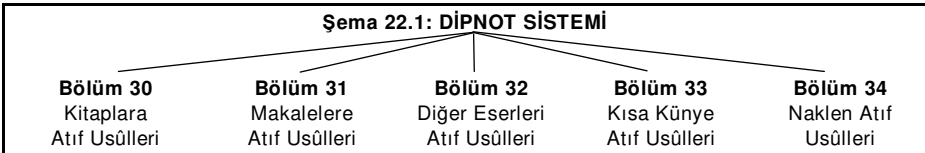
Bölüm 31.- Dipnot Sisteminde Makalelere Atıf Usûlleri

Bölüm 32.- Dipnot Sisteminde Diğer Eserlere Atıf Usûlleri

Bölüm 33.- Dipnot Sisteminde Kısa Künye Atıf Usûlleri

Bölüm 34.- Dipnot Sisteminde Naklen Atıf Usûlleri

Plânımızı akılda kalması için bir de şema olarak verelim:

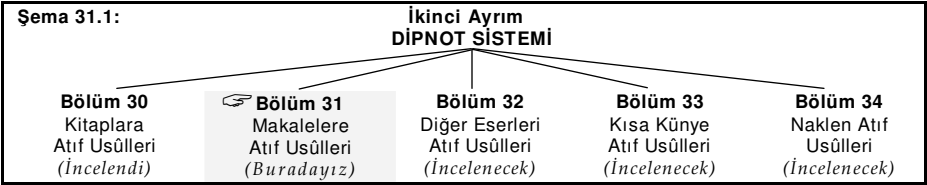

Bölüm 31

DİPNOT SİSTEMİNDE

MAKALELERE ATIF USÛLLERİ

Plân Hatırlatması.- Şu an çalışmamızın “Doktrine Atıf Usûlleri” başlıklı Üçüncü Alt-Kısımın “Dipnot Sistemi” başlıklı *İkinci Ayrım*ında bulunuyoruz. Bu *Ayrım* da, yukarıda (s.934) açıklandığı üzere, “Kitaplara Atıf Usûlleri” (Bölüm 30), “Makalelere Atıf Usûlleri” (Bölüm 31), “Diğer Eserlere Atıf Usûlleri” (Bölüm 32) ve “Kısa Künye Atıf Usûlleri” (Bölüm 33) ve “Naklen Atıf Usûlleri” (Bölüm 34) olmak üzere beş *Bölüm*den oluşmaktadır. “Kitaplara Atıf Usûlleri” başlıklı Bölüm 30’u biraz yukarıda gördük. Şimdi “Makalelere Atıf Usûlleri” başlıklı Bölüm 31’e başlıyoruz. Bulduğumuz yeri akılda kalması açısından bir de şema üzerinde gösterelim:

Önceki Bölümdeki Kuralların Bu Bölümde Genel Hüküm Olarak Uygulanabilirliği.- Konuya başlamadan önce bir hususun altını çizelim: Önceki bölümde gördüğümüz “kitaplara atıf usûlleri” konusundaki kurallar, bu bölümde incelediğimiz “makalelere atıf usûlleri” konusunda da genel hüküm olarak geçerlidir. Yani makalelere atıf usûlleri konusunda özel bir kural verilmemiş, ama o konuda yukarıdaki bölümde kitaplara atıf usûlleri konusunda bir kural verilmiş ise, o kural, makalelere atıf usûlleri konusunda da ya doğrudan doğruya ya da kıyasen uygulanabilir. Örneğin aşağıda kural olarak tek yazarlı makalelere atıf usûllerini vereceğiz. Çok yazarlı makalelere nasıl atıf ya-

pıldığını ayrıca açıklamayacağız ve çok yazarlı makalelerde yazar isimlerinin gösterilmesi konusunda çok yazarlı kitaplarda yazar isimlerinin gösterilmesi konusundaki kurallara gönderme yapmakla yetineceğiz.

Önce bu bölümün plânını verelim:

- I. Makalelere Atfın Genel Yapısı ve Şablonu
- II. Künye Bilgilerinin Tespiti
- III. Makale Çevirilerine Atf Usûlü
- IV. Makalelere Atıfta Künye Bilgilerine İlişkin Kurallar (Özet Olarak)
- V. Makalelere Atıflarda Yazar Adına İlişkin Kurallar
- VI. Makale Başlığına İlişkin Kurallar
- VII. Derginin İsmine Yazılmasına İlişkin Kurallar
- VIII. Cilt, Sayı ve Tarih Bilgisi
- IX. Sayfa Numarası
- X. Makalelere Atıfta URL veya Veri Tabanı Bilgisinin Belirtilmesi Gerekli midir?
- XI. “Makale Benzerleri”ne Atf: Dergilerde Yayınlanan Diğer Yazılara Atf Usûlleri
- XII. Popüler Dergilerde Yayınlanan Yazılara Atf
- XIII. Gazetelerde Yayınlanan Yazılara ve Haberlere Atf

İlk başlıkla başlayalım.

I. MAKALELERE ATFIN GENEL YAPISI VE ŞABLONU

Önce makalenin bir tanımını yapalım. “Makale (*article*)”, belli bir konuda kaleme alınmış ve bir kitaba göre sayfa sayısı itibarıyla çok daha kısa olan ve kendisine “dergi” denen bir süreli yayının içinde yayınlanan bir yazıdır.

Dipnot sisteminde makalelere atf da, kitaplara atıfta olduğu gibi “künye bilgileri” ve “yer belirleyicisi” olmak üzere iki unsurdan oluşur.

Makalelere atıfta künye bilgileri, sırasıyla, yazar adı, makalenin başlığı, makalenin yayınlandığı derginin adı, derginin cilt, sayı ve tarih bilgilerinden ibarettir.

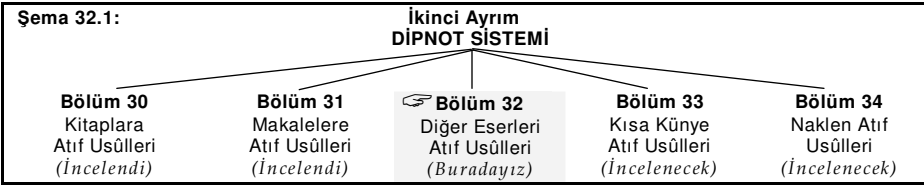
Makalelere atıfta yer belirleyicisi ise, kitaplara atıfta olduğu gibi sayfa numarasıdır. Sayfa numarası önünde “s.” kısaltması kullanılır.

Buna göre makalelere atfın genel yapısı şematik olarak şu şekilde gösterilebilir:

Bölüm 32

DİPNOT SİSTEMİNDE DİĞER ESERLERE ATIF USÛLLERİ

Plân Hatırlatması.- İki bölümdür “Doktrine Atıf Usûlleri” başlıklı *Üçüncü Alt-Kısmının* “Dipnot Sistemi” başlıklı *İkinci Ayrımında* bulunuyoruz. Bu ayırım da, yukarıda (s.934) açıklandığı üzere, “Kitaplara Atıf Usûlleri” (Bölüm 30), “Makalelere Atıf Usûlleri” (Bölüm 31), “Diğer Eserlere Atıf Usûlleri” (Bölüm 32) ve “Kısa Künye Atıf Usûlleri” (Bölüm 33) ve “Naklen Atıf Usûlleri” (Bölüm 34) olmak üzere beş *Bölüm*den oluşmaktadır. Şu an “Diğer Eserlere Atıf Usûlleri” başlıklı “Bölüm 32”de bulunuyoruz. Başladığımız bölümü akılda kalması açısından bir de şema üzerinde göstereyim:

“Diğer Eserler”.- Önce “diğer eserler” terimiyle ne kastettiğimizi açıklayalım. Biz bu bölümde “diğer eserler” terimiyle kitap ve makaleler dışında akla gelebilecek bütün eserleri kastediyoruz. Bunların içine kolektif ve derleme eserler ve bunların içindeki bölümler, armağanlar ve bunların içindeki makaleler, sempozyum kitapları ve bunların içindeki bildiriler, tezler, teksirler, ansiklopediler ve bunların içindeki maddeler, klasikler, kutsal kitaplar, el yazmaları girer.

Kitaplara Atıf Usûlleri (Bölüm 30) ve Makalelere Atıf Usûlleri (Bölüm 31) Bölümlerinin Bu Bölüm Karşısında Genel Hüküm Niteliği.- Biz kitaplara atıf usûllerini yukarıda Bölüm 30’da, makalelere atıf usûllerini ise yukarıda Bölüm 31’de inceledik. Bu bölümde ise di-

ğer eserlere atıf usûllerini inceleyeceğiz. Öncelikle belirtelim ki, diğer eserlerden bir kısmı (örneğin kolektif ve derleme eserler, armağanlar) kitaplara, diğer bir kısmı (örneğin kronikler, notlar, karar tahlilleri, okuyucu mektupları) ise makalelere benzer. Kitaplara benzeyenlerin atıf usûlleri kitaplara atıf usûllerine, makalelere benzeyenlerin atıf usûlleri de makalelerin atıf usûllerine benzer şekildedir. Bu nedenle de bu bölümde incelediğimiz “diğer eserlere atıf usûlleri” konusunda özel bir kural verilmemiş ise, bu konuda, duruma göre yukarıda Bölüm 30’da gördüğümüz kitaplara atıf usûlleri konusundaki kurallar veya Bölüm 31’de gördüğümüz makalelere atıf usûlleri konusundaki kurallar, genel hüküm olarak geçerlidir. Yani bu bölümde inceleyeceğiz çeşitli eserlere atıf usûlleri konusunda özel bir kural verilmemiş ise, o konuda yukarıdaki iki bölümde kitaplara ve makalelere atıf usûlleri konusunda verilen kurallara bakılabilir. Belli bir konuda yukarıdaki iki bölümde bir kural verilmiş ise, o kural, bu bölümdeki eser türü için de genel kural olarak doğrudan doğruya ya da *mutatis mutandis* uygulanabilir.

Önce bu bölümün plânını verelim:

PLÂN:

- I. Kolektif veya Derleme Eserlere ve Bunların Bölümlerine Atıf Usûlü
- II. Armağanlarda Yayınlanan Yazılara Atıf Usûlü
- III. Sempozyumlarda Sunulan Bildirilere Atıf
- IV. Tezlere Atıf
- V. Teksirlere Atıf
- VI. Ansiklopedilere Atıf
- VII. Sözlüklere Atıf
- VIII. Klasiklere Atıf
- IX. Kutsal Kitaplara Atıf
- X. El Yazmalarına Atıf
- XI. Yayınlanmamış Çalışmalara Atıf
- XII. Sözlü Kaynaklara Atıf
- XIII. İnternet Kaynaklarına Atıf

İlk başlıkla başlayalım.

I. KOLEKTİF VEYA DERLEME ESERLERE VE BUNLARIN BÖLÜMLERİNE ATIF USÛLÜ

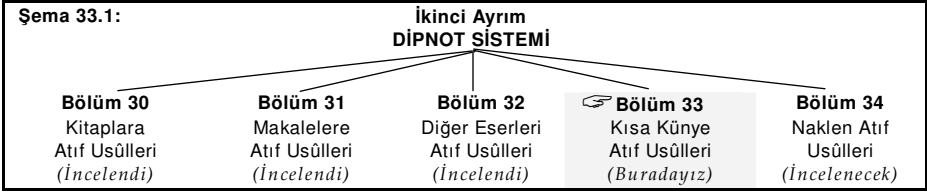
Bazı kitapların her bir bölümü ayrı bir yazar tarafından yazılır. Bu iş, bir “editör” tarafından organize edilir ve yönetilir ve kitabın bütünü bu editörün ismi altında yayınlanır. Keza, bir editör, belli bir konuda,

Bölüm 33

KISA KÜNYE ATIF USÛLLERİ

Plân Hatırlatması.- Üç bölümdür “Doktrine Atif Usûlleri” başlıklı *Üçüncü Alt-Kısımın*ın “Dipnot Sistemi” başlıklı *İkinci Ayrım*ında bulunuyoruz. Bu *Ayrım* da, yukarıda (s.934) açıklandığı üzere, “Kitaplara Atif Usûlleri” (Bölüm 30), “Makalelere Atif Usûlleri” (Bölüm 31), “Diğer Eserlere Atif Usûlleri” (Bölüm 32) ve “Kısa Künye Atif Usûlleri” (Bölüm 33) ve “Naklen Atif Usûlleri” (Bölüm 34) olmak üzere beş bölüme ayrılmaktadır. Şu an “Kısa Künye Atif Usûlleri” başlıklı 33’üncü bölüme başlıyoruz. Nerede olduğumuzu bir de şema üzerinde de gösterelim:

Önce bu bölümün plânını verelim:

PLÂN:

- I. Genel Olarak Kısa Künye Atif
- II. Araya Başka Atıflar Girdikten Sonra Aynı Kaynağa Tekrar Atif Usûlü
- III. Araya Başka Atıflar Girmeden Aynı Kaynağa Tekrar Atif Usûlü

Birinci başlıkla başlayalım.

I. GENEL OLARAK KISA KÜNYE ATIF

Önce kısa künye atfın tanımını görelim.

A. KISA KÜNYE ATIF NEDİR?

“Kısa künye atıf”, “uzun künye” olmayan atıftır. Yani “kısa künye atıf (*shortened citation, short citation format*)”, “uzun künye atıf (*full*

citation, full citation format)”a nazaran tanımlanır. Yukarıdaki bölümlerde gördüğümüz atıflar, “uzun künye” atıflardır. Yani bu atıflarda gerekli olan tüm künye bilgileri art arda sıralanır. Hatırlatmak gerekirse kitaplara atıf yapılırken, yazar adı, kitabın başlığı, yayın yılı, yayınevi, baskı sayısı, yayın yılı bilgisi verilir. Makalelere atıf yapılırken yazar adı, makale başlığı, dergi adı, cilt, sayı ve tarih bilgisi verilir. Bunlar tam künye atıf bilgileridir. Bunlardan birkaçının eksik olduğu atıflar ise “kısa künye atıf”tır.

En kısa künye atıf, sadece yazarın soyadıyla yapılan atıftır. Aşağıda ayrıntılarını göreceğimiz gibi bir çalışmada bir yazarın sadece bir eserine atıf yapılıyor ise, tekrarlayan atıflarda, atıf yapılan eser için sadece yazarın soyadının verilmesi yeterlidir. Çalışmada aynı yazarın birden fazla eserine atıf yapılıyorsa, sadece yazar isminin verilmesi yetmez, yazar isminden sonra atıf yapılan eseri belirtmek için kitabın veya makalenin başlığını da vermek gerekir. Dolayısıyla kısa künye atıf bazen sadece yazar adıyla, bazen de yazar adı + kitap başlığı veya makale başlığıyla yapılan atıftır. Ayrıntılarını biraz aşağıda göreceğiz.

Kural.- Kısa künye atıf, yazar adı (+ve bazen de başlık) belirtilecek yapılan atıftır. Kısa künye atıflarda yayın yeri, yayınevi, baskı sayısı ve yayın yılı gibi diğer künye unsurlar belirtilmez.

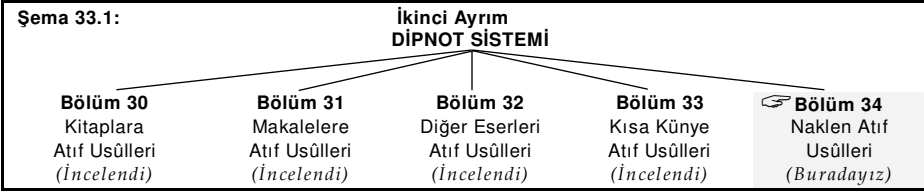
İstisnalar.- Ancak bu kuralın üç istisnası vardır:

1. Bir kere aynı çalışmada aynı kitabın değişik baskılarına atıf yapılıyorsa, tam künye atıfta olduğu gibi, kısa künye atıfta da baskı sayısı veya yayın yılının verilmesi gerekir. Aksi takdirde kitabın hangi baskısına atıf yapıldığı bilinemez. Kısa künye atıflarda baskı sayısı veya yayın yılını belirtme ihtiyacı nadiren ortaya çıkar. Çünkü bir çalışmada prensip olarak bir kitabın bir baskısına atıf yapılır ve o baskının da normal şartlarda en yeni baskı olması arzu edilir. Bununla birlikte normal şartlarda kitabın son baskısına atıf yapılan bir çalışmada aynı kitabın belirli bir eski baskısına atıf yapılması pekâlâ gerekebilir. Zira kitapların baskıları arasında farklılıklar vardır. Özellikle hukuk kitaplarında aynı kitabın eski baskısı ile yeni baskısı arasında pek çok fark bulunur. Örneğin bizim *Türk Anayasa Hukuku* başlıklı 2000 yılında yayımlanan birinci baskısında bulunan “Bakanlar Kurulu” başlıklı 60 sayfa uzunluğundaki 16’ncı bölümü, aynı kitabın 9 Temmuz 2018 tarihinde yürürlüğe giren yeni hükümet sisteminden sonra yapılan baskılarında yoktur. Bir çalışmada normal şartlarda bu kitabın

Bölüm 34

NAKLEN ATIF USÛLÜ

Plân Hatırlatması.- Dört bölümdür “Doktrine Atıf Usûlleri” başlıklı *Üçüncü Alt-Kısımın*ın “Dipnot Sistemi” başlıklı *İkinci Ayrımında* bulunuyoruz. Bu *Ayrım* da, şimdiye kadar (s.934), “Kitaplara Atıf Usûlleri”ni (Bölüm 30), “Makalelere Atıf Usûlleri”ni (Bölüm 31), “Diğer Eserlere Atıf Usûlleri”ni (Bölüm 32) ve “Kısa Künye Atıf Usûlleri”ni (Bölüm 33) gördük. Şimdi bu ayrımın son bölümü olan “Naklen Atıf Usûlleri”ne (Bölüm 34) geçiyoruz. Nerede olduğumuzu bir de şema üzerinde de gösterelim:

Önce bu bölümün plânını verelim:

PLÂN:

- I. Mealen Alıntılardan Alıntı Yaparken Sadece Bizim Alıntı Yaptığımız Yazara Atıf Yapılır, Yani İlk Yazara Naklen Atıf Yapılmaz
- II. Bir Yazarın Yaptığı Aynen Alıntılardan Alıntı Yaparken Naklen Atıf Formülüyle Atıf Yapmak Gerekir (“Falancadan Nakleden Filanca”)
- III. Naklen Atıf Kuralları
- IV. Uygulamalar
- V. Naklen Atıf Her Zaman Caiz midir?
- VI. Naklen Alıntının Naklen Alınması Caiz midir? Yani Naklen Atfa Naklen Atıf Yapılabilir mi?

Bir yazardan alıntı yaptığımız cümleler de bir başka yazardan alınmış olabilir. Yani bizim Yazar A’dan alıntıladığımız cümleleri, Yazar A da, Yazar B’den alıntılanmış olabilir. Acaba bu durumda, yani alıntı yaptığımız cümlelerin kendisi de alıntı ise, kime nasıl atıf yap-

çağır? Sadece bizim alıntı yaptığımız yazara mı? Yani Yazar A'ya mı? Yoksa bizim alıntı yaptığımız yazarın atıf yaptığı ilk yazara mı? Yani Yazar B'ye mi? Yoksa her ikisine mi? Yani Yazar A + Yazar B'ye mi?

Aşağıda ayrıntılarına göreceğiz, ama açıklamalarda gerekeceği için hemen belirtelim ki, her iki yazara atıf yapmak gerektiğinde, “yazar falancadan *nakleden* yazar filanca” formülüyle atıf yapılır. Buna naklen atıf formülü denir.

Yukarıdaki sorulara “mealen alıntılar” ile “aynen alıntılar” arasında ikili bir ayrım yaparak cevap verebiliriz:

I. MEALEN ALINTILARDAN ALINTI YAPARKEN SADECE BİZİM ALINTI YAPTIĞIMIZ YAZARA ATIF YAPILIR, YANİ İLK YAZARA NAKLEN ATIF YAPILMAZ

Yazarken bizim alıntı yaptığımız yazar, alıntıladığımız bu cümle için bir başka yazara atıf yapıyor olsa bile, yazarın kitabında bu cümle bir “mealen alıntı” formunda verilmiş ise, yani bu cümle tırnak içinde verilmemiş ise, bu cümle için dipnotta kaynak gösterilmiş olsa bile, biz sadece kendisinden alıntı yaptığımız yazara atıf yapacağız. Alıntı yaptığımız yazarın dipnotta atıf yaptığı ilk yazara atıf yapmayacağız.

Çünkü mealen alıntı artık, alıntıyı yapan yazarın malı hâline gelmiştir. Fikir *içerik* olarak bir başka yazarın fikri olsa bile artık diğer bir yazarın *üslûbuyla* ifade edilmiştir. Böyle bir durumda, yani mealen alıntı durumunda da naklen alıntı formülü (“*falancadan nakleden filanca*”) kullanılırsa, iş, içinden çıkılmaz bir hâle gelir. Çünkü bütün dipnotlar bu şekilde olabilir. Alıntı yaptığımız yazarın mealen alıntı yaptığı yazar dahi bu cümleleri bir başka yazardan mealen almış olabilir. Naklen atıflar ve hatta zincirleme atıflar sürer gider. Alıntıdan sonra yapılan atfa bakarak, arzu eden okuyucu, o yazarın kitabını bulup, o yazarın dahi bu cümle için kime atıf yaptığını bulup okuyabilir. Ne demek istediğimizi şematik olarak gösterelim:

Yazar A, orijinal metni yazıyor.

Yazar B, kaynağını göstererek *Yazar A*'nın metninden mealen alıntı yapıyor.

Yazar C, *Yazar B*'nin kaleme aldığı metinden aynen veya mealen alıntı yapıyor.

Bu durumda *Yazar C*, sadece *Yazar B*'ye atıf yapmalı, *Yazar B*'nin atıf yaptığı *Yazar A*'ya atıf yapmamalıdır. Yani burada naklen alıntı formülü kullanılmaz. Durumu bir örnekle gösterelim:

Üçüncü Ayrım

DOKTRİNE ATIFTA ORTAK UNSURLAR

Temel Künye Bilgileri

Plân.- Şu an itibarıyla çalışmamızın “Üçüncü Alt-Kısım: Doktrine Atıf Usûlleri”nde bulunuyoruz. Bu *Alt-Kısım* kendi içinde “Yazar-Yıl Sistemi”, “Dipnot Sistemi” ve “Doktrine Atıfta Ortak Unsurlar (Temel Künye Bilgileri)” olmak üzere üç *Ayrımdan* oluşmaktadır. “Yazar-Yıl Sistemi” ve “Dipnot Sistemi” başlıklı ilk iki *Ayrıma* yukarıda gördük. Şimdi “Doktrine Atıfta Ortak Unsurlar (Temel Künye Bilgileri)” başlıklı *Üçüncü Ayrıma* başlıyoruz. Nerede bulunduğumuzu bir de şema üzerinde gösterelim:

“Doktrine Atıfta Ortak Unsurlar (Temel Künye Bilgileri)” başlıklı bu *Üçüncü Ayrımda*, gerek yazar-yıl sisteminde, gerekse dipnot sisteminde kitaplara atıf yapılırken kullanılan yazar adı, kitabın başlığı, yayın yeri, yayınevi, baskı sayısı, yayın yılı ve cilt numarası gibi *ortak temel künye bilgilerini* inceleyeceğiz. “Ortak temel künye bilgileri” terimiyle ilgili üç noktayı belirtme ihtiyacını hissediyoruz.

1. Künye Bilgileri.- “Künye”, kimlik demektir. Bir kitabı diğer bir kitaptan ayırmaya yarayan bilgiler, o kitabın künye bilgilerini oluşturur. Kitabın yazarı, başlığı, kitabı yayınlayan yayınevi, basan matbaa, kitabın yayın yeri, yayın yılı, baskı sayısı, boyutları, cilt biçimi, kapak türü, sayfa sayısı, ISBN’si, yayıncının ve matbaanın adresleri ve sertifika numaraları gibi çok değişik bilgilerden oluşur.

2. Temel Künye Bilgileri.- Künye bilgileri, kitabın kendisinden anlaşılır veya bunlar kitabın “*copyright page*” de denen “künye sayfası”nda belirtilir. Bunların hepsi *yayıncılık bakımından* önemlidir. Ama *atıf usûlleri bakımından* bu bilgilerin hepsi değil, sadece bazıları önemlidir. Açıkçası, kitaplara atıf yaparken, bu bilgilerin hepsi değil, sadece bazıları kullanılır. İşte kitaplara atıf yaparken kullanılan bu künye bilgilerine, onları diğer künye bilgilerinden ayırmak amacıyla “temel künye bilgileri” ismini verebiliriz. Temel künye bilgileri, yazar adı, kitabın başlığı, yayın yeri, yayınevi, baskı sayısı, yayın yılı ve varsa cilt numarasından oluşur. Bu kitapta, her çeşit künye bilgisi değil, sadece “*temel künye bilgileri*” incelenmektedir.

3. Ortak Temel Künye Bilgileri.- Burada ilave edelim ki, kitabımızın bu ayrımında incelenecek olan temel künye bilgileri, gerek yazar-yıl sisteminde, gerekse dipnot sisteminde kullanılan künye bilgileridir. Bu nedenle bu temel künye bilgileri “ortak” künye bilgileridir. Örneğin aşağıda “yazar” unsuruna ilişkin yapacağımız açıklamalar sadece dipnot sisteminde yapılacak atıflar için değil, aynı zamanda yazar-yıl sisteminde yapılacak atıflar için de geçerlidir.

* * *

İçinde bulunduğumuz “Doktrine Atıfta Ortak Unsurlar (Temel Künye Bilgileri)” başlıklı *Üçüncü Ayrım*, kendi içinde sekiz bölümden oluşmaktadır. Bu bölümlerde sırasıyla yazar adı, kitabın başlığı, yayın yeri, yayınevi, baskı sayısı, yayın yılı, cilt numarası ve sayfa numarası konuları incelenecektir. Bölümler her zaman olduğu gibi birden başlayarak değil, önceki ayırmadan kaldığımız yerden başlatılarak, yani ardışık olarak numaralandırılmıştır. Buna göre bu ayrımın plânı şu şekilde olacaktır:

- Bölüm 35.-** Yazar Adı
- Bölüm 36.-** Kitabın Başlığı
- Bölüm 37.-** Çeviren
- Bölüm 38.-** Yayın Yeri
- Bölüm 39.-** Yayınevi
- Bölüm 40.-** Baskı Sayısı
- Bölüm 41.-** Yayın Yılı
- Bölüm 42.-** Cilt Numarası
- Bölüm 43.-** Sayfa Numarası

Bölüm 35

YAZAR

Şu an “Doktrine Atıfta Ortak Unsurlar: Temel Künye Bilgileri” başlıklı *Üçüncü Ayrımın* “Yazar” başlıklı ilk bölümünde bulunuyoruz.

Bu bölümde, gerek dipnotta atıflarda, gerekse bibliyografyada künye bilgisi verilirken yazar adının belirtilmesine ilişkin kuralları göreceğiz.

Bu Bölümün *Bilimsel Yazma ve Yayınlama* Kitabımızın 20’nci Bölümünden Farkı.- Önce şu hususu belirtelim: Biz yazar ve yazarlığa ilişkin pek çok konuyu, örneğin yazar çeşitlerini, yazar isminin kitabın künye sayfasında, dış ve iç kapağında nasıl gösterilmesi gerektiğini, *Bilimsel Yazma ve Yayınlama* isimli kitabımızın 20’nci bölümünde incelemiştik (*op. cit.*, s.494-529). Bu konularda oraya bakılmalıdır. *Bilimsel Yazma ve Yayınlama* başlıklı kitabımızda yazar ve yazarlığa ilişkin verdiğimiz bilgiler, kitabı yazan yazarın *kendisine* ve keza bu kitabı yayınlamak olan *yayınevine* hitap eden bilgilerdir.

Elinizde tuttuğunuz bu kitapta ise biz, “yazar”a ilişkin olarak, kitabın yazarı ve keza yayıncılar için gerekli olan bilgileri değil, *kitaplara atıf yapan yazarlar için* gerekli olan bilgileri veriyoruz. Yani bu bölümde incelenen sorun, bir yazarın diğer yazara atıf yaparken atıf yaptığı o yazarın ismini nasıl yazacağı sorunudur. Diğer bir ifadeyle, bu bölümde incelenen “yazar ismi”, kitabı yazan ve atıf yapan yazarın ismi değil, bu yazarın *atıf yaptığı yazarın* ismidir.

Şablon ve Genel Örnek.- Gerek dipnotlarda, gerekse bibliyografyada verilen künyede yazar adı, birinci sırada verilir. Yazarın adından sonra başlık gelir. Yazar adı ile başlık arası virgül ve bir ara konulur. Yazar adı, bold veya italik değil, normal yazı tipiyle verilir. Yazar

adı ilk harfleri büyük olmak üzere küçük harflerle yazılır. Bibliyografyada yazarın soyadı, önadından önce verilir. Şimdi bu genel bilgileri bir örnek üzerinde göstereyim:

DİPNOTTA	1. Ergun Özbudun, <i>Türk Anayasa Hukuku</i> , Ankara, Yetkin, 21. Baskı, 2021, s.35.
BİBLİYOGRAFYADA	Özbudun, Ergun, <i>Türk Anayasa Hukuku</i> , Ankara, Yetkin, 21. Baskı, 2021.

Plân.- Atıf yaparken yazar adının verilmesine ilişkin yukarıda genel olarak açıkladığımız ve aşağıda ayrıntılarıyla açıklayacağımız kurallara uyulmalıdır. Bu kuralları tek tek görmeden önce bu bölümün plânını verelim:

PLÂN:

- I. Genel Olarak: Yazar Adı, Tanımı ve Önemi
- II. Yazar Adı Birinci Sırada Verilir
- III. Yazar Adının Tespiti
- IV. Yazarın Adı, Atıf Yapılan Kitabın Kapağında Nasıl Yazılıyorsa Künyede de Öyle Yazılmalıdır
- V. Yazarın Önadı veya Önadlarının Verilmesine İlişkin Kurallar
- VI. İki Soyadlı Kadın Yazarlar: Yazarların Bütün Soyadları Verilmelidir
- VII. Soyadı veya Önadı Değişmiş Yazarlar
- VIII. Yabancı Yazar Adları
- IX. Dipnotta Yazarın Önadı Önce, Soyadı Sonra Yazılmalıdır
- X. Yazarın Soyadı Büyük Harfle Yazılmamalıdır
- XI. Yazar Adı Bold Yazılmamalıdır
- XII. Yazar Adı Hem Büyük Harf, Hem de Bold Yazılmamalıdır
- XIII. Yazar Adı İtalikle Yazılmamalıdır
- XIV. Çok Yazarlı Kitaplara Atıflarda Yazar Adlarının Verilmesine İlişkin Kurallar
- XV. Editör İsmine Belirtilmesine İlişkin Ek Hususlar
- XVI. Yazar Olarak Kurum Adı (Kurumsal Yazarlar)
- XVII. Yazarın Akademik Unvanları ve Keza Kurumu Künyede Belirtilmez
- XVIII. Yazarların Soyluluk vb. Unvan ve Sıfatları
- XIX. Soyadı Kanunundan Önce Yayınlanmış Kitaplara Atıfta Yazar İsimlerinin Zikrediliş Usûlü
- XX. Yabancı Yazarların Önadlarının Verilmesi Konusunda Kurallar
- XXI. Takma İsimli Yazarlara Nasıl Atıf Yapılır?
- XXII. Yazarsız Kitaplara (Anonim) Eserlere Atıf Sorunu
- XXIII. Yardımda Bulunan Yazarlar (Katkıda Bulunanlar)
- XXIV. Yazar İsminden Sonra Virgül Konulur

Şimdi bu plân dâhilinde konuyu incelemeye başlayalım.

I. GENEL OLARAK: YAZAR ADI, TANIMI VE ÖNEMİ

1. Temel Unsur Olma Özelliği.- Yukarıdaki ayrımlarda gerek yazar-yıl sisteminde, gerekse dipnot sisteminde, gerek kitaplara, gerek makalelere, gerekse diğer eserlere, gerek tam künye, gerekse kısa künye olarak atıf yapılırken en önce yazar adının verildiğini gördük. Yazar adı, bütün atıf sistemlerinde ve bütün atıf türlerinde birinci ve en temel unsurdur. Bu nedenle bibliyografik künyede yazar unsurunu ayrıca ve bağımsız olarak incelemekte yarar vardır.

Burada göreceğimiz yazar adına ilişkin bilgilerin bazılarını biz yukarıdaki bölümlerde yer yer gördük. Ama burada yazar adına ilişkin bütün bilgileri, bütün yanlarıyla, sistematik bir şekilde ayrıntılarıyla görmekte yarar olduğunu düşündük ve bu amaçla yetmiş sayfa uzunluğundaki bu bölümü hazırladık. Bu bölümde yazar adına ilişkin aklınıza gelebilecek –hepsine olmasa bile– pek çok soruya cevap vardır.

2. Ortak Unsur Olma Özelliği.- Öncelikle belirtelim ki, bibliyografik künyede yazar adı unsuru, kitap ve makaleler için ortak unsurdur. Burada yazar adı ve soyadına ilişkin yapacağımız açıklamalar hem kitap, hem de makaleler için geçerlidir. Yine belirtelim ki yazar unsuru, sadece kitap ve makaleler için değil, yazarı olan bütün metin, belge ve malzemeler (tez, bildiri, rapor, mektup, vs.) için geçerlidir. Bunların yazarı belli ise bunların künye bilgileri yazarın adının verilmesiyle başlar. Türü ne olursa olsun bir kaynak, yazarı belli ise, sadece başlığıyla zikredilemez. Anonim kitaplar bundan istisnadır. Bunlara ilişkin aşağıda (s.1246) bilgi verilmiştir.

3. Yazar ve Yazarlık.- Aşağıda yazar adının verilmesine ilişkin kuralları göreceğiz. Ama önce genel olarak yazar ve yazarlık hakkında bir iki şey söyleyelim:

Kitap veya makale birer fikrî eserdir. Hiçbir eser, kendiliğinden var olmaz. Her eserin bir yaratıcısı vardır. İşte kitabı veya makaleyi yoktan var eden, onu yaratan, onu yazan kişiye “yazar (müellif, *author*, *auteur*)” denir.

4. Yazar-*Author*.- Aslında Türkçe “yazar” kelimesi, kelime anlamı itibarıyla, İngilizce *author* ve Fransızca *auteur* kelimelerinin değil, İngilizce *writer* ve Fransızca *écrivain* kelimelerinin karşılığıdır. İngilizce *author* ve Fransızca *auteur* kelimeleri, Latince *auctor* kelimesinden gelir ki bu kelime “yaratıcı”, “kurucu”, “yapıcı” gibi anlamlara

Bölüm 36

BAŞLIK

Önce bu kitabın plânı bakımından bulunduğumuz yeri hatırlatalım: Şu an “Doktrine Atıfta Ortak Unsurlar: Temel Künye Bilgileri” başlıklı *Üçüncü Ayrımın* “Başlık” başlıklı ikinci bölümünde bulunuyoruz.

Hemen belirtelim ki, gerek dipnotta kitaplara yapılan atıflarda, gerekse bibliyografyada verilen künyede gösterilmesi gereken ikinci temel künye bilgisi, kitabın “başlığı”dır.

Bu Bölümün *Bilimsel Yazma ve Yayınlama Kitabımızın 21’inci Bölümünden Farkı.*- *Bilimsel Yazma ve Yayınlama* (op. cit., s.530-549) isimli kitabımızın 21’inci bölümünde “Başlık” konusu görülmüştür. Bu bölümde başlıkla ilgili pek çok konu incelenmiştir. Örneğin başlığın tanımı, önemi, başlığın nasıl olması gerektiği (başlığın kitabın içeriğini içeriği tam ve doğru bir şekilde yansıtması, başlığın ilgi çekici ve akılda kalıcı olması, vs.), başlıkta tasarruf ilkesi, başlık çeşitleri, başlığın kitabın künye sayfasında, dış ve iç kapağında nasıl verilmesi gerektiği ve benzeri konular, o kitabımızda incelenmiştir. Söz konusu kitabın “Başlık” bölümünde incelenen bu konular, kitabı yazan yazarın *kendisine* ve keza bu kitabı yayınlayacak olan *yayınevine* hitap eden konulardır.

Elinizde tuttuğunuz bu kitapta ise biz, “Başlık” konusuna ilişkin olarak, kitabın yazarı ve keza yayınevi için gerekli olan bilgileri değil, kitaplara atıf yapan yazarlar için gerekli olan bilgileri veriyoruz. Yani bu bölümde incelenen konu, bir yazarın diğer yazarın kitabına atıf yaparken o kitabın başlığını nasıl yazacağı konusudur. Yani bu bölümde incelenen “başlık”, yazılan kitabın başlığı değil, bu kitapta *atıf yapılan diğer kitapların başlığıdır*. Oysa *Bilimsel Yazma ve Yayınlama* başlıklı

kitabımızın 21'inci bölümünde incelenen “başlık”, atıf yapılan kitabın başlığı değil, yazılan kitabın kendi başlığıdır.

Başlık-İsim.- “Başlık (*title, titre*)”, kitabın “ismi”dir. Bu nedenle “kitabın başlığı” terimi yerine “kitabın ismi” terimi de kullanılabilir. Başlık, künye bilgisi olarak, önem bakımından yazar adından sonra ikinci sırada olan unsurdur. Birden fazla eseri olan yazarların eserlerine sadece yazarın adıyla atıf yapılamaz. Yazarın isminin yanında kitabın başlığını da belirtmek gerekir. Başlık, kitabın bir teşhis unsuru, bir kimlik unsurudur. Dolayısıyla künye bilgisi olarak bu unsurun da zikredilmesi gerekir.

Diğer yandan, yukarıda (s.1246-1249) gördüğümüz gibi, nadir de olsa, şu ya da bu sebeple, yazarı olmayan, yazarı bilinmeyen kitaplar vardır. Ancak başlığı olmayan kitap yoktur. Bir kitabın yazarı yoksa veya bilinmiyorsa, başlık kitabın birinci künye bilgisi hâline gelir ve yazar adı gibi bu unsurla zikredilir.

Şablon ve Genel Örnek.- Gerek dipnotlarda, gerekse bibliyografyada verilen künyede kitap başlıkları, kitabın yazarının isminden hemen sonra gelir. Yazarın adı ile kitabın başlığı arasına virgül ve bir boşluk konulur. Başlıktan sonra da yayın yeri gelir. Başlıktan sonra bir virgül ve bir ara konulur. Başlık, italik yazı tipiyle verilir. Başlık, “başlık stili”nde verilir. Yani başlık, her kelimenin ilk harfi büyük olmak şartıyla küçük harflerle yazılır. Şimdi bunları bir örnek üzerinde gösterelim:

DİPNOTTA	1. Ergun Özbudun, <i>Türk Anayasa Hukuku</i> , Ankara, Yetkin, 21. Baskı, 2021, s.35.
BİBLİYOGRAFYADA	Özbudun, Ergun, <i>Türk Anayasa Hukuku</i> , Ankara, Yetkin, 21. Baskı, 2021.

Plân.- Atıf yaparken kitabın başlığının verilmesine ilişkin yukarıda genel olarak açıkladığımız ve aşağıda ayrıntılarıyla açıklayacağımız kurallara uyulmalıdır. Bu kuralları tek tek görmeden önce bu bölümün plânını verelim:

PLÂN:

- I. Başlık, Künyede Yazar İsminden Sonra İkinci Sırada Verilir
- II. Başlık Hangi Dildeyse O Dilde Yazılır
- III. Başlığın Yazımında Alfabe Sorunları
- IV. Başlıkların Yazılmasında Yazı Tipi Kuralları

V. Başlık Stili

VI. Başlık İçindeki Başlıklar

VII. Başlığın Kendisindeki Vurguların Aktarılması: Ters Vurgu

VIII. Başlığın Kendisindeki Tırnaklar

IX. Başlık Kitabın Kapağında Nasıl Yazılıyorsa Künyede de Öyle Yazılır

X. Başlığın Kendisindeki Noktalama İşaretlerine Uyulur

XI. Başlık Kısaltılarak Verilebilir mi?

XII. Çok Başlıklı Kitaplara Atıf

XIII. Kitabın Türünü Gösteren Başlıkların Zikredilmesi

XIV. Dizi İsimli Başlıkların Zikredilmesi

XV. Yazar İsimli Başlıkların Zikredilmesi

XVI. Makale Başlıklarının Zikredilmesi

XVII. Başlıktan Sonra Virgül Konulur

Şimdi bu plân dâhilinde konuyu incelemeye başlayalım.

...

Bölüm 37

ÇEVİREN

Önce bu kitabın plânı bakımından bulunduğumuz yeri hatırlatalım: Şu an “Doktrine Atıfta Ortak Unsurlar: Temel Künye Bilgileri” başlıklı *Üçüncü Ayrımın* “Çeviren” başlıklı üçüncü bölümünde bulunuyoruz.

Bibliyografik künyede “başlık” bilgisinin verilmesinden sonra, normal olarak aşağıda göreceğimiz gibi “yayın yeri” bilgisi verilir. Ancak kitap bir çeviri eser ise kitap başlığından sonra, yayın yerinden önce “çeviren (*translator, traducteur*)” bilgisi verilir.

* * *

Öncelikle bir hususu belirtelim: *Bilimsel Yazma ve Yayınlama* (*op. cit.*, s.526-529) isimli kitabımızda da “Çevirmen” konusunu incelemiştik. O kitapta, “çevirmen”in kim olduğu, önemi, çevirmen türleri, çevirmenin isminin kitabın neresinde ve nasıl gösterilmesi gerektiği gibi konular görülmüştü. Bu konular, kitabı çeviren *çevirmenin kendisine* ve çeviriyi yayınlayacak olan *yayınevine* hitap eden konulardır.

Elinizde tuttuğunuz bu kitapta ise, “Çeviren” başlıklı bu bölümde, “çevirmen” konusuna ilişkin olarak, kitabı çeviren çevirmene ve keza çeviriyi yayınlayacak yayınevi için gerekli olan bilgileri değil, çeviri kitaplara atıf yapan yazarlar için gerekli olan bilgiler verilmektedir. Yani bu bölümde incelenen konu, bir yazarın bir çeviri kitaba atıf yaparken o kitabı çeviren *çevirmenin ismini* nasıl yazacağı konusudur. Dolayısıyla bu kitaptaki bilgiler, çevirmene veya yayınevlerine değil, *çeviri kitaplara atıf yapan yazarlara* hitap eden bilgilerdir.

Gerek dipnotlarda, gerekse bibliyografyada verilen künyede, çeviri kitaplar söz konusu olduğunda, çevirenin adı, üçüncü sırada, yani

kitabın başlığından sonra, yayın yerinden önce verilir. Başlık ile çevirmen adı arasına virgül ve bir ara konulur. Aynı şekilde çevirenin adı ile yayın yeri arasına bir virgül konulur ve bir ara verilir. Çevirenin adı, bold veya italik değil, normal yazı tipiyle verilir. Çevirenin adı ilk harfleri büyük olmak üzere küçük harflerle yazılır. Şimdi bu genel bilgileri bir örnek üzerinde gösterelim:

DİPNOTTA

1. Ronald Dworkin, *Hukukun Hükümranlığı*, Çev. Ertuğrul Uzun, İstanbul, Paradigma, 2010, s.25.

ÇEVİREN

BİBLİYOGRAFYADA

Dworkin, Ronald, *Hukukun Hükümranlığı*, Çev. Ertuğrul Uzun, İstanbul, Paradigma, 2010.

ÇEVİREN

* * *

Bu bölümde atıflarda “çeviren” bilgisinin verilmesine ilişkin kuralları göreceğiz. Ama önce bu bölümün plânını verelim:

PLÂN:

- I. İngilizce Stil *Manual*'lerindeki Kurallar
- II. Fransa'da Çevirmenin Gösteriliş Usûlleri
- III. Türkçede Çevirenin Belirtilmesi Usûlü
- IV. Çeviri Eserlere Atıfla İlgili Ek Hususlar

Şimdi bu plâna göre konuyu incelemeye başlayalım.

Bölüm 38

YAYIN YERİ

Önce plân itibarıyla bulunduğumuz yeri hatırlatalım: Şu an “Doktrine Atıfta Ortak Unsurlar: Temel Künye Bilgileri” başlıklı *Üçüncü Ayrımın* “Yayın Yeri” başlıklı dördüncü bölümünde bulunuyoruz.

Gerek dipnotta kitaplara yapılan atıflarda, gerekse bibliyografyada verilen künyede gösterilmesi gereken üçüncü (çeviren varsa dördüncü) temel künye bilgisi, kitabın “yayın yeri (*place of publication*)” bilgisidir.

Bu bölüme başlarken şu hususu belirtmekte yarar görüyoruz: Biz “yayın yeri”nin ne olduğu, neden önemli olduğunu, yayınlanan kitapların kapaklarında ve künye sayfasında nasıl gösterileceği gibi konuları *Bilimsel Yazma ve Yayınlama* isimli kitabımızın 23’üncü bölümünde görmüştük (*op. cit.*, s.583-588). Bu konular, *yayıncılara* hitap eden konulardır. Burada biz yayın yerine ilişkin olarak yayıncılar için gerekli olan bu bilgileri değil, kitaplara atıf yapan yazarlar için gerekli olan bilgileri vereceğiz. Yani bu bölümde incelenen konu, yazılan kitabın *kendisinin* yayın yerinin nasıl gösterileceği konusu değil, yazılan kitapta *atıf yapılan kitapların* yayın yerinin nasıl gösterileceği konusudur.

* * *

Gerek dipnotlarda, gerekse bibliyografyada verilen künyede, yayın yeri üçüncü (çeviri eserlerde dördüncü) sırada, yani kitabın başlığından sonra, yayınevinden önce verilir. Başlık (çeviri eserlerde çevirenin adı) ile yayın yeri arasına virgül konulur ve bir ara verilir. Aynı şekilde yayın yeri ile yayınevi arasına bir virgül konulur ve bir ara verilir. Yayın yeri bold veya italik değil, normal yazı tipiyle verilir. Şimdi bu genel bilgileri bir örnek üzerinde göstereyim:

DİPNOTTA

1. Ergun Özbudun, *Türk Anayasa Hukuku*, Ankara, Yetkin, 21. Baskı, 2021, s.35.

YAYIN YERİ

BİBLİYOGRAFYADA

Özbudun, Ergun, *Türk Anayasa Hukuku*, Ankara, Yetkin, 21. Baskı, 2021.

YAYIN YERİ

Önce bu bölümün plânını verelim:

PLÂN:

- I. Atıfta Yayın Yeri Bilgisi Muhakkak Verilmelidir
- II. Yayın Detay Bilgilerine İlişkin Stil Kuralları
- III. Önce Yayın Yeri, Sonra Yayınevi Verilir
- IV. Yayın Yerinden Sonra Üst Üste İki Nokta Değil, Virgül Konulmalıdır
- V. Yayın Yeri, Ülke Olarak Değil, Şehir Olarak Gösterilir
- VI. Türkçe İsmi Olan Şehirlerin İsimleri Türkçe Olarak Yazılır
- VII. Ülke İsmi Ek Bir Bilgi Olarak Verilebilir mi?
- VIII. Yayın Yeri, Kitabın Basıldığı Yer Değil, Yayınevinin Merkezinin Bulunduğu Yerdir
- IX. Yayın Yeri, Kitabın Dış Kapağına, İç Kapağına veya Künye Sayfasına Bakarak Tespit Edilir
- X. Yayın Yeri Belirtilmemiş Kitaplara Atıf
- XI. Yayın Yeri, Şehir veya Kasaba İsmi Olarak Verilmelidir
- XII. Çoklu Yayın Yeri: Birden Fazla Yayın Yeri Olan Kitaplara Atıf

Şimdi bu plân dâhilinde konumuzu incelemeye başlayalım.

I. ATIFTA YAYIN YERİ BİLGİSİ MUHAKKAK VERİLMELİDİR

Kitaplara atıf yaparken “yayın yeri (*place of publication*)”, kitabın başlığından sonra, yayınevinden sonra, düz, yani roman yazı tipiyle verilmelidir. Bir örnek:

DİPNOTTA

Salih Taşdöğen, *Türk Hukukunda Yasama Fonksiyonunun Anayasal Sınırlılığı*, Ankara, Adalet Yayınevi, 2023, s.35.

Bir kitabın yayın yeri, bir insanın doğum yeri gibi önemli bir kimlik bilgisidir. Nasıl insanların kimlikleri tespit edilirken doğum yerleri yazıyorsa, kitaplara atıf yapılırken de yayın yeri yazılmalıdır.

Bazı yazarlar da şu ya da bu sebeple, kitaplara atıf yaparken yayın yeri bilgisini yazmayı ihmal ederler. Diğer bazı yazarlar ise kitaba atıf yaparken, yazar adı, kitabın başlığı, yayınevi ve yayın yılı gibi bilgileri verdiklerini, bunların yeterli olduğunu, bir de yayın yerini yazmaya gerek olmadığını düşünür ve ayrıca yayın yerini yazmazlar.

Bölüm 39

YAYINEVİ

Önce bu kitapta bulunduğumuz yeri hatırlayalım: Şu an “Doktrine Atıfta Ortak Unsurlar: Temel Künye Bilgileri” başlıklı *Üçüncü Ayrımın* “Yayınevi” başlıklı beşinci bölümünde bulunuyoruz.

Hemen belirtelim ki, gerek dipnotta kitaplara yapılan atıflarda, gerekse bibliyografyada verilen künyede gösterilmesi gereken dördüncü (çeviri kitaplarda beşinci) temel künye bilgisi, kitabın “yayınevi (*publishing house, maison d’édition*)” bilgisidir.

Bu Bölümün Bilimsel Yazma ve Yayınlama Kitabımızın 22’nci Bölümünden Farkı.- Yayınevinin tanımı, türleri, yayıncı ile dağıtımçı arasındaki fark, yayıncı ile basımcı arasındaki fark, yayınevi isminin kitapların kapaklarında ve künye sayfalarında nasıl gösterileceği gibi bilimsel yayınlama usûlüyle ilgili konuları biz daha önce *Bilimsel Yazma ve Yayınlama* isimli kitabımızın 22’nci bölümünde incelemiştik (*op. cit.*, s.550-581). Bu konular, yazarlara değil, yayıncılara hitap eden konulardır. Elinizde tuttuğunuz bu kitapta ise yayınevine ilişkin olarak yayıncılar için gerekli olan bilgileri değil, *kitaplara atıf yapan yazarlar için* gerekli olan bilgileri veriyoruz. Yani bu bölümde incelenen konu, kitaplara atıf yaparken, yazarların atıf yaptıkları kitabın yayınevini nasıl tespit edip, yayınevi bilgisini künye bilgileri arasında nerede ve nasıl gösterecekleri konusudur.

Şablon ve Genel Örnek.- Bir kitaba atıf yaparken, kitabın yayın yeri verildikten sonra “yayınevi” bilgisi verilir. Yayınevi, bibliyografik künyenin normal şartlarda, yazar, başlık ve yayın yerinden sonra dördüncü unsurudur. Çeviri kitaplarda beşinci unsur olacaktır. Künyede unsurlar arasına virgül ve bir boşluk konulur. Kitaplara atıf yaparken yayınevi bilgisi, kitabın yayın yerinden sonra, düz, yani roman yazı tipiyle verilmelidir. Şimdi bu genel bilgileri örnek üzerinde göstereyim:

DİPNOTTA

1. Ergun Özbudun, *Türk Anayasa Hukuku*, Ankara, Yetkin, 21. Baskı, 2021, s.35.

YAYINEVİ

BİBLİYOG-
RAFYADAÖzbudun, Ergun, *Türk Anayasa Hukuku*, Ankara, Yetkin, 21. Baskı, 2021.

YAYINEVİ

Plân.- Künyede yayınevinin nasıl gösterileceğine ilişkin kuralları tek tek görmeden önce bu bölümün plânını verelim:

PLÂN:

- I. Atıfta Yayınevi Bilgisi Muhakkak Verilmelidir
- II. Yayınevi ve Yayıncı Kavramı
- III. Atıfta Matbaa Değil, Yayınevi Gösterilir
- IV. Atıfta Dağıtımçı Gösterilmez
- V. Terimler: Yayınevi, Yayınları, Yayıncılık, Kitabevi, *Publisher, Publishing, Press, Maison d'éditions, Éditions, Librairie, Presses, Verlag, Editore, Casa Editrice*
- VI. Yayınevi, Kitabın Dış Kapağına, İç Kapağına Veya Künye Sayfasına Bakarak Tespit Edilir; Buralarda İsmi Nasıl Yazılıyorsa Öyle Yazılır
- VII. Yayınevinin İsmi Kitabın Yayın Tarihine Göre Tespit Edilir
- VIII. Yayınevi Çeşitlerine Göre Bazı Hususlar
- IX. Birden Fazla Yayınevi Tarafından Yapılan “Ortak Yayınlar” a Atıfta yayınevinin Gösterilmesi
- X. Bir Proje Kapsamında Yazılan Kitaplar (Projeyi Finanse Eden Kuruluş Yayıncı Değildir)
- XI. “Ana Şirket” ve “Bağlı Şirket” ler Tarafından Yapılan Yayınlarda Yayınevinin Gösterilmesi
10. Yayınevinin Markaları
- XII. Üniversite Yayınevlerinin Özel Yayınları (*Special Academic Imprints*)
- XIII. Yayınevinin Markaları
- XIV. Yayınevi İsimlerinden “Yayınevi”, “Yayınları”, “Yayıncılık” Gibi Kelimeler Çıkarılabilir
- XV. Yayınevi İsimlerinden Ticaret Unvanları Çıkarılmalıdır
- XVI. Yayın Numarası Belirtilmez
- XVII. Yayıncı Olarak Yazar (Yazarın Kendi Yayını Olan Kitaplara Atıf)
- XVIII. Yayınevi Belirtilmemiş Kitaplar
- XIX. Türkiye’de 1980’lerden Önce Basılmış Yayınevsiz Üniversite Ders Kitaplarına Atıf Sorunu
- XX. Varsa Dizi İsmi
- XXI. Aynı Kitapların Değişik Versiyonlarına Atıf Sorunu

Şimdi bu plân dâhilinde konumuzu incelemeye başlayalım.

Bölüm 40

BASKI SAYISI

Önce plân bakımından bulunduğumuz yeri hatırlatalım: Şu an “Doktrine Atıfta Ortak Unsurlar: Temel Künye Bilgileri” başlıklı *Üçüncü Ayrımın* “Baskı Sayısı” başlıklı altıncı bölümünde bulunuyoruz.

Gerek dipnotta kitaplara yapılan atıflarda, gerekse bibliyografyada verilen künyede gösterilmesi gereken beşinci (çeviri kitaplarda altıncı) temel künye bilgisi, birden fazla baskı yapmış kitaplarda, kitabın “baskı sayısı” bilgisidir.

Öncelikle bir hususa açıklık getirelim: Biz “baskı”nın ve “baskı sayısı”nın ne olduğunu, baskı sayısının yayınlanan kitabın kapağında ve künye sayfasında nasıl gösterilmesi gerektiğini, baskı çeşitlerinin neler olduğunu *Bilimsel Yazma ve Yayınlama* isimli kitabımızın 25’inci bölümünde incelemiştik (*op. cit.*, s.593-612). Bu bilgiler *yayıncılar* için gerekli olan bilgilerdir. Bu konularda oraya bakılmalıdır. Elinizde tuttuğunuz bu kitapta, “baskı sayısı”na ilişkin yayıncılar için gerekli olan bu bilgileri değil, *kitaplara atıf yapan yazarlar için* gerekli olan bilgileri veriyoruz. Yani bu bölümde incelenen konu, kitabın kendisinde baskı sayısının nasıl belirtileceği konusu değil, kitaplara atıf yaparken *atıf yapılan kitabın* baskı sayısının nasıl gösterileceği konusudur.

* * *

Kitaplara dipnotta atıf yaparken veya atıf yapılan kitabın bibliyografyada tam künyesini gösterirken yayınevi verdikten sonra baskı sayısı verilir. “1. Baskı”, “3. Baskı” gibi. Yayınevi ile baskı sayısı arasında bir virgül ve bir boşluk konulur. Aynı şekilde baskı sayısı ile yıl bilgisi arasında da bir virgül ve bir ara konulur. Bu kuralları önce genel olarak bir örnek üzerinde gösterelim:

DİPNOTTA

1. Ergun Özbudun, *Türk Anayasa Hukuku*, Ankara, Yetkin, 21. Baskı, kı, 2021, s.35.

BASKI SAYISI

BİBLİYOG-
RAFYADAÖzbudun, Ergun, *Türk Anayasa Hukuku*, Ankara, Yetkin, 21. Baskı, 2021.

BASKI SAYISI

Türkçede “baskı” kelimesi yerine “basım”, “bası” kelimesi de kullanılmaktadır. Biz “baskı” kelimesini tercih ediyoruz. Diğer açıklamalara geçmeden önce belirtelim ki, baskı sayısı, italik veya bold değil, normal yazı tipiyle verilir.

* * *

Şimdi daha ileriye gitmeden bu bölümün plânını verelim:

PLÂN:

- I. Baskı Sayısının Yeri: Baskı Sayısı, Yayınevi Bilgisinden Sonra, Yıldan Önce Verilmelidir
- II. Doğru Terim Hangisi? “Baskı” mı, Yoksa “Yayın” mı?
- III. Baskı Sayısında Kısaltma Kullanılabilir
- IV. Baskı Sayısı Türkçe Olarak Gösterilir
- V. Baskı Sayısının Tespiti
- VI. “Baskı Geçmişi (*Edition History*)”: Farklı Yayınevinden Çıkan Baskılarda Baskı Sayısının Tespiti
- VII. Baskı Sayısı Gösterilmesi İsteğe Bağlı Değil, Zorunludur
- VIII. Yıl Bilgisi Yetersizdir
- IX. Kural Olarak Son Baskıya Atıf Yapılmalıdır
- X. Tek Baskı Yapmış Kitapların Baskı Sayısı Gösterilmez
- XI. “Tıpkı Baskılar (*Reprints*)”a Atıf Sorunu
- XII. Yeni Baskı, Düzeltilmiş Yeni Baskı, Güncelleştirilmiş Baskı, Genişletilmiş Baskı, Kısaltılmış Baskı, vs.
- XIII. Baskı Sayısı, “*Printing*” Sayısı Değil, “*Edition*” Sayısıdır

Şimdi bu plân dâhilinde konuyu incelemeye başlayalım.

(...)

Bölüm 41

YAYIN YILI

Önce plân bakımından bulunduğumuz yeri hatırlatalım: Şu an “Doktrine Atıfta Ortak Unsurlar: Temel Künye Bilgileri” başlıklı *Üçüncü Ayrımın* “Baskı Sayısı” başlıklı yedinci bölümünde bulunuyoruz.

Hemen belirtelim ki, gerek dipnotta kitaplara yapılan atıflarda, gerekse bibliyografyada verilen künyede gösterilmesi gereken altıncı (çeviri kitaplarda yedinci) temel künye bilgisi, kitabın “yayın yılı”dır.

Önce şunu hatırlatalım: Yayın yılının ne olduğu ve yayın yılının kitabın neresinde gösterilmesi gerektiği konusunu biz *Bilimsel Yazma ve Yayınlama* isimli kitabımızın 24’üncü bölümünde incelemiştik (*op. cit.*, s.589-592). Bu bilgiler yayıncılar için gerekli olan bilgilerdir. Burada biz “yayın yılı”na ilişkin olarak yayıncılar için gerekli olan bu bilgileri değil, *kitaplara atıf yapan yazarlar için* gerekli olan bilgileri veriyoruz. Yani bu bölümde incelenen konu, yazılan kitabın yayın yılının nasıl gösterileceği değil, kitaplara atıf yaparken atıf yapılan kitabın yayın yılının nasıl tespit edileceği ve nasıl gösterileceği konusudur.

* * *

Kitaplara dipnotta atıf yaparken veya atıf yapılan kitabın bibliyografyada tam künyesini gösterirken baskı sayısından sonra “yayın yılı” verilir. Yayın yılı, italik veya bold değil, normal yazı tipiyle verilir. Baskı sayısı ile yayın yılı arasına bir virgül ve bir boşluk konulur. Aynı şekilde yayın yılından sonra gelen unsurlar (cilt numarası veya sayfa numarası) arasına da bir virgül ve bir boşluk konulur. Önce bu bilgileri bir örnek üzerinde gösterelim:

DİPNOTTA

1. Ergun Özbudun, *Türk Anayasa Hukuku*, Ankara, Yetkin, 21. Baskı, 2021, s.32.

YAYIN YILI

BİBLİYOG-
RAFYADAÖzbudun, Ergun, *Türk Anayasa Hukuku*, Ankara, Yetkin, 21. Baskı, 2021.

YAYIN YILI

Bölümün önce plânını verelim:

PLÂN:

I. “Baskı Yılı” mı, “Yayın Yılı” mı?

II. Yayın Yılıının Tespiti

III. Yayın Yılıının Belirtilmediği Kitaplara Nasıl Atıf Yapılır?

IV. “Ay” Değil, “Yıl” Belirtilir

V. Çok Eski Kitaplara Atıfta Yayın Yılı

VI. Eski Kitapların Tıpkı Baskılarında Yayın Yılı

VII. Çeviri Kitaplara Atıfta Yayın Yılı

VIII. Henüz Piyasaya Çıkmamış Kitaplara Atıf Sorunu: “Çıkacak” veya “Baskıda”

Şimdi bu plâna göre konuyu incelemeye başlayalım.

I. “BASKI YILI” MI, “YAYIN YILI” MI?

Biz burada “baskı yılı” değil, “yayın yılı” terimini kullanacağız.

Yukarıda gördüğümüz gibi yabancı kitaplarda “yayın (*edition*)” ile “baskı (*printing*)” arasında ayırım yapılmaktadır. Bilimsel yazma usûlleri bakımından önemli olan kavramın “baskı” değil, “yayın” olduğunu yukarıda açıklamıştık. Ancak Türkçede yanlış olarak “baskı” teriminin kullanıldığını, bu terim yanlış olsa da çok yaygın olduğu için biz de aynı yanlış terimi kullanmaya devam edeceğimizi yukarıda yazmıştık. Çünkü künye bilgilerini yazarken “ikinci baskı”, “üçüncü baskı” gibi terimler yerleşmiş, ama “ikinci yayın”, “üçüncü yayın” gibi terimler yerleşmemiştir.

Acaba, “yayın sayısı” yerine “baskı sayısı” terimini kullandığımız gibi “yayın yılı” yerine “baskı yılı” terimini kullanmak mı gerekir? Belki böyle bir kullanımın daha tutarlı olduğu düşünülebilir. Ancak biz bu düşünceye itibar etmiyoruz. Çünkü doğru kavram, “baskı” değil, “yayın”dır. “Baskı sayısı” terimini, “yayın sayısı” terimine nazaran çok daha yaygın olduğu için kullandık. Ama “baskı yılı” terimi “yayın yılı” terimine göre çok daha yaygın değildir. “Baskı yılı” kadar ve belki bu terimden daha yaygın olarak “yayın yılı” terimi kullanılmaktadır. Bu nedenle doğru terim olan “yayın yılı” terimini kullanacağız.

Bölüm 42

CİLT NUMARASI

Önce plân bakımından bulunduğumuz yeri hatırlatalım: Şu an “Doktrine Atıfta Ortak Unsurlar (Temel Künye Bilgileri)” başlıklı *Üçüncü Ayrımın* “Cilt Numarası” başlıklı sekizinci bölümünde bulunuyoruz.

Ciltli kitaplarda gerek dipnotta kitaplara yapılan atıflarda, gerekse bibliyografyada verilen künyede gösterilmesi gereken yedinci (çeviri kitaplarda sekizinci) temel künye bilgisi, kitabın “cilt numarası”dır.

Şunu da hatırlatalım: Cildin ne olduğu, bir kitabı cilde bölmenin sebepleri, cilt numarasının kitaplarda nerede gösterildiği, cildin cilde bölünüp bölünemeyeceği, suni cilt sorununun ne olduğu, öksüz cilt sorunu, ciltli kitaplarda sayfa numaralandırılmasının nasıl yapıldığı gibi konuları biz *Bilimsel Yazma ve Yayınlama* isimli kitabımızın 26’ncı bölümünde incelemiştik (*op. cit.*, s.612-624). Bu konularda oraya bakılmalıdır. Burada biz bu konuları değil, ciltli kitaplara atıf yaparken cilt numarasının nasıl gösterileceği konusunu inceleyeceğiz.

* * *

Çok ciltli kitaplara atıf yaparken yayınevi, baskı sayısı ve yayın yılı belirtildikten sonra “cilt numarası” verilir. Yayın yılı ile cilt numarası arasına bir virgül ve bir boşluk konulur. Cilt numarasının önüne “Cilt” kelimesi veya bunun kısaltması olarak “c.” harfi konulur. Cilt numarası çoğunlukla Roma rakamıyla gösterilir. Cilt numarası italik veya bold değil, normal yazı tipiyle verilir. Önce bu bilgileri bir örnek üzerinde gösterelim:

DIPNOTTA

Kemal Gözler, *İdare Hukuku*, Bursa, Ekin, 3. Baskı, 2019, c.II, s.987.

CİLT NUMARASI

BİBLİYOGRAFYADA

Gözler, Kemal, *İdare Hukuku*, Bursa, Ekin, 3. Baskı, 2019, Cilt II.

CİLT NUMARASI

Şimdi cilt numarasını verirken dikkat edilmesi gereken hususları görelim. Ama önce bu bölümün plânını vermekte yarar vardır.

PLÂN:

- I. Ciltli Kitaplara Atıfta Cilt Numarası Muhakkak Gösterilmelidir
- II. Sayfaları Ardışık Numaralandırılmış Çok Ciltli Kitaplara Cilt Numarası Belirtilmeden Atıf Yapılabilir
- III. Cilt Numarasının Künye Bilgileri İçinde Sırası
- IV. Cilt Numarasının Verilmesine İlişkin Biçim ve Stil Kuralları
- V. Ayrı Başlıklı Ciltlere Atıf Sorunu
- VI. Cilt Kelimesi Türkçe Yazılmalıdır
- VII. Cildi Cilde Bölünmüş Kitaplara Atıf Sorunu
- VIII. “Öksüz Ciltler”e Atıf Sorunu

Şimdi bu plânı izleyerek “cilt numarası” konusunu incelemeye başlayalım.

(...)

Bölüm 43

SAYFA NUMARASI VE DİĞER YER BELİRLEYİCİ BİLGİLERİ

Yukarıda (s.515) dipnot sisteminde kitaplara atfın “künye bilgileri” ve “yer belirleyicisi” olmak üzere iki unsurdan oluştuğunu gördük.

Şimdiye kadar, yazar adı, kitabın başlığı, yayın yeri, yayınevi, baskı sayısı, yayın yılı gibi “künye bilgileri”ni gördük.

Kitaplara atfın ikinci unsuru “yer belirleyicisi”dir. Bir kitaptan aynen veya mealen alıntı yapılmış ise, alıntının yapıldığı yerin “yer belirleyicisi” verilerek tam olarak gösterilmesi gerekir. Kitaplar söz konusu olduğunda “yer belirleyicisi” kural olarak “sayfa numarası”dır. Ancak bazı durumlarda paragraf numarası veya bahis numarasının belirtilmesi de söz konusu olabilir. Ayrıntılarını aşağıda göreceğiz.

Burada konuya girerken şunu söyleyelim: Dipnot sisteminde kitaplara atıf yaparken tek ciltli kitaplardan yayın yılından sonra, çok ciltli kitaplarda cilt numarasından sonra, “sayfa numarası” verilir. Sayfa numarasından önce “sayfa” anlamına gelen “s.” kısaltması konulur. Yıl ile (ve varsa cilt numarası ile) “s.” arasına virgül (,) konulur. “s.” kısaltması ile sayfa numarası arasında boşluk bırakılmaz. Sayfa numarası sonuna nokta konulur. Bir örnek:

DİPNOTTA

Ergun Özbudun, *Türk Anayasa Hukuku*, Ankara, Yetkin, 21. Baskı, 2021, s.32.

SAYFA NUMARASI

Bibliyografyada verilen künye bilgilerinde kitaplarda sayfa numarası gösterilmez. Çünkü bibliyografya verilen kaynak, belirli bir alıntı için değil, kitapta o kaynaktan yapılan bütün alıntılar için geçerlidir. Yukarıda 31’inci bölümde gördüğümüz gibi, bibliyografyada makalelerin künye bilgileri verilirken, en sonda alıntı yapılan sayfa numarası değil, ama atıf yapılan makalenin derginin ilgili sayısında başlangıç ve bitiş sayfa numaraları belirtilir.

Aşağıda sayfa numarasının verilmesine ilişkin kuralları ayrıntılı bir şekilde göreceğiz. Ama önce bu bölümün plânını verelim.

PLÂN:

- I. Sayfa Numarası Belirtilmesi Kuralının Varlık Sebepleri
- II. Sayfa Numarası Gösterilmesine İlişkin Stil ve Biçim Kuralları
- III. Sayfa Numarasının Gösterilmesi Şekilleri
- IV. Atıf Yapılan Yer Kural Olarak Sayfa Numarasıyla Gösterilmelidir
- V. Atıf Yapılan Yerin *Signature*, Folyo veya Satır Numarasıyla Gösterilmesi
- VI. Atıf Yapılan Yer, “Paragraf Numarası” ile de Gösterilebilir
- VII. Atıf Yapılan Yer, “Sıra Numarası” veya “Kenar Numarası” Olarak da Gösterilebilir
- VIII. Alıntının Kaynağı Sayfa veya Paragraf Numarasıyla Muhakkak Gösterilmelidir ve Gösterilen Numara Doğru Olmalıdır
- IX. Sayfa veya Paragraf Numarası Taşımayan Metinlere Atıf Sorunu

Birinci başlıkla başlayalım.

(...)

BİBLİYOGRAFYA

Not: Kitapta örnek olarak kendisinden kesit alınan veya alıntı yapılan kitap ve makaleler, mevzuat ve içtihat bibliyografyada gösterilmemiştir. Onların tam künyeleri örnek olarak yer aldıkları sayfada örneğin hemen altında veya yanında gösterilmiştir.

- Aksoy, Ömer Asım, *Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü*, İstanbul, İnkılap, 1998, c.I.
- ALWD ve Darby Dickerson, *ALWD Citation Manual, A Professional System of Citation*, Austin, Apsen Publishers, Wolters Kluwer, 4. Baskı, 2010 (Kitapta *ALWD Citation Manual* şeklinde zikredilmiştir).
- American Psychological Association, *Publication Manual of American Psychological Association*, Washington, 6. Baskı, 2010. (Bu kitapta *Publication Manual of APA* şeklinde zikredilmiştir).
- American (The) Heritage Dictionary of the English Language*, Boston, Houghton Mifflin, 4. Baskı, 2000.
- Ana Yazım Kılavuzu*, Haz. Ömer Asım Aksoy Başkanlığında Bir Kurul, İstanbul, Epsilon, 30. Baskı, 2012.
- Anayasa Mahkemesi, “Yayın Kuralları”, *Anayasa Yargısı*, Cilt 39, Sayı 1, Yıl 2022, s.VI (https://ayam.anayasa.gov.tr/media/6669/39_1_tumu.pdf).
- APA *Publication Manual* bkz. American Psychological Association
- Ataöv, Türkkaya, *Bilimsel Araştırma El Kitabı*, Ankara, Savaş, 2. Baskı, 1989.
- Aydın, Mehmet Âkif, “Düstur”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul, TDV Yayınları, 1994, c.10, s.48-49 (<https://islamansiklopedisi.org.tr/dustur>).
- Ayter, Nuşin, *Hukukta Fikir ve Sanat Ürünleri*, Ankara, “S” Yayınları, 1981.
- Batuhan, Hüseyin ve Teo Grünberg, *Modern Mantık*, Ankara, ODTÜ Yayınları, 1984.
- Beaud, Michel, *L'art de la thèse*, Paris, La Découverte, 2013, 202 s.
- Bilici, Nurettin ve Adem Bilici, *Bilimsel Araştırma El Kitabı*, Ankara, Savaş, 2013.
- Bluebook (The): A Uniform System of Citation*, Cambridge, M.A., The Harvard Law Review Association, 20. Baskı, 2015 (Bu kitapta “*The Bluebook, op. cit., s.*” olarak zikredilmiştir).
- Bouvier, John, *A Law Dictionary*, Philadelphia, Childs & Petersons, 6. Baskı, 1856, c.II (<https://books.google.com.tr/books?id=2mk8AAAAIAAJ&>).
- Capitant, Henri, *La thèse de doctorat en droit*, Paris, Dalloz, 3. Baskı, 1935, 155 s. (<https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k30403882.r>).
- Ceritoğlu Sengel, Filiz, *Fikir ve Sanat Eserleri Hukukunda İntihal ve Esinlenme*, Ankara, Seçkin, 2009.
- Chicago (The) Manual of Style*, Chicago, The University of Chicago Presse, 16. Baskı, 2010 (Bu kitapta “*The Chicago Manual of Style, op. cit., s.*” olarak zikredilmiştir).

- Day, Robert A., *Bilimsel Bir Makale Nasıl Yazılır ve Yayınlanır*, Çev.: Gülay Aşkar Altay, Ankara, TÜBİTAK Yayınları, 5. Baskı, 2000, 233 s.
- Deryfus, Simone, *La thèse et le mémoire de doctorat*, Paris, Editions Cujas, 2. Baskı, 1983.
- Devellioğlu, Ferit, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Ankara, Aydın Kitabevi, 1984.
- Dinler, Zeynel, *Bilimsel Araştırma ve E-Kaynaklar*, Bursa, Ekin, 7. Baskı, 2012.
- Dreyfus, Simone, *La thèse et le mémoire de doctorat*, Paris, Editions Cujas, 2. Baskı, 1983, 287 s.
- Duman, Bahattin, *Akademik Çalışmalarda Etik İhlali ve Yaptırımları*, Ankara, Seçkin, 2022.
- Erel, Şafak, *Türk Fikir ve Sanat Eserleri Hukuku*, Ankara, İmaj, 1998, s.33-36.
- Erzan, Ayşe (Ed.), *Bilim Etiği El Kitabı*, Ankara, TÜBA, 2008.
- Gaffiot, F., *Dictionnaire latin-français*, Paris, Hachette, 1934.
(www.lexilogos.com/latin/gaffiot.php) (Erişim Tarihi: 6 Haziran 2022).
- Gariel, A., *Dictionnaire Latin-Français*, Paris, A. Hatier, 1988.
- Gözler, Kemal, “Anayasa Mahkemesinin Usulsüz Alıntısı: Ali Kızık Kararındaki *Prima Facie* İhlâl Doktrininin Sahibi Kim?”, www.anayasa.gen.tr/aym-usulsuz-alinti.htm (Yayın Tarihi: 19 Ağustos 2019).
- Gözler, Kemal, “Bir Danıştay Kararında Benim Kitabımdan Kaynaksız Alıntı”, www.idare.gen.tr/danistay-kaynaksiz-alinti-k-2015-1223.htm (Yayın Tarihi: 29 Haziran 2019).
- Gözler, Kemal, “Dava Belgelerinin Yayınlanması Sorunu”, www.anayasa.gen.tr/dava-belgelerinin-yayini.htm (Yayın Tarihi: 26 Kasım 2020).
- Gözler, Kemal, “Kişilik Haklarını İhlal Eden İnternet Yayınlarının Kaldırılması Usulü ve İfade Hürriyeti: 5651 Sayılı Kanunun 9’uncu Maddesinin İfade Hürriyeti Açısından Değerlendirilmesi”, *Rona Aybay’a Armağan (Legal Hukuk Dergisi, Özel Sayı, Aralık 2014)*, İstanbul, Legal, 2014, Cilt I, s.1059-1120
(www.anayasa.gen.tr/5651.pdf).
- Gözler, Kemal, “Mahkeme Kararlarının Yayınlanması Sorunu”, www.anayasa.gen.tr/mah-karar-yayini.htm (Yayın Tarihi: 25 Kasım 2020).
- Gözler, Kemal, “Türkiye’de Bir Bilinmeyen: Isdar”, *Prof. Dr. Erdal Onar’a Armağan*, Ankara, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 2013, c.II, s.897-950
(<https://www.anayasa.gen.tr/isdar.pdf>).
- Gözler, Kemal, “*Yazık, Konstitüsyon Bitti!*”: *Makalelerim 2020*, Bursa, Ekin, 2021, s.120-170.
- Gözler, Kemal, *Bilimsel Yazma ve Yayınlama: Bir Stil Kılavuzu*, Bursa, Ekin, 2022.
- Gözler, Kemal, *Gözler v. Çağlayan Davası: Gözlemler ve Eleştiriler*, Bursa, Yazarın Kendi Yayını, 2020 (Açık Erişim: <https://www.idare.gen.tr/gozler-caglayan-davasi.htm>).
- Gözler, Kemal, *Hukuk Dilinin Öz Türkçeleşmesi Üzerine*, Bursa, Ekin, 2021, s.81-90.
- Gözler, Kemal, *Örnekleriyle Usulsüz Alıntı Sorunu: : Adnan Küçük, Ahmet Nohutçu, Bilal Canatan, Nevzat Sönmez, Ali Rıza Çoban, Serdar Özgüldür, Fatih Dikici ve Diğerlerinin Kitapları Hakkında Eleştiriler*, Bursa, Yazarın Kendi Yayını, 2013 (Açık Erişim: www.anayasa.gen.tr/usulsuz-alinti-sorunu.htm).
- İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, Cilt 73, Sayı 1, 2015, Künye Sayfası
(<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/230773>).

- Jaillardon, Edith) ve Dominique Roussillon, *Outils pour la recherche juridique: Méthodologie de la thèse de doctorat et du mémoire de master en Droit*, Paris, Editions des archives contemporaines, 2008.
- Kafesoğlu, Togan, “İntihale Giriş: 101”, *BirGün-Kitap*, Yıl 4, Sayı 92, 8 Ocak 2011 (<http://akademikcurume.blogspot.com/2011/01/intihale-giris-101.html>)
- Kalpsüz, Turgut, Turgut Akıntürk ve Erden Kuntalp, *Türk Hususi Hukukunda Atf Usûlleri ve Kısaltmalar*, Ankara, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, 1964
- Kantarlı, Kayhan, “İntihal İddialarına Karşı Bir Sığınak: Anonim Bilgi”, *Bilim ve Gelecek*, Sayı 65, 2009 (<https://bilimvegelecek.com.tr/index.php/2009/07/01/intihal-iddialarina-karsi-bir-siginak-anonim-bilgi/>) (Erişim Tarihi: 19 Kasım 2022).
- Karadeli, Vedat Yurda, *Ceza Davası Öyküleri*, Ankara TBB Yayınları, 2014.
- Karayağın, Yaşar, *Hukukda Öğretim-Kaynaklar-Metod: Problem Çözme*, Ankara, BTHAE Yayınları, Genişletilmiş 4. Baskı, 1994, s.50-51;
- Karslı, Mehmet Rauf, “Anayasa’nın 123/3 Hükmünde ‘Ancak’ Edatı Var mı?”, www.anayasa.gen.tr/karsli-ancak.htm (Konuluş Tarihi: 25.11.2018).
- Koschaker, Paul, *Roma Hukukunun Ana Hatları* (Kitabı Yeniden Elden Geçiren Kudret Ayıter, Ankara, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, 7. Baskı, 1983.
- Lani-Bayle, Martine, *Ecrire une recherche: mémoire ou thèse*, Paris, Chronique sociale, 2006.
- Le Petit Robert 1: Dictionnaire de la langue française*, Redaksiyon: A. Rey ve J. Rey-Debove, Paris, Le Robert, 1991.
- Long, Marceau *et al.*, *Les grands arrêts de la jurisprudence administrative*, Paris, Dalloz, 13. Baskı, 2001, s.96;
- New Oxford Style Manual*, Oxford, Oxford University Press, 2012
- OSCOLA: Oxford University Standard for the Citation of Legal Authorities*, Oxford, Faculty of Law, University of Oxford, 4. Baskı, 2012 (Açık Erişim: https://www.law.ox.ac.uk/sites/files/oxlaw/oscola_4th_edn_hart_2012.pdf den ulaşılabilmektedir) (Erişim Tarihi: 1 Mayıs 2022).
- Oxford Style Manual* bkz. *New Oxford...*
- Oxford University Standard for the Citation of Legal Authorities* bkz. *OSCOLA*
- Öncü, Özge, *Fikir ve Sanat Eserleri Hukukunda İktibas Serbestisi ve Sınırları*, Ankara, Yetkin, 2010.
- Özol, İnci, *Hukuk İçin ve Hukuk Dışı Öyküler*, İstanbul, Kastaş Yayınevi, 2002.
- Öztan, Fırat, *Fikir ve Sanat Eserleri Hukuku*, Ankara, Turhan, 2008.
- Petit Robert 1* bkz. *Le Petit Robert 1*
- Publication Manual of APA* bkz. American Psychological Association
- Resmî Gazete Tarihçesi*, <https://resmigazete.gov.tr/sayfa-tarihce> (Erişim Tarihi: 6 Mart 2022).
- Romi, Raphaël, *Méthodologie de la recherche en droit: master et doctorat*, Paris, Lexis-Nexis, 2. Baskı, 2010.
- Şemseddin Sami, [Ch.Samy-Bey Frascbery], *Kamus-u Fransevi: Dictionnaire Français-Turc*, İstanbul, Mihran, İkinci Tahrir, 1310, Cilt 2.
- Şemseddin Sami, *Kamus-i Türki*, Dersaadet, İkdam Matbaası, 1317.
- Seyidoğlu, Halil, *Bilimsel Araştırma ve Yazma El Kitabı*, İstanbul, Güzem Yayınları, 7. Baskı, 1997.

- Şirin, Tolga, “İnsan Haklarının ve Temel Hakların Korunması İçin Sözleşme’nin Türkçe Çevirisi Sorunu”, *Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi*, Cilt 9, Sayı 1, 2021, s.1-64.
- TDK *Yazım Kılavuzu*, http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=187:Noktalama-Isaretleri-Aciklamalar&catid=50:yazm-kurallari&Itemid=132 (Erişim Tarihi: 20 Kasım 2021).
- Tekinalp, Ünal, *Fikrî Mülkiyet Hukuku*, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2012.
- The Bluebook*, bkz. Bluebook...
- The Chicago Manual of Style* bkz. Chicago...
- Tribunal fédéral suisse, *Règles de citation*, Lausanne/Lucerne, 2021
(www.bger.ch/files/live/sites/bger/files/pdf/Reglemente/01_Regles_de_citation_2021_f.pdf) (Erişim Tarihi: 22 Nisan 2022).
- Tushnet, Mark (Ed.), *I Dissent: Great Opposing Opinions in Landmark Supreme Court Cases*, Boston, Beacon Press, 2008.
- Volokh, Eugene, *Akademik Metinler Nasıl Yazılır? Hukukçular İçin Rehber*, Çev.: Ertuğrul Uzun, Ankara, Tekin, 2. Baskı, 2019.
- Yazıcı, Hasan, *Bir Aşırma (İntihal): Doğramacı-Yazıcı Davası Işığında Yargımız-Aydınlarmız*, İstanbul, İletişim, 2020.

MAHKEME KARARLARI

- Anayasa Mahkemesi İkinci Bölümü, 26 Ekim 2017 tarih ve 2014/5552 Başvuru Numaralı *Ali Kıdık Kararı*, *Resmî Gazete*, 14 Aralık 2017, Sayı 30270 (Kararın tam metnine <https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2014/5552>’den ulaşabilirsiniz).
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 15 Nisan 2014 Tarih ve 40877/07 Sayılı *Hasan Yazıcı v. Türkiye Kararı* (<http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-142637>. Kararın Türkçe çevirisi için bkz.: “Hasan Yazıcı v. Türkiye Davası”, Çev. Yahya Berkol Gülgeç, *Legal Hukuk Dergisi*, Aralık 2014 (Özel Sayı: *Rona Aybay’a Armağan*), Cilt 2, 2014, s.2637-2664.
- Danıştay Birinci Dairesi, 18 Nisan 2019 Tarih ve E.2019/682, K.2019/647 Sayılı Karar, *Danıştay Kararları Dergisi*, 2019, Sayı 2, s.42, *in Duman, op. cit.*, s.211-212.
- Danıştay Birinci Dairesi, 19 Ekim 2017 tarih ve E.2017/1576, K.2017/1828 Sayılı Karar, *in Duman, op. cit.*, s.215.
- Danıştay Birinci Dairesi, 30 Kasım 2021 tarih ve E.2021/1839, K.2021/1782 Sayılı Karar (<https://www.memurlar.net/haber/1043495/vakif-universitesinde-kimlere-cezasorusturmasi-acilabilir.html>) (Erişim Tarihi: 20 Kasım 2022).
- Danıştay Dokuzuncu Dairesi, 23 Mart 1999 Tarih ve E.1998/423, K.1999/1264 Sayılı Kararı, *Danıştay Dergisi*, Sayı 101, s.649-650.
- Danıştay İdarî Dava Daireleri Kurulu, 30 Mart 2017 Tarih ve E.2015/544, K.2017/1512 Sayılı Karar.
- Danıştay Sekizinci Dairesi, 14 Ekim 2021 Tarih ve 2021/6505, K.2021/4565 Sayılı Karar, *in Duman, op. cit.*, s.125.
- Danıştay Sekizinci Dairesi, 16 Eylül 2013 Tarih ve E.2010/7128, K.2013/6640 Sayılı Karar, *in Duman, op. cit.*, s.123-124.
- Danıştay Sekizinci Dairesi, 30 Haziran 2021 Tarih ve E.2020/3830, K.2021/3483 Sayılı Karar, *in Duman, op. cit.*, s.163-164.

- Yargıtay Dördüncü Ceza Dairesi, 29 Ocak 2015 Tarih ve E.2012/19785, K.2014/2544 Sayılı Karar, *in Duman, op. cit.*, s.216.
- Yargıtay Dördüncü Hukuk Dairesi, 19 Ekim 2004 Tarih ve E.2004/9987 ve K.2004/11908 Sayılı *Doğramacı v. Yazıcı* Kararı (<https://legalbank.net/belge/y-4-hd-e-2004-9987-k-2004-11908-t-19-10-2004/578665/>).
- Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 10 Mayıs 2006 Tarih ve E.2006/4-230, K.2006/288 Sayılı *Doğramacı v. Yazıcı* Kararı, *Yargıtay Kararları Dergisi*, Cilt 33, Sayı 3, Mart 2007, s.431-445 (<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>; www.kararara.com/forum/viewtopic.php?t=30136 (Erişim Tarihi: 22 Kasım 2022)).
- Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 29 Ocak 2003 Tarih ve E.2003/4-47, K.2003/37 Sayılı Karar, *in Duman, op. cit.*, s.217.
- Yargıtay Onsekizinci Ceza Dairesi, 22 Mart 2016 Tarih ve E.2015/10782, K.2016/5625 Sayılı Karar, *in Duman, op. cit.*, s.217.

İNTERNET KAYNAKLARI

- bailii.org/ew/cases/EWCA/Civ/2000/254.html (Erişim Tarihi: 14 Nisan 2022).
- bger.ch/files/live/sites/bger/files/pdf/Reglemente/01_Regles_de_citation_2021_f.pdf (Erişim Tarihi: 22 Nisan 2022).
- bundesverfassungsgericht.de/DE/Entscheidungen/Liste/150ff/FAQ-Liste.html;jsessionid=FA66639AFD16E50407EF28750EB72618.2_cid354 (Erişim Tarihi: 16 Nisan 2022).
- calmadanoyanmaz.blogcu.com/prof-dr-kayhan-kantarli-intihal-iddialarina-karsi-bir-sigin/9868110.
- csjn.gov.ar/pubextrs/verIndice?tm=PP&nm=122&fascic=2021-147-III-06 (Erişim Tarihi: 14 Nisan 2022).
- daloz-revues.fr/Recueil_Lebon___Recueil_des_decisions_du_Conseil_d_Etat-cover-105860.htm (Erişim Tarihi: 19 Nisan 2022).
- dergipark.org.tr/tr/pub/cankujlaw (Erişim Tarihi: 1 Mayıs 2022).
- en.wikipedia.org/wiki/Ampersand (Erişim Tarihi: 23 Haziran 2022).
- en.wikipedia.org/wiki/Cambridge_University_Press (Erişim Tarihi: 18 Ekim 2022); www.cambridge.org/our-story Erişim Tarihi: 18 Ekim 2022).
- en.wikipedia.org/wiki/Ellipsis (Erişim Tarihi: 12 Ekim 2023).
- [en.wikipedia.org/wiki/Imprint_\(trade_name\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Imprint_(trade_name)) (Erişim Tarihi: 18 Ekim 2022)
- en.wikipedia.org/wiki/Oxford_University_Press (Erişim Tarihi: 18 Ekim 2022).
- en.wikipedia.org/wiki/Section_sign.
- en.wikipedia.org/wiki/Self-publishing (Erişim Tarihi: 18 Ekim 2022)
- en.wikisource.org/wiki/1911_Encyclop%C3%A6dia_Britannica/Paraphrase (Erişim Tarihi: 27 Ekim 2022).
- gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k5724272n/f14.jpeg?download=1 (Erişim Tarihi: 14 Nisan 2022).
- global.oup.com/about/oup_history/?cc=tr (Erişim Tarihi: 18 Ekim 2022).
- global.oup.com/about/publishing?cc=tr (Erişim Tarihi: 18 Ekim 2022).
- global.oup.com/jobs/ourstory?cc=gb (Erişim Tarihi: 18 Ekim 2022).

- global.oup.com/uk/archives/8.html# (Erişim Tarihi: 18 Ekim 2022).
- legislation.gov.uk/ukpga/Vict/63-64/12/enacted/data.pdf, Erişim Tarihi: 8 Mart 2022).
- liberte.com.tr/index.php?route=information/about (Erişim Tarihi: 1 Nisan 2016)
(=web.archive.org/web/20160401023243/https://liberte.com.tr/index.php?route=information/about).
- loc.gov/publish/cip/ (Erişim Tarihi: 1 Ekim 2022).
- loc.gov/publish/cip/ (Erişim Tarihi: 1 Ekim 2022).
- memoiredudroit.fr/index.php?&page=detail&cat=detail&reflivre=3518. (Erişim Tarihi: 14 Nisan 2022).
- mlajournals.org/
- odtu yayincilik.com.tr/aboutus.aspx (Erişim Tarihi: 18 Ekim 2022).
- oxforddictionaries.com/definition/english/paraphrase?q=paraphrase+ (Erişim Tarihi: 12 Kasım 2018);
- ucr.irmct.org/LegalRef/CMSDocStore/Public/English/Judgement/NotIndexable/IT-95-5%2318/JUD270R0000481380.pdf (Erişim Tarihi: 24 Nisan 2022).
- unictr.irmct.org/sites/unictr.org/files/case-documents/ictr-05-86/trial-judgements/en/091117.pdf (Erişim Tarihi: 24 Nisan 2022).
- yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/mevzuat/Yay%C4%B1nEt%C4%9FiY%3%B6negeresi_140318.pdf (Erişim Tarihi: 27 Ekim 2022).
- yok.gov.tr/Documents/Mevzuat/yuksekogretim-kurumlari-bilimsel-arastirma-ve-yayin-etigi-yonergesi.pdf (Erişim Tarihi: 27 Ekim 2022).
- yok.gov.tr/Sayfalar/Kurumsal/mevzuat/bilimsel-arastirma-ve-etik-yonetmeligi.aspx (Erişim Tarihi: 21 Aralık 2022). ■

EKLER

EK-1: ALINTI VE ATIF USÛLLERİNDE SEMBOLLER

Açıklama.- Aşağıdaki listeye alıntı ve atıflarda kullanılan başlıca işaretler (semboller) alınmıştır. Alıntı ve atıf usûllerine mahsus olmayan, bu açıdan bir özellik göstermeyen noktalama işaretleri buraya alınmamıştır. Bunlar için bkz. Gözler, *Bilimsel Yazma Ve Yayınlama, op. cit.*, s.133-164.

Noktalama İşaretleri

- : üst üste iki nokta (*colon*) (Alt başlıkların verilmesinde kullanılır. Yazar-yıl sisteminde yayın yılı ile sayfa numarası arasına konulur).
- ... : Üç nokta (*elips, ellipsis*) (Aynen alıntılarda çıkarılan kelimeler yerine konulur).
- ( ) : parantez (*ayraç, parentheses*).
- [ ] : köşeli parantez (*square brackets*).
- (... [...] ...) : Parantez içinde tekrar paragraf içine alınması gereken kelimeler olursa köşeli parantez içinde verilirler.

Tırnak İşareti (Aynen alıntılarının verilmesinde kullanılır. Tırnak işaretinin türleri aşağıdaki gibidir):

- " " : düz tırnak.
- “ ” : akıllı tırnak.
- “ : açılış tırnağı.
- ” : kapanış tırnağı.
- “ ” : çift tırnak işaretleri (*double quotation marks*) (*American style quotation marks*).
- ‘ ’ : tek tırnak işareti (*single quotation mark*).
- “... ‘...’ ...” : çift tırnağın içinde tekrar tırnak kullanılması gerekirse tek tırnak kullanılır.
- « » : köşeli tırnak işareti, Fransız tırnak işareti (*guillemet*). Tırnak işaretleri ile içindeki kelime veya kelimeler arasında bir boşluk bulunur. Örnek: « droit ».
- „ “ : Alman usûlü tırnak işareti.
- ‘ ’ : İngiliz usûlü tırnak (*British style quotation marks*)

Dipnot Başvurusu İçin Kullanılan Değişik İşaretler

Arap ve Roma rakamları, Yunan harfleri vs. buraya alınmamıştır. Aşağıdaki işaretlerin kendi içinde sıralaması şu şekildedir: *, †, ‡, §, ||, #. Daha fazla işaret gerektiğinde bu işaretlerden önce iki tanesi yan yana, sonra üç tanesi yan yana ilh. kullanılır.

* : asterisk, yıldız işareti (*asterisk*). Kitaplarda bölüm başlığına ve makalelerde başlığa veya yazar adına bağlı dipnot başvurularını göstermek için kullanılır.

Asteriske bağlı not sayfanın altında 1 numaralı dipnotun üstünde yer alır.

** : asteriskler, yıldız işaretleri (*asterisks*). Hem başlığa hem yazar adından sonra not düşmek gerekiyorsa birinci asteriskten bir asterisk, yani yan yana iki asterisk işareti (**) konulur. İki den fazla yazar var ise yan yana asterisk sayısı artırılır.

† : ölüm hançeri (*dagger*). (Değişik türde dipnot başvurusuna ihtiyaç olduğunda kullanılır).

‡ : çift hançer işareti (*double dagger*).

§ : paragraf işareti, bölüm işareti (*paragraph sign, section mark*). ABD’de ve bazı ülkelerde mevzuata ve mahkeme kararlarına atıfta, madde, fıkra veya paragraf numarasını vermek için kullanılır. Örnek: U.S. Const. art. II, § 1, cl. 5.

§§ : paragraflar, bölümler (*sections*). (Birden fazla paragraf numarasına atıfta kullanılır).

¶ : paragraf işareti (*pilcrow, paragraph*). ABD’de ve bazı ülkelerde kanunlara ve mahkeme kararlarına atıfta paragraf numarasını göstermek için kullanılır. Örnek: ¶ 65.

¶¶ : paragraflar (*pilcrow, paragraphs*).

|| : paralel işareti (*parallels*). Değişik türde dipnot başvurusuna ihtiyaç olduğunda kullanılır.

: sayı işareti (*number sign*). Sayıları göstermek için kullanılır. Değişik türde dipnot başvurusuna ihtiyaç olduğunda kullanılır.

Değişik türde çok sayıda dipnot var ise dipnot başvurularını numaralandırmak için yukarıdaki işaretler yetersiz kalırsa sırasıyla aşağıdaki iskambil kâğıdı işaretleri kullanılabilir:

♠ : maça (*spades*).

♥ : kupa (*hearts*).

♦ : karo (*diamonds*).

♣ : sinek (*clubs*).

Yazarların Ölmüş Olduğunu Göstermek İçin Kullanılan İşaretler:

† : ölüm hançeri (*dagger*). Ölmüş Hıristiyan yazar isimlerinden sonra konulur.

☾ : hilal (*crescent*). Ölmüş Müslüman yazar isimlerinden sonra konulur.

☆ : Davut yıldızı (*star of David*). Ölmüş Musevi yazar isimlerinden sonra konulur.

Diğer

© telif hakkı (*copyright*) (saklıdır, korunur).

© telif hakkı korunmaz (*public domain*).

EK-2: İNGİLİZCE VE FRANSIZCA KİTAPLARDA ALINTI VE ATIF USÛLLERİYLE İLGİLİ KULLANILAN BAZI KISALTMALAR VE LATİNCE BAZI TERİMLER

Açıklama.- Aşağıdaki girdilerde İngilizce ve Fransızca kitap ve makalelerde alıntı ve atıflarda sık rastlanılan bazı kısaltmalar ve Latince terimler verilmiştir. Liste esas itibarıyla elinizde tuttuğunuz bu kitabın (*Alıntı ve Atıf Usûlleri, op. cit.*) ana metni ve keza *Bilimsel Yazma ve Yayınlama (op. cit.)* isimli kitabımızın ana metni taranarak oluşturulmuştur. Listelenin hazırlanmasında ayrıca *The Bluebook (op. cit.)* s.373'te yer alan "Table 14" ve s.378-379'da yer alan "Table 16" dan; *ALWD Citation Manual, op. cit.*, s.16-21, 36-65; *New Oxford Style Manual, op. cit.*, s.837-838; *The Chicago Manual of Style, op. cit.*, s.504-514. Alıntı ve atıflara mahsus olmayan kısaltmalar buraya alınmamıştır. Bu tür kısaltmalar için bkz.: Gözler, *Bilimsel Yazma ve Yayınlama, op. cit.*, s.209-229. Latince terimler yanlarına (Lat.), Fransızca terimler ise (Fr.) kısaltması konularak belirtilmiştir.

Latince terimler Türkçe yazılan kitap ve makalelerde de kullanılabilir. İngilizce ve Fransızca terimler ise prensip olarak Türkçe kitap ve makalelerde kullanılamaz. Türkçe yazılan kitap ve makalelerde bunların kural olarak bunların Türkçe karşılıklarını kullanmak gerekir.

Dergi isimlerinin kısaltmaları aşağıdaki listeye alınmamıştır. Dergi isimlerinin kısaltmaları için bkz.: Bu Kitap, *supra*, s.967-1049, 711-814; *The Bluebook, op. cit.*, s.349-373; *ALWD Citation Manual, op. cit.*, s.547-601. Mahkeme isimlerinin kısaltmaları da buraya alınmamıştır. Mahkeme isimlerinin kısaltmaları için bkz.: Bu Kitap, *supra*, s.766-860; *The Bluebook, op. cit.*, s.337-340; *ALWD Citation Manual, op. cit.*, s.405-457.

add. (addendum): ek, ilave, zeyil.

al. (alinea): fıkra.

alias (Lat.): diğer, başka bir ifadeyle, nam-ı diğer.

amend. (amendment): anayasa değişikliği, ABD'de.

amends. (amendments): anayasa değişiklikleri, ABD'de.

ann. (annotated): notlandırılmış, açıklamalı.

annot. (annotation): açıklama notu.

annots. (annotations): açıklama notları.

anon. (anonymous): anonim, ismi bilinmeyen.

app. (appendix): ek, ilave, zeyil.

apps. (appendices): ekler, ilaveler, zeyiller.

art. (article): madde. Örnek: Art. 16.

arts. (articles): maddeler.

at: 'de, 'da (ABD'de bazı atıf usûllerinde sayfa numarasının önünde kullanılır. Bu durumda sayfa [page] p. kısaltması kullanılmaz).

B. (Band) (Alm.): Almanya'da cilt.

bibliog. (bibliography): bibliyografya.

bis, ter, quater, ... Latince *frequentativa* sayıları. Atıf usûllerinde mükerrer maddelerin numaralandırılmasında kullanılır.

bk. (book): kitap.

bks. (books): kitaplar.

but cf. (but confer): ama karşılaştınız (Dipnotta karşı görüşü savunan kaynakları sunmak için kullanılır).

but see: ama bakınız (Dipnotta atıfta karşı görüşü sunmak için kullanılır).

c. (contre) (Fr.): karşı (Fransa’da dava isimlerinde tarafların isimleri arasına konulur).

c. veya ca.: (circa) (Lat.): yaklaşık (Yayın yılı tam olarak bilinmeyen, ama tahmin edilen kitaplara atıf yapılırken kullanılır. Örnek *ca.* 1250).

cf. (confer) (Lat.): karşılaştırdınız (Dipnotta asıl kaynağa atıf yapıldıktan sonra benzer veya farklı görüşü savunan diğer kaynaklara yapılan yönlendirme atıflarından önce kullanılır. Bir örnek: Perrin, *op. cit.*, s.84. *Cf.* Riccardo Guastini, “Alf Ross...”. Bunun yerine Türkçe olarak “karşılaştırdınız” anlamında “Karş.”, “Krş.” gibi kısaltmalar kullanılabilir).

ch. (chapitre) (Fr.): bölüm.

ch. (chapter): bölüm, kitap bölümü. (Belirli bir sayfaya değil, bölümün bütününe atıf yapılırken kullanılır. Keza klasiklere atıf yapılırken, yer belirleyicisi yerine sayfa numarası yerine bölüm numarasına atıf yapılırken kullanılır. Örneğin Ch.1).

chs. (chapters): bölümler.

cip: cataloging-in-publication data: yayın kataloglama verisi (ABD’de Kongre Kütüphanesinde).

cit. (citatio) (Lat.): zikredilmiş, atıf yapılmış.

cited in ... : ...’nde zikredilmiş (İngilizcede naklen atıf formülüdür. Asıl kaynak *cited in* nakleden kaynak).

cité par ... : ... tarafından zikredilmiş (Fransızcada naklen atıf formülüdür. Asıl kaynak *cité par* nakleden kaynak).

cl. (clause): hüküm (Yerine göre maddenin alt birimi olarak fıkra, bent veya cümle olabilir. Özellikle ABD’de kullanılır. Örneğin U.S. Const. art. II, § 1, cl. 5.

cls. (clauses): hükümler.

cmt. (commentary, comment): yorum, şerh.

cmts. (commentaries, comments): yorumlar, şerhler.

col.: column: sütun (Çok sütunlu makalelere atıfta kullanılır).

cols. (columns): sütunlar.

coll. (collection) (Fr.): koleksiyon.

comp. (compiled, compilation): derlenmiş, derleme.

concurring (concurring opinion): mutabık oy, gerekçede farklı oy. (*Concurring* ibaresi *concurring opinion*’lara atıf yapılırken, bu oyları yazan hâkimin isminden sonra kullanılır).

const. (constitution): anayasa

contra (Lat.): karşı (karşı görüş için bakınız. Yönlendirme atıflarında karşı görüşü savunan kaynakları vermeden önce kullanılır).

déc. (décision) (Fr.): karar, mahkeme kararı.

dec. (decision): karar, mahkeme kararı.

dissenting (dissenting opinion): karşı oy, muhalefet şerhi, ABD’de karşı oy yazılarına atıf yapılırken karşı oyu yazan hâkimin isminden sonra konulur. Örnek: *King v. Burwell*, 576 U.S. 473, 498 (2015) (Scalia, J. dissenting).

div. (division): bölüm, ABD’de atıf yapılan belgenin alt bölümlerine atıf yapılırken kullanılır.

DOI: Digital Object Identifier (dijital nesne belirleyicisi).

e.g. (exempli gratia) (Lat.): örnek olarak, örneğin, örnek olsun diye, örnek kabilinden.

ead. (*eadem*) (Lat.): aynı kadın yazar (Bir önceki atıfta atıf yapılan yazarın diğer bir kitabına araya başka bir yazar girmeden atıf yapılırken yazar adı yerine kullanılır).

ECLI (*European Case-Law Identifier*): Avrupa İçtihat Belirleyicisi.

ed. (*edition*): edisyon, yayın, baskı. (Önünde *edition* kelimesinin *1st*, *2nd*, *3rd* gibi bir sıra sayısı var ise baskı sayısını gösterir).

ed. (*editor*): editör, derleyen, hazırlayan.

éd. (*éditeur*) (Fr.): editör.

ed. by... (*edited by ...*): ... tarafından edite edilmiş, tarafından derlenmiş.

éd. par ... (*édité par ...*) (Fr.): ... tarafından edite edilmiş, ... tarafından derlenmiş. (Fransızca da kolektif ve derleme eserlere atıf yaparken kullanılır).

éd. par ... (*édition par ...*) (Fr.): (...'in edisyonu) (editörü göstermek için kullanılır).

éd. (*édition*) (Fr.): (yayın, ancak önünde *1re*, *2e*, *3e* gibi sıralama sayıları var ise baskı anlamına gelir).

éditions (Fr.): yayınları (Yayınevini ifade etmek için kullanılır).

eds. (*editors*): editörler, derleyenler, hazırlayanlar.

éds. (*éditeurs*) (Fr.): editörler.

et al. (*et alii*) (Lat.): ve diğerleri. (Üçten fazla yazarlı olan kitaplara atıf yapılırken sadece ilk yazarın adı yazılır ve sonra *et al.* kısaltması kullanılır. Örneğin Long *et al.*, *op. cit.*, s.2.

et seq. (*et sequens* veya *et sequentia*) (Lat.): ve devamı (sayfalar). (Kitabın belirli bir sayfasına ve o sayfayı izleyen sayfalara birlikte atıf yapıldığında kullanılır. Örneğin s. 234 *et seq.*).

etc. (*et cetera*) (Lat.): ve benzerleri, vb. (Başka örneklerin de olduğunu gösterir).

ex parte: Bir taraftan gelen (Nizasız kaza davalarında verilen kararlara atıfta kullanılır. Örneğin *Ex parte* Milligan).

ex. (*example*): örnek.

fasc. (*fascicle*): fasikül

ff. (*and following*): ve devamı.

fig. (*figure*): şekil.

fl. (*floruit*) (Lat.): *mot à mot* “çiçek açtı”, mecazi olarak üretti, yazdı (Doğum ve ölüm tarihi bilinmeyen ama eser ürettiği yıllar bilinen yazarın faal olduğu yılları belirtmek için kullanılır).

folyo (Bir kâğıt tabakasının ikiye katlanmasıyla ortaya çıkan: *fol.* (*folio*), iki yaprak ve dört sayfalık kısımdır. Bazı eski kitaplara ve arşiv belgelerine atıfta yer belirleyicisi olarak sayfa numarası yerine folyo numarası kullanılır, örneğin *fol.* 12).

fols. (*folios*): folyolar (örnek: *fols.* 12-14).

i.a. (*inter alia*) (Lat.): onların arasında, onlar gibi, diğerleri arasında, bunun gibi, bunun yanı sıra, ezcümle, örneğin, diğer hususlar meyanında.

i.e. (*id est*) (Lat.): yani, diğer bir ifadeyle.

ibid. (*ibidem*): Aynı, aynı yerde, aynı kitap, aynı sayfa.

ibid. (*ibidem*) (Lat.): aynı, aynı eser (örnek: *Ibid.*) (Üst dipnotta verilen aynı eserin aynı sayfasına atıf yapılıyorsa sadece *Ibid.* kısaltması kullanılır. Üst dipnotta verilen aynı eserin farklı sayfasına atıf yapılıyorsa sadece *Ibid.*, s.... kısaltması kullanılır. Örnek: *Ibid.*, s.75).

id. (*idem*) (Lat.): aynı erkek yazar (Atıf yapılan yazarın diğer bir kitabına araya başka bir yazar girmeden atıf yapılırken yazar adının tekrar yazmak yerine *id.* kısaltması kullanılır. Örnek: Troper, “Le problème de l’interprétation et la théorie de la supralégalité”, *op. cit.*, s.136; *Id.*, “Justice constitutionnelle et démocratie”, *op. cit.*, s.39.).

illus. (*illustration*): resim, çisim, görsel malzeme.

in (Lat.): içinde (Kolektif ve derleme eserlerin içindeki bölümlere atıfta kullanılır).

in fine (Lat.): son, sonuncu (Maddelerin son fıkrasına atıfta kullanılır. Örnek: Anayasa, m.26 *in fine*).

infra (Lat.): aşağıda (İç atıflarda aşağıya doğru, yani sonraki sayfalara atıfta kullanılır. Örnek: Bkz. *infra*, s.78).

inter alia (Lat.): diğerleri arasında, bunun gibi, (bunun) yanı sıra, örneğin, ezcümle, diğer hususlar meyanında. Örnek: “Mahkeme kararını, *inter alia*, şu gerekçelere dayandırmıştır”.

intro. (introduction): giriş.

issue (sayı): dergi sayısı (Pek çok ülkede makalelere atıf yapılırken derginin sayı numarası sayı için herhangi bir kelime kullanılmadan, cilt numarasından sonra üst üste iki noktadan sonra veya parantez içinde verilir. Örnek: 78: 3 veya 78 (3)).

l. (line): satır. (*Pintpoint* atıfta yer belirleyicisi olarak kullanılır. Satır numarasından önce *l.* kısaltması konulur. Örnek *l. 225*). Türkçe atıflarda *l.* yerine satır anlamında *s.* sayfanın kısaltması olduğu için, *s.* kısaltması kullanılamaz. Türkçe atıflarda satır kelimesini kısaltmadan vermek uygun olur).

ll. (lines): satırlar (Birden fazla satıra atıfta kullanılır).

lib. (liber) (Lat.): kitap. (Klasiklere atıfta bunların “Liber” başlıklı büyük kısımlarını belirtmek için kullanılır. Örnek: *Liber I* veya *Liber Primus*).

liv. (livre) (fr): kitap (Klasiklere atıfta bunların “Livre” başlıklı büyük kısımlarını belirtmek için kullanılır).

loc. cit. (loco citato): zikredilen yer.

misc. (miscellaneous): çeşitli.

ms. (manuscript): el yazması

m.m.: bkz. *mutatis mutandis*

MS (manuscriptum): el yazması.

mutatis mutandis: kıyasen, benzetilerek. (Bir örneğin gereken değişiklikler yapılarak diğer örneğe uygulanabilmesi durumunda kullanılır. Genellikle benzer yargı kararlarına atıf yaparken bu yola başvurulur).

n. (note): not, dipnot (footnote) (Çoğunlukla iç atıflarda dipnot anlamında kullanılır).

NB (nota bene): iyice not al.

n.d. (no date): tarih yok. Yayın yılı belirtilmemiş kitaplara atıfta kullanılır.

n.p. (no place): yer yok. Yayın yeri belirtilmemiş kitaplara atıfta kullanılır.

n.s. (new series): yeni dizi.

nn. (notes, footnotes): notlar, dipnotlar (Birden fazla dipnotta atıf yapılırken kullanılır).

No. (number): numara, dergilerde sayı.

non seq. (non sequitur): devamı yok. (*et seq. - vd.*’nin tersidir)

Nos. (numbers): numaralar, sayılar (birden fazla sayıya atıfta kullanılır).

Nr. (number): numara, dergilerde sayı.

ob. (obiit) (Lat.): “Öldü” demektir. Yazarın ölüm tarihinin gösterilmesinde kullanılır.

op. cit. (opere citato) (Lat.): adı geçen eser, zikredilen eser.

p. (page): sayfa. Atıflarda sayfa numarasını göstermek için kullanılır.

p.m.a. (post mortem auctoris) (Lat.): yazarın ölümünden sonra (yayınlanmış eser).

par. (paragraph): paragraf. Yargı kararlarına atıfta paragraf numarasının önüne konulur.

para.: paragraph (paragraf. Yargı kararlarına atıfta paragraf numarasının önüne konulur).

paras. (paragraphs): paragraflar (Birden fazla paragrafa atıfta kullanılır).

passim (Lat.) (orasına, burasına): Atıf yapılan husus, bir kitabın belirli bir sayfasında değil, pek çok sayfasında geçtiğinde sayfa numarası gösterilmeksizin, yer belirleyicisi olarak *passim* ibaresi kullanılır.

photo. reprint (photoduplicated reprint): tıpkı baskı, fotoğrafın çekilmesi suretiyle tekrar baskı.

pmb. (*preamble*): başlangıç, dibace.

posth. (*posthumous*): yazarı öldükten sonra yayınlanan eser.

pp. (*pages*): sayfalar. Birden fazla sayfaya atıf yapıldığında kullanılır.

pr. (*paragraph*): paragraf (Yargı kararlarına atıfta yer belirleyicisi olarak kullanılır).

prs. (*paragraphs*): paragraflar (Birden fazla paragrafa atıfta kullanılır).

prt. (*printing*): baskı.

pt. (*part*): kısım (Klasiklere atıfta yer belirleyicisi olarak kullanılır).

pts. (*parts*): kısımlar (Birden fazla kısma atıfta kullanılır).

pub. (*publication*): yayın

R (*Rex*) veya (*Regina*) (Lat.): Kral veya Kraliçe. Britanya'da dava ve karar isimlerinde "R" Kral veya Kraliçeyi simgeler. Örneğin: *R v. Dudley and Stephens*

r. (*recto*): rektö (Kağıdın ön yüzü. Kitap açıldığında sağda kalan sayfa. Daima tek numara taşır. Sayfaları değil yaprakları numaralandırılmış veya folyoları işaretlenmiş eski kitaplara, defterlere ve arşiv belgelerine atıf yaparken yer belirleyicisi olarak atıf yapılan yaprağın hangi yüzüne [*recto* veya *verso*] atıf yapıldığı da belirtilir.).

R. (*recueil*) (Fr.): dergi (Fransa'da karar dergilerine atıfta dergi isminin kısaltması olarak kullanılır).

rec. (*recueil*) (Fr.): dergi (Fransa'da karar dergilerine atıfta dergi isminin kısaltması olarak kullanılır).

recte (Lat.): doğrusu (Aynen alıntıda hataları düzeltmek için kullanılır. Örnek: "1980 [*recte* 1982] Anayasasıyla ...").

réimp. (*réimpression*) (Fr.): tekrar baskı, tıpkı baskı. Kitapların tıpkı baskısına atıfta kullanılır.

rev. (*review*): dergi.

rev. ed. (*revised edition*): gözden geçirilmiş baskı, düzeltilmiş baskı.

rev. (*revised* veya *revision*): gözden geçirilmiş, gözden geçirme.

RN. veya *rn.* (*Randnummer*) (Alm.): kenar numarası (Almanya'da atıfta yer belirleyicisi olarak sayfa numarası yerine kenar numarası kullanılıyor ise bu numarasının önüne konulur).

rubrica (Lat.): bölüm (klasiklere atıfta kullanılır).

S.: *Seite* (Alm.): sayfa (Almanya'da kitaplara atıfta yer belirleyicisi olarak sayfa numarası kullanıldığında numaranın önüne konulur).

s.a. (*sine anno*): yılsız, yayın yılı belirtilmemiş.

s.l. (*sine loco*): yersiz, yayın yeri belirtilmemiş.

s.v. (*sub verbo*): kelimesi altında (Sözlük ve ansiklopedi maddelerine atıfta girdi başlığında önce verilir. Örnek: *s.v.* Hukuk).

sched. veya *skd.* (*schedule*): ek, kanunun eki. (Birleşik Krallık'ta kanunlara atıfta kullanılır).

sec. (*section*): bölüm, madde, fıkra (ABD'de kanunun bölümü. Örnek: U.S. Const. art. II, sec.1, cl. 5).

secs. (*sections*): bölümler (ABD'de kanunun birden fazla bölümüne atıf yaparken kullanılır).

sectio: bölüm (klasiklere atıfta yer belirleyicisi olarak kullanılır).

- see*: bakınız, bkz. (ABD’de yönlendirme atıflarında atıf yapılan kaynakların künye bilgisinden önce kullanılır).
- see also*: ayrıca bakınız (ABD’de ek bilgi atıflarında, yönlendirilen kaynakların künye bilgisinden önce kullanılır).
- ser.* (*series, serial*): seri, dizi.
- sic* (*sic erat scriptum*): aynen (aynen böyle yazılıyor). (Aynen alıntılanan metindeki hataya işaret etmek için kullanılır. Metinde bir kelimedenden sonra *sic* konulmuşsa bundan önceki kelimenin sehven değil, alıntılanan metinde aynen öyle yazıldığı anlaşılır. *Sic* bazen şaşırma, bazen de alay etmeyi ifade eder).
- signature*: imza, işaret. (1800’lerden önce basılan bazı kitapların formlarının ilk sayfaları üzerine konulan işaret ve numaralar. Bunlar atıfta, sayfa yerine yer belirleyicisi olarak kullanılabilirler. Örneğin “G6v”, “G” *signature*’lü formanın 6’ncı yaprağının verso yüzü demektir).
- sous la direction de...* (Fr.): ...’in yönetimi altında (Fransa’da kolektif ve derleme eserlerde editörün isminden sonra bu ibare konulur. Editör anlamına gelir).
- spec.* (*special*): özel, mahsus.
- SS* (*signum sectionis*) § (Lat.): bölüm işareti, paragraf işareti.
- St.* (*sanctus, saint*): aziz (yazarın sıfatı).
- subdiv.* (*subdivision*): alt bölüm, alt ayırım.
- subpara* (*subparagraph*): alt paragraf, Birleşik Krallık’ta kanunlara atıf
- subsec.* (*subsection*): alt bölüm.
- supp.* (*supplement*): ek, ilave, zeyil.
- supra*: yukarıda (İç atıflarda yukarıya doğru, yani önceki sayfalara atıfta kullanılır. Örnek: Bkz. *supra*, s.45).
- t.* (*tome*) (Fr.): cilt
- tbl.* (*table*): tablo.
- tit.* (*title*): başlık.
- trad. par* (*traduit par ...* (Fr.): ... tarafından çevrilmiştir.
- trad.* (*traduction, traductor*) (Fr.): çeviri, çeviren.
- trans.* (*translation, translator*): çeviri, çeviren.
- trans. by ...* (*translated by ...*): ... tarafından çevrilmiştir.
- una voce*: oy birliğiyle.
- updated ed.* (*updated edition*): güncellenmiş baskı.
- v.* (*verse*): ayet, mısra.
- v.* (*vide*) (Lat.): bakınız.
- v.* (*voir*) (Fr.): bakınız.
- v.* (*verso*): verso yüz. (Kağıdın arka yüzü. Kitap açıldığında solda kalan sayfa. Daima çift numara taşır. Sayfaları değil yaprakları numaralandırılmış veya folyoları işaretlenmiş eski kitaplara ve arşiv belgelerine atıf yaparken yer belirleyicisi olarak atıf yapılan yaprağın hangi yüzüne [*recto* veya *verso*] atıf yapıldığı da belirtilir.
- v.* veya *vs.* (*versus*): karşı (Davaların veya mahkeme kararlarının isimlendirilmesinde tarafların adlarının arasına konulur. Örneğin: *Marbury v. Madison*).
- vide* (Lat.): bak, bakınız.
- viz.* (*videlicet*): tamı tamına bakınız, ismen, aynen, açıklama yaparken başa konur.
- vol.* (*volume*): cilt (Birden fazla ciltli kitaplara atıfta cilt numarası önüne konulur).
- vols.* (*volumes*): ciltler. ■

EK-3

TÜRKÇE-İNGİLİZCE ALINTI VE ATIF USÛLLERİ TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

Açıklama.- Aşağıdaki girdilerde Türkçe terimlerin çoğunlukla İngilizce ve bazen de Fransızca ve Latince karşılıkları verilmiştir. Fransızca olan karşılıklar (Fr.) ve Latince olanlar (Lat.) kısaltmasıyla gösterilmiştir. Girdinin sonundaki rakam veya rakamlar, o girdideki terimin bu kitapta geçtiği sayfa numarası veya numaralarını gösterir. Terim ile ilgili daha fazla açıklama ve örnek kullanım için ilgili girdi sonundaki sayfa numarasına veya numaralarına bakılabilir.

---A---

A.e. kısaltması (aynı eser): *Ibid.* (Lat.), 1134
a.g.e. kısaltması (adı geçen eser): *op. cit.* (*opere citato*) (Lat.), 1114, 1119, 1127
açıklamalı bibliyografya, notlandırılmış bibliyografya: *annotated bibliography*, 1445
açılı parantez: *angle brackets* (< >), 1100
alıntı içinde alıntı: *quotation within quotation*, 64, 184
alıntı işareti: *quotation mark* (“ ”), 64
alıntı: *quotation* (İng.), 29; *citation* (Fr.), 54
alt başlıklar: *subtitles* (İng.), *sous-titres* (Fr.), 1283
altını ben çizdim: *c'est moi qui souligne* (Fr.), 102; altını biz çizdik: *c'est nous qui soulignons* (Fr.), 102
altsimgce: *subscript*, 542
ana şirket (yayınevi): *parent company*, 1335
anlamı çarpıtma tehlikesi: *danger of skewing meaning*, 130
anonim çalışmalar, anonim eserler: *anonymous works*, 1246
ansiklopedik sözlük: *dictionnaire encyclopédique*, 1085
APA sistemi: *system of APA [American Psychological Association]*, 877
ara, boşluk (kelimeler arasında): *space*, 120
armağan: *liber amicorum* (Lat.), *mélanges* (Fr.), *Festschrift* (Alm.), *essays in honor of...* (İng.), 1063
asla sadık (çeviri, alıntı, vb.): *verbatim*, 160
asla sadık alıntı: *verbatim quotation*, 53, 57
atf: *citation*, 29; *attribution*, 507;
atf endeksi: *citation index*, 244

aylık: *monthly* (İng.), *mensuel* (Fr.), 1026
aynen alıntı: *quotation*, 32; *direct quotation*, 32; *verbatim quotation*, 53; *citation in extenso* (Fr.), 54
aynı [eser]: *ibid.*, *ibidem*, 1132
aynı (erkek) yazar: *id.*, *idem*, 956
aynı (kadın) yazar: *ead.*, *eadem*, 956

---B---

bağlı şirket (yayınevi): *subsidiary*, 1335
basım: *impression*, 1342
basımevi (matbaa): *press* (İng.) 1346; *imprimerie* (Fr.), 1348
baskı geçmişi: *edition history*, 1399
baskı: *printing* (İng.), 1394, 1398, 1410; *impression* (Fr.), 1394, 1398; *Auflage* (Alm.), 1395
baskıda (yakında çıkacak): *in press* (İng.), *sous presse* (Fr.) (piyasaya henüz çıkmamış kitaplara atıfta kullanılır), 909, 1425, 1426
başlangıç, dibace: *preamble* (anayasalara atıfta), 604, 614
başlık stili: *headline-style*, 957, 1272, 1273
başlık: *title* (İng.), *titre* (Fr.), 1254
başvuru numarası: *application no.* (İng.); *numéro de la requête* (Fr.), 845, 852
bibliyografya: *bibliography*, 944-948, 1060
bibliyografya makaleleri: *bibliographic essays*, 1445
blok alıntı, girintili paragraf şeklinde verilen aynen alıntı: *block quotation*, 85
bold, kalın harfler, siyah harfler: *bold*, 84-85, 106-108, 957-958, 1199-1202
bölüm: *chapitre* (Fr.), 1088

bölüm (klasiklerde): *rubrica* (Lat.), 588;
sectio (Lat.), 1087

bölüm işareti, paragraf işareti: *signum sectionis-§* (*section sign*), 1458; *section mark*, 583

büyük harfler: *capitals* (İng.), *majuscules* (Fr.), 952

---C-Ç---

cilt: *volume* (İng.), *tome* (Fr.), *Band* (Alm.), 965, 1032, 1434, 1436

cümle stili: *sentence-style*, 1273

cüz: *volume* (Fr.), 1437

çapraz gönderme (iç atfı): *cross reference*, 1237

çeviren: *translator* (*tr., trans*) (İng.), *traducteur* (*trad.*) (Fr.), 1303-1312

çeviri: *translation* (*tr., trans*) (İng.), *traduction* (*trad.*) (Fr.), 1303-1312

çıkacak: *forthcoming* (İng.), *à paraître* (Fr.) (piyasaya henüz çıkmamış kitaplara atfı usulü), 909, 1425, 1426

çıkarmalar: *omissions* (aynen alıntılarda), 119

çift tırnak işareti: *double quotation mark* (“ ”), 64, 74

çifte başlık: *double title*, 1292

---D---

danışma görüşleri: *advisory opinions* (İng.), *avis consultatifs* (Fr.), 822, 826

dava: *case* (İng.), *affaire* (Fr.), 855

nakleden (naklen alıntılarda atfı formülü): *cited in ...* (İng.); *cité par ...* (Fr.), 1152

dergi: *review* (İng.), *revue* (Fr.), 1006, 1009

derleyen: *editor* (*ed.*), 888

dipnot atlanmıştır: *footnote omitted*, 186, 311

dizi, seri: *series*, 1298, 1299, 1383

doğrudan alıntı: *direct quotation*, 53

doğrusu (aynen alıntıda düzeltme): *recte* (Lat.), 132, 134

düzeltilmiş baskı, gözden geçirilmiş baskı: *revised edition*, 1408

---E---

editör: *editor* (*ed.*), 888

editörler: *editors* (*eds.*), 1055

el yazmaları: *manuscripts*, 1269, 1425

elips, üç nokta: *ellipses*, *points de suspension*, 126

emsal (karar): *precedent*, 638

erişilebilir (...’den) (internet kaynaklarına atfta): *available at...*, 1100

erken görünüm: *early view* (makalelere atfta), 1039

esas (kararın esas hakkındaki kısmı veya esas hakkında karar): *merits* (İng.), *fond* (Fr.): 823

esas sayısı, dosya numarası, dava sayısı: *case number*, 648

---F-G-H---

fıkra: *alinea*, 545

gazete, dergi: *journal*, 1006, 1109

genişletilmiş baskı: *enlarged edition*, *expanded edition*, 1407, 1408

gerekte farklı görüş, mutabık mütalaa: *concurring opinion*, 311, 693

girdi: *entry* (ansiklopedilerde, sözlüklerde), 1078

giritimli paragraf şeklinde verilen aynen alıntı: *displayed quotation*, *block quotation*, 85

gönderme: *reference*, 507

güncelleştirilmiş baskı: *updated edition*, 1407, 1408

Harvard sistemi: *Harvard system*, 877

hayat artı yetmiş [yıl] (kuralı): *life plus seventy [year]*, 201

hazırlık çalışmaları (kanunların): *travaux préparatoires*, 308, 573, 575

hüküm: *clause* (*cl.*), 603

hüküm: *judgment* (İng.), *arrêt* (Fr.), 822, 843, 847, 849, 858

---İ---

iç alıntı: *interior quotation*, *internal quotation*, 64, 184

içinde: *in* (Lat.) (kolektif eserlere atfta kullanılması), 890

içtihat: *case law* (İng.), *jurisprudence* (Fr.), 637

içtihat kroniği: *chronique de jurisprudence* (Fr.), 1044

içtihat notları: *notes de jurisprudence* (Fr.), 1044

iki aylık (dergi): *bimonthly* (İng.), *bimestriel* (Fr.), 1026

iki yana yaslı (paragraf): *justified*, 88

intihal, aşırma, çalıntı: *plagiat*, 30, 329

işbirliğiyle (...’in): *avec collaboration de...* (Fr.), 1250

italikler bana ait: *my italics* (İng.), *italics mine* (İng.), *les italiques sont de nous* (Fr.), 102

italikler eklenmiştir: *italics added*, 102
italikler yazara ait: *les italiques sont de l'auteur* (Fr.), 102
italikler orijinalde vardır: *emphasis in original*, 105

---K---

kabul edilebilirlik, dinlenebilirlik (davanın, başvurunun): *admissibility* (İng.), *recevabilité* (Fr.) (AİHM), 847, 859
kalın harfler, siyah harfler: *bold*, 84-85, 106-108, 957-958, 1199-1202
kanun hükmünde kararname: *décret-loi* (Fr.), 587
kanun: *loi* (Fr.), 587
karar dergileri: *reports* (İng.), *recueil* (Fr.), 825
karar, mahkeme kararı, hüküm: *judgment*, 665
karar: *arrêt* (Fr.), 587, 665, 848
karar: *decision* (İng.), *décision* (Fr.), 843, 847
karar tahlili, yorumu, şerhi: *commentaire d'arrêt* (Fr.), 1044
karar tahlili yazıları: *recent cases*, 1044
kararlar dergileri: *law reports*, 778, 782
kararname: *décret* (Fr.), 587
karşı oy, muhalefet şerhi: *dissenting opinion*, 311, 689
karşı: *contra*, 915
karşılaştırınız: *cf. (confer)* (Lat.), 915
kataloglama bilgisi (kütüphane): *cataloging-in-publication (CIP)*, 1397, 1417
kaynak gösterme, gönderme: *reference, citation, source citation*, 507
kelimesi kelimesine: *mot à mot*, 161
kenar numarası: *Randnummer* (Alm.), 1461, 1459, 1460; *margin number* (İng.), 1461
kısa edisyon: *brief edition*, 1387, 1408
kısa künye atfı: *shortened citation, short citation format*, 606, 1105
kısa versiyon: *brief version*, 1387
kısaltılmış baskı: *abridged edition*, 1407
kitabevi (yayınevi anlamında): *librairie* (Fr.), 1347
kitap inceleme yazıları: *book reviews*, 1041
kitap: *liber* (klasiklerin kısımları), 1087; *livre* (Fr.), 1088
koleksiyon: *collection (coll.)*, 1298, 1383
konsolide metin (kanunların): *texte consolidé* (Fr.), 288, 289, 570, 581

kontrol numarası (Kongre Kütüphanesi): *control number*, 1419
kopyala/yapıştır usûlü: *copy/paste method*, 221
kronik: *chronique* (Fr.), 1041
kurumsal yazar: *institutional author*, 900
küçük büyük harfler: *small capitals (small caps)*, 952, 1197, 1272
küçük harfler: *miniscules*, 952
künye sayfası: *copyright page*, 942, 1330

---M---

madde, bölüm (ABD *code*'larına atıfta): *section*, 583
madde (m.): *article, (art.)*, 550, 583, 601
mahkeme/divan: *court/cour*, 821
mahkeme: *cour, tribunal*, 834
makale: *article*, 968
matbaa, basımevi: *printing house* (İng.), *imprimerie* (Fr.), 1343
mealen alıntı, aktarma: *paraphrase, paraphrasing*, 35
mealen alıntı: *indirect quotation*, 33; *paraphrase, paraphrasing*, 35-36
metin içinde verilen alıntı: *run-in quotation, run-on quotation*, 81
mevsukiyet: *authenticité* (Fr.), 58
MLA sistemi: *System of MLA (Modern Language System)*, 877
mutabık mütalaa: *concurring opinion*, 693
müsvedde (kitabın, makalenin baskı öncesi hazırlık nüshası): *manuscript*, 107, 1269
nokta atışı atfı: *pinpoint citation*, 669
notlandırılmış bibliyografya: *annotated bibliography*, 1445
notlandırılmış edisyon: *annotated edition*, 1090, 1424

---O-Ö-P-R---

ortak yayın: *copublication, joint imprint*, 1334, 1359
ön kısım (kitapların): *front matter*, 200
paragraf işareti (§): *section mark*, § (kanunlarda fıkralara atıfta), 550; (mahkeme kararlarına atıfta), 670, 1458
proje editörü: *project editor*, 1222
punto (yazı tipi boyutu): *point*, 952
referans, kaynak gösterme, yollama, gönderme: *reference*, 507

---S---

sayfa: *page* (p.), 670, 965, 1444; *Seite* (S.) (Alm.), 1449
 sayı (dergilerde): *issue* (İng.), *number* (İng.), *numéro* (Fr.), 1024, 1026
 siyah harfler: *bold*, 84-85, 106-108, 957-958, 1199-1202
 sonuncu: *in fine* (Lat.) (maddenin son fıkrası), 549
 stil el kitabı: *style manual*, 1304
 süreli yayın (mevkute): *periodical publication* (İng.), *périodiques* (Fr.), 998

---T---

tahkim: *arbitration* (İng.), *arbitrage* (Fr.), 834
 takma isim (nam-ı müstear): *pseudonym*, 899, 1245
 tam künye: *full citation*, *full citation format*, 606
 tarafından çevrilmiştir: *translated by-*, (İng.), *traduit par-* (*trad. par-*) (Fr.), 1306
 tarafından edite edilmiş, derlenmiş: *edited by ...* (İng.); *édité par ...* (Fr.), 890, 892, 949, 1056, 1057, 1218
 tarafından zikredilmiş (nakleden) (halken atıf formülü): *cité par...* (Fr.), 1152
 tarih yok, tarihsiz (yayın tarihi): *no date* (*n.d.*), 906, 1422
 tek tırnak işareti: *single quotation mark* (‘ ’), 64, 74
 tekrar baskı, tıpkı baskı: *tirage* (Fr.), 1398, *réimpression* (Fr.), 1406
 teksir, çoğaltma: *polycopié* (Fr.), *polycop* (Fr.), 1077

telef hakkı izinleri: *credits*, 509
 teşekkürler: *acknowledgments*, 200, 206
 tıpkı baskılar: *reprints* (İng.), *réimpressions* (Fr.), 1406
 tırnak işareti (Fransız usûlü tırnak): *guillemet* (Fr.), 64

---U-Ü-V---

uluslararası yazı çevrimi: *international transliteration*, 1260
 uzun künye atıf: *full citation*, *full citation format*, 1106
 üç aylık dergi: *quarterly* (İng.), 1009, 1026; *trimestriel* (Fr.), 1026
 üç nokta: *ellipsis*, *suspension points* (İng.), *points de suspension* (Fr.), 120, 126
 vaka [karar] notları: *case notes*, 1044
 vaka [karar] yorumları: *case comments*, 1044

ve işareti (&): *ampersand*, 1211
 ve diğerleri: *et alii* (*et al.*) (Lat.), 948, 1213
 vurgu: *emphasis*, 99, 105
 vurgu bana ait: *emphasis mine*, 102
 vurgu eklenmiştir: *emphasis added*, 102

---Y-Z---

yardımyıla- (...’in yardımyıla): *with the assistance of...* (İng.), *avec le concours de...* (Fr.), 1205, 1249
 yarım yıllık: *semiannually*, *biannually* (İng.), *biannuel* (Fr.), 1026
 yayın: *edition* (İng.), *édition* (Fr.), 1343, 1394, 1398, 1414
 yayın: *publication*, 1342
 yayın bilgileri: *publication informations*, *facts of publication*, 1316
 yayın detayları: *publication details*, 1316
 yayın geçmişi, baskı geçmişi: *edition history*, *publishing history*, 1399
 yayın tarihi: *date of publication*, 1415
 yayın yeri: *place of publication*, 1313, 1320
 yayın yeri yok: *no place*, *n.p.*, 1331
 yayıncı: *publisher*, 1346
 yayınevi: *publishing house* (İng.), *maison d’édition* (Fr.), *press* (İng.), *presses* (Fr.), *Verlag* (Alm.) 1339, 1343, 1346, 1347
 yayınevi markası: *imprint*, 1367
 yayınları: *éditions* (Fr.), *publications* (Fr.) 1347
 yazar, müellif: *author* (İng.), *auteur* (Fr.), 1171
 yazar: *writer* (İng.), *écrivain* (Fr.), 1171
 yazar tarafından bastırılmış: *privately printed*, 1375
 yazar tarafından yayınlanmış: *privately published*, 1375: *published by author*, 1375
 yazarın kendi kendine kitap yayınlaması: *self-publishing*, 1375
 yazı çevrimi: *transliteration*, 1191, 1260
 yazı tipi: *typeface*, *font family*, 952
 yeni baskı: *new edition*, 1407, 1408
 yıllık: *annals* (İng.), *yearbook* (İng.), *annuaire* (Fr.) (süreli yayın çeşidi), 1009, 1026, 1028
 yorumlar, şerhler: *comments*, 1041, 1043
 zikretme (atıf yapma, gönderme): *citation*, 29, 508 ■

EK-4

İNGİLİZCE-TÜRKÇE ALINTI VE ATIF USÛLLERİ TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

Açıklama.- Aşağıdaki girdilerde çoğunlukla İngilizce terimler, bazen de Fransızca, Latince veya Almanca terimler verilmiştir. Fransızca terimlerin yanına (Fr.), Latince terimlerin yanına (Lat.) ve Almanca terimlerin yanına da (Alm.) kısaltması konulmuştur. Girdinin sonundaki rakam veya rakamlar, bu girdideki terimin bu kitapta geçtiği sayfa numarası veya numaralarını gösterir. Söz konusu terimle ilgili daha fazla açıklama ve örnek kullanımı için ilgili girdi sonundaki sayfa numarasına veya numaralarına bakılabilir.

---A---

à parâitre (Fr.): baskıda, çıkacak (piyasaya henüz çıkmamış kitaplara atıfta kullanılır), 909, 1425, 1426
abridged edition: kısaltılmış baskı, 1407
achevé d'imprimer (Fr.): baskısı tamamlandı, Fransa'da kitapların son sayfasında bulunan baskının tamamlanma tarihi, 1421
acknowledgments: teşekkürler, 200
ad hoc (Lat.): belli bir şeye, olaya mahsus, örneğin *ad hoc* mahkeme (kararlarına atıf), 819, 834
admissibility: kabul edilebilirlik, dinlenebilirlik (davanın, başvurunun), 847, 859
advisory opinions: danışma görüşleri, 822
affaire (Fr.): dava, 850
alinea: fıkra, 545
ampersand: & işareti (ve yerine), 1211
angle brackets: açılı parantez (<>), 1100
annals: yıllık (sürelî yayın çeşidi), 1009
annotated bibliography: açıklamalı bibliyografya, notlandırılmış bibliyografya, 1445
annotated edition: notlandırılmış edisyon, 1090, 1424
annuaire (Fr.): yıllık (sürelî yayın çeşidi), 1009
annually: yıllık (derginin çıkış sıklığı), 1009
anonymous works: anonim eserler, 1246
application no.: başvuru numarası, 845, 852
arbitrage (Fr.): tahkim, 834
arbitration: tahkim, 834
arrêt (Fr.): karar, 587, 665, 848
article (art.): madde (m.), 550, 583, 601
article: makale, 968
ascender: yukarıya çıkıntılı harfler (b, d, f, h gibi), 90

attribution: atıf, bir fikrin kime ait olduğunun belirtilmesi, 509
auctor (Lat.): yaratıcı, kurucu, yapıcı, yazar, müellif, 1171
Auflage (Alm.): baskı, 1395
auteur (Fr.): yazar, müellif, 1171
authenticité (Fr.): mevsukiyet, 58
authentique (Fr.): mevsuk, 58
author: yazar, müellif, 1171
available at: -den erişilebilir (internet kaynaklarına atıfta kullanılır), 1100
avec collaboration de...: ...'in işbirliğiyle, 1250
avec le concours de...: ...'in yardımıyla, 1205
avis consultatifs: danışma görüşleri(ne atıf), 822, 826

---B---

Band (B.) (Alm.): cilt, 1032, 1434
biannually: yarım yıllık, 1026
biannual: yarım yıllık, 1026
bibliographic essays: bibliyografya makaleleri, 1445
bibliyography: bibliyografya, 944-948, 1060
bimestriel (Fr.): iki aylık (dergi), 1026
bimonthly: iki aylık (dergi), 1026
bis (Lat.): ikinci defa tekrar eden, 606, 542
bis, ter, quater... (Lat.): Latince *frequentativa* sayıları (Bir şeyin ikinci, üçüncü, dördüncü ... defa tekrarını gösterirler. Mükerrer maddelerin numaralandırılmasında kullanılırlar), 542
block quotation: blok alıntı, girintili paragraf şeklinde verilen aynen alıntı, 85
bold: bold, kalın harfler, siyah harfler, 84-85, 106-108, 957-958, 961-962, 1199-1202

book reviews: kitap inceleme yazıları, 1041
brief version: kısa versiyon (kitapların), 1387
brief edition: kısa edisyon, kısaltılmış baskı, 1387, 1408

British style quotation mark: İngiliz usûlü tırnak işareti, 64

---C---

c'est moi qui souligne: altım ben çiziyorum, 102; *c'est nous qui soulignons*: altım biz çiziyoruz, 102

capitals: büyük harfler, 952

casa editrice (it.): yayınevi, 1347

case comments: vaka [karar] yorumları (makale türü), 1044

case law: içtihat, 637

case notes: vaka [karar] notları (makale türü), 1044

case number: dava sayısı, esas sayısı, dosya numarası, 648

case: dava, 855

cataloging-in-publication (CIP): kütüphane kataloglama (bilgisi), 1397, 1417

cf. (*confer*) (Lat.): karşılaştırınız, 915

chapitre (Fr.): bölüm, 1088

charitable enterprise, organization: hayır kurumu, kamuya yararlı dernek, vs. (yayınevi türü olarak), 1359

chronique de jurisprudence (Fr.): içtihat kroniği, 1044

circa (c.) (Lat.): yaklaşık (yayın yılı), 910

citare (Lat.): zikretme, 29

citatio (Lat.): zikretme, alıntı, 508

citation (Fr.): alıntı, 54

citation: atıf, 29

citation in extenso (fr., lat.): aynen alıntı, 54

citation index: atıf endeksi, 244

cit  par (Fr.): tarafından zikredilmiş

(Fransızcada naklen atıf formülü), 1152

cited in: de zikredilmiş (İngilizcede naklen atıf formülü), 1152

cito/citatum/citare (Lat.): zikretme, atıf yapma, gönderme, 508

clause (cl.): hüküm, 603

collection (coll.): koleksiyon, 1298, 1299

commentaire d'arr t (Fr.): karar yorumu [ erhi], 1044

comments (makale çeşidi): yorum,  erh, 1044

concurring opinion: gerekçede farklı görüş, mutabık m tala, 311, 693, 690

contra (Lat.): karşı, 915

contre (c.) (Fr.): karşı (davada taraf isimleri arasına konulur), 843

control number: kontrol numarası, 1419

copublication: ortak yayın, 1334, 1359

copy/paste method: kopyala/yapıştır us l , 221

copyright page: künye sayfası, 942, 1330

cour (Fr.): mahkeme/divan, 821, 824

court: mahkeme/divan, 821

courtesy: Ücretsiz verilen izin, 207

credit line: kredi satırı (görsel malzemenin kaynağına ve/veya alınan izne ilişkin açıklama), 206

credits: krediler, telif hakkı izinleri, görsel malzeme kaynaklarının gösterilmesi, 509

cross reference: Çapraz yollama, i  atıf, 1237

---D---

danger of skewing meaning: anlamı çarpıtma tehlikesi, 130

date of publication: yayın tarihi, 1415

de nobiliaire (Fr.): soyluluk takısı olan *de* (Fransa'da), 1240

decision: karar (mahkeme kararı), 843, 847

d cision (Fr.): karar (mahkeme kararı) 843

d cret (Fr.): kararname, 587

d cret-loi (Fr.): kanun hükmünde kararname, 587

d p t l gal (Fr.): yasal teslim (Fransa'da 19 Mayıs 1925 tarihli *Loi sur le d p t l gal* uyarınca yasal teslim tarih ve numarasının kitabın son sayfasında belirtilmesi), 1421

descenders: aşağıya çıkıntılı harfler ( , g,  , j, p, q,  , y), 90

dictionnaire encyclop dique (Fr.): ansiklopedik sözlük, 1085

direct quotation: aynen alıntı, 32; doğrudan alıntı, 53

directive: direktif (AB hukuku), 613

displayed quotation: girintili paragraf şeklinde verilen aynen alıntı, 85

dissenting opinion: karşı oy, muhalefet  erhi, 311, 689

DOI (Digital Object Identifier): DOI, dijital nesne belirleyicisi, 1104

double quotation mark: Çift tırnak işareti (""), 64, 74

double title:  fte başlık, 1292

eadem (*ead.*), (Lat.): aynı kadın yazar, 956

early view: erken görünüm (makalelere atıfta), 1039

 crivain (Fr.): yazar, 1171

---E---

édité par ... (Fr.): ... tarafından edite edilmiş, ... tarafından derlenmiş, 892, 949
edited by ... : ... tarafından edite edilmiş, tarafından derlenmiş, 890, 949, 1056
edition history: yayın geçmişi, baskı geçmişi, 1399
édition par ... (Fr.): ...'nın edisyonu, 892, 950
edition: yayın, 1343, 1394, 1398
éditions (Fr.): yayınları, 1347
editors (eds.): editörler, 1055
ellipsis: üç nokta, elips, 120
ἐλλειψις (élleipsis) (Yun.): elips, üç nokta, çıkarılan kelimeler yerine konulur, 120
emphasis: vurgu, 99
emphasis added: vurgu eklenmiştir, 102
emphasis mine: vurgu bana ait, 102
emphasis in original: vurgu orijinalde [vardır], 105
enlarged edition: genişletilmiş baskı, 1407
entry: girdi (ansiklope ve sözlüklerde), 1078
et alii (et al.): ve diğerleri, 948, 1213
ECLI (European Case-Law Identifier): Avrupa İçtihat Belirleyicisi, 832
Eur-Lex: Avrupa Birliği Mevzuat Veri Tabanı, 614, 833
expanded edition: genişletilmiş baskı, 1408

---F---

facts of publication: yayın bilgileri, 1316
fair use: adil/dürüst kullanım, 218
Festschrift (Alm.): armağan, 1063
folio: folyo (bir kâğıt tabakasının ikiye katlanmasıyla ortaya çıkan, iki yaprak ve dört sayfalık kısım), 1087, 1456
fond (Fr.): esas hakkında karar, kararın esas hakkında kısmı, 823
font family: font ailesi, yazı tipi grubu, 952
font style: yazı tipi stili, 952
fontes cognoscendi (Lat.): bilgi kaynakları, 674
footnote omitted: dipnot atlanmıştır, çıkarılmıştır, 186, 311
forthcoming: çıkacak, gelecek (piyasaya henüz çıkmamış kitaplara atıfta kullanılır), 909, 1425, 1426
frequentativa (bis, ter, quater...) (Lat.): tekrarlama gösteren Latince sayı sıfatları (ek veya mükerrer maddelerin numaralandırılmasında kullanılır), 542
front matter: ön kısım (kitapların), 200

full citation (*full citation format*): uzun künye atfı, tam künye atfı (formatı), 606, 1106

---G-H-I---

guillemet (Fr.): tırnak işareti (Fransız usûlü tırnak), 64
Harvard system: Harvard sistemi, 877
headline-style: başlık stili, 957, 1272, 1273
hyperlink: hiper bağlantı (internet kaynaklarında), 1103
Ibidem (*Ibid.*) (Lat.): aynı, aynı eser, 1134
Idem (*Id.*) (Lat.): aynı erkek yazar, 956
impression (Fr.): basma, baskı, basım, 1324, 1343, 1394, 1398
imprimerie (Fr.): basımevi, matbaa, 1343
imprint: yayınevi markası, 1367
in (Lat.): içinde (kolektif eserlere atıfta kullanılır), 890, 999
in fine (Lat.): sonuncu, son fıkraya atfı, 549
in press (ing.): baskıda (piyasaya henüz çıkmamış kitaplara atıfta), 909, 1425
indirect quotation: mealen alıntı, 33
institutional author: kurumsal yazar, 900, 1224
interior quotation: iç alıntı, 64, 184
internal quotation: iç alıntı, 64, 184
international transliteration: uluslararası yazı çevrimi, 1260
issue: sayı (dergilerde), 1024, 1026
italics added: italikler eklenmiştir, 102
italics mine: italikler benimdir, 102
italiques (les) sont de l'auteur (Fr.): italikler yazara ait, 102; *les italiques sont de nous* (Fr.): italikler bize ait, 102

---J-L---

Journal officiel (*J.O.*) (Fr.): Resmî Gazete, 585
joint imprint: ortak yayın, 1334, 1359
journal: gazete, 1006, 1109
judgment: karar, mahkeme kararı, hüküm, 665, 831, 843, 847, 849, 858
jurisprudence: içtihat, 637
justified: iki yana yaslı (paragraf), 88
law reports: karar dergileri, 778, 782
legifrance: Fransız mevzuat veri tabanı, 581
liber: kitap (klasiklerin kısımları), 1087
liber amicorum (Lat.): armağan (*mot à mot* arkadaşların kitabı), 1064
librairie (Fr.): kitabevi (yayınevi), 1347
Library of Congress Cataloging-in-Publication Data: Kongre Kütüphanesi Yayın Kataloqlama Verisi, 1397, 1417

Library of Congress Classement Number:

Kongre Kütüphanesi Tasnif Numarası, 1419

Library of Congress Control Number: Kongre Kütüphanesi Kontrol Numarası, 1419

life plus seventy [year]: hayat artı yetmiş [yıl] (kuralı) (telif haklarını koruma süresi), 201

livre (Fr.): kitap (klasiklerin kısımları), 1088

loi (Fr.): kanun, 587

---M---

Mac/Mc: İskoç yazar soyadlarında takı, 1244.

maison d'édition (Fr.): yayınevi, 1347

majuscules (Fr.): büyük harfler, 952

manuel (Fr.): el kitabı, 1296, 1297, 1388

manuscripts: el yazmaları (eski zamanlardan kalan kitaplar), 1269, 1425

manuscripts: müsveddeler (kitabın baskı öncesi hâli, hazırlık nüshası), 107, 1269

margin number: kenar numarası, 1461

mêlanges (Fr.): armağan, 1063

mensuel (Fr.): aylık (dergi türü), 1026

merits: esas hakkında karar veya kararın esas hakkındaki kısmı, 823

microfiche: mikrofiş (yayınlanmamış tezlere atıfta), 1075

middle names: ikinci önadlar, 1238

miniscules: küçük harfler, 952

System of MLA (Modern Language System):

MLA sistemi, 877

monthly: aylık (dergi türü), 1026

mot à mot (Fr.): kelimesi kelimesine (alıntı, çeviri, vb.), 161

my italics: benim italiklerim (italikler bana ait), 102

---N---

neutral citation: nötr atf sistemi (Birleşik Krallık'ta 2001 sonrası atf sistemi), 780

new edition: yeni baskı, 1407, 1408

no date (n.d.): tarih yok, tarihsiz (baskı tarihi belirtilmemiş kitaplara atıfta), 906, 1422

no place (n.p.): yayın yeri yok (yayın yeri belirtilmemiş kitaplara atıfta), 1331

nobiliary particles: soyluluk takıları, 1240

notes de jurisprudence (Fr.): içtihat notları, 1044

number: sayı, numara (dergilerde), 1024

number line: sayı satırı (künüye sayfasında) (baskı sayısının gösterir), 1412

numéro (Fr.): sayı, numara (dergilerde), 1024, 1026, 1024, 1026

numéro (Fr.): numara (sıra numarası-kenar numarası) (yer belirleyicisi), 1459

numéro de la requête (Fr.): başvuru numarası, 852

---O---

Official Journal of the European Union:

Avrupa Birliği Resmi Gazetesi, 613

omissions: çıkarmalar, atlamalar (aynen alıntılarda) 119

op. cit. (opere citato) (Lat.): adı geçen eser, 1114, 1118, 1127

opinio seriatim: kurul hâlinde mahkemede her hâkimin kendi kararı, 117, 693

opinion: görüş, oy, ABD ve İngiltere'de hakim kararları, 831

original ellipsis: orijinalde bulunan üç nokta (alıntılanan metnin aslında kullanılan), 128

---P---

page (p.): sayfa (s.), 670, 965, 1444, 1449

para (παρά): benzer, 36

paraphrase, paraphrasing: mealen alıntı, mealen aktarma, 35, 38

parent company: ana şirket (yayınevi), 1335

part: kısım (Birleşik Krallık'ta kanunlara atıfta), 584

pas de citation sans guillemets (Fr.): turnaksız alıntı olmaz, 63

passim: orasında, burasında, 1454-1455

paternité, droit de- (Fr.): babalık hakkı (yazarın eseri üzerindeki hakkı), 458

periodical publication: süreli yayın (mevkute), 998, 1024

périodicité (Fr.): süre aralığı, çıkış sıklığı, yinelenme aralığı, tekrarlanma sayısı (dergi sayılarının), 1064, 1028

périodiques (Fr.): süreli yayın (mevkute), 998

phrasis (φρασις) (Yun.): söylemek, demek, 36

pillcrow mark (¶): paragraf işareti, 670

pinpoint citation: nokta atışı atf (*mot à mot:* iğne noktası [iğne ucu] atıf), 669

place of publication: yayın yeri, 1313, 1320

plagiat: intihal, aşırma, çalıntı, 30, 329

point: punto (yazı tipi boyutu), 952

points de suspension (Fr.): üç nokta, asma noktaları (çıkarma için değil, cümleye devam eden bir anlam vermek için), 126

polycopié (polycop) (Fr.): teksir, çoğaltma, 1077

pp.: sayfalar (İngilizcede birden fazla sayfaya atf yapılırken kullanılır), 1447

preamble: başlangıç, dibace (anayasalara atıfta), 604, 614
precedent: emsal (karar), 638
précis (Fr.): Fransa’da bir ders kitabı türü (*manuel*’den büyük, *traité*’den küçüktür) 1296, 1297, 1385
positions: edatlar, ilgeçler (başlıklarda) (*in, at, on, of, to* gibi), 1274
press: basımevi anlamında, 1346
press: yayınevi anlamında, 1347
presse (Fr.): basın (gazetecilik, vs.), 1348
presses (Fr.): yayınevi, yayınları (Fransa’da), 1347
printer’s key: basımevi anahtarı, künye sayfasında bulunun baskı sayısını göstermeye yarayan rakamlar dizisi, 1412
printing house: matbaa, basımevi, 1343
printing: baskı, basma, 1343, 1394, 1398, 1410
privately printed: yazar tarafından bastırılmış, özel olarak bastırılmış, 1375
privately published: yazar tarafından yayınlanmış, 1375
project editor: proje editörü, 1222
pseudonym: takma isim, nam-ı müstear, 899
public domain: telif hakkının olmaması, koruma süresi dolmuş olması, 207
publication: yayın, 1342
publication details: yayın detayları, 1316
publication information: yayın bilgileri, 1316
publications of particular academic importance: özel akademik önemdeki yayınlar, 1367
published by author: yazar tarafından yayınlanmış, 1375
publisher: yayıncı, 1346
publishing history: yayın tarihi, baskı geçmişi, 1399
publishing house: yayınevi, 1339, 1343, 1346

---Q---

quarterly: üç aylık dergi, 1009, 1026
quater (Lat.): dördüncü defa tekrar eden, 606
quotation: alıntı, bağlamına göre “aynen alıntı”, 29
quotation mark (“ ”): alıntı işareti, 64
quotation within quotation: alıntı içinde alıntı, 64, 184

---R---

Randnummer (RN.): kenar numarası (Almanya’da), 1461, 1459, 1460

recent cases: yeni vakalar, kararlar (karar tahlili yazıları), 1044
recent statutes: yeni kanunlar (mevzuat tahlili yazıları), 1043
recevabilité (Fr.): kabul edilebilirlik, dinlenebilirlik (davanın, başvurunun), 847
recte (Lat.): doğrusu (aynen alıntıda hataları düzeltmek için kullanılır), 132, 134
recueil (Fr.): karar dergileri, 825
reference: referans, kaynak gösterme, yollama, gönderme, 507
réimpression: tekrar baskı, tıpkı baskı, 1406
reply: cevap yazısı, 1047, 1048
réponse (Fr.): cevap yazısı, 1047, 1048
reports: karar dergileri, 825
reprints: tıpkı baskılar, 1406
response: cevap yazısı, 1047, 1048
retrieved from: alınmıştır (-den) (internet kaynaklarına atıfta), 1100
review (rev.): dergi, 1006, 1009
revised edition: düzeltilmiş baskı, gözden geçirilmiş, 1408
revue (Fr.): dergi, 1009
rubrica (Lat.): bölüm (klasiklerde), 588, 1087
rule: kural, madde (ABD *code*’lerinde), 584
run-in quotation (*run-on quotation*): metin içinde verilen alıntı, 81

---S---

sanctus, saint, st.: aziz (yazarın sıfatı), 1233
schedule (Birleşik Krallık’ta kanunlara atıf): ek, 584
second emphasis added: ikinci vurgu eklenmiştir, 105
sectio: bölüm (klasiklerde), 1087
section: bölüm (Birleşik Krallık’ta kanunlara atıf), 584
section: madde, bölüm (ABD’de *code*’lara atıfta), 583
section mark, sign (§): bölüm işareti ABD’de kanunlara atıfta), 583, 1459
section mark (§): paragraf işareti (maddelerde fıkralara atıfta), 550
section mark (§): paragraf işareti (mahkeme kararlarına atıfta), 670, 1458
Seite (S.) (Alm.): sayfa, 1449
self-publishing: yazarın kendi kendine kitap yayınlaması, 1375
semiannually: yarım yıllık, 1026
sentence-style: cümle stili, 1273

series: dizi, seri, 1298, 1299, 1383
short citation format: kısa künye atf formatı, 606, 1105
shortened citation: kısaltılmış atif, 606, 1105
sic veya *sic erat scriptum*: aynen böyle yazılmıştır (Hatanın aynen aktarıldığı durumda kullanılır. Bazen ibarenin tasvip edilmediğini gösterir), 134, 138
signature: 1800'lerden önceki bazı kitaplarda formaların üzerindeki işaret ve numaralar (atıfta, sayfa yerine yer belirleyicisi olarak kullanılabilirler), 1456
signum sectionis (§) (Lat.): bölüm işareti, paragraf işareti, 1458
single quotation mark (' '): tek tırnak işareti, 64, 74
small capitals (*small caps*): küçük büyük harfler, 952, 1197, 1272
source citation: kaynak gösterme, 507
sous la direction de- (Fr.): yönetimi altında (-in) (Fransa'da editörü ifade etmek için kullanılır), 1057, 1218
sous presse (Fr.): baskıda, (yakında çıkacak, kitaplara atıfta kullanılır), 909, 1425
sous-titres (Fr.): alt başlıklar, 1283
space: ara, boşluk (kelimeler arasında), 120
special academic imprint: özel akademik (yayinevi) markası, 1367
special publishing division: özel, ihtisas yayıncılık bölümleri, 1367
style manual: stil el kitabı, 1304
sub verbo (s.v.) (Lat.): kelimesi altında (sözlük ve ansiklopedi maddelerine atıfta), 1083
subparagraph: alt paragraf (Birleşik Krallık'ta kanunlara atıf), 584
subscript: altsimge, 542
subsection: alt bölüm (Birleşik Krallık'ta kanunlara atıf), 584
subsidiary: bağlı şirket (yayinevi), 1335, 1365.
subtitles: alt başlıklar, *sous-titres* (Fr.), 1283
suspension points in original: asılda bulunan üç nokta, 128
suspension points: süspansiyon noktaları, üç nokta (cümleye devam eden bir anlam vermek için kullanılır), 128
points de suspension (Fr.): süspansiyon noktaları, üç nokta (cümleye devam eden bir anlam vermek için kullanılır), 128
system of APA [*American Psychological Association*]: APA sistemi, 877

---T---

ter (Lat.): üçüncü defa tekrar eden, 606, 542
texte consolidé (fr): konsolide metin (kanunların), 288, 289, 570, 581
tirage (Fr.): baskı, tıpkı baskı, tekrar baskı, 1398
title: başlık, *titre* (Fr.), 1254
tome (t.): cilt, 965, 1032, 1434, 1436
traducteur (*trad.*) (Fr.): çeviren, 1305
traduction (*trad.*) (Fr.): çeviri, 1305
traduit par (*trad. par*) (Fr.): tarafından çevrilmiştir, 1306
traité (Fr.): inceleme kitabı, 1296, 1297, 1388
translation (*trans., tr.*): çeviri, 1305
translator (*trans., tr.*): çeviren, 1305
translated by: tarafından çevrilmiştir, 1305
transliteration: yazı çevrimi, 1191, 1260
travaux préparatoires (Fr.): hazırlık çalışmaları (kanunların), 308, 573, 575
tribunal: mahkeme, 834
trimestriel (Fr.): üç aylık dergi, 1026
typeface: yazı tipi, 952

---V-V-Y---

U.S. (United States Reports), 771
U.S.C. United States Code, 583
updated edition: güncelleştirilmiş baskı, 1407, 1408
van, van den, von der: Felemenkçe soyadlarının soyluluk takıları, 1243
verbatim quotation: aynen alıntı, asla sadık alıntı, *verbatim* alıntı, 53, 57
verbatim: asla sadık (çeviri vb.), 160
Verlag (Alm.): yayinevi, 1347
versus (v. veya vs.): karşı (Davaların veya mahkeme kararlarının isimlendirilmesinde tarafların adları arasına konulur), 653, 843
volume (*vol., v.*): 965, 1032, 1434, 1436
volume: cüz, fasikül, 1437
von, von dem, von den, von der, vom: Almanca soyluluk takıları, 1243
with the assistance of...: ...'in yardımıyla, 1205, 1249
writer: yazar, 1172
yearbook: yıllık (sürelili yayıncılığı), 1026 ■

EK-5

ALINTI VE ATIF KURALLARI

Açıklama.- Kitabın içinde açıklanan kurallar, burada madde madde listelenmiş ve böylece bir nevi “alıntı ve atıf kanunu” oluşturulmaya çalışılmıştır. Burada “madde” kelimesi yerine “kural” kelimesi kullanılmıştır. Her kuralın sonunda parantez içinde o kuralın, elinizde tuğunuz bu kitapta açıklandığı sayfa numarası veya numaraları yazılmıştır. Arzu edenler kural hakkında daha fazla bilgi edinmek ve keza söz konusu kuralın kaynaklarını görmek için parantez içinde verilen sayfa numarasına bakabilirler. Kurallar, kitabın kendi içinde kullanılan kısım ve bölüm başlıklarına uygun olarak kısımlara ayrılmıştır.

Kural 1.- Alıntı, bir yazarın diğer bir yazardan aldığı eser parçasıdır. Alınan eser parçası çok küçük de olabilir (s.30).

Kural 2.- Bir fikir, bir bilgi veya bir veri, bir başka yazardan alınıyorsa, ister aynı kelimelerle ifade edilsin, isterse farklı kelimelerle ifade edilsin, isterse başka bir dile çevrilerek ifade edilsin ortada bir alıntı vardır (s.31).

Kural 3.- Fikrî eser üretiminde alıntı yapmamak kural, alıntı yapmak ise istisnayı oluşturur. Dolayısıyla sadece alıntı yaparak bir fikrî eser üretilemez. Alıntı, kendi başına bir amaç değil; bir araçtır. Alıntı, alıntılanan yazarın metnini aktarmak için değil, alıntıyı yapan yazarın kendi görüşünü desteklemek veya kendi iddiasını kanıtlamak amacıyla yapılır. Alıntı yapmak için alıntı yapılmaz. Kitap veya makale yazmak için alıntı hiç yapılmaz. Alıntı bir fikrî eser üretme yöntemi değildir (s.33).

Kural 4.- Bütünüyle alıntılardan ibaret bir fikrî eser olmaz. Ama bir eserde, usûlüne uygun olmak şartıyla çok sayıda alıntı bulunabilir (s.32).

Kural 5.- Bir eserde çok sayıda alıntı bulunması, o eserin özgünlük düzeyinin düşük olduğunu gösterir. Alıntı yapmak konusunda özgünlük ile dürüstlük çatışır, her zaman dürüstlük tercih edilir. Dürüst ama özgün olmayan bir yazar ayıplanmaz. Ancak özgünlük iddiasında olan ama dürüst olmayan bir yazar ahlâken kınanır (s.37).

Kural 6.- Alıntı, aynen veya mealen yapılabilir (s.32).

Kural 7.- Aynen alıntı, kelimesi kelimesine, noktası virgüline yapılan alıntı demektir. Aynen alıntıda, alıntı ile alıntının kaynağı olan cümle arasında hem anlam, hem de üslûp bakımından aynılık vardır. Aynı içerik aynı kelimelerle ifade edilir (s.32).

Kural 8.- Mealen alıntı, bir yazarın bir başka yazarın fikrini kendi ifadeyle, kendi kelimeleriyle aktarması demektir. Mealen alıntıda, alıntı ile alıntının kaynağı olan cümle arasında sadece anlam bakımından ortaklık vardır. Mealen alıntıda aynı içerik farklı kelimelerle ifade edilir. Mealen alıntıda anlam asıl yazara, üslûp ise aktaran yazara aittir (s.33).

Kural 8.- Alıntı, ister aynen, isterse mealen alıntı olsun, alıntıdır ve dolayısıyla alıntı yapma kurallarına tâbidir. Bu kuralların başında kaynak gösterme kuralı gelir (s.33).

Kural 9.- Mealen alıntı, bir yazarın bir başka yazarın düşüncesini kendi kelime ve cümleleriyle aktarması demektir. Mealen alıntıda aktarılan metin ile aktarma sonucu ortaya çıkan metin, kelimeleri itibarıyla aynı değildir; ama bunların arasında anlam olarak aynılık veya benzerlik vardır (s.35).

Kural 10.- Mealen alıntıda içerik başka yazara, üslûp ise alıntıya yapan yazara aittir (s.35).

Kural 11.- Mealen alıntı da bir alıntıdır ve alıntı kurallarına ve özellikle de alıntının kaynağının gösterilmesi kuralına tâbidir. Aktarılan metnin anlamı ile orijinal metnin anlamı arasında aynılık veya benzerlik var ise, aktarma hangi kelimelerle yapılırsa yapılsın, hatta aktarılırken orijinal metinden tek bir kelime kullanılmasın, hatta bir başka dile çevrilerek aktarma yapılsın ortada yine bir alıntı vardır ve alıntının kaynağı gösterilmelidir (s.36).

Kural 12.- Bir yazarın mealen alıntı yaparken emek vermesi, hatta alıntılardığı fikri ilk yazara göre daha güzel ifade etmesi, onu alıntılardığı fikrin sahibi hâline getirmez. Ortada yine de mealen alıntı vardır ve alıntının kaynağı gösterilmelidir (s.37).

Kural 13.- Mealen alıntı, bir sözün anlamı aynı kalmak şartıyla farklı kelimelerle tekrar söylenmesidir. Alıntının ifade edilmiş tarzı bakımından mealen alıntı yapmanın önceden tespit edilmiş bir yöntemi yoktur; her yolla mealen alıntı yapılabilir. Her söz, yazarın kelime haznesinin zenginliğine, kültürüne, zihninin işlekliliğine, yazma yeteneğine ve hâliyle vereceği emeğe

(...)

Kural 31.- Mealen alıntı kuralı, aynen alıntı ise istisnayı oluşturur. Bu şu anlamda gelir ki, alıntı yapılacaksa, kural olarak alıntının mealen alıntı şeklinde yapılması beklenir. Dolayısıyla aynen alıntı, ancak aynen alıntıyı meşru ve gerekli kılan bir sebep varsa yapılabilir.

(...)

Kural 44.- Aynen alıntıda asla sadakat kuralı, aynen alıntıda imlâyâ sadakat kuralını da içerir. Bu kural nedeniyle, aynen alıntılanan metindeki imlâ hataları düzeltilmez; aynen bırakılır. Maddî hatalar veya fahiş hatalar bu kuraldan istisnadır (s.57).

(...)

Kural 47.- Bir eserin kendisinde özgün cümleler kural, alıntılar ise istisnayı oluşturur. Dolayısıyla bir eserdeki cümlelerin ezici çoğunluğu yazarın kendi cümleleri olmalıdır. Alıntı niteliğindeki cümleler, özgün cümlelere nazaran çok daha az sayıda olmalıdır. Alıntıların kendi içinde de mealen alıntılar kural, aynen alıntılar istisna olduğuna göre, bir eserdeki alıntılarının çoğunun mealen alıntı, azının ise aynen alıntı olması gerekir (s.59).

(...)

Kural 54.- Tırnaksız aynen alıntı olmaz. Tırnak aynen alıntının temel kuralı ve olmazsa olmaz şartıdır. Tırnak işareti, bir alıntının aynen alıntı olduğunu gösterir. Aynen alıntı ister birkaç kelimedenden, isterse pek çok satırdan oluşsun tırnak içinde verilir (s.63).

Kural 55.- Türkiye’de aynen alıntılarda Amerikan usûlü tırnak işareti, yani çift tırnak işareti (“ ”) kullanılır. Türkiye’de Fransız (« »), Alman („ ”) ve İngiliz (‘ ’) usûlü tırnak kullanılmaz (s.64).

(...)

Kural 64.- Aynen alıntı, kısa ise yazarın kendi paragrafı içinde, uzun ise paragrafın altında girintili paragraf biçiminde verilir (s.77).

Kural 65.- Uzunluğun kısalığın ölçüsü üç satır veya otuz kelimedenden geçer. Üç satır veya ortalama otuz kelimedenden daha uzun aynen alıntılar, girintili paragraf biçiminde verilir (s.78).

Kural 66.- Alıntı ister kısa, ister uzun olsun tırnak içine alınır (s.78).

(...)

Kural 72.- Girintili paragrafın sol kenarı, normal paragrafın sol kenarına göre belli miktarda (örneğin 1 cm kadar) sağa doğru girintiyle başlar. Ancak girintili paragrafın sağ kenarından sola doğru girintiyle bitirilmesine gerek yoktur. Bununla birlikte, girintili paragrafta sadece soldan değil, aynı zamanda sağdan da girinti verilmesi bir hata olarak görülmez (s.88).

(...)

Kural 75.- Girintili paragrafta normal paragrafta göre bir punto küçük harfler kullanılır. Örneğin normal paragrafta 11 punto kullanılıyorsa girintili paragrafta 10 punto kullanılır (s.89).

(...)

Kural 85.- Aynen alıntılanan metnin içindeki vurgular da, asla sadakat kuralı uyarınca, aynen aktarılır. Aynen alıntının aslındaki italikle yazılmış kelimeler alıntıda da italikle yazılır. Aksi belirtilmedikçe, aynen alıntıda vurguların asıl metinde olduğu varsayılır (s.99).

Kural 86.- Aynen alıntılanan metnin aslında olmayan, aynen alıntıyı veren yazarın yaptığı vurgular, “vurgu bize ait”, “italikler bize ait”, “altını biz çiziyoruz” gibi ibarelerle belirtilir (s.101)

(...)

Kural 110.- Aynen alıntılanan metnin başından veya sonundan kelimeler, cümleler veya paragraflar çıkarıldığı için alıntının başına veya sonuna üç nokta konulmaz. Zaten, bir makale veya kitap bütünüyle alıntılanamayacağına göre, her alıntının başında alıntılanmayan bir kısım ve her alıntının sonunda da alıntılanmayan bir kısım kaçınılmaz olarak bulunur (s.125).

(...)

Kural 116.- Aynen alıntılarda yapılan çıkarmalarda iyi niyet ve dürüstlük kuralına uyulmalıdır. Alıntıda anlamı çarpıtmak yasaktır. Çıkarılan kısımlar yüzünden kaynak metindeki anlam bozulmamalı ve özellikle de alıntılanan yazara, gerçekte söylemediği şey söylenmemelidir (s.129).

(...)

Kural 118.- Aynen alıntılardaki bilgi hataları düzeltilmelidir. Hatalı bilgi içeren ibarenin sonuna köşeli parantez açılır ve Latince *recte* kelimesi yazılır ve ondan sonra doğru ibare yazılır. Latince *recte* kelimesi yerine aynı anlamda Türkçe olarak “doğrusu” kelimesi de kullanılabilir (s.131).

(...)

Kural 133.- Aynen alıntılanan metin içindeki isimlere eklenen -i, -in, -e, -de, -den gibi eklerde değişiklik yapılabilir. Keza yalnız hâlde bulunan isme cümlenin gerektirmesi durumunda istenen ek eklenebilir. Hâliyle eklenen veya değiştirilen eklerin hep parantez içinde gösterilmesi gerekir (s.143).

(...)

(...)

Kural 140.- Yabancı dilde yazılmış eserlerden aynen alıntı, yani Türkçeye çevirmeden kendi dillerinde alıntı yapılması caizdir (s.152).

(...)

Kural 144.- Yabancı dilden çeviri yoluyla yapılan alıntı, çeviri asla sadık bir çeviri olsa bile gerçekte bir aynen alıntı değildir. Çünkü aynen alıntı, kelimesi kelimesine noktası virgüline yapılan alıntı demektir. Dolayısıyla yabancı dilden çeviri yoluyla yapılan bir alıntıyı aynen alıntı formunda vermemek, yani turnak içine almamak veya girintili paragraf biçiminde dizmemek bir hata olarak görülemez. Hâliyle bu durumda da alıntının alıntı olduğu anlaşılmalı ve kaynağı da gösterilmelidir (s.158).

(...)

Kural 151.- Çevirinin çevirisinden çeviri yoluyla alıntı yapmaktan kaçınmak gerekir. Ama alıntı çevirinin çevirisinden yapılmış ise atıf, orijinal esere değil; çeviriye yapılmalıdır. Örneğin bir Almanca eserin İngilizce çevirisinden alıntı yapılmış ise atıf, Almanca orijinaline değil, onun İngilizce çevirisine yapılmalıdır (s.172).

(...)

Kural 153.- Aynen alıntının sonunda bulunan noktalama işaretleri sondaki tırnaktan, yani kapanış tırnağından sonra konulmalıdır (s.180).

Kural 154.- Aynen alıntının sonunda dipnot başvuru numarası bulunacaksa, dipnot başvuru numarası da kapanış tırnağından sonra, ama noktadan önce yer almalıdır (s.180).

(...)

Kural 163.- Uzun alıntı, diğer şartlara uyulmuş olsa bile, yani tırnak içinde verilmiş ve alıntının kaynağı gösterilmiş olsa bile alıntılanan yazarın telif haklarını çiğner.

Kural 164.- Maksadın haklı göstereceği nispeti aşan alıntılar, uzun alıntıdır. "Maksadın haklı göstereceği nispet"i aşan alıntıların art arda gelmesi şart değildir. Alıntıların arasına yazarın kendi paragrafları veya yazarın başka yazarlardan aldığı paragraflar giriyor olsa bile, nispet aşılmışsa, ortada bir uzun alıntı vardır (s.195).

(...)

Kural 166.- Plân alıntısı yapmak yasaktır. Bu uzun alıntı yapma yasağının bir sonucudur. Plân alıntısı, bir yandan FSEK, m.35/1, b.1'de öngörülen alıntının "bazı cümle ve fıkralar" ile sınırlı olması şartına, diğer yandan da FSEK, m.35/1, b.3'te öngörülmüş olan "iktibasın maksadın haklı göstereceği nispet dahilinde ve münderacatını aydınlatmak maksadıyla" yapılması şartına aykırılık teşkil eder (s.198).

(...)

Kural 173.- Koruma süresinin hayat + 70 yıl ile sınırlı olması kuralı, yazarın *manevî haklarına* getirilen bir istisna değil, *malî haklarına* getirilen bir istisnadır. Yazarın eseri üzerindeki manevî hakları, özellikle yazarın eseri üzerindeki isim hakkı, ölümünden yetmiş yıl geçince sona ermez; devam eder. Koruma süresi dolmuş eserler kısmen veya tamamen tekrar yayınlanırken, eser sahibinin adı belirtilmelidir (s.202).

(...)

Kural 190.- Büyük şekiller, grafikler, şemalar ve tablolar, kaynağı gösterilerek dahi alınmaz. Zira alıntı kısa olmalı, belli cümle ve fıkralarla sınırlı olmalıdır. Pek çok sayfanın özeti niteliğindeki şekiller, grafikler, şemalar ve tablolar, “büyük şekiller, grafikler, şemalar ve tablolar” kategorisine girer (s.210-211-212-213).

(...)

Kural 193.- Belirli bir pasajda belirli bir yazardan yapılmış alıntılar komple çıkarılsa dahi, o pasaj, bir metin olarak varlığını sürdürürebilmelidir. Bir başlık altındaki konudan alıntılar çıkarılınca, metin çöküyorsa, bu husus, o alıntıların, gerçekte o başlığın ana unsurunu oluşturduğunu ve dolayısıyla da bunların birer usûlsüz alıntı olduğunu gösterir (s.215).

(...)

Kural 199.- İnsan eli tarafından yazılmış her metin, kaçınılmaz olarak sahibinin hususiyetini, yani özelliğini taşır. Sahibinin hususiyetini taşıma şartı, özgün olma, bilimde yenilik getirme demek değildir. Bir metin özgün olmasa da, bilimde yenilik getirmese de, o metinden, ancak alıntı yapma koşullarına uygun olarak alıntı alınabilir. Bu koşulların başında da kaynak gösterme koşulu gelir (s. 224-225).

(...)

Kural 203.- Eser sahibi dışında bir başka kişinin bir eserden yararlanarak işleme eser üretebilmesi için yerine getirmesi gereken iki şart vardır: (a) İşleyecek kişi asıl eserin yazarının yazılı iznini almalıdır. (b) İşleme eserde, bu eserin bir işleme eser olduğu hususu ve asıl eser sahibinin adı belirtilmelidir (s.227).

(...)

Kural 210.- Farkında olmadan alıntı savunması ancak mealen alıntılar için geçerli olabilir. Aynen alıntılar için veya aynen alıntılara çok yakın alıntılar için farkında olmadan alıntı savunması dinlenilmez.(s.237).

(...)

Kural 212.- Çifte yaratma iddiasının dinlenebilmesi için metinler arasında üslûp bakımından rastlantıyla açıklanamayacak oranda benzerliğin bulunmaması gerekir (s.238).

(...)

Kural 215.- Alıntı ister aynen, ister mealen olsun, her alıntının kaynağı gösterilmelidir. Kaynak gösterme alıntının en önemli kuralı ve olmazsa olmaz şartıdır (s.240).

(...)

Kural 220.- Her bir alıntının kaynağının ayrıca gösterilir. Yani ne kadar alıntı varsa, o kadar atıf olmalıdır (s.251).

(...)

Kural 226.- Kaynak gösterilen kitabın künye bilgilerinin sadece çalışmanın sonundaki “kaynakça”da verilmesi kaynak gösterme anlamına gelmez. Toplu kaynak gösterme, usûlüne uygun bir kaynak gösterme değildir (s.253).

(...)

Kural 231.- Yazar, başkasından almadığı, kendi yazdığı bir cümle veya paragraf için, şu ya da bu sebeple, başka bir yazara atıf yapıyorsa, ortaya yanlış mahiyette kaynak gösterme durumu çıkar (s.257).

(...)

Kural 239.- Alıntının bir yazardan yapılıp, atfın o yazara değil, bir başka yazara yapılması durumunda aldatıcı kaynak gösterme hâli vardır (s.261).

Kural 240.- Alıntının sadece bir yazardan yapılmış olmasına rağmen, atfın sadece o yazara değil, o yazarla birlikte başka bir yazara veya yazarlara yapılması durumunda da aldatıcı mahiyette kaynak gösterilmiş olur (s.261).

(...)

Kural 243.- Anonim bilgiler, yani genel bilgiler, her yazar tarafından kendi cümleleriyle ifade edilmelidir. Bir yazar, genel bilgileri, kendi cümleleriyle değil, bir başka yazarın cümleleriyle aktarmış ise, genel bilgiyi aldığı yazara atıf yapılmalıdır. Çünkü fikir ve sanat eserleri hukukunda sadece *içerik* değil, aynı zaman da *üslûp* da korunur. Sadece içerik değil, üslûp da fikri eserin bir parçasıdır (s.269-270).

(...)

Kural 260.- Yazarlar, mevzuattan ve yargı kararlarından kısa veya uzun, aynen veya mealen istedikleri kadar ve istedikleri uzunlukta alıntı yapabilirler (s.292).

Kural 261.- Mevzuat ve yargı kararlarından yapılacak alıntılar belli olacak şekilde yapılmalıdır. Bunun yolu aynen alıntılarının tırnak içinde verilmesinden geçer (s.293).

(...)

Kural 272.- Yazarlar, kanunlardan ve içtihattan istedikleri gibi alıntı yapabilirler; ama kanun koyucu ve hâkimler doktrinden istedikleri gibi alıntı yapamazlar. FSEK, m.35'teki alıntı şartları, kanun koyucuyu da, hâkimleri de bağlar (s.308).

Kural 273.- Alıntı şartları, yazı yazan ve yazdığı yazıyı umuma arz eden herkesi bağlar. Dolayısıyla alıntı şartları, sadece yazarları değil, kanun koyucuyu da, hâkimleri de bağlar. Diğer bir ifadeyle, yazarlar intihal suçunu işleyebilecekleri gibi, hâkimler de ve keza kanun metnini ve keza kanun tasarısı ve teklifini ve gerekçe gibi kanunların *travaux préparatoires'*ını yazan kişiler de intihal suçunu işleyebilirler (s.308).

Kural 274.- Yargı kararlarında doktrinden yapılmış alıntılar, ister aynen, ister mealen alıntı şeklinde olsun, kaynağı gösterilmelidir. Keza yargı kararlarındaki aynen alıntılarının turnak içine alınmaları ve üç satırdan uzunsalar girintili paragraf biçiminde verilmeleri gerekir (s.309).

Kural 275.- Yargı kararlarında alıntılarının kaynağının dipnotta gösterilmesi zorunlu değildir; kaynak metin içinde de gösterilebilir.

Kural 276.- Yargı kararlarında yapılan usülsüz alıntı, ek ve zincirleme zararlara yol açar. Yargı kararında bir yazara atıf yapılmadan o yazardan yapılan alıntı transit yağma sorununa yol açar. Zira yargı kararından alıntı yapmak serbesttir. Yani bir yazarın bir eserinden bazı cümle veya paragrafları bir mahkeme, kaynağını göstermeksizin almış ise, diğer yazarlar, mahkeme kararındaki bu cümle ve paragrafları artık serbestçe kullanabilmekte, bunları tekrar yayımlayabilmekte, işleyebilmekte veya bunlardan istedikleri bir surette yararlanabilmektedirler. Açıkçası, bir yazarın eseri yargı kararında alıntılanmış ise, artık yazarın eseri serbestçe yağmalanabilecek bir kamu malı hâline gelir. Bu nedenle mahkemelerin, bir yazardan alıntı yapıyorlarsa, bunun kaynağını özellikle göstermeleri gerekir (s.320).

Kural 277.- Kaynaksız alıntı, kaynağı gösterilmeden yapılan alıntı demektir. Usülsüz alıntı ise, hangi tür olursa olsun, alıntı kurallarına uyulmadan yapılmış alıntı demektir. Alıntı kurallarına aykırı alıntıları ifade etmek için genel bir terime ihtiyaç duyulduğunda “usülsüz alıntı” terimi, sadece kaynak gösterme kuralına aykırı olan alıntıları ifade etmek için ise “kaynaksız alıntı” terimi kullanılmalıdır (s.329).

Kural 278.- Usülsüz alıntılarının pek çok türü vardır ve bunları sınıflandırmak zordur. Uygulamada usülsüz alıntının türleri çoğunlukla saf hâlde bulunmaz; bu türler çoğunlukla iç içe geçmiş bir durumda bulunurlar. Belirli bir usülsüz alıntı örneği, aynı anda birden fazla usülsüz alıntı türüne örnek teşkil edebilir (s.329-330)

Kural 279.- Bir eserde usülsüz alıntılar tek başına bulunmaz. Bir eserde bir veya birkaç usülsüz alıntı rastlanmış ise, o eserde pek muhtemelen daha pek çok usülsüz alıntı vardır. Belirli bir usülsüz alıntı rastlanılan eserde başka usülsüz alıntı bulunup bulunmadığı dikkatlice araştırılmalıdır (s.330).

Kural 280.- Alıntı ve atıf kurallarına harfiyen uyan ve bu konularda en dikkatli olan yazarın kitabında da sehven meydana gelmiş alıntı ve atıf ek-

siklikleri ve hataları olabilir. Bu her yazarın başına gelebilir. Bunda eleştirilecek bir şey yoktur. Ama bu tür sehven hatalar, bir kitapta, bir iki tane, bilemediniz üç dört tane olur. Yüzlerce usûlsüz alıntının sehven yapılmış olması ihtimali yoktur. Pek çok usûlsüz alıntının, özellikle art arda yapılan usûlsüz alıntıların bulunduğu bir kitapta usûlsüz alıntıların sehven yapıldığı iddiası dinlenmez (s.330).

Kural 281.- Yüzlerce usûlsüz alıntının bulunduğu yerde belirli bir alıntının sehven yapılmış olduğu iddiası dinlenmez. Çünkü “*fraus omnia corrompit* (hile her şeyi çürütür)” (s.331).

(...)

Kural 293.- Bir yazar daha önce yayınladığı bir eserini kısmen veya tamamen tekrar yayınlayabilir. Bu durumda yazarın tekrar yayınlanan eserin veya eser parçasının ilk defa nerede yayımlandığını belirtmesi uygun olur. Bunun aksini yapması intihal veya usûlsüz alıntı oluşturmaz (s.367).

(...)

Kural 297.- Transit atf yasaktır. Transit atf, bir yazarın gerçekte görmediği bir kitaba, gördüğü bir kitapta yapılan atf üzerinden atf yapmasıdır (s.371).

Kural 298.- Maddî hatalarında da alıntılanması transit atfın ve dolayısıyla usûlsüz alıntının tartışılmaz kanıtıdır (s.372).

(...)

Kural 305.- Bir yazar, yabancı dildeki cümleyi kendisi çevirmiyor, bu cümlenin daha önce yapılmış Türkçe çevirisinden alıntı yapıyorsa, bu yazarın yabancı dildeki asıl kaynağa atf yapması bir usûlsüz alıntı oluşturur. Ortada bir transit çeviri ve bir transit atf vardır (s.395, 396).

(...)

Kural 337.- Alıntı ve atf usûlleri, türü ne olursa olsun, bütün fikrî eserler için geçerlidir. Alıntı ve atf usûllerine sadece saf akademik kitaplarda değil, halkı bilgilendirmek için yazılmış popüler bilim kitaplarında, öğrenciler için yazılmış ders kitaplarında, yardımcı ders kitaplarında, mezunlar için yazılmış meslek sınavlarına hazırlık kitaplarında da uyulmalıdır (s.432).

(...)

Kural 346.- İki yazarın cümleleri arasında yüksek oranda benzerlik varsa rastlantı savunmasına itibar edilmez. Örneğin alıntıda kullanılan 30 kelimenin 25'i kaynak cümlede de aynen ve aynı sırayla kullanılmış ise rastlantı sonucu benzerlik savunması çöker. Çünkü iki ayrı yazarın, aynı konuda olsa bile, birbirinden habersiz bir şekilde 30 kelime üzerinden aynı 25 kelimeyi

aynı sırayla kullanma ihtimali iki yazarın geceleri aynı rüyayı görme ihtimalinden daha düşük bir ihtimaldir (s.443).

(...)

Kural 376.- “Kaynak gösterme”, yapılan alıntının kimden ve nereden yapıldığının belirtilmesidir (s.507).

Kural 377.- “Atıf”, “kaynak gösterme”den daha geniş bir kavramdır. Atıf, bazen alıntının kaynağını göstermek için değil, bir konuda ek bilgi vermek, okuyucuyu yönlendirmek, bazen de bir alıntı yapmaksızın, savunulan fikri desteklemek için de yapılabilir (s.507, 509).

(...)

Kural 388.- Atıf kural olarak dipnot usûlüyle yapılmalıdır. Metin içinde alıntı yapılan cümlelerin sonunda dipnot başvurusu konulmalı, bu başvuru numarasıyla da sayfanın altında dipnot açılmalı ve o dipnotta atıf yapılan kaynağın künye bilgileri verilip alıntı yapılan kısmın sayfa numarası yazılmalıdır (s.512).

(...)

Kural 391.- “Sonnot usûlü” tavsiye edilmez (s.513-514).

Kural 393.- Türü ne olursa olsun, bütün atıflar, çok genel olarak “künye bilgileri” ve “yer belirleyicisi” olmak üzere iki unsurdan oluşur. Atıf yapılırken önce, atıf yapılan kaynağın *künyesi* verilir; daha sonra da o kaynağın içinde atıf yapılan *yer* gösterilir (s.515).

(...)

Kural 401.- Mevzuata çok yoğun olarak atıf yapmaktan kaçınmak gerekir. Aksi takdirde metin çok ağırlaşır. Okunması zorlaşır. Art arda tekrarlayan atıflar yüzünden metin çirkinleşir. Bu nedenle dogmatik hukuk çalışmalarında mevzuata atıfta elden geldiğince tasarruflu davranılır (s.519).

Kural 402.- Mevzuata atıfta, ilk atıflar dışında, tam künye atıf gerekli değildir.

(...)

Kural 411.- Kanunlara, tarih, sayı ve başlık olmak üzere üç temel künye bilgisi verilerek yapılan atıf, tam künye atıftır. Bu üç bilgi, tarih, sayı ve başlık sırasıyla verilir. Örneğin “20 Şubat 2008 tarih ve 5737 sayılı Vakıflar Kanunu” şeklindeki bir atıf tam künye atıftır (s.526).

(...)

Kural 466.- *Institutiones*’e atıfta önce *Liber* numarası, sonra *Rubrica* numarası, daha sonra da paragraf numarası verilir. Örneğin: *Institutiones*, 1, 2,

12. *Digesta*'ya, kitap, fasıl, kısım ve paragraf numarası art arda sıralanarak atıf yapılır. Bir örnek: *Digesta*, 19, 1, 52, 1. *Codex*'e aynı şekilde atıf yapılır. Bir örnek: *Codex*, 4, 34, 11, 1. *Novellae*'ye atıf da aynı şekilde yapılır. Bir örnek: *Novellae*, 18. I. 1 (s.588).

(...)

Kural 505.- Mahkeme kararlarına atıfta “künye” ve “yer belirleyicisi” olmak üzere iki temel unsur bulunur. Gerekli olduğunda bunlara üçüncü bir unsur olarak “bilgi kaynağı” unsuru da eklenir (s.641).

(...)

Kural 509.- Dipnotlarda mahkeme isimlerinin kısaltılması caizdir. Ancak metin içinde mahkeme isimlerini kısaltmaktan kaçınmak gerekir (s.644).

Kural 510.- Mahkeme kararlarına atıfta, mahkemenin isminden sonra kararın tarihi belirtilmelidir. Yani mahkeme kararlarına atıf “falanca mahkemenin filanca tarihli ... (kararı)” şeklinde başlar (s.645).

(...)

Kural 514.- Karar tarihi, daima karar sayısından önce verilir (s.646).

(...)

Kural 520.- Esas ve karar sayıları aynı yıla ait olsa bile, yıl bilgisi hem esas ve hem de karar sayısının önünde ayrıca gösterilmelidir (s.650).

(...)

Kural 524.- Medenî dünyada mahkeme kararlarına isim verilir ve bu kararlar bu isimleriyle zikredilir. Türkiye’de de olması gereken budur (s.653).

(...)

Kural 538.- Mahkeme kararının metninde paragraflar numaralandırılmış ise karara atıfta yer belirleyicisi olarak paragraf numarası kullanılmalıdır (s.669).

(...)

Kural 556.- Yargı kararlarına ancak gerekli olduğunda atıf yapılabilir. **(a)** Ortadaki hukukî soruna uygulanabilecek nitelikte mevzuatta hüküm yoksa ve sorun tamamıyla içtihadî bir kuralla çözümlenmiş ise, bu durumda yargı kararına atıf yapılabilir. **(b)** Ancak bu durumda dahi bu içtihadî kural tarihsel olarak ilk defa hangi mahkeme kararında ortaya konulmuş ise, sadece o karara atıf yapılır. O içtihadî kuralı tekrarlayan sonraki tarihli mahkeme kararlarına atıf yapılmaz. **(c)** Yeni kararlara ancak, eski içtihadî kuraldan dönülmesi durumunda atıf yapılır. **(d)** Eski içtihadî kuralı sürdüren,

ama onun kapsamını daraltan veya genişleten kararlara da atıf yapılabilir (s.696-700).

Kural 557.- İlk karar olmadıkça, belli bir kuralın uygulanmasına örnek olsun diye yargı kararlarına atıf yapılmaz. Bir kuralın uygulanmasına örnek teşkil eden birden fazla yargı kararı varsa, bu kararlardan sadece en eski olanına atıf yapılır (s.700-702)

(...)

Kural 634.- Hukuk yazınında, doktrine atıflarda yazar-yıl sistemi değil, dipnot sistemi önerilir (s.864-865).

(...)

Kural 666.- Dipnotta belirli bir kitap veya makaleye ilk defa atıf yapılırken “tam künye atıf” yapılır. Aynı kaynağa ikinci ve sonraki defa atıf yapılması durumunda dipnotta “kısa künye atıf” yapılır (s.932).

(...)

Kural 670.- Tek yazarlı kitaplara dipnotta atıf şablonu şöyledir: Yazar Adı ve Soyadı, *Kitabın Başlığı*, Yayın Yeri, Yayınevi, Baskı Sayısı, Yayın Yılı, Sayfa Numarası. Bir örnek: Ergun Özbudun, *Türk Anayasa Hukuku*, Ankara, Yetkin, 21. Baskı, 2021, s.45 (s.936, 944).

Kural 671.- Metin içinde dipnotta atıf yapılan kitapların tam künyeleri çalışmanın sonunda bulunan bibliyografyada verilir. Bibliyografyada kitapların künye bilgileri verilirken yazarın soyadı, yazarın önadının önüne alınır. Zira bibliyografya yazarların soyadlarına göre yapılmış alfabetik bir sıralamasıdır. Bibliyografyada sayfa numarası gösterilmez. Çünkü bibliyografyada verilen kaynak, kitapta o kaynağa yapılan bütün atıflar içindir. Bibliyografyada kitapların künye bilgileri şu şablona göre verilir. Yazarın Soyadı, Adı, *Kitabın Başlığı*, Yayın Yeri, Yayınevi, Baskı Sayısı, Yayın Yılı. Bir örnek: Özbudun, Ergun, *Türk Anayasa Hukuku*, Ankara, Yetkin, 21. Baskı, 2021 (s.936-937, 944).

(...)

Kural 689.- Künye bilgileri içinde sadece kitap başlıkları italikle yazılır (s.957).

(...)

Kural 698.- Makalelere atıf şablonu şöyledir: Yazar Adı ve Soyadı, “Makalenin Başlığı”, *Derginin Adı*, Cilt, Sayı, Yıl, sayfa numarası. Bir örnek: Gökhan Atılğan, “Diyalektik Bir Anayasa İncelemesi İçin Çerçeve Girişimi”, *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, Cilt 70, Sayı 1, 2015, s.75 (s.968-969).

(...)

Kural 700.- Metin içinde dipnotta atıf yapılan makalelerin künye bilgileri ayrıca kitabın veya makalenin sonunda bulunan bibliyografyada da verilir. Bibliyografyada makalelerin künye bilgileri verilirken yazarın soyadı, yazarın önadının önüne alınır. Bibliyografyada künye bilgilerinin en sonunda makalenin yayınlandığı dergideki başlangıç ve bitiş sayfa numaraları da aralarına tire konularak belirtilir. Buna göre bibliyografyada künye formatı şöyledir: Yazar Soyadı, Adı, “Makalenin Başlığı”, *Derginin Adı*, Cilt, Sayı, Yıl, Sayfa Aralığı. Bir örnek: Atılgan, Gökhan, “Diyalektik Bir Anayasa İncelemesi İçin Çerçeve Girişimi”, *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, Cilt 70, Sayı 1, 2015, s.65-110.

(...)

Kural 703.- Gerek dipnotlarda gerekse bibliyografyada yazarın adı ve soyadı normal yazı stiliyle yazılır. Bold veya italik olarak yazılmaz. Dipnotta makalelere atıfta yazarın önce önadı, sonra soyadı yazılır. Ancak bibliyografyada künye bilgileri verilirken önce soyadı, sonra önadı yazılır. Yazarın önadı veya önadları kısaltılmamalıdır; olduğu gibi verilmelidir (s.981-982).

(...)

Kural 705.- Makalenin yayınlandığı derginin adı *italikle* yazılır. Bold ve büyük harfle yazılmaz. Türkçe ve İngilizcede dergi isimleri, her bir kelimenin sadece ilk harfleri büyük olmak üzere küçük harflerle yazılır. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* gibi. Dergi isimleri isteğe bağlı olarak kısaltılabilir (s.981).

(...)

Kural 711.- Dergi isimleri prensip olarak kısaltılmadan verilmelidir (s.1002).

(...)

Kural 720.- Kolektif ve derleme eserlere atıfta eser sahibinin isminin yanında “Ed.”, “Der.” veya “Haz.” gibi bir kısaltma kullanılması zorunludur. Çünkü böyle bir kısaltma kullanılmaz ise, o kişi isminin o kitabın yazarı olduğu sanılabilir (s.1054).

(...)

Kural 755.- Kısa künye atıf yapmanın *ön koşulu*, kısa künye atıf yapılan kaynağa daha önce tam künye atıf yapılmış olmasıdır. Üst dipnotlarda tam künye atıf yapılmamış bir esere kısa künye atıf yapılamaz (s.1111).

Kural 756.- Kısa künye atfın bir de *tamamlayıcı koşulu* vardır: Kısa künye atıf yapılan kaynağın tam künye bilgileri muhakkak bibliyografyada verilmelidir (s.1112).

(...)

Kural 762.- Çalışmanın bütününde aynı yazarın ister tek bir eserine, isterse birden fazla eserine atıf yapılsın, araya başka atıf girmeden aynı kaynağa tekrar atıf yapılıyorsa, yani bir üst dipnottaki aynı kaynağa izleyen dipnotta tekrar atıf yapılıyorsa, sadece “*Ibid.*” kısaltmasını kullanmak yeterlidir (s.1131-1132).

(...)

Kural 767.- Naklen atıfta, nakledilen kaynağın, yani naklen atfın ilk kısmında yer alan ve atıf yapan yazarın görmediği asıl kaynağın daima tam künyesi verilmelidir. Zira bu kaynağın tam künye bilgileri çalışmada görülmemiş bir kaynak olduğu için çalışmanın bibliyografyasında yer almayacaktır. Bu nedenle naklen atıfta asıl kaynağın tam künye bilgilerinin okuyucu tarafından bilinmesi gerekir. Bunun yolu da naklen atfın ilk kısmında tam künye bilgilerinin verilmesinden geçer (s.1153-1154).

(...)

Kural 779.- Kısa künye atıf dışında, bir kitaba atıfta yazarın sadece soyadı değil, aynı zamanda önadı veya önadları da verilir (s.1179).

(...)

Kural 784.- Dipnotta yazarın önadı önce, soyadı sonra yazılmalıdır. Bibliyografyada ise yazarın soyadı önce, önadı sonra verilir (s.1194).

Kural 785.- Yazarın soyadı, gerek dipnotta, gerekse bibliyografya da, sadece ilk harfi büyük olmak üzere küçük harfle yazılır. Yazarın soyadı büyük harfle yazılmamalıdır (s.1197).

Kural 786.- Yazar adı ve soyadı normal (roman) stilde yazılmalıdır. Yazar adı ve soyadı, italik, bold, italik+bold yazılmamalıdır (s.1199-1203).

(...)

Kural 796.- Başlık hangi dildeyse o dilde yazılır. Yabancı kitabın başlığı asla Türkçeye çevrilmez (s.1256-1257).

Kural 797.- Başlık italik yazı tipiyle verilir. Başlık düz yazı tipiyle, bold yazı tipiyle veya bold+italik yazı tipiyle verilemez (s.1264-1269).

(...)

Kural 817.- Yayın yeri, kitabın basıldığı yer değil, yayınevinin merkezinin bulunduğu yerdir. Dolayısıyla künye bilgilerinde kitabın basıldığı yer değil, yayımlandığı yer gösterilir (s.1327).

(...)

Kural 820.- Atıfta basım evi değil, yayınevi gösterilir (s.1343).

(...)

Kural 829.- Künye bilgisi olan ve atıflarda belirtilmesi gereken şey aslında “baskı (*printing*)” sayısı değil, “yayın (*edition*)” sayısıdır. Bu nedenle, künye bilgilerini verirken “2. Baskı”, “3. Baskı” değil, “2. Yayın”, “3. Yayın” diye yazmak gerekir. Ne var ki bu usûl Türkçede yerleşmemiştir. Bu nedenle bu kitapta da “yayın” yerine yanlış terim olan “baskı” teriminin kullanılması önerilir (s.1393-1395).

(...)

Kural 836.- Tek baskı yapmış kitaplara atıfta baskı sayısı gösterilmez (s.1405).

(...)

Kural 850.- Sayfaları ardışık numaralandırılmış, yani ikinci cildin sayfa numarası birinci cildin son sayfa numarasından itibaren başlatılan çok ciltli kitaplara cilt numarası belirtilmeden atıf yapılabilir (s.1429).

Kural 851.- Cilt numarası, kural olarak, kitabın isminden sonra değil, künye bilgilerinin sonunda, yani yayın yılından sonra, sayfa numarasından önce verilir (s.1429).

(...)

Kural 858.- Sayfa numarası doğrudan doğruya verilmemeli, numaradan önce “sayfa” anlamına gelen “s.” kısaltması konulmalı ve sayfa numarası bu kısaltmadan sonra verilmelidir. Küçük “s” kısaltmasından sonra üst üste iki nokta değil, nokta konulmalıdır. Küçük “s.” ile numara arasında boşluk bırakılmamalıdır (s.1442, 1447-1448).

Kural 859.- Birden fazla sayfaya atıf yapılıyor olsa bile sayfa numarası tek küçük “s.” ile gösterilmelidir. Birden fazla sayfaya atıf için “ss.” kısaltması kullanılmamalıdır (s.1446).

(...)

Kural 866.- Kitabın çeşitli sayfalarına yapılan atıflarda sayfa sayısı çoksa sayfa numaralarını tek tek vermek yerine Latince *passim* kelimesi de kullanılabilir. Ancak *passim*'in kullanılabilmesi için atıf yapılan husus, kitabın sayısız yerinde geçen bir husus olmalıdır (s.1454).

(...)

DİZİN

---A---

& işareti (*ampersand*), 1211
§ paragraf işareti, 1458
§ *section* (bölüm) işareti (ABD Kanunlarında), 583
100 Soruda (dizisi), 1299, 1384
1789 Fransız İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi, 80
1874 tarihli İsviçre Konfederasyonu Anayasası, m.24bis, m.24ter, m.24^{quater}, 542
1949 Alman Anayasası, 600
2547 Sayılı Kanun, m.53/c, 481-483
70 yıl (koruma süresi), 201
à *parâtre* (çıkacak), 909
a.b.ç., 103
A.e. kısaltması-aynı eser, 1134
A.e. kısaltması-*ibid* yerine, 1134
a.g.e., 1114
a.g.e. mi *op. cit.* mi?, 1119
A.y. kısaltması-aynı yer, 1135
Abd (Arapça soyadlarında takı), 1244
ABD'de (Amerika Birleşik Devletlerinde), 310-312, 583-584, 604, 769-774, 1045,
-Anayasa değişiklikleri, 604
-federal düzenleyici işlemlere atf, 584
-federal kanunlara atf, 583
-hakim isimleri, çoğunluk ve karşı oy yazıları, 774
-kanunlarına atf, 583
-mahkeme kararlarına atf usûlleri, 772
-mevzuata atf, 583
-yayınlanan bir karar tahlili, 1045
ABD Yüksek Mahkemesi, 310-312, 769-772
-kararlarına atf usûlü, 769
-kararlarında alıntılar, 311
-kararlarında atf örnekleri, 310
-kararlarında uzun aynen alıntı, 311
-kararlarındaki alıntı örnekleri, 310
-kararlarının isimlendirilmesi, 653
-kararlarında dipnotta atf usûlüne bir örnek, 312

-kararlarında doktrinden yapılmış alıntılar, 310
-*McLane Co. v. EEOC* Kararı, 581 U. S. 72, 83 (2017), 310
-*Ins v. St. Cyr* kararı, 533 U. S. 289, 302 (2001), 312
aceleden kaynaklanma savunması (usûlsüz alıntının), 449
acemilikten kaynaklanma savunması (usûlsüz alıntının), 452
achevé d'imprimer, 1421
acknowledgments, 200
açıklamalar-aynen alıntılarda, 135
açıklamalı bibliyografya (notlandırılmış bibliyografya, *annotated bibliography*), 1445
açılı parantez (*angle brackets*) (< >), 1100
ad hoc tahkim, 834
ad hominem argümanlar (usûlsüz alıntıda), 421, 455
ad ve soyadı bold yazılmamalı (yazarın), 1199
adı değişmiş yazarlara atf, 1186
Âdil Muslihiddin, 1236
adlı yargı ilk derece mahkemeleri kararlarına atf usûlü, 740
adlı yargı organlarının kararlarına atf usûlleri, 728
adsız düzenleyici işlemler, 628
affaire (AİHM), 850
affaire de..., 855
ahlâk kuralı olarak kaynak gösterme zorunluluğu, 240
ahlakî sorumluluk, 487
Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 836-860
-1960-1996 dönemindeki kararlara atfıta kaynak bilgisi, 850
-büyük daire kararlarına atf, 840
-daire kararlarına atf, 840
-içtihat veri tabanı (HUDOC), 850
-kararı veren formasyonun adı, 855
-kararın adı, 843
-kararın tarihi, 846
-kararın türü, 847, 858

- kararları (*decisions, décisions*), 847
- kararlarına kısa künye atfı, 859
- kararlarına Türkçede atfı usulü, 853
- kararlarında başvuru numarası, 845
- kararlarında paragraf numarası, 849
- kararlarında yer belirleyicisi, 849
- kararlarını Türkçeye çevirenin adı, 860
- kararlarının bilgi kaynağı, 850
- kararlarının Türkçe çevirilerine atfı, 860
- komite kararlarına atfı, 841
- künye bilgilerinin sırası, 853
- mahkemenin adı, 855

akademik eserlerde işleme, 228

akademik etik, 368

akılda kalıcılık-mahkeme kararlarına atıfta,
656

akıllı tırnak, 988

aktaran, 365, 915

aktaran kaynak, 1144

aktaran-yargı kararlarında, 298

aktararak atfı formülü, 1140

aktarılan kaynak, 1144

aktarma atfı, 1143

aktarma (terim), 28

Akyılmaz, Bahtiyar, 661, 705

Akyol, Taha, 1050

Albert, Richard, 972

aldatıcı atfı, 260-267, 359

aldatıcı atıfla yapılmış alıntılar, 358

-örnekler, 359-361

aldatıcı kaynak gösterme, 260-267, 359

-örnekler, 261-267

alenileşme, 226

alfabe sistemine göre yabancı isimlerin
yazılışı, 1189

alfabe sorunları-aynen alıntılarda, 156

alıntı (*quotation*), 29

alıntı kavramı, 27-34

alıntı/alıntının

-sanat eserlerinden, 30

-maksadı, 32

-kanunî tanımı, 32

-tanım (FSEK'e göre), 32

-tanımı (genel), 30

-terimi, 28

-terimler (benzer terimler), 28

alıntı içinde alıntı (*quotation within
quotation*), 64, 184

alıntı işareti (*quotation mark*) (“ ”), 64

alıntı şartları, 189-238

-hâkimleri de bağlar, 308

-kanun koyucuyu da bağlar, 308

-ile ilgili ek konular, 222

alıntı türleri: aynen ve mealen alıntılar, 32

alıntı ve atfı hataları, 330

alıntı usülleri (birinci kısım), 25-636

alıntı ve atfı usülleri

-hakkında kaynaklar, 10

-konusunda iyi niyet yeterli midir?, 15

-mevzuat ve içtihadı da bağlar, 307

alıntı yok esinlenme vardır savunması, 442

alıntı-atfı ilişkisi ve farkı, 506

alıntılanan metnin aslında kullanılan üç

noktalar (*original ellipsis*), 128

alıntıların harmanlanması, 60

alıntıların sınırlılığı kuralı, 192

alıntı-metin-anlam, 31

alıntının

-alenilemiş olması şartı, 226

-alındığı yer, 246

-alındığı yer-kaynak gösterme, 246

-aslında bulunan üç noktalar (*original
ellipsis*), 129

-aslının orijinal alfabeyle verilmesi, 178

-başındaki büyük harfin küçük harfe
dönüştürülmesi, 147

-başındaki küçük harfin büyük harfe
dönüştürülmesi, 148

-bazı cümle veya fıkralarla sınırlı olması, 192

-belli olacak şekilde yapılması, 220

-doğruluğunu kontrol ihtiyacı, 1440

-FSEK, m.1/b-1-a' da sayılan eser

kategorielerinden birine girmesi, 225

-hususiyet taşımadığı savunması, 437

-hususiyet taşıması, 222

-içeriği aydınlatmak amacıyla yapılması,
215

-*instrumentum*'u, 31

-kimin tarafından Türkçeye çevrilmeli, 166

-maksadın haklı göstereceği bir nispet
dahilinde yapılması, 216

-münderecatı aydınlatmak maksadıyla
yapılması, 215

-oranı, maksada göre değişir, 60

-sahibinin hususiyetini taşıması, 222

-sınırlılığı kuralı, 192

alıntının ispatı, 406-424

-anlam bakımından ortaklık, 406

-benzerlik bulunması, 406, 409

-özgün bilgiler-içerik olarak benzerlik, 407

-öncesinde ve sonrasında da benzerliğe
bir örnek, 415

alıntının kaynağının gösterilmesi şartı,
221, 240-277

alıntının kendisinden yapıldığı kitabın
bilimsel eser olmadığı savunması, 434
alıntının *taşıyıcısı*, 31
alıntının tespiti-anlam bakımından ortaklık,
406
alıntının gizlenmesi, 410
alıntıyı yapan yazarın yaptığı vurgular, 101
alışılmadık usûllerden kaçınma, 1129
Ali Kıdık kararı (Anayasa Mahkemesi), 322
-kararındaki usûlsüz alıntı, 322
-yol açtığı transit yağma sorunu, 324
Alman alfabesindeki *ß* harfi, 1191
Alman Federal Anayasa Mahkemesi
-kararlarının atıf usûlü, 799, 804, 807
-kararlarının isimlendirilmesi, 802
Alman kanunlarına atıf, 582
alman mahkemeleri kararlarına atıf
usûlleri, 799
Alman usûlü tırnak, 989
Almanca soyadlarında *von, von dem, von den,*
von der, vom takıları, 1243
Almanca, 1347
Almancada *ö* harfi, 1190
Almanya, 582
Alphens Aan Den Rijn (Hollanda), 1326,
1367
alt başlık (*subtitles, sous-titres*), 1283
alt başlık olarak cilt başlıkları, 1286
alt başlık-makalelerde, 993
alt bent sorunu (kanunlara atıfta), 553
altını ben çizdim (a.b.ç.), 102
altını çizmek deyiimi, 107
altının çizilmesi, 1269
altsimge (*subscript*), 542
ALWD Guide to Legal Citation, 13
amendment'lara atıf (ABD), 604-605
Amerika Birleşik Devletleri *bkz.* ABD, 583
Amerikan usûlü tırnak işareti, 64, 988
AMKYUHK, 533
Amme İdaresi Dergisi, 895
ampersand-& işareti, 1211
ana başlık (kitaplara atıfta), 1286
ana başlık (makalelere atıfta), 993
ana başlık ile alt başlık arasında üst üste iki
nokta, 958
ana başlık ve alt başlıklı dergilere atıf, 1010
ana başlık ve alt başlıklı kitaplara atıf, 1283
ana şirket (*parent company*), 1335, 1365
ana şirket ve bağlı şirket (yayınevi), 1365

ana unsur olamaması (alıntının), 218
anayasa değişikliklerine atıf, 604-695
anayasa kelimesinin kısaltılması, 597
Anayasa Mahkemesi Kararlar Dergisi, 713
Anayasa Mahkemesi (Türk), 317, 711-728
Anayasa Mahkemesi
-10 Ocak 1991 Tarih ve K.1991/1 Sayılı
Kararı, 325
-3 Temmuz 1991 Tarih ve K.1991/20 Sayılı
Kararı, 326
-*Ali Kıdık* kararında kaynaksız alıntı, 323
-*Ali Kıdık* kararındaki *prima facie* ihlâl
doktrininin sahibi kim?, 322
-bazı üye itibarsızlaştırmaya yönelik
spekülasyonlar, 494
-bireysel başvuru kararlarına atıf usûlü, 723
-değişik işler kararlarına atıf usûlü, 722
-doktrine atıf yapmamasının eleştirilmesi,
327
-Kararlar Bilgi Bankası, 714, 674
-kararlarına atıfta bilgi kaynağının
belirlenmesi, 728
-kararlarına atıfta yer belirleyicisi bilgileri,
712
-kararlarına gayri resmî bir şekilde isim
konulması, 719
-kararlarına isim verme, 717
-kararlarında karşı oy/farklı gerekçe yazısı,
317
-kararlarında usûlsüz alıntı, 319
-kararlarından bir usûlsüz alıntı örneği, 322
-kararlarından kaynaksız alıntı örnekleri,
322
-kararlarının isimlendirilmesi, 715
-kaynaksız alıntılara örnekler, 322
-norm denetimi kararlarına atıf usûlü, 711-
712
-norm denetimi kararlarının
isimlendirilmesi meselesi, 715
-siyasî partilerle ilgili kararlarına atıf usûlü,
719
-tarafından iptal edilen kanun, madde, fıkra,
bent veya cümlelere atıf, 559
-yabancı dil bilgisi, 1257
-yasama dokunulmazlığı ve
milletvekilliğinin düşmesi kararlarına atıf
usûlü, 722
-yol açtığı transit yağma sorunu, 327
-Yüce Divan kararlarına atıf usûlü, 720
-yürürlüğü durdurma kararlarına atıf usûlü,
722

Anayasa Yargısı sempozyumlarına atıf sorunu, 1072

Anayasa, m.104 (uzun madde örneği), 548

anayasalara atıf usülleri, 596

anayasalara atıfta yer belirleyicisi: madde, fıkra ve bent, 602

anayasalara atıf-yabancı anayasalar, 599

anayasaların bibliyografyada gösterilmesi, 606

Anayurt, Ömer, 258, 267, 336, 344, 345, 352, 358, 381, 498

*and, et-*Türkçe kitaplarda yazar isimleri arasına kullanılmaz, 1209

and, et, ve - yazar isimleri arasına, 964

änderung-değişiklik-anayasa, 605

andlaşmalar (*treaties*), 613

andlaşmalar dizini, 615

andlaşmalara atıf usülleri, 608

André de Laubadère, 1297

Anglo-Sakson sistemi, 878

anılma, 507

Ankara 11. Asliye Hukuk Mahkemesi, 25

Şubat 2004 Tarih ve K.2004/60 Sayılı

Doğramacı v. Yazıcı Kararı, 254, 494

Ankara Law Review, 1014

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Dergisinden bir örnek makale, 975

Ankara Üniversitesi SBF Dergisinden bir

örnek makale, 971

anlam bakımından ortaklık (usûlsüz

alıntının ispatı), 406

anlamı çarpıtma yasağı-çıkarmalarda, 129

anlamın çarpıtılması sorunu (*danger of*

skewing meaning), 130

anma, anılma (zikretme yerine), 507

Annales de la Faculté de Droit d'Istanbul,

1014

Annals, 1009

Annenin Kitabı, 253, 426, 427, 429

annuaire, 1009

anonim bilgiler, 268-274, 407, 435

-alanında alıntının ispatı, 407

-alıntılanan yazarın ifadesiyle

aktarılmış, 273

-argümanı-can simidi (usûlsüz alıntıyı

savunma), 274

-başkasının özgün üslup ve ifadesini

aynen kullanmamak şartı, 274

-de kaynak gösterme sorununa örnekler,

270-272

-de kaynak gösterme zorunluluğuna

örnekler, 273

-de üslup, 270

-için kaynak gösterme zorunluluğu yoktur

savunması, 435

-için kaynak göstermek gerekli değildir, 268

-in aynen alıntı veya mealen alıntı şeklinde

aktarılması, 273

-in diğer bir yazarın üslûbuyla verilmesi, 436

anonim çalışmalar (*anonymous works*),

anonim kitaplar, 1246-1247

anonim eserlere atıf, 1246

-dipnot sisteminde, 1246

-yazar-yıl sisteminde, 898

anonimleştirme (mahkeme kararlarında),

657-660,

-gereği ve ölçüsü, 658

-kanun yararına bozma kararlarında, 660

anordnung'lar, 587

ansiklopedilere atıf usûlü, 1078-1083

-birden fazla edisyonu olan, 1081

-cilt ve sayfa numarası, 1082

-edisyonun sayısının belirtilmesi, 1081

-editörünün ismi, 1078

-maddelerin yazar isimleri, 1078

-maddelerine atıf, 1078

-maddelerine atıfta s.v. kısaltması - *sub*

verbo, 1082

-meşhur ansiklopediler, 1081

-online versiyonlarına atıf, 1082

-yer belirleyicisi, 1082

ansiklopedik sözlük, 1085

APA sistemi (system of APA [American

Psychological Association]), 877

application no. (AİHM), 845, 852

Aquinolu Thomas (Thomas Aquinas,

Tommaso d'Aquino), 1092, 1234

ara (boşluk, *space*), 120, 126

ara yazar, 166

Arap alfabeti, 1191, 1260

Arap rakamlarıyla numaralandırma-bentlere

atıf, 552

Arapça soyadlarında *abd, bin, ebu, el, ibn*

takıları, 1244

araya başka atıflar girdikten sonra aynı

kaynağa tekrar atıf usûlü, 1114

araya başka atıflar girmeden aynı kaynağa

tekrar atıf usûlü, 1131

archive, 1009

archive.org, 1104

ardışık usûlsüz alıntılar, 449

ardışık sayfa numaralandırması

(dergilerde), 1026

ardışık sayfalara veya çeşitli sayfalara atıf yapılabilir, 1453
arı kovanına çomak sokmak, 491, 498
Aristoteles, 1091
arkadaşlar (yazarın), 498
armağan (*liber amicorum, mélanges, festschrift*), 1063
armağan, 1063-1068
-şeklinde çıkan dergi sayılarına atıf, 1015-1017
-yayın kurulu, 1223
-yayına hazırlayanlar, 1223
-da alt başlık sorunu, 1067
-da yayınlanan yazılara atıf usûlü, 1063
arrêt, 587, 665, 848
l'arrêt de..., 855
arrêts-Milletlerarası Daimî Adalet Divanı, 826
Arslan, Zühtü (karşı oy yazısı), 317
arşiv belgelerine atıf-yazar-yıl sisteminde, 896
arşivlenmiş versiyon-internet kaynaklarına atıf, 1104
art., *article* (madde), 550, 583, 601
article'lar-başlıklarda, 1255, 1274
Asar-ı Atika Nizamnamesi, 576
ascender, 90
asil metinde üç noktanın kullanılması durumu, 128
asılı paragraf stili, 953
Askerî Yargıtay Kararlar Dergisi, 764
Askerî Yargıtay kararlarına atıf usûlü, 759, 764
Askerî Yüksek İdare Mahkemesi Dergisi, 763
Askerî Yüksek İdare Mahkemesi kararlarına atıf usûlü, 759, 763
asla sadakat kuralı-aynen alıntı, 57
asla sadık çeviri, 160, 161
aslı yabancı dildeki eserin bir başka yabancı dildeki çevirisinden aynen alıntı yapılamaz, 174
Association of Legal Writing Directors (ALWD), 78
aşırı aynen alıntı sorunu, 59, 62
aşırı başlıklı kitaplara atıf, 1290
aşırma, 30, 329, 476
Ataöv, Türkkiye, 78
Atar, Yavuz, 919
Atay, Ender Ethem, 962, 985, 1195, 1202, 1206, 1215, 1252

atfın fonksiyonları, 509
atfın genel yapısı, 515
atfın yeri, 510-513
-bölüm sonunda, 510, 513
-dipnotta, 510, 512
-kitabın sonunda, 513
-makalenin sonunda, 513
-metin içinde, 510
atıf (*citation*), 29
atıf, 505-515
-atıf kelimesi Arapça bağlama, meylettirme anlamı, 507
-kısa bir şekilde yapılmalıdır, 694
atıf endeksleri (*citation index*), 244
atıf şablonu, 681, 879, 935
-dipnot sisteminde, 935
-yazar-yıl sisteminde, 879
-mahkeme kararlarına, 681
atıf usûlleri (ikinci kısım), 505-1469
atıf yapılan yer, 1455-1457
-sayfa numarasıyla gösterilmesi, 1455
-paragraf numarasıyla gösterilmesi, 1457
-sıra numarasıyla gösterilmesi, 1459
-kenar numarasıyla gösterilmesi, 1459
-*signature*, folyo veya satır numarasıyla gösterilmesi, 1456
Sure isimlerinin (Kur'an'da) Arap harfleriyle yazılması, 1191
atıf-alıntı ilişkisi, 506
atıf (kavram), 507
atıf-*attribution*, 507
atıf (ilgili, benzer kavramlar), 506
atıf-kaynak gösterme farkı, 507, 509
atıfta
-dağıtımçı gösterilmez, 1345
-kanunen bulunması gereken minimum unsurlar, 951
-kısaltma yapılması caizdir, 695
-matbaa değil, yayınevi gösterilir, 1343
-sadece zorunlu unsurlara yer verilmelidir, 694
-ve devamı (vd.) ibaresinden kaçınmak gerekir, 1453
-yayın yeri bilgisi muhakkak verilmelidir, 1314
-yayınevi bilgisi muhakkak verilmelidir, 1341
Atılğan, Gökhan, 971
auctor - yaratıcı, kurucu, yapıcı, müellif, 1171
aufilage, 1395
Augustinus, 1093
auteur, 1171

authenticité ihtiyacı, 58
authentique metin, 58
author, 1171
author'a müellif, *writer*'a muharrir, 1172
author-writer ayrımı, 1172
available at- internet kaynaklarına atf, 1100
avec collaboration de..., 1250
Avrupa Birliği Adalet Divanı (*Court of Justice of the European Union*), 831
Avrupa Birliği belgelerine atf usülleri, 613
Avrupa Birliği Mahkemeleri kararlarına atf usûlü, 831-833
-bilgi kaynağı, 833
-kararın türü, 831
-dava numarası, 831
-yer belirleyicisi, 832
Avrupa İnsan Hakları Komisyonu kararlarına atf usûlü, 851
Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına atf usûlü, 836-860
-kararların Türkçe çevirilerine atf sorunları, 860
-kısa künye atf, 859
-künye bilgileri, 837
-Türkçede atf usûlü, 851-853
Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi mi, yoksa İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi mi, 838
Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, 610
Avrupa ülkelerinde anayasa değişikliği, 605
ay değil, yıl belirtilir (yayın tarihi olarak), 1423
ay ve yıl rakamları arasına hangi işaret konulmalıdır? (yargı kararlarına atıfta), 645
ayet numarası, 1094, 1095
-Kur'an, 1094
-Kitab-ı Mukaddes, 1095
ayın ismi-numarası, 525
ayın rakamla yazılması, 525
AYİMD, 763
aylık (*monthly, mensuel*), 1026
AYM bkz. Anayasa Mahkemesi
aynen alıntı (*direct quotation*), 32
aynen alıntı, 53-188
-çıkarmalar, 119-130
-ilgili diğer konular, 179-188
-kısa ve uzun aynen alıntılar
-sunulması, 109-117
-türleri, 77-98
-üç nokta kuralı, 119-130
aynen alıntılarda
-düzeltilmeler, 131-138
-eklemeler, 131-138

-harf dönüşümü, 139-150
-tırnak kuralı, 63-75
-uyum, 139-150
-vurgu, 99-108
aynen alıntı, aynen alıntılar
-belli bir oranı geçmemelidir, 60
-çıkarma sebepleri, 119
-içinde aynen alıntı, 184
-iki kelime, 55
-ile mealen alıntının iç içe geçmesi, 62
-karinesi, 56
-kısalığın ve uzunluğun ölçüsü- üç satır kuralı, 78
-kurallarının yumuşatılması, 70
-Latin alfabesi dışındaki alfabelerden, 157
-mevsukiyet ihtiyacı, 59
-mevzuattan, 115
-münderacatı aydınlatmak, 60
-normal paragraf içinde italikle veya bold+italikle verilebilir mi?, 96, 98
-parça parça, 114
-takdim formülleri, 110
-takdim ibareleri-başa, ortaya, sona, 112
-tanım, 35, 53, 54
-tarama-görüntü modu, 58
-tek kelime, 54
-tırnağın şekli ve türleri, 64
-tırnak aynen alıntının temel kuralıdır (tırnaksız alıntı olmaz), 63
-türleri: kısa ve uzun aynen alıntılar, 77-98
-üç veya dört kelime, 55
-üst üste iki nokta, 111
-virgül işareti, 58
aynen alıntıda/aynen alıntılarda
-asıl yazarın ve alıntı yapan yazarın vurgularının birlikte bulunması, 105
-asla sadakat kuralı, 57
-aşırı aynen alıntı sorunu, 59
-bilgi hatalarını düzeltmek gerekir, 131
-birden fazla vurgu, 104
-büyük harf küçük harf dönüşümü, 141, 147
-cümlelerin sırasını değiştirmek, 46
-cümlelerin sonundaki nokta çıkarılır, 182
-çift tırnağı tek tırnağa dönüştürülmesi, 74
-değişen ekleri parantez veya köşeli parantez içinde göstermek, 142
-eklemeler ve açıklamalar, 135
-hatalar, 57, 131
-hataların aynen bırakılması veya düzeltilmesi, 131
-ımlâ hataları, 133

- imlâya sadakat kuralı, 57, 133
- kendisindeki vurgular, 99
- köşeli parantez, 136
- miktar, 59
- ölçü, 59
- tırnağın anlamı ve önemi, 65
- tipografik serbestlik kuralı, 57
- uyum ihtiyacı nedeniyle paragraf birleştirme, 146
- uyum için değiştirilebilecek ekler, 143
- uyum ve harf dönüşümü, 139-150
- üç satır kuralı, 78
- vurgu bize ait, 84
- vurgu, 57, 99-108
- vurgulanan kelimeler, 84
- yabancı kelimeler, 84

aynen alıntılarda çıkarmalar

- sebepleri, 119
- çıkarmalarda anlamı çarpıtma yasağı, 129
- çıkarmalarda iyi niyet ve dürüstlük kuralı, 129

aynen alıntının/aynen alıntılarının

- asıl metinle uyumlulaştırılması (ismin hâl ekleri, fiil çekim ekleri, zaman, aktif pasif vs.), 139
- asıl metinle uyumlulaştırılması, 139
- sunulması, 109-117
- mahkeme kararlarından, 116
- alıntılayan yazarın cümlelerinin içinde doğrudan verilmesi, 109
- içindeki atıflar (aynen alıntıya bağlı dipnotlar sorunu), 85
- içine takdim amacıyla dercedilen kelimeler, 114
- kısılığı ve uzunluğu, 78
- niceliksel bir ölçüsü var mıdır?, 54
- sonunda kaynak gösterilse bile tırnak gerekir, 66
- sonundaki noktalama işaretleri, 179, 182
- tırnak içinde verilmesi kuralının ihlaline örnekler, 67
- tırnak kuralı-hukukî bir yükümlülüktür, 65
- veriliş şekli, 77
- kısa ve uzun aynen alıntılarının veriliş şekli, 77

aynen alıntıya bağlı dipnotlar, 185

aynen alıntıyı suni bir şekilde mealen alıntıya dönüştürmek, 374

aynen alıntılardan alıntı yaparken naklen atf formülüyle atf yapmak gerekir (falancadan nakleden filanca), 1144

aynı eser- a.e. kısaltması, 1134

- aynı isimli birden fazla karar (AİHM), 844
- aynı isimli kararlar, 654
- aynı kaynağa tekrar atf usûlü, 1114
- aynı kaynağın aynı sayfasına atf, 1132
- aynı kitabın değişik versiyonlarına atf, 1386
- aynı sırayla geçme, 344
- aynı soyadlı editör, 1217

aynı soyadlı yazarlara atf,

- dipnot sisteminde, 1117, 1216
- yazar-yıl sisteminde, 901
- aynı yayınevi-farklı yayın yeri, 1336

aynı yazarın

- aynı yıl yayınlanmış eserlerine atf (yaza-yıl sisteminde), 905
- birden fazla eserine atf (yazar-yıl sisteminde), 956
- dipnot sisteminde, 1119

aynı yer - a.y. kısaltması, 1135

aynı yönde bakınız, 510

aynılığın ölçüsü (aynen alıntıda), 54

aynılık bulunması şartı (usûlsüz alıntının ispatı), 445

ayniyet değil, benzerlik bulunduğu savunması (usûlsüz alıntıyı savunma), 444

ayrı baskılara atf, 1017

ayrı başlıklı ciltlere atf sorunu, 1432

ayrı başlıklı ciltli kitaplar, 1430

az bilinen ansiklopedilere atf usûlü, 1081

aziz (sanctus, saint, st.) sıfatı-isimlerin önünde, 1233

Aziz Augustinus-Sanctus Augustinus, 1092, 1233

aziz sıfatı-eski düşünürlerin, 1093

---B---

Band (Almanca, cilt), *B.* kısaltması , 1032, 1434

babalık hakkı, 458, 489

Baban, İsmail Hakkı, 1238

Babanzade İsmail Hakkı, 1237

bağlaç yöntemi, 877

bağlaçlar-küçük harfle yazılır-başlıklarda, 1273

bağlı şirket (*subsidiary*) (yayınevi), 1335, 1365

Bakanlar Kurulu kararlarına atf, 621

Bakanlar Kurulu yönetmeliklerine atf, 622, 625

bakanlıklar ve kamu tüzel kişilerinin yönetmeliklerine atf, 625

Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma
Enstitüsü, 1385

Bankacılar İçin Dizisi, 1299, 1385

Baplar-Kitab-ı Mukaddes, 1095

Bar-On v. Israel Knesset Kararı (İsrail
Yüksek Mahkemesi), 313

baron (yazarın soyluluk unvanı), 1232

basılı kitap ve makalelere sadece URL ile
atıf yapılamaz, 1100

basılmış nüshaları umuma arz etme
(kamuya sunma) işi, 1342

basım (*impression*), 1342

basımcı terimi, 1343

basımevi (matbaa, *presse*, *imprimrie*), 1348

Basın Kanunu (m.2-b, m.4), 1329, 1342

basit maddî hatalar (aynen alıntılarda
düzeltilebilir), 135

basitlik ve kolaylık (yazar-yıl sisteminin), 869
baskı (*printing*), 1414

baskı aşamasında olan kitaplara atıf: baskıda
veya çıkacak, 909

baskı geçmişi (*edition history*), 1399

baskı sayısı, 1391-1412

-baskı yılı, 1414

-baskı yılı mı, yayın yılı mı?, 1414

-en son baskıya atıf, 1404

-gösterilmesi isteğe bağlı değil, zorunlu,
1403

-kısaltma kullanılabilir (baskı, b.), 1395

-*printing* sayısı değil, *edition* sayısı, 1410

-tek baskı yapmış kitaplarda, 1405

-tespiti, 1396

-Türkçe olarak gösterilir, 1395

-yayınevi bilgisinden sonra, yıldan
önce, 1392

baskıda (*in press*, *sous presse*) (piyasaya
çıkmamış kitaplara atıf usülü), 909, 1425

baskı-yayın, 1393

basma (baskı, *printing*, *impression*) kavramı,
1343

baş harflerin kullanılması-karar isimlerinde,
657

başarılı mealen alıntı tuzağı, 43

Başbakanlık Basımevi, 1379

başkalarının da usülsüz alıntı yapması, 452

başkalarına ait özgün fikir, 243

başkasının emeğinden yararlanarak alıntı
yapma, 297

başkasının özgün üslup ve ifadesinin aynen
kullanılmamak şartı, 270

başlangıç (dibace, *preamble*), 604, 614

Başlar, Kemal, 201, 1363

başlıca karar bilgi kaynakları, 674

başlık, 1253-1302

başlık (*title*, *titre*) (kitap), 1254

başlık

-bold yazı tipiyle yazılmamalıdır, 1266

-büyük harflerle yazılmamalıdır, 1272

-düz yazı tipiyle yazılmamalıdır, 1264

-hangi dildeyse o dilde yazılır, 1256

-hem bold, hem italik yazı tipiyle
yazılmamalıdır, 1269

-içindeki başlıklar, 1276

-italik yazı tipiyle yazılmamalıdır, 1266

-kısaltırlar verilebilir mi?, 1282

-kitabın kapağında nasıl yazılıyorsa
künüyede de öyle yazılır, 1279

-künye içindeki sırası, 1255

-künyede yazar isminden sonra ikinci sırada
verilir, 1255

-trnak içine alınmaz, 1271

-Türkçeye çevrilmez, 995

-ünlem veya soru işaretiyle bitiyorsa, 1281

başlığın

-içinde kullanılan noktalama işaretleri, 987

-altı çizilmemelidir, 1269

-kendi içindeki italikler (makalelerde), 986

-kendisindeki noktalama işaretleri, 1281

-kendisindeki trnaklar, 1278

-kendisindeki vurguların aktarılması: ters
vurgu, 1276

-kısaltılması (klasiklere atıfta), 1086

-yazımında alfabe sorunları, 1259

başlık kısaltma yöntemleri (kısık künye
atıflarda), 1122

başlık (makalelerde), 984

başlık stili (*headline-style*), 957, 1272, 1273

başlık stili, 986, 1273-1275

-makalelerde, 986

-cümle stili, 1273

-Fransızcada, 1275

-İngilizcede, 986, 1274

başlıkları uzun kanunlar, 529

başlıkların

-arasına üst üste iki nokta-makalelerde, 993

-küçük büyük harfler (*SMAL CAPS*) ile
yazılması, 1273

-Türkçe çevirileri, 1261

-yazılmasında yazı tipi kuralları, 1264

başlıklarıyla zikredilen kanunlar, 530

başlıkta Latince terimler, 1278

başlıkta teknik terim, 1278

başlıktan sonra üç nokta, 1122
başlıktan sonra virgül konulur, 1302
başucu kitabı, 426
başvuranın adı v. aleyhine başvuru yapılan devletin adı, 843
başvuranın önağı ve soyadı (AİHM), 844
başvuranların soyadları, 844
başvuru numarası
-AİHM kararlarında, 845
-AYM bireysel başvuru kararlarında, 724
başvurucunun adı ve soyadının baş harfleri, 725, 845
başvurucunun kimliğinin gizli tutulması
-(AİHM) kararlarında, 845
-AYM bireysel başvuru kararlarında, 725
başvurunun esası hakkında kararlar, 858
BD-Büyük Daire (AİHM), 840
Belknap Press of Harvard University Press, 1368
belli olacak şekilde yapılması şartı (aynen alıntının), 220, 337
bent-b. kısaltması, 520
bentlere atf usûlü, 550
-alt bent sorunu, 553
-Arap rakamlarıyla numaralandırma, 552
benzerlik-rastlantı, 373
benzerlik delili, 409
benzerlik oranı, 409, 443
-18 kelimededen 16'sı aynı, 168
-22 kelimededen 19'u aynı, 373
-23 kelimededen 20'si aynı, 339
-25 kelimededen 23'ü aynı, 333
-29 kelimededen 26'sı aynı, 339
-32 kelimenin 29'u aynı, 344
-38 kelimededen 35'i aynı, 345
benzerlik var, ama hususiyet yok savunması, 440
benzerlik
-alıntının tespiti, 406
-dipnotlarda, 410
-yüksek oranda, 405
beschluss, 587, 665
beş veya daha fazla kelimelik aynen alıntı, 56
Beşinci Tertip Düstur, 568
Bey (yazar adı), 1234
bezdirme operasyonu, 492
BGB (*Bürgerliches Gesetzbuch*), 587
BGBL (*Bundesgesetzblatt*), 585
bibliyografik künyede sadece kitap başlıkları italikle yazılır, 957

bibliyografik künyenin verilmesi konusunda genel ve ortak kurallar, 953
bibliyografya makaleleri (*bibliographic essays*), 1445
bibliyografyada, 944-948, 1060
-künye bilgileri asılı paragraf stilinde verilir, 953
-künye formatı (dipnot sisteminde), 944
-makalelerin gösterilmesi, 1034
-sadece ilk yazarın adı ve soyadı tersine çevrilir, 1215
-yazar soyadlarının büyük harfle verilmesi, 1198
bibliyografya-yazar-yıl sisteminde, 915
biçim veya stile ilişkin örnekler-yazar isimleri, 18
bidayet mahkemeleri kararlarına atf, 740
bildiri dışındaki katkılara atf (sempozyumlarda), 1072
bildiri kitabı, 1069, 1070
bildiri (sempozyumlarda), 1068
bilgi bankası-Anayasa Mahkemesi Kararları, 714
bilgi hataları-aynen alıntılarda, 131
bilgi kaynağı
-AİHM kararlarının, 850
-Avrupa Birliği Mahkemeleri kararlarının, 833
-belirtilmesi zorunlu mudur, 675
-kanunlara atıfta, 560
-mahkeme kararlarının, 674
-Uluslararası Adalet Divanı kararlarının, 823
bilgi kaynakları (*fontes cognoscendi*), 674
bilgi kaynaklarının kısaltılması (mahkeme kararlarına atıfta), 680
bilgisizlik ve acemilik (usûlsüz alıntı savunması), 330, 450, 452
Bilici, Nurettin ve Adem Bilici, 78
bilimde yenilik getirme, 224, 407
bilimsel araştırma ve yayın etiğine aykırı eylemler, 243, 368, 479
bilimsel eser, 434
bilimsel eser değildir savunması, 426
bilimsel eserler terimi, 863
bilimsel kitap, 432
bilimsel yazma usûllerinde atf kuralları, 247
bilirkişi raporu, 417
bilirkişi raporunda alıntılanan metinlerde "davacının hususiyeti yoktur" gerekçesi, 438

birlikçilik görevinden kaçınan birlikçi örnekleri, 242

birlikçiye gitme-genel bilgi-özgün bilgi ayrımı, 408

BİM-bölge idare mahkemesi, 757

Binâ'ul-Ef'âl, 1247

bin-Arapça soyadlarında takı, 1244

Binbir Gece Masalları, 1246

bir atflla birkaç sayfa alma, 252

bir atflla sayfalar süren alıntı yapılamaz, 446

bir atflla sayfaları aktarma aşırmadır, 252, 355

birden fazla edisyonu olan ansiklopedilere atf, 1081

birden fazla editörün olması durumunda editör kısaltması, 1055

birden fazla yayın yeri olan kitaplara atf, 1334

birden fazla yayınevi tarafından yapılan ortak yayınlara atf, 1359

biyresel başvuru kararlarına atf usûlü (AYM), 723-726

-başvurucunun adı, 725

-üçüncü kişilerin ismi, 725

-yer belirleyicisi, 727

biyresel başvurularda devlet karşı taraf mı?, 726

biyresel işlemlere atf usûlleri, 635

birinci baskı, 1406

birinci mükerrer, 567

Birinci Tertip Düstur, 568

Birleşik Krallık

-kanunlarına atf usûlleri, 584

-mahkeme kararlarına atf usûlleri, 777

-'ta diziler (kitap dizileri), 1387

Birleşmiş Milletler belgelerine atf usûlleri, 612

bis, ter, quater gibi Latince kelimeler, 542, 606

bitly.com, 1103

Black's Law Dictionnary, 1084

blok alıntı (*block quotation*) (girintili paragraf şeklinde verilen aynen alıntı), 85

Bluebook (The): A Uniform System of Citation, 4, 9, 12-13, 310, 512, 589, 769, 773, 826, 873, 985, 1006, 1030, 1100, 1129, 1197, 1322

Boèce, 1092

Boethius, Anicius Manlius Severinus, 1092

Bois de Gaudusson, Jean du, 1242

bold, 84-85, 98, 104, 106-108, 523, 565, 952, 957-958, 960, 961-962, 981, 985, 1001, 1199-1202

bold+büyük harf çifte vurgudur, 1201

bold aşırı bir vurgudur, 106, 1200

bold ile vurgu, 106, 108, 952

bold stili, 952

bold yazma geleneği, 1201

bold+italik, 98

borç (*credit*), 509

Borçlar Kanunu, m.72, 464

Boston College Law Review'den bir örnek makale, 974

bozacının şahidi şıracı savunması, 452

Bozdemir, Mevlüt / Michel Bozdemir, 1187

bölge adliye mahkemesi kararlarına atf usûlü, 739, 756

bölge idare mahkemesi kararlarına atf usûlü, 756

bölüm (*section*) (AİHM), 840

bölüm işareti (*section sign*), 1459

bölüm sonunda atf usûlü, 513

bölgümlere atf-kolektif ve derleme eserlerde, 890

Brezilya Federal Yüksek Mahkemesi, 313

brief edition (kısa edisyon), 1387, 1408

Britannica, 1081

bu kitabın plânı, 23

bu kitap kimlere hitap ediyor?, 14

bu kitapta verilen örneklerle ilişkin açıklamalar, 16

Bundesgesetzblatt, 582

Büyük Daire (*Grand Chamber*) kararlarına atf (AİHM), 839, 840, 856

büyük harf / küçük harf dönüşümü-aynen alıntılarda, 141, 147

büyük harf, küçük harf, küçük büyük harf, 952

büyük harfler (*majuscules, capitals*), 952

büyük harflerde aksan, 1275

büyük küçük harf kullanımı (kanunlara atfta), 526

BVF, 651

BVR, 651

by-pass usûlüyle atf, 169

---C---

c.-cilt, 1434

c.-contre (AİHM), 843

c'est moi qui souligne, 102

c'est nous qui soulignons, 102

Capitant, Henri, 1084

- Carré de Malberg, Raymond, 259, 1242
 Carré de Malberg'in ismindeki é, 1190
casa editrice (yayınevi), 1347
case comments (vaka [karar] yorumları), 1044
case law, 637
case notes (vaka [karar] notları), 1044
case of (AİHM kararlarının zikredilmesinde), 850
cataloging-in-publication, 1397, 1417
 CBK (kısaltma) (Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi), 618
 CD-ceza dairesi, 738
 CEDAM, 1347
 CEDH, 839
 Cep Üniversitesi Dizisi, 1384
 Ceride-i Resmîye, 561
 Cervantes, Miguel, 234
 cevaba cevap dilekçesi, 466
 cevaba cevap, 1048
 cevap (*reply*, *response*, *réponse*), 1047, 1048
 cevap yazıları, 1047, 1048
 cevaplar, 1041, 1068
 ceza davası yoluyla mücadele, 469-470
 ceza mahkemeleri, 741
 Ceza Muhakemesi Kanunu, m.231, 472
ceza soruşturması, 469, 481
 ceza soruşturması usûlü-2547 Sayılı Kanun m.54/c, 481
 ceza soruşturması (üniversitelerde), 481, 482
cf., 915
 CGK, 643, 679
chapitre, 1088
 Chapus, René 402
 Chryssogonos, Kostas, 196, 354
CIJ Recueil, 823
CIP-Cataloging-in-publication, 1417
Cic. Leg.- Cicero, *De Legibus*, 1086
 Cic. (Cicero), 1086
 Cid Hamet Ben-Engeli, 234
 cildi cilde bölünmüş kitaplara atıf sorunu, 1435
cilt (volume, tome), 1024
 cilt başlıkları, 1286
 cilt ibaresinin alt başlığın bir parçası olması, 1435
 cilt kelimesinin kısaltılması, 1431
 cilt kelimesi Türkçe yazılmalıdır, 1434
cilt numarası, 1427-1438
 -künye bilgileri içinde sırası, 1429
 -verilmesine ilişkin biçim ve stil kuralları, 1430
 -yazar-yıl sisteminde, 911
 -cilt, sayı ve tarih bilgilerinin veriliş sırası, 1029
 -cilt, sayı ve tarih bilgisi, 1024
 -cilt-dergi, 1024
 ciltli kitaplara atıfta cilt numarasının gösterilmesi, 1428
circa-yaklaşık-yayın yılı, 910
citare fiili (Latince), 29
***citation* (sitasyon)**, 29, 508
citation in extenso (aynen alıntı) (Fransızca), 54
citation (alıntı) (Fransızca), 54
citatio kelimesi (Latince), 508
 citations dans le texte, 81
citation-terim, 29
 cité par, 1152
cited in, 1152
cito/citatum/citare fiili (Latince), 508
 Clarendon Press (*imprint*), 1367
clause (*cl.*) (hüküm, paragraf) (ABD Anayasasında), 583, 603
codex, 588
coll., 1383
Collection "Les Introuvables", 1406
Collection of Advisory Opinions, 826
Collection of Decisions of the European Commission on Human Rights, 851
Collection of Judgments, 826
Collection of Judgments, Orders and Advisory Opinions, 826
 Colón-Ríos, Joel, 196, 356, 362, 385
comments, 1044
Commission decision (Komisyon kararı) (EU), 613
Committee (komite) (AİHM), 849
company, co., inc., ltd., s.a., gmbh gibi şirket adı ve kısaltmaları, 1373
Concise Hornbooks dizisi, 1386
concurring opinion (gerekçede farklı görüş, mutabık mütalaa), 311, 693
consolidé, 570
Consolatione (de) philosophiae, 1092
contra, 915
contradictio in adjecto, 366
contre (AİHM), 843
copy/paste usûlü, 221
copyright page, 1411
copyright sayfası (copyright page), 942, 1411
Corpus Iuris Civilis'e atıf usûlü, 587
Council directive (Konsey direktifi), 613

Council regulation (Konsey tüzüğü) (EC), 613

Cour Européenne des Droits de l'Homme, 838, 839

Cour internationale de Justice, 821

Cour permanente de Justice internationale (CPJI), 826

Cours de droit (les), 1077

court/cour (mahkeme, divan), 821

courtesy of...'un Türkçesi, 207

courtesy (ücretsiz verilen izin), 207

credit line (kredi satırı), 206

credits, 200

Cumhurbaşkanı genelgelerine atıf, 629

Cumhurbaşkanı kararlarına atıf, 622

Cumhurbaşkanlığı kararnamelerine atıf usûlleri, 618

Cumhurbaşkanlığı yönetmeliklerine atıf, 621

Cumhuriyet savcılığına şikayet, 475

cümle stili (*sentence-style*), 1273

cümleler arasında içerik bakımından benzerlik, 406

cümlelere atıf usûlü (kanunlarda), 550

cümlenin öncesi ve sonrasında da benzerlik var mı, 443

cüz, 1436

---Ç---

çalıntı, 30, 329

çalıştay, 1068

Çankaya University Journal of Law, 1015

çapraz gönderme (*cross reference*), 1237

çapraz yollama, 1245

Çek Anayasa Mahkemesi, 313

Çelebi, Ece Göztepe, 1185

çeşitli sayfalara atıf, 1450

Çev. kısaltması, 900, 950, 977, 1307

çeviren, 1303-1312

-ibaresi, 950

-ismi, 977, 1307

-idarî birim, 861

çevirinin

-gösterilmesi (İngilizcede), 1304, 1306

-belirtilmesine ilişkin İngilizce *style manual*'lerindeki kurallar, 1304

-Türkçede, 1306

-çeviren (insan), 861

çeviri bize ait, 171

çeviri yazara ait, 171

çeviri de bir fikrî eserdir, 400

çeviri, 1303-1312

-asla sadık (*verbatim*), 160

-çevirmenin görevi gereği yapılmış çeviri, 1308

-eserlere atıf usûlü (dipnot sisteminde), 950

-eserlere atıfla ilgili ek hususlar, 1309

-eserlere atıfta yayın yılının belirtilmesi, 908, 1424

-makale çevirilerine atıf, 977

-önceki Türkçe çeviriden, 166

-tarafından çevrilmiştir, 1307

-yaparken aynen alıntılarının verilmesi, 165

-yoluyla alıntıya bir örnek, 173

-yoluyla yapılan alıntılarda usûlsüzlük, 393

çeviri yoluyla yapılmış usûlsüz alıntılar, 393-404

-örnekler, 393-403

çeviride atıf hatasına bir örnek, 167

çevirilerden alıntı, 164

çevirinin çevirisinden çeviri yoluyla alıntı yapılabilir mi, 172

çevirinin orijinalinin yayın yılı, 908

çevirisiyle (...)'ın çevirisiyle), 1307

çevirmenin adı (yazar-yıl sisteminde), 900

çevirmenin adı (dipnot sisteminde), 1306

çevrilen kitabın orijinalinin ilk yayın tarihi, 1311

çıkacak (*forthcoming, à paraître*) (piyasaya çıkmamış kitaplara atıf usûlü), 909, 1425, 1426

çıkarmalar (aynen alıntılarda), 119-130

çıkarılan cümle veya cümleler yerine üç nokta, 122

çıkarılan harf veya harfler yerine üç nokta, 121

çıkarılan kelime veya kelimeler yerine üç nokta, 121

çıkarılan paragraf ve paragraflar yerine üç nokta, 122

çıkarma sansür amacıyla, 120

çıkarma sebepleri (aynen alıntılarda), 119

çıkarmalar (*omissions*) (aynen alıntılarda), 119

çıkarmalarda anlamı çarpıtma yasağı, 129

çıkarmanın yöntemi: üç nokta, 120

çıkış sıklığı (*périodicité*) (dergilerin), 1028

çift p. (pp.), 1447

çift tırnağın tek tırnağa dönüşmesi, 184

çift tırnak işareti (*double quotation mark*)

(“ ”), 64, 74

-İngiliz usûlünde, 75

çift tırnakların tek tırnağa dönüştürülmesi, 74

çifte alt başlıklar, 1285
 çifte başlık (*double title*), 1292
 çifte yaratma, 237, 238
 çizim alıntısı, 205
 çocuk mahkemeleri, 742
 çoğaltılması (mevzuat ve yargı kararlarının), 286
 çoğaltmalara/teksirlere atf, 1075
 çoğul eki, 1056
 çok başlıklı kitaplara atf, 1283
 çok dilli başlıklar, 1293
 çok dilli ülkelerde paralel başlıklı dergiler, 1013
 çok edisyonlu ansiklopedilere atf, 1081
 çok eski kitaplara atıfta yayın yılı, 1423
 çok hâkimli mahkeme kararlarına atf, 689
 çok taraflı uluslararası andlaşmalara atf usûlleri, 609
 çok uzun aynen alıntılarda her paragrafın başına tırnak işareti konulması, 95
 çok yazarlı kitaplara atıflarda yazar isimlerinin verilmesine ilişkin kurallar, 1204
 çoklu yayın yeri, 1334
 çoklu yayın yeri: birden fazla yayın yeri olan kitaplara atf, 1334
 çürüme (kağıdın) (aynen alıntılarda), 138

---D---

Da Padova, 1234
 dağıtılması (mevzuat ve yargı kararlarının), 286
 dağıtımıcı künyede gösterilmez, 1345
 daire (*chamber*) (AİHM), 839, 840, 856
 daire kararlarına atf
 -AİHM, 840
 -Yargıtay, 737
 -Danıştay, 747

daktilo metinlerde-vurgu, 107

danışma görüşleri (*advisory opinions, avis consultatifs*) 822, 826
 -Uluslararası Adalet Divanının, 822
 -Milletlerarası Daimî Adalet Divanının, 826

Danıştay
 -Birinci Dairesinin incelemesi, 483
 -daire kararlarına atf usûlü, 747
 -dava daireleri kurulları, 746
 -İçtihadî Birleştirme Kurulu, 745
 -idarî dairenin incelemesi-ceza soruşturmasının bir parçası-2547 Sayılı Kanun m.53/c, 483

-idarî dava daireleri kurulu, 746
 -karar arama, 744

Danıştay kararlarında

-alıntı ve atf örneği, 316
 -kararlarında kaynaksız alıntı örneği, 321

Danıştay kararlarına

-atıfta künye bilgileri, 745
 -atf usûlleri, 743
 -atıfta yer belirleyicisi, 745

Danıştay kararlarının

-bilgi kaynakları, 743
 -isimlendirilmesi konusunda önerilerimiz, 753

Danıştayın isim düşmanlığı ve bunun eleştirisi, 750

Danıştayın usûlsüz alıntısı, 321

Danıştay Bilgi Bankası, 674

Danıştay Dergisi, 743

-nden alıntı, 299
 -yıl ve sayı numarası, 744

Danıştay Kararlar Dergisi, 743

dar yorum, 358, 359

dava (*case, affaire*) terimi (AİHM), 855

dava dilekçesi, 465

dava dilekçesinde hakaret, iftira veya suç uydurma, 476

dava dosyasının yayınlanması, 477

dava isimlendirmesi (... davası) (AİHM), 855

dava (dosya, esas) numarası-Avrupa Birliği Mahkemelerinde, 831

dava sayısı (*case number*) (yabancı mahkeme kararlarında atıfta), 648

dava süresinin uzunluğu (Türkiye'de), 467

dava yerine karar terimi, 843

dava yoluyla mücadele edecekler için bazı tavsiyeler (usûlsüz alıntıyla), 472

davacı davalıya karşı, 655

davacın adı v. davalının adı, 653

davacının adı+davalının adı+karşı kararı formatı, 655

davacının hususiyeti yoktur gerekçesi, 439
 davadan feragat (usûlsüz alıntı davalılarında), 473

davanın adı (Uluslararası Adalet Divanı), 822

davasından feragat (Ömer Anayurt), 498

DC (Fransız Anayasa Konseyi karar türü), 651

de soyluluk takısı (Fransa'da), 1240

dec. kısaltması (*decision*) (AİHM), 847

decision, 665

Decisions and Reports (AİHM), 851

Décisions et rapports (AİHM), 851
décret, 587
décret-loi, 587
 Dede Korkut Hikayeleri, 1246
Defensor pacis, 1093
 değişik işler-karar türü (Anayasa Mahkemesi kararlarına atıfta), 722
 değişik iş-karar türü (mahkeme kararlarına atıfta), 651
 değişik türde kararlara atf, 650
 değişiklik (kanunlara atf), 555
 değişiklik (*révision, revisione, revisão, reforma, änderung*), 605
 Delvolvé, Pierre, 298
dépôt légal, 1421
 der. kısaltması, 889, 1053, 1054
dergilerde
 -cilt, sayı ve yıl kavramları, 1024
 -sayfa numaralandırılması, 1026
 -İngilizce paralel başlık, 1014
 -yayınlanan diğer yazılara atf, 1041
dergilerin
 -yayın yeri, 1022
 -yayınevi, 1022
dergilere
 -atıfta yayın yeri bilgisi verilmez, 1021, 1022
 -atıfta yayınevi bilgisi verilmez, 1021
dergi isimleri
 -italikle verilmelidir, 1000
 -kısaltılmadan verilmelidir, 1002
 -parantez içine alınmamalıdır, 1008
dergi isimlerinin
 -ana başlık ve alt başlık, 1010
 -dergi vb. kelimelerin geçmesi, 1009
 -paralel başlıklar, 1012
dergi isimlerinin
 -değişmesi, 1010
 -kısaltılması-mahkeme kararlarına atıfta, 681
 -kısaltılmasının yol açtığı problemler, 1003
 -kısaltılması-*The Bluebook* 'ta, 1006
 -yazılmasına ilişkin kurallar, 998
 dergi isminden önce “in” veya “içinde” gibi ibareler konulmaz, 999
 dergi-armağan, 1015
derleme eserler, 287
 -bağımsız bir eserdir, 291
 -deki bölümlere atf, 1058
 -e atf şablonu (dipnot sisteminde), 1053
 -e atf usülleri (yazar-yıl sisteminde), 888

-in bölümlerine atf, 1052
 -in çevirilerine atf, 1062
 -mevzuat ve içtihat derlemelerine atf, 290

derleyen, 889

dernek veya vakıf olan yayınevleri, 1353
 ders kitabı, 1297
 ders takrirleri, 1076
 ders videosu, 233
descender harfleri, 90
 destek atfları, 510
 detay bilgileri (yayın), 1316
 devlerin omzundaki cüceler (*nanis gigantum humeris insidentes*), 5, 505
 devlet başvurusu yoluyla verilen kararların isimlendirilmesi (AİHM), 845
 Devlet Memurları Kanunu, m.125/e-g, 493
 Dewey tasnif sistemi, 1418
Dictionnaire constitutionnel, 1084
dictionnaire encyclopédique (ansiklopedik sözlük), 1085
 DİDDK (Danıştay), 661
 diğer eserler terimi, 1051
diğer eserlere atf usülleri (dipnot sisteminde), 1051-1104
 diğer künye bilgilerinin kısaltılması, 680
 diğer resmî kaynaklar, 574
 diğer savunmalar (usûlsüz alıntıyı), 454
 diğer uluslararası mahkeme kararlarına atf, 835
 diğer yabancı ülke mahkeme kararlarına atf usûlü, 812
 diken battığı yerden çıkar, 489, 490
 dilekçelerde suçlayıcı ibarelerin kullanılmaması, 476
 dilimleme, 368
 Dinler, Zeynel, 28, 53, 78
dipnot
 -ayıracısı, 514, 864
 -başvuru numarası, 864
 -benzerliği, 410
 -paragrafi stili, 953
dipnot sistemi (ikinci ayırım), 931-1165
 dipnot sistemi
 -isimlendirmesi, 932
 -şablon, 1053
 -tanımı, 864-865, 931
 dipnot sistemi ve yazar-yıl sistemi- karşılaştırması, 866
 dipnot sistemi ve yazar-yıl sisteminin karşılıklı avantaj ve dezavantajları, 866
dipnot sisteminde

- diğer eserlere atf usûlleri, 1051-1104
- kitaplara atf usûlleri, 935-965
- makalelere atf usûlleri, 967-1050

dipnot sisteminin

- avantajları, 870, 934
- dezavantajları, 866, 934
- her alana uygunluğu, 872
- tanımı, 931

dipnotlarda benzerlik (usûlsüz alıntının ispatı), 410-411,444

dipnotların da usûlsüz alıntı mahsûlü olması (usûlsüz alıntının ispatı), 384

dipnotta

- atf şablonu, 682
- atf şablonu-mahkeme kararları, 682
- atf, 597, 601
- atfin yeri, 512
- atflar arasına noktalı virgül konulur, 955
- künye bilgileri arasına virgül konulur, 954
- künye bilgileri, 953
- makalelere atıfta sayfa numarasının gösterilmesi, 1033
- yazarın önadı önce, soyadı sonra yazılmalıdır, 1194

dipnotta değil, metin içinde atf, 511

dipnotta yazar-yıl sistemi, 918

- nin açıklanması, 918
- nin eleştirisi, 925

dipnotun alınmaması, atlanması, 186

dipnotun sonuna nokta konulmalıdır, 1443

dipnot-yazar-yıl sisteminde, 917

direct quotation (doğrudan alıntı), 53

direktif (*directive*) (AB), 613

disiplin hukuku kuralı olarak kaynak gösterme zorunluluğu, 243

disiplin soruşturması, 480

- süresi, 486

disiplin suçu-usûlsüz alıntı ilişkisi, 460

displayed quotation (girintili paragraf şeklinde verilen aynen alıntı), 85

dissenting opinion (karşı oy, muhalefet şerhi), 311

dizi (seri, *series*), 1298, 1299, 1383

dizi, diziler, 1298-1300, 1383-1386

- ABD'de, 1386
- Birleşik Krallık'ta, 1387
- dizi isminin belirtilmesi, 1298-1300, 1383-1386
- Fransa'da, 1384
- Türkiye'de 1384-1385

dizi isimli başlıkların zikredilmesi, 1298

dizin-kanunlar, 593

dizi-seri ismi, 1383

doçentlik unvanının iptali davasını kim açabilir, 488

Doğramacı v. Yazıcı davası, 253-254, 426-433, 494-495

Doğramacı, İhsan, 253, 426-433, 494-495

doğrudan alıntı (*direct quotation*), 53

DOI (*digital object identifier*) ile atf, 1104

doktor öğretim üyesi, 1231

doktora diplomasının iptali, 487

doktora tezinin kitap olarak yayınlanması, 1073

doktrin kavramı, 863

doktrinden

-yapılmış aynen alıntılarda uyumlulaştırma ihtiyacı, 145

-yapılmış naklen alıntılar (doktrine naklen atf usûlü), 1145

doktrine atf usûlleri (üçüncü alt-kısım), 863, 1165

doktrine atıfta iki büyük sistem, 864

doktrine atıfta ortak unsurlar - temel künye bilgileri (üçüncü ayırım), 1157-1469

doktrine naklen atf usûlü, 1145

dolaylı alıntı, 53

Don Quixote, 234

doyen x (dekan x), 1231

döner sermaye işletmesi yayınları, 1357

Dördüncü Tertip Düstur, 568

dört satırdan uzun aynen alıntılar, 78

dört sayfalık bir alıntı, 255

dört ve daha fazla yazarlı kitaplara atf usûlü, 885, 947, 1213

-ilk yazarın adı + *et al.*, 1213

Dreyfus, Simone, 63

droit de paternité, 458

Duguit, Léon, 1297

Duhamel, Olivier, 1084

Duverger, Maurice, 1049

duyuru, 628

dürüst ama özgün olmayan bir yazar, 37

dürüst karar vermenin ahlaki sorumluluğu, 486

Düstur, 561, 568, 577

düşünürlerin ismi-klasiklere atf, 1091

düz tırnak, 988

düzeltilmiş baskı, gözden geçirilmiş baskı (*revised edition*), 1408

düzeltilmiş yeni baskı, 1407

düzeltilme (aynen alıntılarda), 131-138
 düzmece alıntılara örnekler, 294
 düzmece alıntılar-mevzuat ve içtihadattan, 293

---E---

E. harfi (esas sayısının kısaltması)
 (mahkeme kararlarına atıfta), 649, 732
 E.T. (erişim tarihi) (internet kaynaklarına
 atıfta), 1037, 1099
ead., *eadem* (aynı kadın yazar), 956
ebu (Arapça soyadlarında takı), 1244
ECHR, 839
 ECLI kodu, 832
écrivain, 1171
Ed., Der., Haz. kısaltmaları, 889, 892,
1053-1055, 1247
 -büyük harf-küçük harf, 1054
 -parantez içine alınıp alınmaması, 1055
 -belirtilme zorunluluğu, 1054
 Ed.ler (kısaltması mümkün mü?), 1056
 edisyon (... edisyonu), 950
 edite edilen eserler, 888, 1053
 edite edilmiştir, 892
édité par ... (... tarafından edite edilmiş),
 892, 949
edited by ... (... tarafından edite edilmiş)
 ibaresi, 890, 892, 949, 1056, 1057, 1218
édition, 1343, 1394, 1398
edition history, 1399
edition par ... (...'ın edisyonu), 892, 950
éditions (yayınları), 1347
 Éditions Dalloz, 1347
 Editions Montchrestien, 1347
editore (yayıncı) (İtalyanca), 1347
editors anlamında *eds.* kısaltması, 889, 1055
editör adı (atıfta belirtilmesi), 888
 -yazar-yıl sisteminde, 888-892, 899
 -dipnot sisteminde, 949-950, 964, 1052-
 1063
 -nasıl tespit edilir, 1218, 1223
 editör-çoğulu (editörler), 1055
 editöre mektup, 1048
 editörler anlamında *eds.* kısaltması
 kullanılamaz, 1055
 editörler-kısaltması ne?, 889
editör kısaltması (ed.)
 -yazar-yıl sisteminde, 899
 -dipnot sisteminde, 964, 1056
 -birden fazla editörün olması durumunda
 editör kısaltması, 1055
editörlü

-ansiklopedilere atıf, 1078-1079
 -armağanlarda yayınlanan makalelere atıf,
 1065
 -bildiri kitaplarında yayınlanan bildirimlere
 atıf, 1070
 -sözlüklere atıf, 1085
editörsüz
 -ansiklopedilere atıf usülü, 1080
 -armağanlarda yayınlanmış makalelere atıf,
 1065
 -bildiri kitaplarında yayınlanan bildirimlere
 atıf, 1071
 edl., 1056
eds. kısaltması, 964, 1055
eds. kısaltmasının Türkçesi var mı?, 964
 efendi (yazar adı), 1234
 erbabı namus lâakal eşirra kadar cesur
 olmazsa, 501
 eğitim ve öğretim gayesine tahsis edildiği
 anlaşılın seçme ve toplama eserler (uzun
 alantı), 204
EI¹, *EI²*, *EI³* kısaltmaları, 1081
 Eisenmann, Charles, 1077
 ek bilgi atıfları, 510
 ek bilgi ve araştırma ihtiyacı (sayfa
 numarasının gösterilmesi sebeplerinden),
 1441
 ek künye bilgisi, 938
ek maddelere atıf, 541, 542
 -madde numaralarına harf eklenmesi, 543
 -madde numaralarına Latince *frequentativa*
 sayılarının (*bis*, *ter*, *quater*...) eklenmesi,
 542
 -madde numaralarına tire koyup Arap
 rakamları ekleme, 543
eklemeler (aynen alıntılarda), 131-138
 eklenen madde, fıkra, bent veya cümlelere
 atıf, 557
 el kitabı, 429
el takısı-Arapça soyadlarında, 1244
el yazmalarına atıf, 1087, 1095-1096, 1248
 -döneminde sayfa numarası, 1087, 1456
 -atıfta yer belirleyicisi (folio), 1087, 1456
 eleştiri, 306
 eleştiri (yargı kararları), 304
elips (aynen alıntılarda), 120
 ἔλλειψις (élleipsis), 120
ellipses ile *points de suspension* arasındaki
 fark, 126
 e-mail, 498
 emek sömürüsü, 291

emirname (*order*) (Avrupa Birliği Mahkemeleri), 831
 emirnameler (*orders, ordonnances*), 822
emphasis added, 102
emphasis mine, 102
 emsal (*precedent*), 638
 en eski tarihli olanı atfı almayı hak eder, 700
 en kısa künye atfı, 1106
Encyclopedia of Islam, 1081
 -üç edisyonu, 1081
 epigraflar, 79
 Eren, Abdurrahman, 89, 919
 Ergeç, Ruşen (Rusen Ergec), 1177
erişim tarihi, 896
 -internette yayınlanan makalelere atıfta, 1037-1038
 -internet kaynaklarına atıfta, 1099-1100, 1104
 erken görünüm (*early view*) (makalelere atıfta), 1039
 Ermeni alfabesi, 1191
 Eroğul, Cem, 1246
error communis, 1395
esas sayısı
 -esas kelimesinin E. harfiyle kısaltılması, 649
 -esas sayısını belirtmeden sadece karar sayısı ile atfı, 652
 -önce esas, sonra karar sayısı (sıra), 649
 esas ve karar kelimeleri veya bunların kısaltmaları, 648
 esas ve karar sayıları sayı kelimesi kullanılmadan verilmemelidir, 651
 esasları değiştirmeyen farklılıklar, 249, 445
 esaslar (düzenleyici işlem türü), 628
 esaslı unsur haline gelme (alıntının), 198
eser, 432
 -bilimsel eser, 431
 -hırsızlığı, 1172
 -kategorileri (FSEK, m.1/b-1-a'da sayılan), 225
 -kavramı, 431
eser sahibinin
 -adının belirtilmesi, 246
 -izni (uzun alıntı), 200
 -tespit edilememesi, 208-209
 -yaşadığı müddetçe ve ölümünden itibaren 70 yıl, 201
 eser sahibi-yazar, 246
 eser sahipliğinin tespiti davası, 464

eseri üzerinde yazarın korunması gereken hakkı, 458
 eserin adı, 245
esinlenme, 233, 234
 Eski Ahit, 1095
 eski anayasalara atfı, 597
 -yazı çevrimi sorunu, 598
 eski ibaresi-kanunlara atıfta, 530
 eski kanunlara atfı, 530
 eski kanunnamelere atfı usûlleri, 587
 eski kararlar-yeni kararlar seçimi (içtihadatıfta), 700
 eski kitaplara atıfta yayın yılı, 1423
 -tıpkı baskılarına atıfta yayın yılı, 1424
 eski sistem (2001 öncesi), 777
 Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi kararlarına atfı usûlü, 829
 Eski Yunan ve Romalı düşünürlerin isimlerinin yazılışı sorunu, 1090, 1188
 Eski Yunanca, 1233
Esprit des lois, 1282
Essai sur les revolutions, 1283
et al., et alii (ve diğerleri), 948, 1213
État kelimesinin ilk harfi, 1275
 etik çelişki, 433
 etik ihlal incelemesi, 478, 484
 etik ihlaller: bilimsel araştırma ve yayın etiğine aykırı eylemler, 479
etik inceleme, 478
 -sonucu, 480
 -usûlü, 479
 -süresi, 486
 etik kurullar, 487, 479
 EU, C, T, 831
Eur-Lex, 614, 833
 eur-lex.europa.eu, 833
European Case-Law Identifier-ECLI (Avrupa İctihat Belirleyicisi), 832
European Court of Human Rights, 837, 839
ex antecedentibus et consequentibus fit optima interpretatio (en iyi yorum, öncekiler ve sonrakilerle yapılıır), 414
---F---
fair use (adil/dürüst kullanım) doktrini, 218
 falancadan aktaran filanca, 1152
 falancadan nakleden filanca, 1144, 1151
 falancalı filan, 1234
 falancanın filanca kitabı, 1300
 farkında olmadan alıntı, 235, 236
 farklı gerekçeler, 690

fasikül, 1437

faydalanma serbestisi, 282

fazla mal göz çıkarmaz, 278, 575

Felemenkçe soyadlarında *van, van den,*

von der takıları, 1243

feragat (şikayet), 473

fıkra (*alinea*), 545

fıkra (f.) (kanun maddelerine atıfta), 520

-cümleler-atıf, 550

-kısaltmalar, 549

-lara atıf usûlü, 545

-lara atıf-paragraf işareti, 550

-lara atıfta Roma rakamları kullanılabilir mi?, 550

-ların numaralandırılması sorunu, 546, 547

-numarasının yazılış stili, 548

-paragraf, 545

-sayısında enflasyon, 548

fırsat maliyeti (usûlsüz alıntıyla mücadele), 466

fikir hırsızlığı, 329

Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu,

-m.1/b, 223

-m.1/b-1-a, 223, 225

-m.6, 227

-m.15, 195

-m.20-24, 195

-m.21, 227

-m.21-23, 202

-m.26, 202

-m.26'daki iktibas serbestisi, 203

-m.27, 201, 202

-m.31, 281, 289, 290, 305, 307

-m.31'de tanınan serbesti tek yönlüdür, 308

-m.31'deki sayma, sınırlandırıcı bir sayma değil, bir örneklendirici sayma, 283

-m.32, 204

-m.34, 204

-m.35 hâkimleri de bağlar, 320

-m.35, 190, 215, 218, 221, 226

-m.35/1, b.1, 193, 346, 345, 356

-m.35/son, 242, 245, 246, 248, 349, 951, 1442

-m.35'teki alıntı şartları, kanun koyucuyu da, hâkimleri de bağlar, 308

-m.36, 205

-m.66, 461

-m.69, 463

-m.70/1, 463

-m.71 ve devamı maddelerinde, 468

-m.71/1, b.3, 222, 243, 248, 349, 446, 468

-m.71/1, b.3, 5 uyarınca, 472

-m.71/1, b.4, , 252, 256, 261, 355, 358

-m.71/1, b.5, 254

-m.78, 463

fikrî çalışma, 297, 365

fikrî eser, 189-190, 194, 22-223

-üretmenin zahmetleri, 458

-in sahibi, 458

fikrî eser merdiveni, 189

fikrî üretim süreci, 458

fikrî ve sinâî haklar ceza mahkemeleri, 742

fikrin kime ait olduğunun belirtilmesi

(*attribution*), 509

Finlandiya Anayasası, 603

first emphasis in original, 105

folio, 1087, 1456

fond (esas hakkında karar) (Uluslararası Adalet Divanı), 823

fonksiyon yerine işlev, 341

footnote omitted, 186, 311

forthcoming, 909

fotoğraf alıntısı, 205

Fransa'da, 581, 1388, 1421

-29 Temmuz 1881 tarihli *Loi sur la liberté de la presse*, 1421

-çevirenin gösteriliş usûlleri, 1306

Fransız

-Anayasa Konseyi kararlarına atıf, 788

-Danıştay

-kararlarının isimlendirilmesi, 751

-kararlarına atıf usûlü, 792

-kararlarına Türkçe atıflarda dikkat edilecek hususlar, 798

-kararlarından bir örnek, 298

-İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi, 80

-kanunlarına atıf, 581

-karar tahlili, 1045

-mahkeme kararlarına atıf usûlleri, 788

-Yargıtayı kararlarına atıf usûlü, 790

Fransız tırnak işareti, 988

Fransız usûlü tırnak ise köşeli tırnak (« »), 64

Fransızca

-başlık stili (başlığın sadece ilk harfi büyük yazılır), 1275

-*de* soyluluk takısı, 1240

-hatalar, 411

-iki önadlı yazarlar, 1239

-kaleme alınan çalışmalarda, 1152

-kitap başlıklarında başlığın sadece ilk kelimesinin ilk harfi büyük harfle yazılır, 1275

-kitap isimlerinin yanlış yazılması, 402
 -*sous la direction de* ibaresi hakkında, 1057
fraus omnia corrumpit (hile her şeyi çürütür),
 331, 449
frequentativa sayılarıyla (*bis, ter, quater*) ek
 maddelere atf, 542
 Savigny, Friedrich Carl von, 1243
front matter, 200
 FSEK *bkz.* Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu

---G---

gayri resmî isimlendirme-mahkeme
 kararlarına, 665

gazete

-makale, fıkra ve köşe yazıları, 205
 -haberlerinden uzun aynen alıntılar, 205
 -yazıları ve haberlerine atf, 1049

GC-BD (AİHM), 849

GC-*Grand Chamber, Grande Chambre*,
 940, 853

geçici maddelere atf, 544

Gelir Vergisi Kanununda mükerrer
 maddeler, 544

genel ansiklopedilere atf, 1078

genel bilgi, 269

-alanında alıntının ispatı, 407
 -benzerlik, 406
 -diğer bir yazarın üslûbuyla verilmesi, 436
 -kaynağı gösterilmeden kelimesi
 kelimesine alınmaz, 340
 -olmayan bilgi, 407
 -özgün bilgi ayrımı (bilirkişiye gitme), 408

genel editör, 1220

genel gözlemler, 766

genel hüküm, 967, 1051

Genel Mahkeme (*General Court*) (AB), 831

genel ve ortak atf şablonu-mahkeme kararlarına atf, 681

genelgelere atf, 628

genişletilmiş baskı (*enlarged edition*,
expanded edition), 1407, 1408

gerçek kişi işletmesi olan yayınevleri, 1353
 gerekçede farklı görüşler, mutabık

mütalaalar (*concurring opinion*), 690

gereksiz kaynak gösterme sorunu, 277

GG-*Grundgesetz*, 600

girdi (*entry*)-ansiklopedi, 1078

girdi-sözlük, 1083

giritili paragraf, 85-87

-blok alıntılar, 85
 -iki yana yaslı, 88

-örneği, 87

-punto büyüklüğü, 89

-sağ kenarı, 88

-satır başı boşluğu verilir mi?, 91

-sol kenarı, 88

-stili, 85

-tâbi olduğu kurallar, 88

-tanımı, 88

-tırnak içine almak gerekli mi?, 93

-yerine italik kullanılabilir mi-uzun aynen
 alıntılarda, 96

gönderme (*reference*), 507

gönderme terimi (atf yerine), 507

görek transit atf sorunu, 388, 391

görev suçu (usûlsüz alıntı), 471

görevlendirmeye veya sipariş üzerine
 hazırlanan kitaplar, 1227

görevli mahkeme (ref', men' ve tazminat
 davalarında), 464

görevsizlik kararı-cumhuriyet savcılığı, 471

görmeden transit atf, 388

görsel malzemenin alıntılanması (grafik,
 resim, fotoğraf vb.lerinin iktibas), 205-209

görsel-işitsel eserlerden alıntı, 30

görüş (*opinion*) (Avrupa Birliği

Mahkemeleri), 831

Gözübüyük, Şeref, 377, 599, 1432

grafikler-alıntı, 209

Grand Chamber-[GC] harfleri, 840

Grolier, 1081

Grundgesetz, 600

guillemet, 64

Gülgeç, Yahya Berkol, 1056

güncelleştirilmiş baskı (*updated edition*),
 1407, 1408

günlü değil, tarihli (kanun-karar), 527, 646

gününde - tarihinde, 644

Güriz, Adnan, *Hukuk Felsefesi*, 1356

---H---

Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi /

Hacettepe Law Review, 1013

hacı sıfatı, 1236

HAGB, 472

hak arama hüriyeti, 476

hak aramanın pahalılığı, 472

Hak Kitabevi, 1378

hakemlik armağan, 1063

hakemlik kararlarına atf usûlleri, 834

hâkimin ismini zikretmek-mahkeme
 kararlarına atf, 687

hâkimin usûlsüz alıntısı, 320
 hakimiyet tasarrufları, 263
 haksız fiil-kaynaksız alıntı, 243
 haksız fiil-usûlsüz alıntı, 460
Handbooks in Law serisi, 1300
 hangi durumda hangi atf türü?, 1451
harf dönüşümü (aynen alıntılarda), 139-150
 -köşeli parantez kullanımı, 149
 harita alıntısı, 205
 harmanlama-alıntılarının, 60
 Harvard sistemi (*Harvard system*), 877
Hasan Yazıcı v. Türkiye kararı (AİHM), 432, 494-495
 hataların da aktarılması (usûlsüz alıntı ispatı), 416-417
 hatırlanamayan kaynaklara atf, 247
 hayat artı yetmiş [yıl] (*life plus seventy [year]*) kuralı, 201
 hayır kurumu (*charitable enterprise, charitable organization*) (Yayınevi), 1359
hazırlayan, 889, 1222
 -Haz. kısaltması, 889, 1053, 1054
 hazırlık soruşturmasının gizliliği, 476
 HD (Hukuk Dairesi) (Yargıtay), 643, 738
 her alana uygunluk (dipnot sisteminin), 872
 herkesin bildiği bilgiler, 407
 HGK (Hukuk Genel Kurulu), 643
 hırsızlık terimi (fikir hırsızlığı), (intihal yerine), 476
hicrî veya rumî tarihler (yayın yılı), 576, 909
 Hillers, Marta, 1249
 Hirsch, Ernst E., 1176
 Hirş/Hirsch, 1176
 Hoadly, Benjamin, 1164
Hornbook dizisi, 1386
html, 1099
 -formatında makalelerde notların yeri, 515
 -formatında sayfa numarası, 1038
 -yayınlanan makalelere atıfta yer belirleyicisi sorunu, 1468
 http://, https:// ibaresi, 1099
 HUDOC, 850, 861
hukuk davası, 243
 -usûlsüz alıntıyla mücadele yolu, 461
 -mücadele etmenin zorlukları, 465
 Hukuk Genel Kurulunun kararlarına atf, 737
 hukuk kuralı olarak kaynak gösterme, 242
hukuk mahkemeleri, 740
 -kararlarına atf usûlü, 740

-kararlarına atf için yazar-yıl sistemi, 894
 hukuk ve ceza davasının birlikte açılması, 474
 hukuk yazınında hangi sistem tercih edilmeli? (dipnot sistemi mi, yazar-yıl sistemi mi), 873
 hukukturk.com, 561, 744
 hukukî zorunluluk-sayfa numarasının gösterilmesi, 1442
hususiyet, 223-225, 437-440
 -eser sahibinin, 223
 -gerekçesi, 440
 -kavramı, 223-225
 -taşımaya şartı, 225
 -taşımadığı savunması-örnek dava, 437
 hükümün açıklanmasının geri bırakılması, 472
 hükümler (*judgments, arrêts*)
 -AİHM, 843, 847, 848, 858
 -Avrupa Birliği mahkemeleri, 831
 -Uluslararası Adalet Divanı, 822
hyperlink-internet kaynaklarında, 1103
 -yarattığı sorunlar ve çözümü, 1102

---I-İ---

ırk birliği, 341
 isdar, 524
i. veya *inst.* kısaltması, 588
 i.b.a, 103
 İba, Şeref, 921
 I.C.J., 826
 ICON, 972, 1008
 İba, Şeref, 921
ibid. (ibidem) (aynı [eser]), 1132-1137
 -kullanımı yasakları, 1137
 -kuralı, 1132
 -kuralına uyulmamasının yol açacağı sakıncalar, 1136
 -yerine *a.e.* kullanılabilir mi?, 1134
ibn (Arapça soyadlarında takı), 1244
 İbranî alfabesi, 1191
 iç alıntı (*interior quotation, internal quotation*), 64, 184
 iç atıflar (aynen alıntılarda), 185
iç gönderme, iç yollama, çapraz yollama (*cross reference*), 1237, 1245
 iç içe geçmiş usûlsüz alıntılar, 449
 ICC, 834
 içeriğe ilişkin örneklerde yazar isimlerini çıkardık (bu kitapta), 20
 içeriği aydınlatmak (alıntı amacı), 215
 içerik değil, üslûp da korunur, 441
 içerik olarak/üslûp olarak benzeme, 365

içerik+üslûpta benzerlik, 407
 içerik-muhteva (suni mealen alıntı örneği),
 341
 içerikte benzerlik şartı, 407
 içerikte benzerlik-üslûpta benzerlik, 406, 408
 içerik-üslûp (tırnak kuralı), 66
 içinde-*in* (kolektif eserlere atıfta
 kullanılması), 890
 -yanlış kullanılması, 999
ICJ Reports/CIJ Recueil, 821, 825
 icj-cij.org/en/decisions, 823
 icj-cij.org/en/pcij, 827
 I.CON'dan bir örnek makale, 972
 ICSID, 834
 içtihadatı atıfta gereklilik, 696
 İctihadı Birleştirme Büyük Genel Kurulu
 Kararı, 736
 İctihadı Birleştirme Kararı, 735, 736
İçtihat
 -bilgi bankaları, 681, 729
 -değil, mahkeme kararı terimi, 637
 -derlemeleri, 290, 1219
 -dizini, 669
 -kroniği (*chronique de jurisprudence*),
 1044
 -mahkeme kararı (hangi terim), 637
 -notları (*notes de jurisprudence*), 1044
 İctihatları Birleştirme Kurulu-Danıştay, 745
İctihattan
 -alıntı miktarı arttıkça çalışmanın
 özgünlüğü düşer, 696
 -alıntı yapmanın şartları, 292
 -atıf almak bir yazarı onurlandırır, 319
 -aynen alıntılarda uyumlulaştırma, 144
 -aynen alıntılarının tırnak içinde verilmesi
 zorunlu mudur?, 73
 -uzun alıntı yapılması, 203
 -yapılmış aynen alıntılar-tırnak kuralı, 73
 -yapılmış naklen alıntılar (içtihadatı naklen
 atıf usûlü), 1148
 -yazarlarımıza serbestisi tek yönlüdür, 308
 İctüzüğe atıf-TBMM, 634
id. / idem (aynı erkek yazar), 956
 idare ve vergi mahkemesi kararlarına atıf
 usûlü, 757
 İdare-i Umumiye-i Vilayet Kanun-u
 Muvakkati, 576
 İdarî Dava Dairesi (Danıştay), 747, 757
 idarî işlemlere atıf, 635
 idarî yargıda mahkeme kararlarına atıf
 usûlleri, 743

ifade ediliş şekli (fikrî eser), 441
 iftiharlar, 496
İhsan Doğramacı v. Hasan Yazıcı davası,
253-254, 426-433
 ihtarname, 473
 ihtisas mahkemeleri kararlarına atıf usûlü,
 741, 742
 iki aylık (*bimonthly, bimestriel*), 1026
 iki kelimenin aynen alınması, 55
 iki nokta üst üste, 958
 iki sayfaya atıf, 1452
 iki soyadlı kadın yazarlara atıf, 1183
 iki taraflı uluslararası anlaşmalara atıf
 usûlleri, 608
 iki yana yaslı (*justified*) paragraf, 88
 iki yazarın aynı maddé hatayı yapma ihtimali,
 418
iki yazarlı kitaplara atıf usûlü, 883, 945
 -dipnot sisteminde, 945
 -yazar-yıl sisteminde, 883
 -yazar isimlerinin verilmesi, 1204
 ikinci önadlar (*middle names*), 1238
 İkinci Tertip Düstur, 568
 iktibas serbestisi, 192-193, 203,
İktibas (terim), 28, 506
 iktibasın bazı cümle ve fıkralar ile sınırlı
 olması, 198
 iktibasın belli olacak şekilde yapılması, 220
 ilân olunma-alemlilik (yargı kararı), 284
 ilân (ref ve men davalarında mahkeme
 kararının ilânı), 463
 ile bağlacı, 1205
 ilga (kanunlara atıf), 555
 ilim ve edebiyat eserleri kategorisi, 226
 ilk atıflar dışında, tam künye atıf, 695
 ilk baskı tarihi (eski kitaplarda), 1424
İlk derece (bidayet) mahkemeleri
kararlarına atıf usûlü, 740
 İlk Derece Mahkemesi (*Court of First*
Instance) (AB), 831
 ilk harfleri büyük olmak üzere küçük
 harflerle (başlık stili), 956
 ilk soruşturma (ceza soruşturmasının bir
 parçası), 2547 Sayılı Kanun, m.53/c), 482
 ilk yazarın adı + *et al.*, 1213
 ilke kararı, 628
 imkansızlık durumu (kaynak göstermede),
 276
 imlâ bakımından da benzerlik bulunması
 (usûlsüz alıntının ispatında), 444
 imlâ hataları (aynen alıntılarda), 133

imlâya sadakat kuralı (aynen alıntılarda), 133
impossibilium nulla est obligatio

(imkansızlıktan borç doğmaz), 276, 286
impression, 1394, 1398

imprint (special academic imprint), 1367
 imza yeri-uluslararası anlaşma, 609

in fine kelimesi, 549

in press, 909

in ibaresi - Latince “içinde”, 738

in yerine “içinde” ibaresi kullanılamaz, 1061

In a Nutshell Dizisi, 1387

Institutiones’e atf usûlü, 588

International Balkan University, 1015

International Chamber of Commerce, 834

International Court of Arbitration, 834

International Criminal Court Trial

Chamber, 829

inceleme (ceza soruşturmasının bir parçası)
 (2547 Sayılı Kanun, m.53/c), 482

İncil yahut Yeni Ahit, 1095

İngiliz usûlü tırnak işareti (*British style quotation marks*), 64

İngiliz usûlünde tek tırnak-çift tırnak, 75

İngilizce aslı, 1424

İngilizce başlık stili (sadece ilk harflerin
 büyük harfle yazılması), 986, 1274

İngilizce yayınevi anlamında kelimeler,
 1346

İngiltere’de tek tırnak, 989

in (içinde) dergi isminden önce konulmaz,
 999

in (içinde) kolektif eserlere atıfta, 890
injunction, 665

İnönü, İsmet, 500

İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi, 838

İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri
 Korumaya Dair Sözleşme, 610

İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi, 80

interconstitutionalism (tek kelimelik alıntı
 örneği), 54

internet

-... (URL)’den alınmıştır (internet
 kaynaklarına atf), 1100

-... (URL)’den erişilmiştir (internet
 kaynaklarına atf), 1100

-adresi, 1099

-internette ve veri tabanlarında yayınlanan
 kararlara atf şablonu, 682

-internette yayın tarihi, 1099

-internette yayınlanmış makalelere atf
 yaparken, 1037

-kaynağı (makalelere atıfta), 1035

-kaynaklarına atf (dipnot sisteminde), 1099
 -yazar-yıl sisteminde, 896

intihal (*plagiat*), 30, 329

intihal programları, 419

-nın sakıncası, 419

intihalci, fikir hırsız gibi sıfatlar, 476

intihalin tespiti, 419

intihalin ispatı, 405-424

intihalle mücadele, 457-503

-mücadeleden vazgeçme, 502

intikam maksadıyla şikayet, 477

Introuables (les) (collection), 1406

iptal edilen (anayasa mahkemesi tarafından)
 kanuna atf, 559

iptal-kanunlara atf, 555

ISBN sorgulaması, 1377

isbnsearch.org, 1377

isim çıkarılmasına, 657

isim düşmanlığı-mahkeme kararlarında, 657

isim makaslama, 657

isimlendirme-mahkeme kararlarını, 653-665

isimlerin gizlenmesi (kişilik haklarının
 korunması maksadıyla), 734

isimlerin italikle yazılması, 1203

isimlerinin makaslanması, 659

isimsizleştirme (anonimleştirme) (mahkeme
 kararlarında), 657

İskoç soyadlarında *Mac* veya *Mc* takıları,
 1244

İsmail Akgün Matbaa ve Kitapçılık

Müesseseleri - Hak Kitabevi, 1378

ismi değişen dergilere atf, 1010

ismin ana metinde geçmesi durumu, 1091

ismin atf yapılan kitabın künyesinde
 geçmesi durumu, 1091

ismin Latince versiyonu, 1234

ismini gizleyerek şikayette bulunma, 477

İspanyol Kanunlarına atf, 582

israf, 178

İsrail Yüksek Mahkemesi, 313

İstanbul 2. Asliye Ticaret Mahkemesinin 8

Aralık 2020 Tarih ve K.2020/613 Sayılı
 Kararı, 314

İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 1358,
 1418

İstanbul Hukuk Mecmuası-OSCOLA, 990

istinaf başvuru, 466

İsviçre Federal Mahkemesi Kararlarına Atf
 Usûlleri, 810

işbirliğiyle- (...'in işbirliğiyle) (*in collaboration with...*, *avec la collaboration de...*), 1205, 1249, 1250

işleme eser, 227-228

-in eser niteliği, 228

-niteliğinde sınavlara hazırlık kitapları, 229

-niteliğinde slaytlar, 231

-niteliğinde *YouTube* videoları, 231

-örnekleri, 228

işleme hakkı, 227

italik, 57, 101-102, 952

-ile vurgu, 952

-italikler bize ait vb. ibareler, 57, 101

italics added, 102

italics mine, 102

italiques (les) sont de l'auteur, 102

italiques (les) sont de nous, 102

İtalyan kanunlarına atf, 582

İtalyanca, 1347

ithenticate, 419

İyimaya, Ahmet, 1377

izin alma (uzun alıntı, görsel malzeme), 206

izin-ücretli veya ücretsiz, 207

izinler listesi, 206

izinsiz işleme eser, 229, 230

J.O. (*Journal officiel*), 585

---J---

journal kelimesi, 1006, 1109

Journal officiel, 581

Jr. ve Sr., 1238

judgment (mahkeme kararı, hüküm), 665

-Milletlerarası Daimî Adalet Divanı, 826

jurisprudence, 637

jüri üyelerine düşen görevler, 422

---K---

K. harfi (Karar) (mahkeme kararlarına atfta), 649

-sayıdan önce mi, sonra mı?, 732

K.H. (Kamu Hukuku, davacı, ceza davalarında), 654, 720

k.t. kısaltması, 680

Kaboğlu, İbrahim Ö., 97, 343, 999, 1111-

1113, 1116, 1118, 1130, 1131, 1135, 1136,

1155, 1164, 1181, 1206, 1209, 1210, 1212,

1215, 1321, 1396, 1423, 1435, 1438, 1448

kabul edilebilirlik kararı (AİHM), 848

kabul edilebilirlik, dinlenebilirlik kararı

(*admissibility*) (AİHM), 847, 859

kabul tarihi-kanunun, 525

kadın yazarlar-iki soyadlı, 1183

kâğıt dergide yayınlanan kararlara atf

şablonu, 682

kâğıt dergide yayınlanan makale ile internette

yayınlanan makalenin sayfa düzeni farklı

ise internet kaynağı da belirtilmelidir, 1035

-sayfa düzeni aynı ise internet kaynağını

belirtmeye gerek yoktur, 1035

kalın harfler-bold, 952

kamu idareleri ve kurumlarının yayınevi

olması, 1354

kamu yararı-usülsüz alıntıyla mücadele, 459

kamuya sunma (umuma arz etme), 1342

kanunlara atf usûlleri, 521-593

kanun dışındaki mevzuata atf usûlleri,

595-636

kanun/kanunun

-başlığı (ismi), 522

-başlıklarında kısaltma yapılması, 520

-başlıklarında üç nokta, 531

-başlıklarından çıkarma yapılması, 531

-ilk hâli-güncel hâli, 288, 570

-isimlerini kısaltmamak, 533

-ismi, 522

-kabul tarihi, 525

-konsolide metni, 289

-metninin mevsukiyetiyle veya imlâsıyla

ilgili bir sorun, 575

-no., 523

-numarası, 523

-sayısı, 523

-tarihi, 522, 525

kanunlara atf usûlleri, 521-593

-atf metin içinde mi, yoksa dipnotta mı

yapılmalıdır?, 589

-eklenen madde, fıkra, bent veya

cümlelere atf, 557

-bibliyografyada vermek gerekir mi?, 591

-fıkralara atf usûlü, 545

-kısa künye atf, 527

-madde kavramı-kanunlara atfta, 536

-madde numaraları, 537

-maddelere, 536

-sadece kısaltmalarıyla zikredilebilir mi?,

532

-tam künye atf, 526

-yabancı kanunlara, 580

kanunlara atfta

-bilgi kaynağı (*resmî gazete, düstür, vs.*)

belirtilmeli mi?, 574

-bilgi kaynağını belirtmek gerekli midir?,

574

- bilgi kaynağının belirtilmesi, 560
- büyük küçük harf kullanımı, 526
- ekleme, ilga veya iptal, 555
- künye bilgileri, 521
- resmî kaynaklar, 561
- tam künye atf mı, yoksa kısa künye atf mı?, 534
- yer belirleyicisi, 536
- yer belirleyicisi: madde, fıkra, cümle ve bent numaraları, 536
- yürürlükten kaldırılan maddeler, 558

kanunların

- başlığı belirtilmeksizin tarih ve sayısı ile zikredilmesi, 528
- künye bilgileri nelerdir?, 522
- numaralandırılması, 524
- sadece başlığıyla zikredilmesi, 530
- sadece sayısı ile zikredilmesi, 530
- sadece tarihiyle zikredilmesi, 529
- sayı ve başlıkla zikredilmesi, 527
- tam künye ve kaynak bilgileri bibliyografyada gösterilmeli mi?, 590
- tam künye ve kaynak bilgileri dizinde gösterilebilir mi?, 593
- tarih ve başlıkla zikredilmesi, 528

kanunen bulunması gereken minimum unsurlar (atıfta), 951

kanunlara sayı TBMM tarafından verilir, 524

kanun-u muvakkatler, 576

kanun-yasa, 532

kanun derlemesi, 290

kanun dizini, 593

kanun hükmünde kararnamelere atf, 615

kanun koyucu italik kullanmaz, 105

kanun yararına bozma kararları

- anonimleştirme yapılmaması, 660
- isimlendirilmesi, 733

karar (decision, décision)

- AB, 613
- AİHM, 843, 847

karar

- bilgi kaynakları, 674
- kararlar dergileri (*law reports*) bilgileri, 778, 782
- dergilerinin isimlerini kısaltma, 681
- hüküm (AİHM), 847
- incelemesi, 1044
- isimlendirme, 664, 855
- karar tarihi karar sayısından önce verilmeli, 646
- kelimesi (mahkeme kararlarına atıfta), 665

- kelimesinin k. harfiyle kısaltılması, 649
- sayısı, 647, 782
- tahlilleri, 1041, 1044
- tarihi (AİHM), 846
- türü (AİHM), 847
- yerine dava kelimesi, 843
- yorumu [şerhi] (*commentaire d'arrêt*), 1044

kararı veren kurul veya dairesinin adı, 745

kararı veren Yargıtay kurulu veya dairesinin ismi, 731

kararın

- gazeteyle ilânı, 463
- içerik bakımından türü, 666
- kodu (Avrupa Birliği Mahkemeleri), 832
- otantitesi, 677
- özetlenmesi, yorumlanması, değerlendirme ve eleştirisi, 304
- yılı, 780

kararın ismi (kararın isimlendirilmesi)

- AİHM kararlarında, 843
- başvuranın adı v. aleyhine başvuru yapılan devletin adı (AİHM), 843
- Birleşik Krallık mahkeme kararlarına atıfta, 778, 780
- Danıştay kararlarına atıfta, 748
- Fransız Danıştay kararlarına atıfta, 794
- genel olarak, 653
- isim verme, 806
- isimlendirilmesinde akılda kalıcılık, 656
- konularından hareketle isimlendirme, 663
- taraf 1 v. taraf 2, 769
- Yargıtay kararlarına atıfta, 732

kararın sayısı

- Danıştay kararlarına atıfta, 748
- Yargıtay kararlarına atıfta, 732

kararın tarihi

- Danıştay kararlarına atıfta, 754, 748
- Fransız Danıştay kararlarına atıfta, 794
- genel olarak, 644
- Uluslararası Adalet Divanı kararlarına atıfta, 823
- Yargıtay kararlarına atıfta, 731

kararın türü

- Avrupa Birliği Mahkemeleri kararlarına atıfta, 831
- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına atıfta, 858
- genel olarak, 666
- Uluslararası Adalet Divanı kararlarına atıfta, 822

kararlar (*decisions, décisions*) (AİHM), 847
 kararlara atıfta hâkim isimlerinin
 zikredilmesi, 784
 kararname, 618
 karikatür alıntısı, 205
 karine-aynen alıntı, 56
 karşı-*versus*, 655
 karşı fikir için bakınız, 510
 karşı kelimesinin davalı isminden sonra
 konulması, 852
karşı oy (muhalafet şerhi, *dissenting
 opinion*), 689
 karşı oy yazılarına atf, 689
 karşı oy yazılarına atıfta hâkim isimlerinin
 belirtilmesi, 689-690
 karşılaştırınız, 510
 katalog numarası, 1096
 kataloglama bilgisi, 1417
 katılan v. sanık (ceza davalarını
 isimlendirmede), 721
 katkıda bulunan yazarlar, 1249, 1250
 katılara atf (sempozyumlarda), 1068, 1072
 katkısıyla (...'in katkısıyla), 1250
 kavramlar (atf ile ilgili), 506
 Kaya, Cemil, 661, 705, 706, 707
 kaynağı gösterilemeyen alıntı, 276
 kaynağın tespitinin imkânsız olması, 276
 kaynak benzerliği, 410
kaynak bilgisi
 -Anayasa Mahkemesi kararları için, 713
 -Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi
 kararları için, 850
 -Fransız Danıştay kararları için (*Recueil
 Lebon*), 796
 -Uluslararası Adalet Divanı kararları
 için, 823
 kaynak gösterme (*source citation*), 507
 kaynak doğru bir şekilde gösterilmeli, 256
 kaynak dürüst bir şekilde gösterilmeli, 260
kaynak gösterme şartları, 239-279
 kaynak gösterme, gönderme, *reference ve
 citation*, 507
kaynak gösterme
 -ahlâk kuralı olarak, 240
 -alıntının alındığı yer, 246
 -araştırma yükümlülüğü, 248, 275
 -bilimsel gelişme, 244
 -disiplin hukuku kuralı, 243
 -eser sahibinin adı, 246
 -eserin adı, 245
 -fonksiyonları, 509

-imkansız olması durumu, 275
 -kamu yararı, 244
 -kanunen gerekli unsurları, 247
 -kavram, 507
 -kuralının niteliği, 240
 -minimum kanunî unsurlar, 245
 -nedir, 245
 -önsözde teşekkür etme kaynak gösterme
 değildir, 253
 -örnekler, 257
 -şartının istisnası (anonim bilgiler), 268
 -şartları, 248
 -toplu kaynak gösterme yasağı, 253
 -usûlü, 245
 -zorunluluğu-hukuk kuralı olarak, 242
 -zorunluluğu-örf ve adet kuralı olarak, 240
 kaynak göstermeksizin iktibasta bulunma,
 271, 349, 352, 468
 -örnek, 250
 kaynak göstermeyi unutmuşum savunması,
 448
 kaynak yeterli bir şekilde gösterilmelidir, 251
 kaynak yetmez-tırnak gerekir, 66
 kaynakçada toplu olarak kaynak gösterme,
 447
 kaynakçasız kitaplar, 453
**kaynaklar (alıntı ve atf usûlleri hakkında),
 10**
 -Fransızca, 11
 -İngilizce, 12
 -Türkçe, 10
**kaynaklar listesi (yazar-yıl sisteminde),
 880-886, 916**
 -aynı yazarın aynı yıl yayınlanmış eserleri,
 905
 -tekrarlayan yazar isimleri yerine uzun
 çizgi, 905
**kaynaksız alıntı, 30, 248, 249, 329, 349, 251,
 349**
 -örnekleri, 249, 251, 349
 -yapma korkusu, 278
 -haksız fiil, 243
 kazaî kararlar (yararlanma serbestisi), 283
 kazai kararların çoğaltılması, 282
 Kazancı Mevzuat ve İçtihat Bankası, 561,
 729, 744
 kazanci.com.tr, 561, 744
 Kazancigil, Ali, 1192
 kelime kelime Türkçeye çevirme, 362
 kelimelerin eş anlamlılarını kullanmak (suni
 mealen alıntı yöntemi), 263

kelimelerde aynılık (usûlsüz alıntının ispatında), 408

kelimelerde benzerlik delili (usûlsüz alıntının ispatında), 409

kelimelerin kullanılış tarzı, 441

kelimesi kelimesine aynılık, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 343, 352, 374, 405

kenar numarası (kn.) (*Randnummer*) (Rn.), 1461, 1459, 1460

kendi eserinden alıntı, 32

kendi eserinden intihal, 366

kendinden intihal, 366

KHK'lara atıf usûlleri, 616

Kılıç, Haşim, 493

kılık değiştirmiş aynen alıntılar, 45

kırk kelimedenden uzun alıntılar, 78

kısa alıntılar ile uzun alıntılar arasındaki sınır: üç satır, 78

kısa aynen alıntılar, 81

-italikle verilebilir mi?, 85

-normal yazı tipi stilinde verilir, 84

-paragraf içinde verilir, 81

-turnak içinde verilir, 81

-üç satır (ortalama otuz kelime) ve daha küçük alıntılar, 81

kısa künye atf, 606, 1105-1138

-AİHM kararlarına, 859

-caiz midir?, 668

-kanunlara, 527

-koşulları, 1111

-ne zaman yapılır?, 1114

-nedir?, 1105

-ön koşulu, 1111

-sakıncaları, 1109

-tamamlayıcı koşulu, 1112

-varlık sebebi, 1108

-yararları, 1108

kısa künye atıflarda

-alışılmadık usûllerden kaçınılmalıdır, 1129

-alt başlıkların çıkarılması, 1286

-ana başlığı vermek, 1123

-stil kuralları, 1127

-uzun başlıkların kısaltılması, 1121

-üst başlıkların çıkarılması, 1288

-yazarların önadları verilmez, 1130

-mahkeme kararlarına, 667

-başlık kullanma zorunluluğu mutlak bir kuraldır, 1128

-stil, tam künyedeki stili izler, 1127

kısa versiyon (*brief version*), 1387

kısalığın ve uzunluğun ölçüsü: üç satır kuralı (aynen alıntıda), 78

kısalık/uzunluk açısından (dipnot sistemi-yazar-yıl sistemi), 868

kısaltılmış baskı (*abridged edition*), 1407, 1408

kısaltmalar, 540

-anayasalara atıflarda, 597

-dergi isimleri, 1003

-kısaltma kuralları, 1004

-m., f., b., 520

-maddelere atıfta, 540

-mahkeme kararlarına atıfta, 678

-mevzuata atıfta, 520

-tam künye ve kısa künye uygulamaları, 827

-Uluslararası Adalet Divanı veya Milletlerarası Daimî Adalet Divanı Kararlarına atıfta, 827

-yabancı kanunların, 586

Kıta Avrupası sistemi, 878

Kili, Suna, 599

Kiril alfabesi, 1191, 1261

Kiril transliterasyonu, 1192

kişilik haklarının korunması açısından yargı kararlarında isimlerin gizlenmesi, 734

kişisel arşiv, 1098

kitabevi terimi (yayınevi anlamında), 1346

Kitab-ı Mukaddese atf, 1095

-Türkçe çevirisi, 1095

kitabın aslının yayınlandığı tarih, 1424

kitabın bölümleri arasındaki ilişki, 639

kitabın sonunda atf, 513

kitabın türünü gösteren başlıklar, 1296

kitap başlıkları turnak içine (“ ”) alınmaz (atıfta), 1271

kitap inceleme yazılarına (*book reviews*) atf, 1041, 1045

kitap ve makale başlıkları ve dergi isimleri hangi dildeyseler o dilde yazılırlar, 965

kitapçılık terimi (yayınevi anlamında), 1346

kitaplara atf usûlleri (dipnot sisteminde), 935-965

kitaplara atfın genel yapısı (dipnot sisteminde), 935

klasik eser (tanım), 1085

klasik sistem (atıfta) isimlendirmesi, 933

klasiklere atıfta, 1085

-bölüm, başlık vb. numaralar, 1087

-eser adının kısaltılması, 1086

-küçük Roma rakamları, 1088

-künye bilgileri, 1086

- sayfa numarası-hayır, 1087
- yazar ismi ile kitap ismi arasına virgöl, 1088
- yazarın adı kısaltılması, 1086
- yer belirleyicisi olarak Roma ve Arap rakamlarının kullanılması, 1087, 1088

klasiklerin

- bölümlerine atf, 1087
- çevirilerine atf, 1088, 1089
- modern edisyonlarına atf, 1088, 1090
- kolleksiyon (*collection*), 1298, 1299, 1383

kollektif ve derleme eserlerin

- bölümlerine atf usûlü, 890, 1052, 1059
- çevirilerine atf, 1062
- kendisine atf, 888, 1053

komite kararlarına atf (AİHM), 841, 856

komşu alıntılar, 446

konferans, 1068

Kongre Kütüphanesi (*Library of Congress*)

- Kontrol Numarası (*Control Number*), 1419
- Tasnif Numarası (*Classement Number*), 1419

kongre (bilimsel toplantı anlamında), 1068

konsolide metin (*texte consolidé*)

- (kanunların), 288, 289, 570, 581**

kontrol numarası (*control number*) (Kongre Kütüphanesi), 1419

konuşma (sepozyumlarda), 1068

Korfu Boğazı davası, 826

koruma süresi dolmuş eserlerden uzun alıntı yapılması, 201

koruma süresi ("hayat artı yetmiş yıl" kuralı), 201-204

Koschaker, Paul, 587

koyu harfler (bold), 952

köşe yazılarından alıntı, 205

köşeli parantez [ ] (aynen alıntılarda), 136, 137, 149

- düzeltme için, 132
- küçük harften büyük harfe veya büyük harften küçük harfe dönüştürme durumunda, 149

köşeli parantez içine ünlem işareti [!] (aynen alıntılarda), 138

köşeli tırnak işareti (« ») (Fransız usûlü tırnak), 988

kötü alışkanlık (alıntılarda), 372

kötü niyet-usûlsüz alıntı iddiasında, 477

kredi listesi, 206

kronik (*chronique*), 1041

kroniklere atf, 1041

krş., 915

kt. kısaltması (karar tarihi), 660

Kubalı, Hüseyin Nail, 41

Kur'an'a atf, 1094

kurtarıcı melek (usûlsüz alıntıya karşı savunmada), 431

kurul ve daire isimlerinin kısaltılması, 679

kurum ismi+yazar ismi, 1228

kurum ve kuruluş yönetmelikleri, 622

kurumsal çevirmen, 1308

kurumsal tahkim, 834

kurumsal yazar (*institutional author*), 900, 1224

kutsal kitaplara atf, 1094

kutsal kitaplardan yapılan aynen alıntılar, 79

küçük aynen alıntılar, paragrafın içine gömülür, 81

KÜÇÜK BÜYÜK HARFLER (*SMALL CAPITALS* VEYA *SMALL CAPS*), 952, 1197, 1272

küçük harfin büyük harfe dönüştürülmesi (aynen alıntılarda), 148-149

küçük harfler (*miniscules*), 952

küçük harflerle numaralandırma-bentlere atf, 551

küçük Roma rakamları (klasiklere atıfta), 1088

küçük s den sonra nokta, 1447

küçük s. ile sayfa numara arasında boşluk bırakılmamalı, 1448

künye (tanım), 522, 935

-kimlik demektir, 522, 935

künye bilgileri, 515, 712, 936-942

-Anayasa Mahkemesi kararlarına atıfta, 712

-arasına virgöl konulur, 954

-eksiklik/tamlık, 870

-kanunlara atıfta, 522

-kavramı, 937

-nasıl bulunur, 942

-sadece ilk harfleri büyük olmak üzere küçük harflerle yazılır, 956

-Yargıtay kararlarına atıfta, 730

-yazar-yıl sisteminde, 897

künye bilgilerinden

-hangisi vurgulanmalı, 958

-sadece birisi vurgulanmalıdır, 958, 960

künye bilgilerinin

-sırası, 853, 937, 941

-tespiti, 970

-en sonuna nokta konulur, 955

-dili, 963

-tamamı italikle yazılmamalıdır, 960
künye sayfası (*copyright page*), 942, 1330
künye terimi, 522,
künye (mahkeme kararlarına atıftan), 641

künyede

-akılda kalıcılık, 661
-aşırı vurgudan kaçınılmalıdır, 961
-birden fazla unsur vurgulanmamalıdır, 960
-künyede ikiden fazla yazı tipi stili
kullanılmamalıdır, 961
kütüphane tasnif numarası, 1418

---L---

L.G.D.J., 1351
Lale Yayıncılık, 1332
Langer, Lorenz, 196, 346, 385
Larousse, 1081

Latin alfabesi

-kullanan dillerden yapılan aynen alıntılar,
156
-ile yazılmış kitap başlıklarının
zikredilmesi, 1259
-ile yazılmış yabancı yazar isimleri, 1189

Latin alfabesi dışında bir alfabe

-kullanan ülkelerde şehir isimlerinin
yazılması, 1325
-kullanan dillerden yapılan aynen
alıntılar, 157
-ile yazılmış yazar isimleri, 1191
-ile yazılmış kitap başlıklarının
zikredilmesi, 1260

Latin düşünürlerinin isimleri, 1188
Latin harfli ilk Resmî Gazete sayısı
(Türkiye'de), 562
Latince yazar isimleri (klasiklere atıfta), 1091
law kelimesi, 1006
Le Monde, 1049
le, la, les- başlıklardaki, 1255
Lebib Yalkın Yayınları Mevzuat
Bankası, 561
Lebon, 296
Legal Bank, 744
legge no, 582
legifrance, 581
Lehçe, Rumence gibi bazı diller, 1191
ler (çoğul eki), 1056
Léviathan, 1385
Lexpera, 561, 729, 744
LGDJ, 1351
liber amicorum (armağan), 1064
liber (klasiklerin kısımları), 1087

Liberal Düşünce Topluluğu - Avrupa
Komisyonu, 1362
librairie (kitabevi) (yayınevi), 1347
*Librairie générale de droit et de
jurisprudence*, 1351
*Library of Congress Cataloging-in-
Publication Data*, 1397, 1417
Library of Congress tasnif sistemi, 1418
livre, 1088
loi, 587
Lord X şöyle dedi, 117
Lord, 1232
lotoda 49 üzerinden 6 tutturma, 50
lotoda 6 tutturma ihtimalinden daha düşük bir
ihtimaldir, 443
lûzum-u muhakeme kararı, 482-483

---M---

Mac veya *Mc* takıları, 1244
madde bir-birinci madde, 538
madde (kanun maddesi)
-kavramı, 536
madde-m., 520
maddeler (*articles*), 536, 603
maddelere atif usûlü, 536
maddelerin
-arasına eklenen maddelere atif, 542
-değişik şekline atif, 556
-eski şekli/yeni şekline atif, 556
madde numaraları, 537, 540
-Arap rakamlarıyla numaralandırma, 601
-kanunlara atıfta, 537
-madde kelimesinden önce mi sonra mı
verilmelidir, 538
-Osmanlı döneminde, 539
madde numaralarına
-*bis, ter, quater* gibi Latince kelimeler
eklenmesi, 606
-harf eklenmesi, 543
-Latince *frequentativa* sayılarının
eklenmesi, 542
madde numaralarının
-*nci* ekiyle yazılması, 537
-rakamla verilmesi, 538
-sonuna tire koyup Arap rakamları
ekleme, 543
-yazıyla verilmesi, 538
madde, fıkra, bent ve cümle metinlerinde
yapılan değişiklik, eklemeler, ilgal ve
iptaller, 555
-değişik hâllerine atif, 556

madde (ansiklopedi maddesi), 1078
 madde (sözlük maddesi), 1083
 maddî hatanın da alıntılanması (usûlsüz alıntının ispatı), 372, 417
 maddî ve maneî tazminat, 243, 463, 475
 mahkeme (*cour, tribunal*), 834
 mahkeme isimlerinin kısaltılması, 678
mahkeme kararlarına atf (ikinci alt-kısım), 637-861
 mahkeme kararı-içtihat terimleri, 637
mahkeme kararları
 -dizini, 668, 669
 -isimlendirme, 662
 -sadece tarihleriyle zikredilebilir mi?, 646
mahkeme kararlarına atıfta
 - gereklilik, 696
 -bilgi kaynağının belirtilmesi, 674
 -genel ve ortak usûller, 641-710
 -hâkim isimleri ve karşı oy yazıları, 687
 -isim düşmanlığı, 657
 -karar kelimesi, 665
 -kaynak bilgisi, 642
 -kısaltma sorunu, 678
 -künye bilgileri, 641, 643
 -mahkemenin adı, 643, 667, 781, 793
 -mahkemenin adının kısaltılması, 779
 -mahkemenin usûlsüz alıntısı, 320
 -mahkemenin ve kararı veren formasyonun adı, 838, 855
 -paragraf numarası, 1457
 -tasarruf ilkesi, 694
 -yer belirleyicisi bilgileri (nokta atışı atf), 669
mahkeme kararlarına
 -atfın genel yapısı, 641
 -yazar-yıl sisteminde atf, 893
 -gerekmedikçe atf yapılmamalıdır, 696
 -ilk geçtikleri yerde tam künye atf, 668
 -isim verilmesi, 662-665
 -kısa künye atf, 667
 -konularından hareketle isim verilmesi, 663
 -tam künye ve kısa künye atf, 667
mahkeme kararlarından
 -yararlanma serbestisi, 283
 -taraf isimlerinin çıkarılması, 657
 -yapılan aynen alıntıların sunulması, 116
 mahkumlara verilen çıkma izinleri, 199
maison d'édition (yayınevi), 1347
 makale (*article*), 968
makalelere atf usûlleri, 967-1050

makale alt başlıkları, 993

makale başlıkları

-başlık stili ile verilmelidir, 986
 -çevrilmez, kendi dilinde bırakılır, 995
 -içinde kullanılan noktalama işaretleri korunmalıdır, 987
 -içindeki trnaklar künyede tek trnağa dönüşür, 990
 -na ilişkin kurallar, 984
 -ndan sonra derginin ismi verilmelidir, 997
 -nın atıfta zikredilmesi, 1301
 -normal (roman) yazı stiliyle, 985
 -tek trnak içinde verilmemelidir, 989
 -trnak içinde verilmelidir, 987
 makale benzerlerine atf, 1041
 makale çevirilerine atf usûlü, 977
makalelerde
 -künye bilgilerinin tespiti, 970
 -makalelerde uzun başlıklar, 994
makalelere atf usûlleri (dipnot sisteminde), 967-1050
makalelere atf, atfın, atıfta
 -genel yapısı ve şablonu, 968
 -künye bilgilerine ilişkin kurallar, 980
 -sayfa numarası, 1033
 -URL veya veri tabanı bilgisinin belirtilmesi, 1034
 -usûlü (yazar-yıl sisteminde), 886
 -yazar adına ilişkin kurallar, 981
 makalelerin erken görünümüne atf, 1039
 makalenin ilk sayfası, 979
 makalenin sonunda atf, 513
 makaslama-mahkeme kararlarında taraf isimlerinin, 657, 659
maksadın haklı göstereceği bir nispet,
 195, 215, 216, 345, 346, 347, 356
 malî denetim-karar türü (AYM), 651
 maneî tazminat, 463, 475
manuel, 1296, 1297I, 1388
manuscripts (el yazmaları, müsveddeleri),
 1269, 1425
margin number, 1461
 marifet iltifata tâbidir, 244
 marka (yayınevinin), 1351
Mary ve Jodie kararı, 658
 Masraflılık (hukuk davası), 465
matbaa kavramı, 1343
 matbaa (basımevi, *printing house, imprimerie*), 1343
 matbaa değil, yayınevi gösterilir, 1343
 matbaa+yayınevi, 1344

matbaa-sertifika numarası, 1344
 mayın (usûlsüz alıntılara karşı bir tedbir), 418
 Mazzone, Jason, 54
 MBS, 571
 MDAD (Milletlerarası Daimî Adalet Divanı), 826
mealen alıntı, 35-52
 -bir ifade nasıl mealen alıntı haline dönüştürülür?, 38
 -ile aynen alıntının iç içe geçmesi, 62
 -kaynak gösterme şartı, 52
 -kuralı, aynen alıntı istisnayı oluşturur, 33
 -mealen alıntı hâline dönüştürme şekilleri, 39
 -mealen alıntı yapma usûlleri, 39
 -özet, 45
 -pozitif şart (üslûp şartı), 52
 -tanımı, 35
 -yapma şartları, 52
 -yazarın kelime haznesinin zenginliğine bağlıdır, 40
 -yazarın kendi üslûbu içinde verilmelidir, 42
 -yazarın normal metni içinde verilir, 40
mealen alıntıda
 -dipnotun önemi, 41
 -ustalık, 40
 -üslup, 42
 -üslûp şartı, 52
mealen alıntının
 -gerekliliği, 38
 -varlık sebebi, 38
 meclis kararları, 632
 mecmua, 1009
 mektuplara atf, 1096
mémentos, 1296, 1388
 Memurin Muhakematı Kanunu Muvakkati, 576
 men' davası, 462
 men-i muhakeme kararı, 482
 Meny, Yves, 1084
 merdiven metaforu (fikrî eser konusunda), 194
merits (esas hakkında karar, kararın esas hakkındaki kısmı), 823, 826
 meslek sınavlarına hazırlık kitapları, 231, 432
 meslek sınavlarına hazırlık kursu, 230
 meslekten çıkarma, 480
 meşhur ansiklopedilere atf usûlü, 1080
 meşhur-meşhur olmayan ansiklopedi ayrımı, 1081

metin hangi dilde yazılıyorsa, künye de o dilde yazılır, 963
 metin içinde atf usûlüne örnek (kısa aynen alıntı), 310
Mclane Co. v. EEOC kararı (ABD Yüksek Mahkemesinin), 310
 metin içinde atf, 511, 597, 601, 883-885
 metin içinde zikretme şablonu, 682
 mevbank.com, 561
 mevsukiyeti (*authenticité*), 58
 Mevzuat Bilgi Sistemi, 287, 288, 570
 mevzuat bilgi sisteminde hata olabilir mi?, 571
 Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, 554
 mevzuat türlerine göre atfta ortak ve farklı usûller, 518
 mevzuat ve içtihadın doktrinden alıntı yapma serbestisi yoktur, 307
 mevzuat ve içtihat derlemeleri, 290
mevzuat ve içtihadan
 -alıntı yapmak serbesttir savunması, 436
 -alıntı yapmanın şartları, 292
 -uzun alıntı yapılması caizdir, 203
 -yararlanma serbestisinin kapsamı, 286
mevzuat ve yargı kararlarından alıntı şartları, 281-306
mevzuat ve yargı kararlarından yararlanma serbestisi, 281-306
mevzuat ve yargı kararlarından
 -alıntılar, 281
 -düzmece alıntılar, 293
 -herhangi bir suretle faydalanma şartları, 292
 -alıntı yapmanın şartları, 292
 -yararlanma serbestisi (FSEK, m.31), 281
 mevzuat ve yargı kararlarına atfıla doktrinden yapılan alıntılar, 293
 mevzuat ve yargı kararlarının çoğaltılması, yayılması, işlenmesi veya derlenmesi, 286
 mevzuat veya içtihat derlemeleri, 1219
mevzuat, 282
mevzuat.gov.tr, 570
 mevzuata atfın genel yapısı, 517
mevzuata atf usûlleri (birinci alt-kısım), 517-636
mevzuata
 -atf (yazar-yıl sisteminde), 893
 -atfta kısaltmalar: m., f., b., 520
 -atfta tasarruf ilkesi, 519
 -naklen atf usûlü, 1147

mevzuattan

- alıntıda uyum, 144
- aynen alıntı, 70
- aynen alıntılarının turnak içinde verilmesi zorunlu mudur?, 69
- yapılan aynen alıntıların sunulması, 115
- yapılmış alıntılarda vurgunun belirtilmesi gerekli mi?, 105
- yapılmış naklen alıntılar, 1147
- yazarlar serbestisi, 282
- mikrofiş (*microfiche*) (yayınlanmamış tezlere atıfta), 1075
- miladî takvime çevirme, 576
- miladî takvim-yayın yılı, 909
- Milletlerarası Daimî Adalet Divanı kararlarına atıf usulü, 826
- milletvekilliğinin düşmesi kararlarına atıf usulü, 722
- Millî Eğitim Basımevi, 1379
- MİMMİHSHK, 533
- minimum unsurlar (atıfta kanunen gerekli olan), 951
- MLA sistemi (*System of MLA [Modern Language System]*), 877
- modern edisyonlar-klasiklere, 1090
- Modern Language System* (MLA), 877
- Montesquieu, 234
- msb.gov.tr, 763
- mot à mot* çeviri, 161
- mutabık mütalaa (*concurring opinion*), 311, 693
- mutatis mutandis* uygulama (kitaplara atıf usulünün makalelere atıf usulüne uygulanması), 1052
- mutatis mutandis* uygulama, 835
- müellif-muharrir-yazar, 1172
- mühimce kısımları (bir eserin), 192
- mükerrer maddelere atıf, 543**
- mükerrer maddelerin numaralandırılması, 606
- mükerrer sayı rekoru (Resmî Gazetede), 567
- mükerrer sayı (Resmî Gazetede), 567
- mükerrer yayınlar, 368
- mülga kanunlara atıf, 530, 559
- mülkiyet hakkı, 458
- münderacatı aydınlatmak maksadı, 215, 345-348**
- müsveddeler (*manuscripts*), 107, 1269
- müteferrik-karar türü, 651
- my italics*, 102

---N---

- n.d.* kısaltması (*no date*) (tarih yok), 906, 1422
- n.p.* kısaltması (*no place*) (yayın yeri yok), 1331
- Naci, Fethi, 1299, 1384
- nakleden, 365, 915, 1144**
- ... 'den nakleden, 1144
- eserin künyesi, 1153
- ibaresi, 1153
- kaynak, 1144
- yargı kararları, 298
- yazar, 1144
- nakledilen**
- kaynak, 1144
- bibliyografyada verilmez, 1155
- kaynağın tam künyesi dipnotta verilmelidir, 1153
- yazar, 1144
- naklen alıntı, 1139-1165**
- formülü, 1140
- naklen atıf, 1164
- nın naklen alınması, 1163
- yı caiz kılan sebepler, 1161
- naklen atıf, 1139-1165**
- a naklen atıf, 1163
- her zaman caiz mi?, 1161
- kuralları, 1151
- usulünün ifsadı (transit atıf), 1150
- yapan yazar, 1144
- nazım eserlerden aynen alıntı, 34
- ne kadar alıntı, o kadar atıf kuralı, 251, 446
- nereli olduğu ibaresi (yazarın) (klasiklere atıf), 1234
- neşir, 1343
- nizamnamelere atıf usûlleri, 620
- no date* - *n.d.* (tarihsiz), 906, 1422
- no place* - *n.p.* (yayın yeri yok) 1331
- nokta atışı atıf, 669-673**
- paragraf numarasıyla, 669-671
- sayfa numarasıyla, 671-673
- noktalama işaretleri bakımından da benzerlik var mı? (usûlsüz alıntının ispatı), 444
- noktalı virgül, 955
- noktası virgüline aynılık** (usûlsüz alıntılarda), 295, 332, 334, 335, 336, 337, 342, 352, 398, 401
- norm denetimi kararlarının isimlendirilmesi, 715
- not (*note*), 1043
- not-dipnot-sonnot terimleri, 933

notlandırılmış edisyon (*annotated edition*),
1090, 1424
notlar (notes), 1041, 1044
Novellae - Nov., 'ye atf, 588
numara (*numéro*)-sıra numarası-kenar
numarası, 1459
numara/yıl-yabancı mahkeme kararlarına
atf şablonu, 648
numaralı değil, sayılı, 650
number line (sayı satırı), 1412
number, 1032
numéro de la requête, 852
numéro, 1032
numerus clausus sayma, liste, 282, 229
nummer, 1032
nutuklardan uzun alıntılar, 204

---O---

obiter dictum'dan aynen alıntı, 130
Ockhamlı William (William of Ockham),
1234
Official Journal of the European Union
(Avrupa Birliği Resmi Gazetesi), 613
Ohio University Press / Swallow Press,
1368
OJ L, 613
OJ, 613
Okandan, Recai Galip, *Umumî Amme
Hukuku*, 1355
okuma hızı, 870, 872
-dipnot sistemi, 872
-yazar-yıl sistemi, 870
okunamıyor-aynen alıntılarda, 137
okuyucuyu yönlendirmek, 510
On İki Levha Yayınevi, 1352
Onar, Erdal, 923, 1376
Onar, Sıddık Sami, 360
Onar, Sıddık Sami, *İdare Hukukunun Umumî
Esasları*, 1378
online erişim-sözlüklere, 1084
***op. cit.*, 1114, 1118, 1127**
op. cit. mi, *a.g.e.* mi?, 1118
op. cit. ve *a.g.e.* kısaltmaları italik yazılır,
1127
op. cit. veya *a.g.e.*'ye gerek var mı?, 1119
Open Researcher and Contributor Id
(*ORCID*), 1175
opere citato, 1114
opinio seriatim, 117, 693
ORCID numarası, 1175
orcid.org, 1175

original ellipsis-alıntılanan metnin aslında
kullanılan üç nokta, 128
orijinal fikirler, 429
Orta Çağ düşünürlerin isimlerinin yazılışı
sorunu, 1092
ortak yayın (*copublication, joint imprint*),
1334, 1359
-gerçekleştiren yayınevleri, 1359, 1360
ortak yayınlarda yayın yeri, 1334
OSCOLA atf sistemi, 990
-Türkiye'de kullanılması, 990
Osmanlı döneminde madde numaraları, 539
Osmanlı kanunlarına atf, 576
-atıfta yazı çevrimi sorunu, 578
otuz kelmeden uzun aynen alıntılar, 85
Oxford Handbook of..., 1300
Oxford Handbooks in Law dizisi, 1388
Oxford University Press, 1358
oy birliğiyle veya oy çokluğuyla verilen
kararlara atıfta hâkim isimlerinin
zikredilmesi, 690

---Ö---

ø yerine *oe*, 1190
öğrenci makalesi, 982
öğrenci yazar, 982
öğretim mesleğinden çıkarma, 480
öksüz ciltlere atf sorunu, 1438
Öktem, Emre, 153
ön kısım (*front matter*), 205
önadı önce yazılmalı, 1194
önadın kısaltması, 1180
önadlarından birinin kısaltılması, 1181
önadlarının hepsinin kısaltılması, 1182
önadlarının kısaltılmaması, 1238
önce esas, sonra karar sayısı, 649
önce yayın yeri, sonra yayınevi verilir, 1320
önceki ve sonraki paragrafların arasında
benzerlik, 414
Öncü, Özge, 192, 193 215, 218, 275
önsözde isim zikretme veya teşekkür etme
kaynak gösterme demek değildir, 253
örf ve âdet kuralı olarak kaynak gösterme
zorunluluğu, 240
örnekleriyle usulsüz alıntı türleri, 329-369
Özbudun, Ergun, 162, 165
özel (ihtisas) yayıncılık bölümleri (*special
publishing division*), 1367
özel akademik önemdeki yayınlara
(*publications of particular academic
importance*), 1367

özel içtihat bankaları, 744
 özel kaynaklar (kanunlara atıfta), 561
 özel yayınlar, 1367
 özet kitap argümanı/savunması (davalarda), 433
 özetleme, 356
 özetlenerek alınmış-örnek, 346
 özet-yargı kararları, 290
 Özgüldür, Serdar, 496, 688, 738, 742
 -ün Kemal Gözler hakkında şikayeti, 496
özgün bilgiler, 407
 özgün bilgi-genel bilgi, 408
 özgün bilgiler alanında alıntının ispatı
 -içerikte benzerlik, 407
 özgün eserler, 392
 özgün olma, 224
 özgün yazar olma isteği, 45
 özgünlüğünü yitirme, 392
özgünlük, 391
 Öztan, Fırat, 192, 236, 284, 369, 432, 441

---P---

p. ile değil, s. ile gösterilmeli (Türkçede sayfa), 1449
 p. kısaltması (*page*, sayfa), 670, 965, 1444, 1449
 P.U.F., 1351
 Padova'lı Marsilius (Marsilius Patavinus, Marsilio da Padova, Marsilius of Padua), 1234
page-p. (sayfa), 670, 965, 1444, 1449
 pandemi döneminde izinsiz ders malzemeleri, 232
 par., para., paragraf, 670, 1458
para (παρά)-benzer, 36
 para cezası, 470
 para., 670
 paragraf işareti (*section mark*, §) (mahkeme kararlarına atıfta), 670, 1458
 paragraf işareti (*section mark*, §) (fıkralara atıfta), 550
paragraf numarasıyla atf
 -AİHM kararlarına atıfta, 849
 -Anayasa Mahkemesi bireysel başvuru kararlarına atıfta, 727
 -Anayasa Mahkemesi kararlarına atıfta, 712
 -HTML belgelere atıfta, 1457
 -Uluslararası Adalet Divanı kararlarına atıfta, 824
 paragraf numarasıyla atfın şartı, 670

paragraf numarasıyla nokta atışı atf (mahkeme kararlarına atıfta), 669
 paragraf-fıkra, 545
paragraph (paragraf)-Birleşik Krallık'ta kanunlara atf, 584
 paralel başlıklı dergilere atf, 1012, 1013
 parantez yöntemi, 877
paraphrase, 35
paraphrasing usülleri, 38
 parça parça aynen alıntı yapma, 114
 Paris (yayın yeri), 1315
 parlamento kararları, 632
part (kısm) (Birleşik Krallık'ta kanunlara atf), 584
passim (orasında, burasında), 1454-1455
paşa, efendi ve bey, 1234
 paşa, bey ve efendi-soyadı mı?, 1234
 paşa, bey, efendi (yazar adının bir parçası), 1234
 paşa-unvan, sıfat-yazar adı, 1234
 Patavinus, Marsilius, 1093
paternité, droit de-, 458
 PDF belgeler, 1038
 pek çok yerinde-*passim*, 1454
Permanent Court of Arbitration, 834
Permanent Court of International Justice (PCIJ), 826
phrasis (φρασις)-söylemek, demek, 36
 Picasso'nun tabloları, 219
pilcrow (¶), 670
pinpoint atf, 671
pinpoint citation (iğne noktası [iğne ucu] atf, nokta atışı atf), 669
 piyasaya çıkmamış kitaplara atf usûlü: çıkacak veya baskıda, 1425
plân alıntısı, 198-199, 348-349
 -örnek, 348
 -yapma yasağı, 198
 plân, 628
 Platon, 1091
points de suspension, 126
 Polat, Turhan, 1353
polycop, 1077
polycopié-teksir-çoğaltma, 1077
 popüler dergilerde yayınlanan yazılara atf, 1049
 popüler kitap, 226, 426
pp. kısaltması (*pages*) (sayfalar), 1447
 pr. kısaltması (paragraf), 670, 1458
 pratiklik-mahkeme kararlarını zikretmede, 656

précis, 1296, 1297, 1385
preposition' lar (başlıklarda), 1274
press (yayınevi anlamında), 1347
press (basımevi anlamında), 1346
Presses Universitaires de France, 1347, 1351
presses, 1347
prima facie ihlâl doktrini (*Ali Kırık* kararında), 324
printer's key (basımevi anahtarı), 1412
printing (baskı), 1394, 1398, 1410
printing sayısı değil, *edition* sayısı, 1410
privately printed (yazar tarafından bastırılmış), 1375
privately published (yazar tarafından yayınlanmış), 1375
 Prof. Dr., 1231
 proje editörü (*project editor*), 1222
 proje kapsamında yazılan kitaplar, 1362
 psikolojik ikna harekâtı, 498
public domain' de bulunan tablo ve fotoğraflar, 207
publications de Cour européenne des droits de l'homme, 851
publications de... (... yayınları)", 1347
publications of the European Court of Human Rights, 850, 851
published by author, 1375
published by, 1366
publishing history, 1399
 PUF, 1347, 1351
 punto (*point*, nokta) (yazı tipi boyutu), 952

---Q---

quadrige, 1385
quarterly, 1009, 1026
quater, 606, 542
Que sais-je? dizisi, 1384
quinquies, 542
quotation-citation, 29
quotation-terim, 29

---R---

r., 296
 rakamla numaralandırma (bentlere atf), 552
rastlantı, 407-410, 413, 415, 442,
 rastlantı sonucu benzerlik vardır savunması, 415, 442
 rastlantı-çok sayıda, 413
 rastlantı-önceki ve sonraki paragraflar arasında, 414
 rastlantı-tekrarlayan, 410

rastlantıyla açıklanamayacak ölçüde benzerlik, 407, 408
ratio decidendi' den aynen alıntı, 130
 Ruanda Uluslararası Ceza Mahkemesi (*International Criminal Tribunal for Rwanda*), 830
 RDCE, 296
 Rec., 296
recalling, noting, recognising, taking, vs.- uluslararası andlaşmaların başlangıç kısımları, 614
recent cases (yeni vakalar [kararlar]), 1044
recent statutes, 1043
Recueil (Milletlerarası Daimî Adalet Divanı), 826
recte (doğrusu) (aynen alıntıda düzeltme), 132, 134
Recueil des arrêts avis consultatifs et ordonnances, 823, 826
Recueil des arrêts et décisions (de la Cour européenne des Droits de l'homme), 850
Recueil des arrêts, 826
Recueil des avis consultatifs, 826
Recueil des décisions de Conseil d'État, 294
Recueil des décisions de la Commission européenne des Droits de l'homme, 851
Recueil Lebon, 296, 751
 ref' davası, 461
 referans (*reference*), 507
 referans vermek, göstermek, 507
réimpression (tekrar baskı), 1406
Reine Rechtslehre, 1311
 rektör, 498
Reports- Milletlerarası Daimî Adalet Divanı, 826
Reports of Judgments and Decisions (of the European Court of Human Rights), 850
Reports of Judgments, Advisory Opinions and Orders, 823, 826
Reports (Uluslararası Adalet Divanı), 825
requête n° (AİHM), 845
 resim alıntısı, 205
 Resmî Cerîde, 562
 Resmî Gazete Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, 562, 625
 Resmî Gazete Hakkında Yönetmelik, 625
 Resmî Gazetede Yayınlanacak Olan Yönetmelikler Hakkında Kanun, 626
Resmî Gazete, 561
 -Anayasa Mahkemesi kararları, 714
 -atıfta sayfa numarası, 566

- atıfta sayı bilgisi, 564
- atıfta stil kuralları, 565
- ibaresi italik yazılmalı, 565
- mükerrer sayılarına atıf sorunu, 567
- nüshaları, 563
- sayı bilgisi belirtilmeksizin atıf yapılabilir mi, 566
- tarih ve sayı bilgileri, 563

resmî kaynaklar-kanunlara atıfta, 561
restatement, 36
retrieved from (internet kaynaklarına atıfta), 1100

review kelimesi REV. şeklinde kısaltılır
 (*The Bluebook*'ta), 1006

review, 1009

révision, revisione, revisão-değişiklik, 605

Revue du droit public, 1008

revue, 1009

RG kısaltması, 565

rn.- *Randnummer* (kenar numarası, Almanya'da) 1461

Robinson Crusoe, 1283

Roma ve Arap rakamları-klasiklere atıfta yer belirleyicisi, 1088

Romalı düşünürlerin isimlerinin yazılışı sorunu, 1090

Roman, 27

Roman-normal yazı tipi stili, 952

Ruanda Uluslararası Ceza Mahkemesi Kararlarına Atıf Usûlü, 830

rubrica, 1087

-numarası, 588

rule (kural, madde) numarası (ABD *code*'larında), 584

Rumî takvimle-yayın yılı, 909

Rumi tarihleri miladî tarihlere çevirme, 576

Rumpf, Christian, 88, 1156

run-in quotation, 81

---S---

S yayınları, 1350, 1381

S. Seite (sayfa, Almanca), 1449

s. kısaltması (sayfa), 965, 1444, 1446

s.v. kısaltması (*sub verbo*) (sözlük maddesine atıfta), 1083

sadece başlıklarıyla zikredilen kanunlar, 530

sadece benzerlik vardır, 442

sadece ceza davası açılması, 475

sadece içerik değil, üslûp da korunur, 441

sadece internette yayınlanmış makalelere atıfta

-internet kaynağını belirtmek, 1037

-yer belirleyicisi (sayfa numarası) sorunu, 1038

sadık çeviri, 394

Sadri Maksudi [Arsal], 1237

Sağlam, Fazıl, 1117

Sağlam, Mehmet, 1117

sahibinin hususiyetini taşıma, 222, 223, 437

-taşımadığı savunması, 437, 441, 442

sahte paralel başlıklı dergiler, 1013

samimiyet-usûlsüz alıntı iddiasında, 477

sanat eserlerinden alıntı, 30

Sanctus (Aziz) sıfatı, 1093

sansür amacıyla-çıkarma, 120

Sava Paşa, 1194

savcılık aşamasında soruşturma, 470

savcının usûlsüz alıntısı, 473

savunma argümanları-usûlsüz alıntıyı, 425

savunma hakkı, 476

savunma (usûlsüz alıntıyı), 426

savunmalar-diğer, 454

savunulan fikri desteklemek (*support*), 509

Savvas Pacha, 1194

sayfa aralığına atıf, 1450-1452

-makalelerin bibliyografyada gösterilmesi, 1034

sayfa düzeni ve dizgi, 866

sayfa numarası, 1439-1469

-alıntının doğruluğunu kontrol ihtiyacı, 1440

-bakımından atıf türleri, 1450

-belirtilmesi kuralının varlık sebepleri, 1440

-doğrudan doğruya verilmemelidir, 1444

-ek bilgi ve araştırma ihtiyacı, 1441

-el yazmaları döneminde, 1087

-gösterilmesi şekilleri, 1449

-gösterilmesine ilişkin stil ve biçim kuralları, 1442

-hukukî zorunluluk, 1442

-künyenin en sonunda gösterilmelidir, 1442

-makalelere atıfta, 1033

-normal yazı tipiyle gösterilmelidir, 1442

-ss. şeklinde (iki küçük s ile) gösterilmemelidir, 1447

-tek küçük s. ile gösterilmelidir, 1446

-Türkçe olarak kısaltılmalıdır, yani p. ile değil, s. ile gösterilmelidir, 1449

-yanlış gösterilmesi, 1464

sayfa numarasıyla nokta atışı atıf-mahkeme kararları, 671

sayfa veya paragraf numarası taşımayan metinlere atfı sorunu, 1468

sayfaları ardışık numaralandırılmış çok ciltli kitaplara cilt numarası belirtilmeden atfı yapılabilir, 1429

sayfa numarası ve diğer yer belirleyici bilgileri, 1439-1469

sayı (*issue, number, numéro*), 1024, 1026

sayı esaslı numaralama (dergilerde), 1026

sayı-dergi, 1024, 1026

sayılar, 1026

sayının genel yapısı: yıl ve numara (mahkeme kararlarına atıfta), 647

sayısıyla zikredilen kanunlar, 530

Sayıstay

- daire kararlarına atfı usûlü, 761
- Genel Kurulu içtihadı birleştirme kararlarına atfı usûlü, 760
- kararlarına atfı usûlü, 760
- Temyiz Kurulu kararlarına atfı usûlü, 760

schedule (ek) (Birleşik Krallık'ta kanunlara atfı), 584

second emphasis added, 105

sectio, 1087

section (bölüm) (Birleşik Krallık'ta kanunlara atfı), 584

section (bölüm, madde) (ABD *code*'larına atıfta), 583, 603

Seçkin, E. Cemil [Cem Eroğul], 1246

seçme ve toplama eserler-egitim ve öğretim mayesine tahsis edilen, 204

sehven meydana gelmiş alıntı ve atf hataları, 330

sehven yanlış kaynak gösterme durumu, 259

Seite-S. (sayfa), 1449

self-publishing, 1375

seminer, 1068

sempozyumlarda, 1068

- sunulan bildirilere atfı, 1068
- bildiri dışındaki katkılara atfı, 1072

serbest çeviri, 394

serbesti-mevzuat ve içtihadattan yararlanma, 282, 284

seri editörü, 1220

Série A: Arrêts et décisions, 851

Série B: Mémoires, plaidoiries et documents, 851

Series A: Judgments and Decisions, 851

Series B: Pleadings, Oral Arguments and Documents, 851

sermaye şeklinde tazminat (*indemnisation en capital*), 438

sertifika numarası-matbaa, 1344

Sertifika Yönetmeliği, 1344

Sevinç Matbaası "S" Yayınları hakkında, 1381

Seyidoğlu, Halil, 28, 53, 78

Seyyid Hamit Bin Engeli, 234

Sezer, Abdullah, 104

Sezginer, Murat 661, 705

sh.- sayfa, 1446

Shafak/Şafak, Elif, 1193

shf.- sayfa, 1446

sıfat tamlamalarında, 538

sınav kitabı, 433

sınırlılık kuralı (alıntının), 192

sıra numarası (atıflarda sayfa yerine yer belirleyicisi), 1459

sıra numarasıyla atf, isteğe bağlıdır, 1462

sic erat scriptum (böyle yazılmıştır), 134, 138

sic (böyle), 134

signum sectionis-§ (bölüm işareti, *section sign*, paragraf işareti), 1458

sipariş üzerine hazırlanan kitaplar, 1227

sirküler, 628

sistemli ve bilinçli usûlsüz alıntılar, 449

sitasyon, 29, 508

siyah harfler (bold), 952

siyak ve sibak, 1465

siyasî parti kapatma kararlarına atfı, 651, 719

slaytlar-işleme eser, 231

Slovenya Anayasa Mahkemesi, 313

Sokrates, 1091

somut norm denetimi kararlarının isimlendirilmesi, 715

son baskıya atfı yapılmalı, 1404

son soruşturmanın açılması (luzum-u muhakeme) kararı, 482, 483

son-fıkra, 549

sonnot (*endnote*), 513

sonnot usûlü, 514

- numarasını aramak, 513
- dipnot usûlü, 514
- başvuru numaraları, 514

soru işareti-üst başlık ve alt başlık arasında, 993

sorular, 1068

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürünün usûlsüz alıntısı, 485

sous la direction de- (...’in yönetimi altında), 1057, 1218

sous presse, 909

soyadı (yazar), 1175, 1183, 1186, 1197

-büyük harfle yazılmamalı, 1197

-kısaltılması, 1183

Soyadı Kanunundan önceki yazar adları, 1236

soyadı veya önadı değişmiş yazarlar, 1186

soyadı yanlış yazılmış yazar, 1175

soyadının önadından önce verilmesinin sakıncaları, 1195

soyadlarının aynı olması, 1117

soyadlarının büyük harfle verilmesi, 1198

soyluluk *de’ sü* (*de nobiliaire*), 1240

soyluluk takıları (*nobiliary particles*), 1240

soyluluk takıları-bibliyografyada, 1232, 1241

soyut norm denetimi kararlarının isimlendirilmesi, 717

söz diziminde değişiklikler (takdim tehir), 193

sözleşmelere atf usûlleri, 608

sözlü katkılara atf (sempozyumlarda), 1068, 1072, 1097

sözlü kaynaklara atf, 246, 1097

sözlü stil-yazılı stil, 540

sözlüklere atf, 1083

sözlük editörü, 1085

sözlük girdisi, 1083

sözlük maddesi, 1083

sözlüklerin online versiyonlarına atf, 1084

special academic imprints, 1367

SPK, 719

Spock, Benjamin, 253

SR., 1238

ss. (sayfalar) (birden fazla sayfaya atf), 1447

statü, 628

stil, 333

stildeki ortaklık, 402

STPO, 586

sub verbo (kelime altında) (ansiklopedi

maddelerine atf), 1083

subparagraph (alt paragraf) (Birleşik

Krallık’ta kanunlara atf), 584

subsection (alt bölüm) (Birleşik Krallık’ta

kanunlara atf), 584

sulh ceza hâkimlikleri kararlarına atf usûlü, 742

suni mealen alıntı, 45-52, 337-345

-örnekler, 48-52, 338-345

-yapma yasağı, 52

-yöntemleri, 45

-eşanlamlı kelimeler kullanma, 46

-öz Türkçe veya eski Türkçe kelime değiştirerek, 47

sunulması (aynen alıntılarının), 109-117

sunum (sempozyumlarda), 1068

Surenin ismi (Kur’an’a atf), 1094

susmak, 502

suspension points in original, 128

süre aralığı, sıklığı (*périodicité*) (dergilerde), 1064

sürelî yayın (mevkute, *periodical publication*, *périodiques*), 998, 1024

sürenin dolması (*expiration du délai*), 321

süspansiyon noktaları (*suspension points*, *points de suspension*), 128

sy. (sayının kısaltılması), 1446

sýntagma (σύνταγμα) (Yunan Anayasası), 600

---Ş---

ş sesini vermek için ch, sh veya sch, 1193

Şahin, Kemal, 1364

Şanlı Atay, Yeliz, 1183

şehir isimlerinin yazılışı (yabancı şehir), 964

şekiller, grafikler, şemalar ve tablolar iktibas edilebilir mi, 209

şekiller-alıntı, 209

şemalar-alıntı, 209

Şenel, Adam [Alaeddin], 1245

şerhler, 291

şifreymiş gibi görünen künye bilgileri, 660

şiiirlerden yapılan aynen alıntılar, 80

şikayete bağlı, 469

şikayetini geri aldirtmak, 498

şikayetten vazgeçmeme, 473

şimdiki zamanın partisipi, 614

şirket adı ve kısaltmaları, 1373

şirket olan yayınevleri, 1352

şüphe karineleri (usûlsüz alıntının ispatında), 420

şüpheli kitle, 421

---T---

t. harfi-tarih, 680

t., tome (cilt), 1434

t.y. (tarih yok), 906

tablo alıntısı, 205, 209, 211, 213

tablo alıntısına bir örnek (hukuka aykırı), 213

tahkim (*arbitration*, *arbitrage*), 834

tahkim heyeti, 834

tahkim mahkemeleri (hakemlik) kararlarına atf usûlleri, 834

takdim ibareleri (aynen alıntıyı), 110-113

- nin aynen alıntının içine girmesi, 113
- nin başa, ortaya veya sona gelmesi, 112

takdim tehir, 193, 349, 445

- takma isim** (nam-ı müstear, *pseudonym*), 899, 1245
- li yazarlara atf-dipnot sisteminde, 1245
- li yazarlara atf-yazar-yıl sisteminde, 899
- mahkeme kararlarında, 658

takrir, 1075

takvim işaretleri (/)

- esas ve karar sayılarında, 647
- karar isimlerinde, 654
- yazar isimleri arasında, 1207

Takvim-i Vekayi, 577

talimat, 628

tam künye (*full citation, full citation format*), 606**tam künye atf, 667, 800, 805**

- kanunlara, 526
- mahkeme kararlarına, 667
- mı, yoksa kısa künye atf mı?, 534
- tan sonra kısa künye atf veya zikretme, 695
- ve kısa künye atf-Uluslararası Adalet Divanı veya Milletlerarası Daimî Adalet Divanı kararlarına, 827

Tan, Turgut, 377, 752, 1432

Tanilli, Server, 599

Tanör, Bülent, 100, 101

tapaj hataları, 135

tarafından zikredilmiş, 1152

tarafaların isimleri, 822

- arasına (/) işareti, 852
- baş harflerinin kullanılması-karar isimlerinde, 657
- çıkarılarak yayınlanmış Yargıtay kararları, 734
- çıkarılması, 657
- nin gizlenmesi (kişilik haklarını korumak için), 734
- Uluslararası Adalet Divanı, 822

Tarık Dursun K., 1183

tarife, 628

tarih (atıfta künye bilgisi olarak, yayın tarihi), 527, 906, 1027, 1422

- dergi-sayı, 1027
- makale tarihi, 1027
- sayı ve isim+karanı, 855
- sayıdan önce verilmelidir, 527

-t.y., tarih yok (yayın yılı belirtilmeyen kitaplara atıfta), 906, 1422

-teki ay isim olarak mı, rakam olarak mı yazılmalıdır, 645

tarihi

- kanun/karar (günlü değil), 527, 646
- ve sayılı mı, yoksa tarih ve sayılı mı (kanunlara ve kararlara atıfta), 526, 645

tarihsiz yayınlara atf sorunu, 906, 1422

tartışmalara atf-sempozyumlarda, 1072

tasarım yönetmeni (*design director*), 1222**tasarruf ilkesi (atıflarda), 519, 694**

- mevzuata atıfta, 519
- mahkeme kararlarına atf, 694

tasnif numarası (*classification number*) (kütüphane), 1418-1419

Taşdöğen, Salih, 975

Taşocakları Nizamnamesi, 576

tavsiye (*recommendation*) (AB), 613

tavsiyeler-dava açacaklara, 472

tazminat davası, 463

TBMM, 204, 573, 632, 634

- deki nutuklardan uzun alıntılar yapılması caizdir, 204
- İçtüzüğüne atf, 634
- kararlarına atf usûlleri, 632
- Tutanak Dergisine atf usûlü, 573

tebliğlere atf (düzenleyici işlem), 628, 631

tebliğlere atf (bildiri, sempozyumlarda), 1068

tecavüzün men'i (önlenmesi) davası, 243, 462

tecavüzün ref'i (kaldırılması) davası, 243, 461

tecavüzün tespiti, 243

Tecimer, Cem, 54

tek atıfta on paragraf alınamaz, 355

tek baskı yapmış kitapların baskı sayısı gösterilmez, 1405

tek fıkralık maddelere atf, 547

tek hâkimli mahkeme kararlarına atıfta hakim isminin zikredilmesi, 688

tek kelimelik alıntı örneği:

interconstitutionalism, 54

tek sayfaya atf, 1450, 1451

tek tırnak işareti (*single quotation mark*)

- (' '), 64, 74
- İngiliz usûlünde, 75
- makale başlığında, 989

tek yazarlı kitaplara atf usûlü, 883, 944

- yazar-yıl sisteminde, 844
- dipnot sisteminde, 944

Tekinalp, Ünal, 193, 249, 268, 285, 355, 371, 372, 431, 441, 445

tekrar atf usûlü, 1114
 tekrar atıflarda kısa künye atf ihtiyacı, 1108
tekrar yayın, 366, 367
 -akademik etik bakımından, 368
 -akdî yükümlülükler bakımından, 369
 -yayın hakları bakımından, 369
 tekrarlayan madde, 543
 tekrarlayan maddelerin numaralandırılması, 606
teksirlere atf, 1075, 1076
 -vurgu, 107
 temel kanunlara atf, 527, 600
temel künye bilgileri, 938-941
 -ek künye bilgileri ayrımı, 938
 -nın sırası-dipnot sisteminde, 941
 tencere dibin kara, seninki benden kara savunması, 454
ter (Latince üçüncü), 542
 tercüme eden, 1307
 terimler, 28
 ters vurgu (başlıklarda), 1276
 ters vurgu yöntemi, 108
 Tertib-i Sani, 580
 Tertip-Düstur, 568
 tespit davası-eser sahipliği, 464
 teşekkür (*acknowledgment*), 206
 tevil yolu ikrar, 434
 Tevrat-ı Şerif yahut Eski Ahit, 1095
text consolidé, 288, 570
 tez danışmanları ve jüri üyelerine düşen görevler, 422
 Teziç, Erdoğan, 94, 98, 412, 413, 1195, 1201, 1202, 1320, 1380, 1399
 -aşırı vurgu, 1201
tezlere atf, 1073
the- başlıklardaki, 1255
The Bluebook bkz. *Bluebook (The)*
the case of ..., 855
the judgment of ..., 855
thémis, 1385
Theophrastus Redivivus, 1248
 tıpkı baskılar (*reprints*)*a atf sorunu, 1406
 tıpkı baskı (*reprint, réimpression*), 1406
 tırnak işareti (“ ”), 63
 tırnağın şekli ve türleri, 64
 tırnak aynen alıntının temel kuralıdır (tırnaksız alıntı olmaz), 63
tırnak kuralı (aynen alıntılarda), 63-75
 -hukukî bir yükümlülüktür, 65
 -içtihattan yapılmış aynen alıntılarda, 73
 -makale başlığında, 987

-mevzuattan yapılan aynen alıntılarda, 69
 -nın ihlaline örnekler, 67
 -üslûp, 66
 -yazarın hem *fikri*, hem de *üslûbunu* korur, 65
 tırnaksız alıntı olmaz (*pas de citation sans guillemets*), 63
tırnaksız aynen alıntılar, 332
 -örnekler, 332-336
 ticaret unvanları-yayinevi, 1373
 ticarî merkez-yayinevinin, 1327
 tipografik estetik, 1268
 tipografik serbestlik kuralı-aynen alıntılarda, 57, 107
 tipografik terimler, 952
tirage, 1398
 tire işareti (-) (mahkeme kararlarının isimlerinde), 654
 tire (yazar isimleri arasında), 1206
title number (başlık numarası) (ABD *code*'larında), 583
 TMK, 532
tome - volume - cilt, 965, 1032, 1434, 1436
 toplantı, 1068
 toplu alıntı yapma yasağı, 448
 toplu kaynak gösterme yasağı, 253
 -gösterme savunması, 447
tr., trans., 1305
trad. par., 1306
trad., 1306
traduit par., 1306
traité, 1296, 1297, 1388
trans., 1305
transfer, 28
transit atf, 371-392
 -iki türü: görerek ve görmeden, 388
 -ile yapılmış alıntılar, 371-392
 -ile yapılmış alıntılara örnekler, 373-388
 -karşı mayın, 388
 -kavram, 268, 371
 -tanımı, 371
 transit yağma-yargı kararlarında usûlsüz alıntı, 320
translated by, 1305, 1307
transliteration sistemleri, 1191
travaux préparatoires, 308, 573, 575
Tribunal de premier instance (AB), 832
 Tumay, Murat, 120, 131, 1316, 1405, 1428, 1440-1441, 1443, 1465-1467
 Tunç, Hasan, *Türk Anayasa Hukuku* kitabı, 920, 921

Turgut, Nükhet, 1186

Turhan Kitabevi, 1353

Turkish Studies, 1015

turnitin, 419

Tutanak Dergisi (TBMM), 573

tutarlı kullanma üzerine bir not, 1209

tutarsızlık üzerine bir not, 1212

Türk Anayasa Mahkemesi kararlarına atıf usûlleri, 711

-bireysel başvuru kararlarında anonimleştirme, 659

Türk Anayasalarına atıf, 596

Türk Borçlar Kanunu, m.488, 200

Türk Danıştay kararlarından bir örnek, 298

Türk Hukuk Lügati, 1084

Türk mahkeme kararlarına atıf usûlleri, 711-764

Türk mahkeme kararlarından alıntı ve atıf örnekleri, 313

Türk yargı kararlarında usûlsüz alıntı sorunu, 318

Türk yazarların isimlerinin yabancı ülkelerdeki versiyonları, 1192

Türk yazarların yabancı dil bilgisi, 372

Türkçe

-atıflarda *and* veya *et* değil “ve” kullanılır, 1209

-çeviriden aynen alıntı, 164

-dergi isimleri yabancı dile çevrilmez, 1019

-ismi olan yabancı ülke şehirlerin isimleri Türkçe olarak yazılır, 1324

-kitap ve makalelerde Birleşik Krallık mahkeme kararlarına atıf, 786

-mealine atıf (Kur'an), 1094

-yazı çevrim, 1262

Türkçede

-başlık stili, 1273

-çevirenin belirtilmesi usûlü, 1306

Türkçeleşmiş şehir isimleri, 964

Türkçesiyle (...'ın Türkçesiyle) (Çevirmenin belirtilmesi), 1307

Türkçeye çevirmeksizin orijinal dilinde yapılan aynen alıntılar, 158

Türkçeye mahsus harfler (ç, ğ, ı, ö, ü, ş), 1192

Türkiye'de

-1980'lerden önce basılmış yayınsız üniversite ders kitaplarına atıf sorunu, 1379

-dipnotta yazar-yıl sisteminin kaynağı kim?, 922

-esas ve karar kelimeleri veya bunların kısaltmaları, 648

-hukuk yazınında hangi sistem tercih edilmeli (yazar-yıl sistemi mi, dipnot sistemi mi?), 873-874

-kararlar esas sayısı kullanılmadan sadece karar sayısıyla zikredilebilir mi?, 652

-sahte paralel başlıklı dergilere atıf sorunu, 1013

-yargı kararına atıf konusunda eleştiriler, 700

Türkiye'nin taraf

-olduğu uluslararası andlaşmalara atıf, 608-609

-olmadığı uluslararası andlaşmalara atıf, 611

tüzük (*regulation*) (AB), 613

tüzüklere atıf usûlleri, 619

---U---

U.S. (United States Reports), 771

U.S. kısaltması (*United States*), 583

U.S.C. - United States Code, 583

Uğur Mumcu kararı, 684, 754

Uluslararası Adalet Divanı (*International Court of Justice*), 820

Uluslararası Adalet Divanı kararlarına atıf usûlü, 820-827

-davanın adı, 822

-İngilizce literatürde atıflar konusunda özellikler, 825

-kararın tarihi, 823

-kararın türü, 822

-kaynak bilgisi, 823

-paragraf numarası, 824

-tarafaların adı, 822

-yer belirleyicisi, 824

Uluslararası Adalet Divanı statüsü, 611

uluslararası andlaşmalar dizini, 615

uluslararası andlaşmalar, 614

uluslararası andlaşma ve sözleşmeler atıf usûlleri, 608

-bibliyografyada gösterilmesi, 614

-çok taraflı, 609

-iki taraflı, 608

-madde, fıkra ve bent, 614

-Türkiye'nin taraf olduğu, 608

-Türkiye'nin taraf olmadığı, 611

-yer belirleyicisi, 614

uluslararası andlaşma metinlerinden İngilizce veya Fransızca olarak alıntı yapılması, 612

uluslararası belgelere atf usûlleri, 612, 829
uluslararası ceza mahkemeleri kararlarına atf usûlleri, 828
Uluslararası Ceza Mahkemesi (*International Criminal Court*), 829
uluslararası mahkeme kararlarına atf usûlleri, 819-861
uluslararası sözleşmelere atf usûlleri, 609
uluslararası yazı çevrimi (*international transliteration*), 1260
umuma arz etme, 1342
umumleşmiş bilgiler, 269, 435
United States Code, 583
United States v. Estate of Romani kararı, 311
Unus sonus est totius orationis et idem stilus (Cicero), 38
unvanlar ana metinde belirtilebilir, 1230
unvan-yazarın, 1229
URL/URL'ler
-altının çizilmesi, 1103, 1271
-bölünemez, 1102
-çok uzun, 1103
-*hyperlink* hâline dönüştürülmesine gerek yoktur-basılı kitaplarda, 1103
-internet kaynaklarına atf, 1099
-makalelere atıfta, 1034
-mavi renge dönüştürülmesi sorunu, 1103
-satır sonunda bölünme ve bölünmeme sorunu hakkında, 1101
-*shortener*, 1103
-tez-yayınlanmamış, 1075
-yazar-yıl sisteminde, 896
-yi bölmek, 1102
Urteil, 665
Ustav, 600
usûl ve esaslara atf, 629
usûlsüz alıntı davası, 465
-nın ahlakî karakteri, 473
-nda davacının hazırlık çalışması, 465
-nın 10 yıl sürmesi, 467
usûlsüz alıntı savunmaları: usûlsüz alıntı yapanların kendilerini savunmak için kullandıkları argümanlar, 425-455
usûlsüz alıntı savunması-bilgisizlik ve acemilikten kaynaklanma, 450
usûlsüz alıntı sorununa sessiz kalan öğretim üyeleri, 501
usûlsüz alıntı sorunu-yargı kararlarında, 318
usûlsüz alıntı türleri, 329
-tasnifi, 331

usûlsüz alıntı, 30

-bilgisizlik ve dikkatsizlik, 330
-disiplin suçu, 460
-görev suçu, 471
-haksız fiil, 460
-iddialarına karşı sığınak, 425
-iddiasında samimiyet, 477
-kaynaksız alıntı, 329
-şüphe karineleri var mı?, 420
-terimi, 329
-yazarı neden üzer, 459
usûlsüz alıntılara karşı mayın, 418
usûlsüz alıntıları görmekten gelmek bir çözüm mü?, 502, 503
usûlsüz alıntıların
-aceleden kaynaklandığı savunması, 449
-iç içe geçmesi, 449
-tespitinde intihal programları işe yarar mı?, 419
usûlsüz alıntının
-da usûlsüz alıntıya kurban gitmesi, 453
-en üzücüsü, 320
usûlsüz alıntının ispatı, 405-424
-benzerlik oranı, 409
-kanıtlama, 417
usûlsüz alıntıyla
-ceza davası yoluyla mücadele, 468
-hukuk davası yoluyla mücadele, 461
-hukuk davası yoluyla mücadele etmenin zorlukları, 465
-ilgili hukuk davaları kaç yıl sürüyor, 467
usûlsüz alıntıyla mücadele, 457-503
-deki başarısızlığın sebepleri, 500
-etmenin tehlikeleri, 491
-etmenin yolları, 460, 490
-etmenin zorlukları, 465, 484, 490
-neden gerekli, 457
-yayın yoluyla mücadele (diken battığı yerden çıkar), 489
usûlsüz alıntıyla mücadele eden kişi hakkında
-ceza davası açılması, 495
-disiplin soruşturmaları açılması, 492
-psikolojik yıldırma hareketi yürütülmesi, 498
-tazminat davası açılması, 494
usûlsüz alıntıyla mücadele eden kişinin
-kişinin, saldırıya uğrar, 491
-iftiralara maruz bırakılması, 496
-kendisi usûlsüz alıntıyla suçlanır, 492
-uğrayabileceği zararlar, 491

usûlsüz alıntıyla mücadele etmekte kamu yararı da vardır, 459

UYAP

-Bilgi Bankası, 674, 741

-Mevzuat İçtihat Programı, 287, 561, 573
uydurma isimler-mahkeme kararlarında, 658
uygun görüş (muvafık mütalaa, *avis conforme*), 316

uyum (aynen alıntılarda), 139-150

-için kelimelerde değiştirilebilecek ekler (alıntılarının verilmesinde), 143
-ihtiyacı nedeniyle paragraf birleştirme (alıntılarının verilmesinde), 146
-nedeniyle değişen ekleri parantez içine alma kuralı (alıntılarının verilmesinde), 141
-sorunu yaratan alıntılar, 140
-sorunu yaratmayan alıntılar, 140

uyumlulaştırmaya

-doktriden örnekler, 145
-içtihattan örnekler, 144
-mevzuattan örnekler, 144

Uyumsuzluk Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası, 759

Uyumsuzluk Mahkemesi kararlarına atfî usûlü, 758

uzlaşma/uzlaştırma, 473

uzmanlık mahkemeleri kararlarına atfî usûlü, 741

uzun alıntı yasağı, 195

-nın ihlâline örnekler, 196
-nın bir sonucu: plân alıntısı yapılamaz, 198

uzun alıntılar, 195, 345

-10 paragraftan uzun, 355
-8 sayfalık uzun, 356
-tırnak içinde ve girintili paragraf biçiminde, 200
-a örnekler, 346-347
-ın aynen alıntı formunda verilmesi gerekir, 200
-mevzuat ve içtihattan, 203
-nın caiz olduğu hâller, 199

uzun alt başlıklar, 1285

uzun aynen alıntılar, 78

-ABD Yüksek Mahkemesi, 311
-blok alıntılar, 85
-da çıkarmalar, 122
-da girintili paragraf yerine italik kullanılabilir mi?, 96
-girintili paragraf biçiminde verilmeli, 85

-ın tırnak içinde verilmesi yetersizdir, 86
-uzun aynen alıntı yasağı, 95
-yasağının istisnaları, 95

uzun başlıklar (makalelerde), 994

uzun başlıkların kısaltılması (kısa künye atıflarda), 1121

uzun başlıklı kanunlar, 529

uzun çizgi (bibliyografyada), 904

uzun künye atfî (*full citation, full citation format*), 1106

uzun madde (Anayasadan örnek), m.104, 548

---Ü---

üç aylık (*trimestriyel*), 1026

üç gazetede ilân, 243

üç kat bedel davası, 464

üç nokta (...) koymak (davada taraf isimleri yerine), 658

üç nokta ile virgülün birlikte kullanılması, 127

üç nokta, elips (*ellipsis*), 120

üç nokta kuralı (aynen alıntılarda çıkarmalar), 119-130

üç nokta

-çıkarılan harf veya harfler yerine, 121
-çıkarılan kelimeler yerine, 121
-dan önce ve sonra boşluk, 126
-nın kullanılacağı hâller, 121
-nın kullanılmayacağı hâller, 124
-nın şekli, 120

üç satır kuralı (aynen alıntıda), 78

-nın istisnaları, 79
-nın sebebi, 78

üç satır ölçüsünün kelime olarak karşılığı, 78

üç satırdan

-kısa aynen alıntı, 83
-uzun aynen alıntı, 78

üç veya daha fazla sayfaya atfî, 1452

üç veya dört kelimelik aynen alıntı, 55

üç yazarlı kitaplara atfî usûlü

-dipnot sisteminde, 946
-yazar-yıl sisteminde 884
-atıfta yazar isimlerinin verilmesi, 1204

üçüncü kişilerin ismi-bireysel başvuru kararlarına atfî, 725

Üçüncü Tertip-Düster, 568

ülke ismi künyede ek bir bilgi olarak verilebilir mi?, 1326

üniversite döner sermaye işletmesi yayınları, 1357

üniversite öğretim mesleğinden çıkarma, 243, 480

üniversite vakıfları, dernekleri ve onların iktisadi işletmelerinin yayınevleri, 1358
 üniversite vakıfları-yayınevi, 1358
üniversite yayınevleri, 1354
 üniversite yayınevlerinin özel yayınları
(special academic imprints), 1367
 üniversite yönetmelikleri, 622
 Üniversitelerarası Kurulun çıkardığı Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi, 478
 üslûpta benzerlik, 408
 üslûpta ortaklık, 409
üst başlık (makalelerde), 993
 üst başlık ve ana başlıklı kitaplara atf, 1286
 üst başlık, ana başlık ve alt başlıklı kitaplara atf, 1289
 üst başlıktan sonra soru işareti, 993
üst üste iki nokta, 958
 -başlıklarda (makalelerde), 993
 -dan sonra aynen alıntının verilmesi, 111

---V-W---

v. *vol.*, *volume* (cilt), 1434
 v. kısaltması, 734
 v. veya *vs.*-*versus* (mahkeme kararlarının isimlendirilmesinde), 653
 v.b.a., 103
 vakıf olan yayınevleri, 1353
 vakıf üniversiteleri öğretim üyeleri hakkında ceza soruşturması, 481
 vakıf ve derneklerin iktisadi işletmelerinin yayınevleri, 1358
 vali, 498
van, *van den*, *von der* takıları, 1243
 vasat seviyede eser-fikri eser, 432
 vasat seviyede ve kabiliyette bir ilim adamının dahi yaratabileceği, 434
 vd. ve devamı ibaresi, 1453
ve bağlacı, 649, 1453
 ve arkadaşları, 1213, 948
 ve devamı (vd.), 1453
 ve diğerleri (*et alii*), 885, 948, 1213
 ve yerine (,) virgül, 649
 ve yerine & koymamak gerekir-yazar isimleri arasına, 1211
 ve yerine *ile* bağlacı konulmaz, 1205
 Vedel ve Delvolvé, 399
 Vedel, Georges, 298, 1049
 Venedik Komisyonu raporu, 196, 255
verbatim (asla sadık) çeviri, 160
verbatim alıntı, 57
verbatim quotation (*verbatim* alıntı), 53, 57

Vergi Dava Daireleri Kurulu kararlarına atf (Danıştay), 747
 vergi dava daireleri (Danıştay), 747, 757
 vergi mahkemesi kararlarına atf usulü, 758
 veri tabanı adresi, 1099
 veri tabanı bilgisi (makalelere atıfta), 1034
 veri tabanları (mahkeme kararlarına atıfta), 675
verlag (yayınevi), 1347
 Verlag C.H. Beck, 1347
verordnung'lar, 587
versus-v., vs., 653
versus (*AIHM*), 843
versus yerine tire veya taksim işareti, 654
very short introductions dizisi, 1387
Vocabulaire juridique, 1084
vol., 965, 1434
volume (cüz) yerine fasikül, 1437
volume, 965, 1032, 1434
volume, tome'un parçasıdır, 1436
von, von dem, von der, vom takıları, 1243
vs., 734
 vurgu (*emphasis*) (aynen alıntılarda), **99-108**
vurgu
 -asıl metinde vardır, 100
 -bana ait, 102
 -boldla yapılabilir mi?, 106
 -dipnotu ile kaynak dipnotu birleşebilir, 104
 -eklenmiştir, 102
 -ibarelerinin yerine bunların kısaltmalarının kullanılması, 103
 -italikle yapılmalı, 106
 -ların aktarılması, 1276
Wayback machine, 1104
Wikipedia'da akademik açıdan değersiz mi?, 1083
wikipedia'ya atf-URL bilgisi, 1083
 Williams, Carolyn V., 78
with/avec, 1205
writer, 1171
 x harfi-mahkeme kararlarında taraf isminin çıkarılması, 657

---Y---

y.y. ([yayın] yıl yok), 906
 yabancı anayasalara atf, 599-600
 -isimlerinin kendi dillerinde yazılması, 600
yabancı dergi
 -isimleri Türkçeye çevrilmez; kendi dillerinde bırakılır, 1018

-isimlerinin kısaltılması, 1005
-lerin cilt, sayı ve tarih bilgileri de Türkçe olarak verilir, 1031
yabancı dil bilgisi seviyesi-Türk yazarların, 372

yabancı dilden aynen alıntılar, 151-178

-Türkçeye çevirmeden alıntı yapılması caiz midir?, 152

-Türkçeye çevirmeden alıntı yapılması yerinde midir?, 155

yabancı dilden aynen alıntılarda

-alfabe sorunları, 156

-alıntının Türkçesinin verilmesi, 175

-Türkçesi verilen alıntının aslının eklenmesi, 175

yabancı dilden çeviri yoluyla yapılan alıntılar, mealen alıntı mı, yoksa aynen alıntı mıdır?, 158

yabancı içtihatlardan naklen alıntı, 1149

yabancı kanunlara atf usûlleri, 580-587

-kısaltma yoluyla atf meselesi, 586

yabancı mahkeme kararlarına atf usûlleri, 765-818

-atıfta çeviri konusu, 814

-atfa örnekler, 310

yabancı mevzuattan naklen alıntı, 1148

yabancı resmî gazetelerin kısaltmaları, 585

yabancı üniversite yayınevleri, 1358

yabancı yazar, 1187

-soyadlarının önündeki takılar (soyluluk takıları: *de, du, de la, von, von den, von der, vom, van, var der*, vs.), 1240

-öadlarının verilmesi konusunda kurallar, 1238

yaklaşık-*circa*-yayın yılı, 910

yersiz ve kasıtlı olarak etik ihlal isnadında bulunmak, 493

yapılış atıfla yapılmış alıntılar, 357

-örnekler, 357

yapılış kaynak gösterme, 256-260

-tanımı, 257

-şekilleri, 257

yapılış sayfa numaraları, 1464

Yapışık İkizler Kararı (UK), 658

yararlanma serbestisi

-içtihattan, 282

-mevzuattan, 282

-içtihadın resmen yayınlanması veya ilan olunması şart mıdır, 284

-sınırlandırıcı sayma mı örneklendirici sayma mı, 282

-yargı kararları, 283
yardımcı ders kitabı, 426

yardımcı doçent doktor, 1231

yardımda bulunan yazarlar (katkıda bulunanlar), 1249

yardımıyla- (... 'in yardımıyla) (*with the assistance of...*, *avec le concours de...*), 1205, 1249

yargı kararları derlemeleri, 290, 291

yargı kararları, 283

yargı kararlarına atf konusunda eleştiriler (Türkiye'de), 700

yargı kararlarında alıntı yapma şartları, 307-328

yargı kararlarında yapılan usûlsüz alıntı

-örnekleri, 321

-sorununun genel görünümü ve önemi, 318

-yapılan alıntı ve atıf örnekleri, 310

-yapılan alıntı ve atıflara ilişkin kurallar, 309

-yapılan usûlsüz alıntının yol açtığı ek ve zincirleme zarar (transit yağma), 320

-yapılan usûlsüz alıntı-transit yağma, 320

yargı kararlarındaki özetlerin yayınlanması, 290

yargı kararlarından alıntı şartları, 281-306

yargı kararlarından

-alıntı yapmak serbesttir, 436

-başkasının emeğinden yararlanarak alıntı yapma meselesi, 297

-düzmece alıntılara örnekler (alıntı

doktrinden, ama atıf yargı kararına), 294

-düzmece alıntılara örnekler, 294

-usûlüne uygun ve usûlüne aykırı alıntı örnekleri, 301

-uzun alıntılar, 203

-yapılan usûlsüz alıntılar, 364

yargı kararlarından yararlanma serbestisi, 281-306

yargı kararlarının çoğaltılması, 282

yargı kararlarını binlerce karar içinde arayıp bulmak, 297

Yargıtay

-4. Hukuk Dairesi, 19 Ekim 2004 tarih ve E.2004/9987 ve K.2004/11908 sayılı

Doğramacı v. Yazıcı kararıyla, 254, 428

-Bilgi Bankası, 674

-Büyük Genel Kurul kararlarına atf usûlü, 735

-Ceza Genel Kurulu kararlarına atf usûlü, 737

- Cumhuriyet Başsavcılığı v. ilgili partinin adı, 720
- daire kararlarına atf usûlü, 737
- davacının hususiyeti yoktur gerekçesi, 440
- Hukuk Genel Kurulu kararlarına atf usulü, 430, 731, 737
- Hukuk Genel Kurulunun, 10 Mayıs 2006 tarih ve E.2006/4-230, K.2006/288 sayılı *İhsan Doğramacı v. Hasan Yazıcı Kararı*, 428-430

-kanun yararına bozma kararlarına isim, 733

-karar arama veri tabanı, 738

-kararında alıntı ve atf örneği, 315

Yargıtay Kararları Dergisi, 729

Yargıtay kararlarına atf usûlü, 729-730

-atf örnekleri, 735

Yargıtay kararlarına atıfta

-bilgi kaynakları, 729

-karar sayısı, 732

-karar tarihi, 731

-karara isim vermek, 733

-kararın ismi, 732

-künye bilgileri, 730

-yer belirleyicisi sorunu, 730

Yargıtay kurulu veya dairesinin ismi, 731

yarım yıllık (*semiannually, biannually, biannuel*), 1026

yasa kelimesi, 532

yasama dokunulmazlığı ve milletvekilliğinin düşmesi kararlarına atf usulü, 722

yayım, 1342

yayımcının adları, varsa ticarî unvanları ve işyeri adresleri gösterilir, 1329

yayımevi-yayınevi

yayım-yayın hangisi doğru, 1343

yayım-yayın-*édition-edition*, 1343

yayın (*édition*), 1414

yayın (*publication*), 1342

yayın (*publication*)-basım (*impression*)-fark, 1342

yayın bilgileri (*publication information, facts of publication*), 1316

yayın detay bilgileri, 1316

-parantez içinde verilmemelidir, 1317

-ne ilişkin stil kuralları, 1316

yayın detayları (*publication details*), 1316

yayın editörü, 1221

yayın etiği, 243

Yayın Etiği Yönergesi, 478

yayın etiğine aykırı eylem, 368

yayın kavramı-basma kavramı, 1343

yayın koordinatörü, 1221

yayın kurulu-editor, 1222

yayın numarası, 1374

yayın sayısı, 1414

yayın tarihi (*date of publication*), 1415

-internet kaynaklarına atf, 1099

-yıl olarak belirtilir, 902

yayın yeri, 1313, 1338

yayın yeri (*place of publication*), 1313, 1314, 1320

-belirtilmemiş kitaplara atf, 1331

-bilgisi, 1314

-birden fazla şehir gösterme, 1336, 1337

-birden fazla yer, 1334

-il veya ilçe olarak değil, şehir, kasaba ve köy olarak gösterilmeli, 1332

-kitabın basıldığı yer değil, yayınevinin merkezinin bulunduğu yerdir, 1327

-nin tespiti, 1329

-sırası (yayınevinden önce mi, sonra mı?), 1320

-ülke olarak değil, şehir olarak gösterilir, 1323

-yayın yeri yok (*no place, n.p.*), 1331

yayın yılı, 1413-1426

-ay değil, yıl belirtilir, 1423

-çeviri kitaplarda, 908

-kataloglama bilgisi, 1417

-kitabın dış veya iç kapağında bulunabilir, 1415

-kitabın künye sayfasında bulunabilir, 1415

-na ilişkin kurallar (yazar-yıl sisteminde), 902

-na ilişkin özel durumlar, 906

-nın belirtilmediği kitaplara nasıl atf yapılır, 1422

-nın tespiti, 1415

-yazı çevrimli baskılarda, 908

yayın yoluyla usûlsüz alıntıyla mücadele, 489

yayıncı (*publisher*), 1346

yayıncı kavramı, 1342

yayıncı olarak yazar (yazarın kendi yayını olan kitaplara atf), 1374

yayıncı terimi-Basın Kanunu, 1342

yayıncılık, 1346

yayınevi (*publishing house, maison d'édition*), 1339, 1343, 1346

yayınevi, 1339-1390

-adı-marka, 1351

-belirtilmeden yapılan atıflar yetersizdir, 1341

-belirtilmemiş kitaplar, 1376

-bilgisi muhakkak verilmelidir, 1341

-çeşitlerine göre bazı hususlar, 1352

-ile yazar olarak kurum, 1225

-isimlerinden ticaret unvanları çıkarılmalıdır, 1373

-isimlerinden yayınevi, yayınları, yayıncılık gibi kelimeler çıkarılabilir, 1369

-ismi yerine matbaa ismi yazılamaz, 1377

-isinin yazılması, 1350

-olarak fakülte isimlerinin kısaltılması, 1356

-ve yayıncı kavramı, 1342

-yayınevi yok, 1376

-dernek, 1353, 1358

-döner sermaye işletmesi, 1357

-kamu kurumları, 1354

-markaları, 1369

-tespiti, 1348

-*press*, 1346

-üniversiteler, 1354

-vakıf, 1353, 1358

yayınevlerinin özel yayınları, 1367

yayınevsiz üniversite ders kitapları, 1379, 1381

yayınlanmamış

-bildirilere atıf, 1069, 1070

-çalışmalara atıf, 1096

-tezlere atıf, 1074

-kararlara atıf, 677

-yayınlanmış makalelere atıfta yer belirleyicisi (sayfa numarası) sorunu, 1038

yayın-yayımlar, 1343

yazar, 1169-1252

yazar (müellif, *author*, *auteur*), 1171

yazar adı

-birinci sırada verilir, 1172

-dan sonra virgöl konulur, 1251

-hem büyük harf, hem de bold yazılmamalıdır, 1201

-italikle yazılmamalıdır, 1202

-lı başlıkların zikredilmesi, 1300

-kitabın kapağında nasıl yazılıyorsa öyle yazılır, 1174

-mı, kurum adı mı?, 1226

-na ilişkin kurallar, 897

-nasıl yazılır?, 1187

-nın tespiti, 1173

-öğrenci yazar adı nasıl yazılır, 982

-tanımı ve önemi (genel olarak), 1171

-ve soyadı (makalelerde), 981

-ve soyadı bold yazılmamalıdır, 1199

-yerine editör adı, 899

yazar adları arasına

-düz ara virgöl konulmaz, 1205

-noktalı virgöl konulmaz, 1207

-taksim işareti (/) konulmamalıdır, 1207

-tire (-) konulmaz, 1206

yazar adlarının

-doğru yazılışının önemi, 1175

-metin içinde vurgulanması, 1203

-öündeki takılar, 1240

-verilişinde stil kuralları, 1197

yazar olarak kurum adı (kurumsal yazarlar), 1224

yazar olarak kurum-yayınevi ayrımı, 1225

yazar soyadı+*op. cit.*, 1115

yazar soyadlarının büyük harfle verilmesi-bibliyografyada, 1198

yazar ve yazarlık, 1171

yazar+editörlü kitaplara atıf usülü, 949, 891

yazara göre-aynen alıntı, 110

yazar-author, 1171

yazarı bilinmeyen kitaplara atıf, 1226, 1247

yazarın akademik unvanları ve keza kurumu künyede belirtilmez, 1229

yazarın belirttiği üzere-aynen alıntı, 110

yazarın kendi yakın çevresi, 501

yazarın kendi yayını, 1229, 1375

-olan kitaplara atıf, 1374

-yayınevi yok-yayınevi belirtilmemiş, 1375

yazarın korunması gereken hakkı, 458

yazarın kurumu, 1231

yazarın önadı

-çıkartılmamalıdır, 1179

-kısaltılmamalıdır, 1179

-kısaltılması, 1180

-kısaltmış ise atıfta da yazarın önadı kısaltılır, 1180

-önce, soyadı sonra yazılmalıdır-dipnotta, 1194

-verilmesine ilişkin kurallar, 1179

yazarın soyadı büyük harfle yazılmamalıdır, 1197

yazarın soyadının öne alınmaması kuralı, 1194

yazarın yaşı, 450

yazarların geliştirdikleri orijinal fikirler, 429

yazarların önadı-kısa künye atıflarda, 1130

yazarların soyluluk unvan ve sıfatları, 1232
yazarların akademik unvanları belirtilmez,
1229

yazarlık karinesi, 949, 1173

-makalelerde, 983

yazarsız kitaplara (anonim eserlere) atfı
sorunu, 1226, 1247, 1246

yazar-yıl sistemi, 865, 875-930

yazar-yıl sisteminde

- anonim eserlere atf, 898
- arşiv belgelerine atf sorunu, 895
- atfın genel yapısı ve genel atf şablonu,
879
- cilt numarası, 911
- çevirmen adı, 900
- diğer kaynak türlerine atf kuralları, 892
- dipnot olabilir, 917
- dört ve daha fazla yazarlı kitaplara atf
usûlü, 885
- hukuk makaleleri için, 894
- iki yazarlı kitaplara atf usûlü, 883
- internet kaynaklarına atf sorunu, 896
- kaynaklar listesinde, 880, 915
- kitaplara atf usûlü, 882
- kolektif ve derleme eserlere, 888
- kurumsal yazar, 900
- künye bilgileri, 897
- mahkeme kararlarına atf, 893
- makalelere atf usûlü, 886
- metin içinde atf konusunda ek bilgiler,
912
- mevzuata atf, 893
- mevzuata ve mahkeme kararlarına atf
sorunu, 893
- takma isimli yazarlara atf, 899
- tek yazarlı kitaplara atf usûlü, 883
- URL bilgisi, 896
- üç yazarlı kitaplara atf usûlü, 884
- yayın yılına ilişkin kurallar, 902
- yayın yılının fonksiyonu, 904
- yazar adına ilişkin kurallar, 897
- yer belirleyicisi, 910

yazar-yıl sisteminin

- altı temel özelliği, 879
  - avantajları, 866
  - dezavantajları, 870
  - yeknesaklığı, 869
- yazı çevrimi (transliteration), 1191, 1260**
- bana aittir, 578
  - sorunu-eski anayasalara atfta, 598
  - yazara aittir, 578

-eski kanunlara atfta, 579

-yazar tarafından yapıldığı varsayılır, 578

-nde yayın yılının belirtilmesi, 908

yazı tipi (typeface, font family), 952

-boyutu, 952

-stili (font style), 952

-kendi içinde tutarlı olarak kullanılmalıdır,
962

Yazıcı, Hasan, 21, 253-254, 426-433, 494- 495, 653-654, 844, 860

yedi boşluklu üç nokta, 123

yedi temel künye bilgisi, 938

yeknesaklık (yazar-yıl sisteminde), 869

Yeni Ahit, 1095

yeni baskı (new edition), 1407, 1408

yeni baskılara atf, 907

yeni sistem (neutral citation) (2001 sonrası)
(Birleşik Krallık'ta), 780

yer belirleyicisi bilgileri, 515, 536, 712, 730, 824, 849, 936, 1082, 1439-1469

-(AİHM) kararlarına atfta, 849

-Anayasa Mahkemesi kararlarına atfta, 712

-anayasalara atfta, 602

-ansiklopedi maddelerine atfta, 1082

-Avrupa Birliği Mahkemeleri kararlarına
atfta, 832

-kanunlara atfta, 536

-klasiklere atfta, 1087

-mahkeme kararlarına atfta, 680

-nin kısaltılması, 680

-Uluslararası Adalet Divanı kararlarına
atfta, 824

-uluslararası anlaşmalara atfta, 614

-Yargıtay kararlarına atfta, 730

yer belirleyicisi

-ne ilişkin kurallar, 910

-nin kullanılmaması, 673

-olarak paragraf numarası (paragraf
numarasıyla nokta atışı atf), 669, 849

-mahkeme kararlarına atfta, 669

-olarak sayfa numarası (sayfa numarasıyla
nokta atışı atf), 671

-mahkeme kararları atfta, 671

-yazar-yıl sisteminde, 910

yetersiz atfı yapılmış alıntular, 355

-örnekler, 355-356

yetersiz kaynak gösterme, 251-252, 251, 256, 355, 356

-örnekler, 254

-yetersiz, yanlış veya aldatıcı kaynak
gösterme, 222, 468, 476

-örnekler alıntı, 476

yl bilgisi (yayın yılı), 650, 772, 1413-1426

-belirtilmemiş, 1422

-yetersizdir, 1403

-mahkeme kararlarında, 650

-yıl yok, 906, 1422

-yıl/numara-karat sayılarında, 647

Yıldırım, Şahban, 1009, 1022-1023,
1111, 1130

yıllık (*annually*), 1009, 1026

yıllık (*yearbook, annuaire*), 1026

yıllık dergiler (*yearbook, annuaire*), 1028

Yılmaz, Ejder, 1084

Yılmaz, Misket [Nükhet Turgut], 1186

yişiniz, içiniz, fakat ısraf etmeyiniz, 178

yollama yapmak, 507

yollama, 29, 507

yolsuz iktibas, 476

yorum (*comment*), 1041, 1043

yorumlanması-yargı kararları, 304

YouTube'a atfı, 1097

YÖK Yükseköğretim Kurumları Bilimsel

Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi, 478

YÖK etik kurulu, 487

yönerge, 628

yönergeler ve kapsamaları, 478

yönetmeliklere atfı usûlleri, 621

yönlendirme atfları, 510, 1453

yönlendirme atflarında ardışık sayfalara veya
çeşitli sayfalara atfı yapılabilir, 1453

YSK karar arama sistemi, 761

Yunan alfabesi, 1191

Yunan düşünürlerin isimlerinin yazılışı, 1090

Yunan ve Latin yazarlarına atfı, 1188

Yunan, Latin ve Orta Çağ klasiklerinin
notlandırılmış edisyon (*annotated
edition*)larına atfı, 1424

Yunanca yazar isimleri-klasikler, 1091

Yüce Divan Kararları (Dergi), 721

Yüce Divan kararlarına atfı usûlü, 720

yüksek lisans tezi, 1073

Yüksek Seçim Kurulu kararlarına atfı usûlü,
761

Yükseköğretim Kanunu,

-m.53/c, 481, 483

-m.53/a ve b, 480, 481

-m.53/5, 243

Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma
ve Yayın Etiği Yönergesi, 243, 270, 274,
368, 493

yürürlüğü durdurma kararlarına atfı usulü, 722

yürürlükteki metin, 288, 570

yürürlükten kaldırılan kanun, madde, fıkra,

bent veya cümlelere atfı, 558

yürütme organının diğer düzenleyici

işlemlerine atfı usûlleri, 628

yürütmeyi durdurma-karat türü, 651

yüz kelimedden uzun alıntılar, 78

---Z---

Zabıt Ceridesi, 573

Zeitschrift, 1009

zikir, 507

zikredilen kanunlar listesi, 593

zikretme kavramı, 507

zikretme teriminin kullanılması gereken
durumlar, 508

zikretme-atfı farkı, 508

zincirleme atflar, 1140

zincirleme zarar-yargı kararlarında usûlsüz
alıntı, 320 ■

KİTABIN BÖLÜMLERİ

BİRİNCİ KISIM: ALINTI USÜLLERİ

- Bölüm 1: Alıntı Kavramı
Bölüm 2: Mealen Alıntı
Bölüm 3: Genel Olarak Aynen Alıntı
Bölüm 4: Aynen Alıntılarda Tırnak Kuralı
Bölüm 5: Aynen Alıntı Türleri: Kısa ve Uzun Alıntılar
Bölüm 6: Aynen Alıntılarda Vurgular
Bölüm 7: Aynen Alıntılarının Sunulması
Bölüm 8: Aynen Alıntılarda Çıkarmalar
Bölüm 9: Aynen Alıntılarda Düzeltme ve Eklemler
Bölüm 10: Aynen Alıntılarda Uyum ve Harf Dönüşümü
Bölüm 11: Yabancı Dilden Aynen Alıntılar
Bölüm 12: Aynen Alıntılarla İlgili Diğer Konular
Bölüm 13: Alıntı Şartları
Bölüm 14: Kaynak Gösterme Şartları
Bölüm 15: Mevzuat ve İçtihatın Alıntılar
Bölüm 16: Yargı Kararlarında Alıntı Yapma Sorunu
Bölüm 17: Örnekleriyle Usülsüz Alıntı Türleri
Bölüm 18: Transit Atıfla Yapılmış Alıntılar
Bölüm 19: Çeviri Yoluyla Yapılmış Usülsüz Alıntılar
Bölüm 20: Usülsüz Alıntının İspatı
Bölüm 21: Usülsüz Alıntı Savunmaları
Bölüm 22: Usülsüz Alıntıyla Mücadele

İKİNCİ KISIM: ATIF USÜLLERİ

BİRİNCİ ALT-KISIM: MEVZUATA ATIF USÜLLERİ

- Bölüm 23: Kanunlara Atıf Usülleri
Bölüm 24: Kanun Dışındaki Mevzuata Atıf Usülleri

İKİNCİ ALT-KISIM: MAHKEME KARARLARINA ATIF USÜLLERİ

- Bölüm 25: Mah. Kararlarına Atıfta Genel ve Ortak Usüller
Bölüm 26: Türk Mahkeme Kararlarına Atıf Usülleri
Bölüm 27: Yabancı Mahkeme Kararlarına Atıf Usülleri
Bölüm 28: Uluslararası Mahkeme Kararlarına Atıf Usülleri

ÜÇÜNCÜ ALT-KISIM: DOKTRİNE ATIF USÜLLERİ

BİRİNCİ AYRIM: Yazar-Yıl Sistemi

- Bölüm 29: Yazar-Yıl Sistemi

İKİNCİ AYRIM: Dipnot Sistemi

- Bölüm 30: Dipnot Sisteminde Kitaplara Atıf Usülleri
Bölüm 31: Dipnot Sisteminde Makalelere Atıf Usülleri
Bölüm 32: Dipnot Sisteminde Diğer Eserlere Atıf Usülleri
Bölüm 33: Dipnot Sisteminde Kısa Künye Atıf Usülleri
Bölüm 34: Dipnot Sisteminde Naklen Atıf Usülleri

ÜÇÜNCÜ AYRIM: Ortak Unsurlar (Temel Künye Bilgileri)

- Bölüm 35: Yazar Adı
Bölüm 36: Kitabın Başlığı
Bölüm 37: Çeviren
Bölüm 38: Yayın Yeri
Bölüm 39: Yayınevi
Bölüm 40: Baskı Sayısı
Bölüm 41: Yayın Yılı
Bölüm 42: Cilt Numarası
Bölüm 43: Sayfa Numarası

Bilim adamları “devlerin omzundaki cüceler (*nanos gigantum humeris insidentes*)” gibidir. Bir devin omzundaki cüce, devden daha uzağı ve daha çok şeyi görür; ama bu, onun boyunun daha uzun, gözlerinin daha keskin olmasından değil, devin omzunda oturuyor olmasındandır. Devin omzundaki cüce, omzunda taşıdığı deve karşı borçludur. Bu borcu, usülüne uygun olarak ve zamanında ödemelidir. Peki ama nasıl? İşte bu sorunun cevabı bu kitabın konusunu oluşturmaktadır.

Bu kitabın konusu genelde sosyal bilimler, özelde hukuk bilimi alanında alıntı ve atıf usülleridir.

Bu kitap, esasen lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencilerine hitap ediyor. Hâliyle bu usüllerin için daha en başında, yani öğrencilik safhasında öğrenilmesi en doğrusudur.

Bu kitap sadece öğrencilere değil, aynı zamanda öğretim üyelerine hitap ediyor. Türkiye’de kıdemli öğretim üyelerinin dahi bir kısmının alıntı ve atıf usülleri konusunda bilgileri zayıftır. Keza bu konularda bilgi sahibi olan öğretim üyelerinin bilgileri arasında da bir ortaklık ve standart yoktur. Oysa alıntı ve atıf usülleri konusunda ortak ve standart usüllere ihtiyaç vardır. Bu kitabın bir amacı da öğretim üyeleri arasında alıntı ve atıf usülleri konusunda bir standart sağlanmasına katkıda bulunmaktır.

Bu kitap sadece akademisyenlere değil, uygulayıcılara da hitap ediyor. Zira Türkiye’de hukuk uygulamasında alıntı ve atıf usülleri konusunda tam bir bilgisizlik hüküm sürüyor. Avukatların ezici çoğunluğu yazdıkları dilekçelerde alıntı ve atıf usülleri kurallarına uymazlar. Uyanların bir kısmı ise bu kuralları tam bilmezler. Hâkim ve savcıların ezici çoğunluğunun da durumu aynıdır. Hâkimler yazdıkları kararlarda yaptıkları alıntılarının kaynağını çoğunlukla göstermezler. Gösterenler de eksik ve usülüne aykırı olarak gösterirler. Oysa nerede alıntı var ise, bu alıntının kaynağı gösterilmelidir. Alıntının bir makalede değil de, dava dilekçesinde veya bir mahkeme kararında yapılması, o alıntıda kaynak gösterme yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

EKİN Basım Yayın Dağıtım,
Şehreküstü Mah. Cumhuriyet Cad,
Durak Sokak No 2, Osmangazi - BURSA
Tel: 0224-223 04 37; 223 04 37
Fax: 0224-223 41 12
E-mail: info@ekinyayinevi.com

ONLINE SATIŞ
www.ekinkitap.com

ISBN: 978-625-6460-07-2

9 786256 460072